Mike Ormsby

sau
Călător străin
updated

Traducere de Vlad A. Arghir

compania

Macheta și realizarea : compania
Coperta : **Carmen Nistorescu**
Redactarea : **Adina Kcncreș**
Procesare computerizată : **Bogdan Constantincscu**
Vlad Predescu
Corectură : **Mihacla Popescu**
Procesare filme **: Fingerprint**
Tipărit la **Lumina Tipo**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ORMSBY, MIKE
Grand Bazar România sau Călător străin updated /
Mike Ormsby ; trad, de Vlad A. Arghir - București : Compania, 2008
288 p. ; 20 cm - (documcnt.ro)
ISBN 978-973-7841-54-4

I. Arghir, Vlad A. (trad.)

821.111-4=135.1

Str. Tuberozelor Nr. 9, Sector 1,011411 București
Tel. : 223 23 28 Fax : 223 23 25
Departamentul difuzare Tel. : 223 23 37 l ax : 223 23 24
e-mail : compania@rdslink.ro
wwsv.compania.ro

Oglinda fără fard

Românii vi se par ncpoliticoși ? Poate că occidentalii sînt mai politicos!, dar nu sînt nici orbi, nici surzi. Iar dacă stau cu anii printre noi, se fac și « deștepți » I Un jurnalist al BBC-ului, ca Mike Ormsby, s-a încăpățînat să-i ia pc români în serios, nu vizi- tîndu-i, ci trăind cu ci umăr la umăr. Uzanță experiență ! Pentru un străin care ține să circule cu taxiul prin București nevătămat fizic și moral, să-și dreagă un dinte, să drumețcască prin munți, să cînte la chitară și să-și facă zilnic joggingul, țara oferă peripeții cu nemiluita. Dar și fără peripeții, originalitatea locului nu se dezminte în grimase, destine neverosimile, o absolut memorabilă silă de sine. în plus — stupoare I —, un bun simț universal îl poate atașa pe lucidul britanic tocmai dc acele lucruri simple, gata glo- balizatc din capul locului prin nuda lor umanitate : viața la țară, tensiunile din familii, copiii tot copii, animalele tot nevinovate.

Tuturor românilor convinși că sînt atît de speciali îneît nu pot fi scriși decît dc mioritici, și nici atunci așa cum ar trebui, Mike Ormsby le demonstrează

contrariul. Cu inteligență, profesionalism și talent, ne vedem cu toții în oglinda lui fără fard. Și mai rîdem, mai cădem pe gînduri...

Adina Kenereș

Mulțumiri

Mulțumesc familiei mele « adoptive » clin România și prietenilor de aici pentru observațiile lor, care mi-au fost de un real folos. Mai întîi, îi sînt îndatorat soției mele, Angela, pentru critica înțeleaptă a textelor, pentru înțelegere și sugestii. Lui Bibi, Vlad și Cristina de la New York ; lui Nicole, de la Chur ; Măriei, lui Ferdinant și Mamaiei pentru verile la țară și bîrfele de la « radio Șanț » ; lui Adrian, Cristina & Sarah, lui Horea și familiei sale pentru Transilvania ; Danei D. de la Kigali, luliei S. și Danei C. pentru entuziasm ; traducătorului meu, Vlad, pentru atenția de poet cu care caută *le nwt juste.*

Mulțumesc familiei mele din Anglia : Vera O., Eddie, Margaret & Derek, Colette și vărul meu Ray. îi sînt recunoscător lui Rupert pentru că mi-a deschis o

ușă ; lui Alison de la AP pentru sfatul dat la timp. De asemenea, lui Tim S. pentru că m-a încurajat într-un bar din Jakarta ; lui Tim T, Aii & Ruby din Țara Galilor ; lui Phyllis pentru acești șapte ani de încredere și pentru deschiderea ei ; și dacă tocmai pe tine te-am uitat cumva, îți mulțumesc și ție.

Mike Ormsby

Părinților mei

Can you picture what will be, so limitless and free ? ***Jim Morrison***

Pc la începutul lui decembrie 2006, cu cîteva săptămîni înainte de intrarea României în UE, BBC World Service a difuzat o emisiune în limba română despre turism. Reporterul a întrebat o persoană oficială ce are de gînd să le spună celor care critică prețurile prea mari, serviciile proaste și igiena deficitară din hoteluri. Oficialul i-a replicat reporterului că hotelurile sînt pline și că n-are decît să încerce să rezerve o cameră, o să vadă că nu găsește.

Joggingul e sănătos

Cobor în hol — în lift îmi înncxl șireturile de la adidasi. Ies » »
din bloc și-o iau la trap spre intersecția cea mare. Circulație la greu și gălăgie. Claxoane, faruri, scîrțîit de cauciucuri, scrîș- net de frîne — Bucureștiul la cinci după-masa, ca de-obicei. Vreme mizerabilă : 3°, vînt rece de nord-est dinspre Bulgaria. Mă opresc la colț, fac genuflexiuni ca să-mi încălzesc pulpele. îmi ridic ciorapii și-mi înfund șapca pe cap ca să-mi apăr ochii de vînt. Pe lîngă mine trece un Mercedes mare, plin de praf. Un tip în haină neagră de piele dă geamul jos și strigă după mine :

— Bulangiule !

Lumea din stație întoarce capul. *Hai să trăiești, nene !* Se pune verde și o iau la fugă printre băltoace, încercînd să mă dau rotund. Numai bine, cu tricoul meu verde praz și pantalonii negri mulați pe bulane.

Azi mi-am propus să fac șapte mile. Cam patru ture de Parlament — Palatul lui Ceaușescu, zis al Poporului, a doua clădire ca mărime din lume sau cam așa ceva. 11 salut din cap pe soldatul de la prima poartă, sperînd că mă știe deja. Dar în

seara asta e altul acolo. îmi aruncă înapoi o privire de pește fiert, parcă am fi într-un film de spionaj.

Din spatele lui, o limuzină neagră și elegantă alunecă repejor spre ieșire. A ajuns în dreptul meu. Sînt în dreapta șoferului, care se uită însă la stînga, vrînd să intre cît mai iute în trafic. Cît pe ce să mă lovească. Mă opresc, ocolesc mașina pe la spate și bat în capotă de două ori, cît să-i atrag atenția șoferului. Se răsucește brusc. Ii fac semnul cu două degete răsfirate la ochi : *Bagă de seamă altă dată* / Mă fulgeră din priviri și țîșnește din loc cu un hîrșîit de cauciucuri.

La următoarea ieșire, mai puțin oficială decît prima, nu e nici o gheretă și nici un soldat. O rablă maronie, mică și jegoasă, iese nehotărîtă din semiîntuneric și se apropie de ieșire. O Dacie străveche. Tot la stînga se uită și șoferul ăsta, pîndind o gaură în trafic. Nici o șansă. încetinește și oprește. Cine știe de ce, chiar cînd trec în pas alergător prin fața lui, demarează brusc și mă lovește în picior. Mă dezechilibrez. Luat prin surprindere, scot un strigăt. Din fericire pentru mine, omul fnnează. întoarce brusc capul. Cască ochii și îi cade falca. Se holbează la mine prin parbriz. Stă ca un peștișor în borcan și se miră că mai există cineva dincolo de geam. îmi duc degetele la ochi : *Bagă de seamă altă dată 1* Rămîne mască. Mă claxonează abia cînd o iau din loc. Vinovatul cu sînt, firește.

Alerg mai departe la vale și o las mai încet pe următorii cinci sute de metri. Dau colțul spre Piața Constituției și aud un zgomot sec, cunoscut, de tablă strivită, care se reflectă în pavajul de piatră și în semicercul larg de betoane din jur. Un

BMW luxos s-a înfipt în spatele unui Jaguar. Aburul șuieră, de-a latul străzii se rostogolește un far ca un ochi de sticlă. Șoferii se ejcctcază din mașini și răcnesc unul la altul. Traficul se oprește și claxoanele pornesc : o hărmălaie nesfârșită, ca un behăit în turmă.

Continui să alerg. O doamnă bine îmbrăcată stă lîngă un cîine de rasă, un exemplar scump, cu botul ca o varză

12 creață. Privește în gol, în timp ce animalul își depune delicat grămăjoara aburindă pe o porțiune impecabilă de bordură. Doamna trage de lesă și-o ia din loc. Mă uit să văd dacă nu scoate cumva o pungă de plastic să recupereze ce-a abandonat cîinele. Nici vorbă.

Mai dau un colț. Un șir de mașini, camioane și ditamai motocicletele își ambalează motoarele la stop. E clar că unora dintre șoferi le place muzica — se aude de la o poștă. Pe următoarea porțiune, mașini parcate cît vezi cu ochii în mijlocul trotuarului. Amendă nu văd să fi luat vreuna. N-am încotro și alerg prin rigolă. Pe lîngă mine uruic autobuze și camioane. La colțul următor, dau peste un Renault proptit în gard, cu botul făcut armonică.

Alerg de-a lungul Senatului și mă trezesc cu trei mașini venind în viteză spre mine pe trotuar. Se vede treaba că nu vor să stea la rînd, cu toată lumea, în traficul de pe carosabil. Urlu și dau din mîini, în speranța că au să încetinească.

Frînează, poate cred că sînt de la circulație, cu tricoul meu verde. Mă strecor în pas alergător între ele și gardul Parlamentului, și văd că ultima are DEP pe placă. E mașina unui deputat, grăbit să ajungă acasă după o zi de tras din greu la

democrație.

Mai sînt cîteva mile bune.

13

Ii răspund că *nu, americanii vor asta,* și *chinezii vin după ei.* Noi, britanicii, am renunțat de mult.

Chicotește și îmi mai îndeasă niște tampoane de vată în gură. Simt că anestezia își face efectul — după douăzeci de minute saliva a început să-mi curgă printre buzele livide, l.și bagă freza în dinții mei și continuă să bombăne că evreii așa și pe dincolo. E o lucrare babană -^trei ședințe săptămîna asta, acum două zile m-a ținut șapte ore în scaun. Dar, ca orice dentist bun, e foarte atent la reacțiile pacientului. Cînd vede că-mi dau ochii peste cap, se oprește puțin și mă privește cu ochii lui ca de tăciune peste masca albă de hîrtie.

— Ți se pare o măgărie ? mă întreabă.

— Vorbești ca un nazist, bîigui cum pot.

Chicotește din nou. De data asta, mă scoate din sărite. Ii spun că-mi displac măgăriile lui antisemite. Rîde și spune că-i place să-și chinuie pacienții sub anestezie, fiindcă nu-i pot răspunde. îmi face cu ochiul. Asta pune capac.

— Anesteziat ești tu la cap, bălmăjesc ca vai de mine. Ai mintea amorțită de ideologie rasistă. întrebarea e : de ce ?

Se lasă pe taburetul lui și-mi dă dreptate. Dar are și o teorie care explică totul.

— I-am urît atît de mult pe comuniști, îneît ani de zile am citit numai literatură de dreapta. Politică, istorie, romane — l-aș fî omorît pe Ceaușescu. L-aș omorî și pe Iliescu dacă l-aș prinde, să fiu al naibii dacă te mint! Mi-1 imaginez, aici, pe scaun, chinuindu-se.

Oftează și-mi spune că de la revoluția din 1989 n-a mai citit nimic. S-a concentrat pe stomatologic, are clienți buni și ditamai mașina.

— Știu că greșesc, dar am un blocaj mental. Ai putea să mă ajuți ?

Pare sincer.

— Doar dacă ești în stare să mă asculți, îi spun.

17

Intră în cabinet asistenta, o fată subțire, foarte drăguță. — O vezi pe fatuța asta ? zice dentistul. Ce m-ar mai f... ! Asistenta îi face ordine în tava cu instrumente nichelate și surîde obosită. El îi întoarce zîmbetul și-i spune : « Ai țîțe cam mici. »

Cînd o să ne organizăm

îmi trebuie ceai — ceai negru, tare. Nu ăsta în cutii galbene de la Lipton, care se găsește în toate supermarketurile din România și arc gust de rumeguș. Vreau ceai adevărat, Twin- ings sau Tetley sau Fair Trade, așa ceva. Așa că sun acasă. Mama — băutoare serioasă de ceai — mă cicălește cu drăgălășenie la telefon și promite să-mi trimită din Anglia. Dar își face griji.

— O să-l primești ? N-o să ai probleme la poștă, în România ?

— N-o să am, îi răspund. De cînd am intrat în UE, toată poșta se aduce acasă. Cel puțin așa se aude.

Sună bine. Gata cu fluturașii cenușii în cutia poștală, adio cozi nesfîrșite la oficiul poștal. După trei săptămîni de jin- duială, dau iar telefon. *Mamă, unde-i ceaiul meu ?*

— L-am trimis chiar în ziua în care am vorbit, îmi spune.

Cîteva zile mai tîrziu, găsesc în cutia poștală un Huturaș cenușiu. Cică am primit un pachet din Anglia, să mă duc să-l ridic de la oficiul poștal.

Pun o haină pe mine. Dus-întors, o oră de mers pe jos sau douăzeci de lei la taxi. Prefer s-o iau pe jos, e o zi plăcută, cu soare. Pe drum, doi țipi cu

fețe dubioase încearcă să-mi vîndă ceva. îmi vine să le zic, *nu vă supărați, în ce an*

19 *sîntem, 1990 sau 2007 ?,* dar îmi țin gura. Am luat deja destule scatoalce în România.

La poștă, funcționarii ștampilează de zor formulare — sună ca *Anul 1812* al lui Ceaikovski. îmi predau Huturașul cenușiu si mă așez la rînd. Un nene nebărbierit, cu ochelari dc soare, se răstește la mobil. O cucoană fandosită, pe tocuri de zece centimetri, se tot trage de blugii ei spălăciți. Printr-o ușă întredeschisă văd un munte de femeie care se scarpină în cap și suge ceva, gura i se rotește ca o mașină de spălat.

După vreo douăzeci de minute, cineva de la coadă își aude numele strigat la difuzor. După o jumătate de oră, alt nume. După cincizeci de minute, eu încă nu m-am mișcat din loc ; stau sprijinit de marmura ghișeului și mă întreb cînd o să-mi vină rîndul. Observ că unii care au venit după mine ies acum cu pachetele în mînă și cu un zîmbet mulțumit. Cum e posibil ? Mă duc să întreb. *Da,* îmi spune femeia uriașă, *v-am găsit pachetul, dar trebuie să mai așteptați.* După o oră si un sfert, îmi aud numele în difuzor, rostit rar si atent, ca și cum s-ar întreba *cine l-a mai inventat și p-ăsta ?.*

Mă duc să-mi iau pachetul. Spre surprinderea mea, e destul de mic, ar fi încăput și în cutia poștală — de ce nu l-o fi adus poștașul ? Muntele de femeie vrea să vadă ce e în el și mă pune să-l deschid. O matahală în uniforma serviciului de pază se apropie să arunce un ochi. Par să se mire că înăuntru e doar ceai. Semnez o recipisă și le spun că mă mir de ce nu mi-au pus pachetul în

cutia poștală.

— Poșta din UE nu vine direct acasă de-acum ? întreb.

— Ba da, zice muntele de femeie. O să vină cînd o să ne organizăm.

— Și cam cînd arc să fie asta ? o întreb cît de amabil pot. Luna viitoare, peste șase luni ?

îmi ștampilează energic recipisă și-mi răspunde :

— Da, cînd o să ne organizăm.

Lupa Capitolina

îmi place statuia asta. Romulus și Remus alăptați de-o lupoaică. E pusă-n capătul unui bulevard care pleacă din Piața Romană. Originalul e din secolul al VI-lea î. Hr., un bronz etrusc sau cam așa ceva, aflat azi în Palatul Conservatorilor din Roma. în 1918, diplomații italieni le-au dăruit fraților lor de gintă latină cinci copii ale statuii pentru a marca Marea Unire, nașterea României ca stat. Una dintre ele a fost dezvelită la București, c-n fata mea acum si lucește nea- gră în ploaie.

Sînt într-o cabină telefonică și sun la un adăpost pentru animale — e vorba de un cîine bolnav. Cel pe care îl văd în flecare zi nu departe de statuie. Șchioapătă primprejur după resturi și lasă în tot locul smocuri de blană maronie. De pe peticul lui de iarbă aspră se uită cum formez numărul, de parcă ar ști că despre el e vorba.

E unul dintre miile de cîini, urmaș al celor abandonati de cetățenii pe care Ceaușescu îi muta cu forța în blocuri noi, desflințînd comunități întregi pentru a demola și reconstrui Capitala din temelii. Așa se spune. Cîinii s-au tot înmulțit de-atunci. Latră și mușcă. Odată au și ucis pe cineva. Explic la telefon că acest cîine moare de foame,

are o formă gravă de rîie și șchioapătă.

21

— Și cu cc să fac ? întreabă tipul de la telefon. Pe un ton care mă miră.

— Vorbesc cu Wet Nose, ONG-ul care se ocupă de protecția cîinilor vagabonzi ?

Mîrîic la mine într-o engleză aproximativă :

— Da, dar ăsta are nevoie de îngrijire !

Mă simt subit ca Alice în timp ce se prăbușea în vizuina iepurelui.

— De-asta v-am și sunat.

îmi spune să revin în zece minute. Revin. îmi bălmăjește în silă un număr, nici n-apuc să mai întreb de unde, poate de la Facultatea de Medicină Veterinară, și-mi închide telefonul în nas. Parcă știam că Wet Nose arc ceva de-a face cu studenții. Am văzut ceva pe Internet, un site fițos, cu o siglă simpatică. Sun nedumerit la numărul care mi s-a dat.

Răspunde o doamnă. E un fel de azil pentru animale, o societate de binefacere. Doamna îmi vorbește cu amabilitate, e o plăcere. îmi dă sfaturi utile despre cum aș putea să tratez cîinele. Dar repetă des *dacă vă puteți permite cheltuiala.*

— Cum, nu e gratuit ? mă mir. Nu sînteți finanțați de vreo fundație sau ceva ?

— Nu, oftează ea. Sîntcm o societate privată. Costă 15 euro pe zi pentru adăpost și 30 de curo pentru fiecare tratament. Dar o boală de piele se vindecă greu, poate să dureze luni de zile. Și trebuie să ne aduceți dumneavoastră animalul. S-ar putea să fie o problemă să-1 prindeți.

Slăbătura de cîine maroniu tocmai se uită iarăși la mine de parc-ar vrea să-mi zică : *Pe*

bune ? Hai că-i tare !

— Mi se pare cam scump, răspund. Probabil că fac figură de tîmpit. Oi fi tîmpit.

— Ați încercat la Wet Nose ? întreabă doamna simpatică de la azil.

încerc să nu pufnesc în rîs.

22

— Ei mi-au dat telefonul dumneavoastră, îi răspund și-mi cobor privirea spre propriile încălțări. Infrîngerea îmi atîrnă de gît ca o povară.

— Da, așa fac ei, îmi răspunde doamna cu un glas cam obosit de tărășeniile astea.

— Și altceva ce mai fac ? o întreb, cu gîndul la site-ul acela simpatic. îmi răspunde cu o tăcere diplomatică. Cînd ridic ochii, cățelul meu rîios cu blana maronie și-a găsit o gagică lîngă statuie.

Viață Chivas

Ceva nu-i în regulă. Cătălin îngrămădește mult prea multe provizii în eărucior. Pentru trei oameni pe un weekend ? Nu se poate. Ce-o fi în capul lui ? Cînd se întinde după o a doua sticlă de Chivas Regal, mă strecor lîngă el și încerc să aflu.

— Mă, Cătălin, atîta haleală pentru tine, Ruxi și mine ? îmi evită privirea și zice cu un rînjet ghiduș :

— Chestia e că o să fim vreo zece. Nu ți-am spus ?

Parc foarte mîndru de el. Mă străduiesc să zîmbcsc în continuare. O ia spre raionul de lactate. Mă țin după el, mă întreb de ce mi-a promis *un weekend liniștit, ne plimbăm, vorbim ; avem de recuperat ăștia opt ani de cînd nu ne-am văzut !* Nu asta era ideea ? Dar acum a schimbat macazul și-a invitat o întreagă echipă de fotbal. Aruncă o privire în cărucior. Ceva îl nedumerește. Scoate un pachet de unt românesc și mi-1 arată.

— Tu ai pus ăsta ? mă întreabă. Dau din cap. Cătălin se strîmbă. *Of, Doamne.* Ia alt pachet de unt, danez, de trei ori mai scump. Mă ia pe după umeri, un gest patern, și pilotează căruciorul spre raionul următor. Mi se apleacă la ureche și-mi spune încetișor :

— Lasă-mă pe mine, bine ?

24

Dau clin umeri și încerc să par recunoscător. Ceva s-a schimbat.

— Ești invitatul nostru, gîngure.ște și Ruxi, prietena lui cea tînără și frumoasă. Cătă mi-a povestit o mulțime despre tine, adaugă ea evaziv.

Mă țin după ci ca un copil proaspăt adoptat. Ruxi are ochi verzi, e blondă și chicotitul ei e molipsitor. Se lasă pe mînerul căruciorului, se avîntă și plutește grațioasă, cu tocurile înalte în aer. Se strîmbă la păpușile de cîrpă din raionul cu jucării.

— Ce drăguuuț ! se pisicește.

Ajungem la casă, suma trece de 250 de dolari. Români între două vîrste, cărora li se citește oboseala în ochi, se uită lung la tînărul și înstăritul meu prieten care-i strecoară casierei cârdul Visa și mormăie *puneți pe firmă.*

Puțin mai tîrziu, lăsăm orașul în urmă, mergem spre casa lor de la țară. Cătă are un Porsche galben pe care îl conduce ca un pilot de vînătoare. II rog s-o ia mai încet.

— Ce, nu-ți place viteza ?

Îmi vine să-i zic : *încearcă tu să alergi zece kilometri în 47 de minute 1* Mă abțin. Dobermanul lui voinic se întinde de pe bancheta din spate și mă linge pe ureche, *sînt băiat bun.* Mă uit în spate și văd broscuța lui Ruxi rămasă mult în urmă, un punct la orizont. Nu se grăbește, e cu prietenele în mașină. O să ne întîlnim la destinație. Trecem cu Porschcle t »
nostru printr-un sat Iară să încetinim. Cătă claxonează în dreptul unui moșulică pirpiriu care

se bălăbănește pe-o bicicletă și zice : *Mama lui de bou !*

Ajungem la conac pe la prînz. Cătă dă muzica la maximum în curte, face cîțiva pași de dans și trîntește fileuri de somon și mușchi de vită pe grătar. Pe la trei, a băut deja o jumătate de sticlă de Chivas, are ochii injectați și-o privire

25 de legumă. Rînd pe rînd apar și amicii lui în mașini de lux. Poartă blugi peticiți și tricouri cu inscripții *punk.* Au părul dat cu gel și arată de parcă ar fi dormit o noapte-n gară. Nici n-ajung bine și dau fiecare de-a dura pe masă sticle de whisky, din acelea ambalate în cartoane cilindrice : Glen-aia și Glen-ailaltă, cele mai scumpe. Işi trimit prietenele să aducă pahare. Se gudură pe lîngă Cătă, atrași de luminile lui și ale cărbunilor. Ruxi stă în casă, spune că afară îi e frig.

Cătă stă apoi două ore și joacă șah, cu spatele la mine. Pe la nouă seara, unul dintre oaspeți mă întreabă cine sînt și cu ce mă ocup. Ii fac rezumatul a zece ani de Europa, Africa, Asia si America. Schimbă subiectul. Ruxi își face iar apariția și se foiește prin curte cu telefonul la ureche, vorbește cu maică-sa, care tocmai îi scrie lucrarea pentru facultate. Cătă se întoarce pe la miezul nopții dintr-o cursă cu motocicleta. Abia se mai ține pe picioare și își hrănește dobermanul cu fileu de somon. Apoi se lasă pe vine lîngă mine și-și mai pune niște Chivas.

— Ia zi, bătrîne, despre ce voiai să vorbim ?

Lucky

Sînt îndrăgostit de Ardeal. îmi place cum se așterne orizontul ondulat, îmi plac Carpații care țîșncsc pînă la două mii de metri ca o uriașă maree. îmi place cum sună : *Făgăraș, Ucea, Brașov.* îmi plac cadrele de viață rurală rămase în afara timpului care-mi zboară prin fața ochilor de la fereastra trenului. Un cioban se sprijină în bîtă, îmbrăcat într-o mițoasă mare cît o mașină mică. O căruță hodorogită zdron- căne pe-un drum noroios de țară, trasă de-o mîrțoagă nărăvașă, un cal negru, costeliv, cu obrăzar și un cănăfîor veștejit în frunte. Copii murdari din cap pînă în picioare stau chirciți într-un șanț și aruncă pietricele într-o băltoacă. Femei voinice, cu năframa pe cap, cu obrazul tăbăcit ca pielea de tureatcă veche, stau de vorbă peste gard sau cară vreascuri. Bătrîni uscați și plini de riduri subțiri sorb ceva din păhărele și joacă șah, îmbrăcați în vestoane închise, boțite și cămăși albe, cu pălării uzate, negre.

Ajung la Sibiu și prietenii mă așteaptă la gară. Mă foiesc pe bancheta din spate a Loganului lor nou-nouț și îmi reîmprospătez amintirile despre orășelul acesta străvechi. N-am mai fost pe-aici de cîțiva ani. Senzația e neschimbată, dar locurile

arată altfel. Aceleași acoperișuri piezișe și geamlîcuri la pod care veghează orașul ca niște ochi pe cale să ațipească.

Oamenii au același mers molcom, venit dintr-o
bătosenie » ' » »
istorică. Dar vezi peste tot macarale înalte, betoniere care se zdruncină greoi printre clădiri noi de birouri. Afișe în culori reflectorizante, buticuri. Locul e în plină agitație, bate un vînt de schimbare, poate.

Adina și Gabriel mă lasă la hotel, o să ne vedem la cină, la ei acasă. Urc în cameră și mă delectez cu priveliștea minunată de la fereastră, dealurile se înalță în depărtare peste coșurile șubrede ale orașului. E încă soare, dar nu mai c mult » > » ’
pînă la apus. Așa că îmi despachetez echipamentul de jogging, mă schimb, ies din hotel și o iau pe străduțe pe care nu le-am văzut dc-o groază de vreme. Alerg pe lîngă micul Muzeu al Vînătorii și o apuc spre un parc întins, de unde se văd munții în zare. Știu bine drumul și cît timp îmi ia. Știu locurile și poate că și ele mă știu pe mine.

Trec pe lîngă niște cocioabe cu mormane de gunoi dinainte. Le fac semn cu mîna înmănușată unor puști cu ochi negri care stau lîngă o ditamai groapă. îmi răspund la semne și se apleacă asupra unui pui de cîine pe care îl gîdilă cu o bucată de sîrmă. Cățelușul se tăvălește cu lăbuțele în sus. >
» * »

După o jumătate de oră de fugă prin zăpadă și zloată, am picioarele ude și înghețate. O iau înapoi. Ii văd din nou pe cei doi copii. Se joacă, aruncă în aer un ghemotoc de cîrpe și îl șutează în cădere. Și imediat aud un schelălăit groaznic, de animal disperat. Mă apropii și văd că ghemo-

tocul de cîrpe e, de fapt, cățelușul, cu sîrma făcută laț în jurul gîtului. Puștiul mai marc ține de capătul sîrmei și az- vîrle cățelușul în sus. Puștiul cel mic îi trage un șut cînd cade. Cățelușul schelălăie. Puștii rîd și o iau de la capăt. Mă opresc din alergat și mă uit atent prin ploaia deasă, ca să fiu sigur că puștii chiar fac ce cred eu că fac. Mă reped la ei, le smulg puiul din mîini și mi-1 vîr sub tricou, la adăpost. Puștii cască ochi tîmpi la mine. Ii înjur. Mă înjură și ei. Mă

 îndepărtez în fugă, mă ajunge din urmă un *f... America !,* întorc capul și le răspund nu *sînt american,* de parcă ar conta.

La cină, îi conving pe prietenii mei să ia cățelușul.

— O să-l botezăm Lucky, spune Adina cea cu ochi căprui. Are un fel de a fi atent și treaz, îi sînt recunoscător pentru bunătate. 11 roagă pe soțul ei să facă o cușcă și s-o pună în curtea blocului. Gabi rînjește și-și mai toarnă din palinca țeapănă, de aproape 70°. După trei zile, mă conduc la gară. Adina îl ridică pe micul Lucky la fereastra vagonului și face la-revedere cu lăbuța lui. Puiul se ghemuiește și îi molfăie degetele.

Șase luni mai tîrziu mă sună Gabi. Plînge în hohote la telefon. îmi povestește că Lucky a crescut foarte repede și foarte mare, că tot scormonea pămîntul și lătra foarte mult, și că s-a chinuit patru zile pînă să moară după ce un vecin i-a pus otravă în mîncare.

Not So Lucky

O să-mi aduc aminte de locul ăsta cît trăiesc. Ar fi trebuit să-mi țin gura. M-am jucat cu focul, asta e ! Dar așa era pe-atunci. Acum sîntem în 2007, și, umblînd prin Gara de Nord, mă simt mai bătrîn și mai înțelept.

Gara asta mare e atît de schimbată azi : renovată, modernizată. Chioșcuri garnisite cu reviste colorate, rînduri-rîn- duri de ciocolate si teancuri de biscuiți. Bărbați în costum

I » I

vorbesc la telefon. Fete îmbrăcate elegant glumesc și rîd, cu sticle de Fanta în mînă. Controlorii trec în sus și în jos în uniforme elegante, cu șapca trîntită șmecher pe-o ureche. Nu ca pe vremuri, cînd mizeria îți sărea în ochi la fiecare pas : mirosul cerșetorilor, aurolacii în zdrențe trăgînd din pungă, cîinii sălbăticiți care lătrau în gol prin nori de praf, de-a lungul șinelor.

Azi stau aici și mă uit la un tren nou-nouț care trage la peron. Pasageri între două vîrste coboară cu genți grele ; tineri se strecoară sprinten pe lîngă ei, cărînd rucsaci Armani, contrafacuti sau nu.

— Hei, Mike !

Vocea mi-e cunoscută. 11 localizez pe David în mulțime, se repede spre mine ca un marinar abia

ajuns în port. Ii

30 strîng mîna și ne îmbrățișăm. Arc aceeași forță de rugbist galez ca pe vremuri.

— Ia uite la el ! mă ia peste picior pe cînd înotăm prin mulțimea de familii fericite și îndrăgostiți înlăcrimați. Mă întreb dacă are să pomenească de *ziua aceea.* Bineînțeles că da. Cînd ajungem sub ceasul cel mare, se oprește exact în locul în care s-au petrecut lucrurile.

— Mă, Mike, rînjește David cu moaca lui de băutor de bere ars de soare, ți-aduci aminte ?

Dau din cap și mă uit la ceas.

In 1994, matahala de american în sandale. Ținea în mînă un teanc de dolari. Niște români se țineau după el să-i schimbe. Trecînd pe lîngă el, i-am spus *nu face asta* din colțul gurii. Americanul s-a ținut apoi după mine ca un cățeluș, cît îi explicam cum stau lucrurile.

— Mulțumesc, bătrîne, mi-a zis, și și-a văzut de drum.

Eu îl așteptam pe David, voluntar într-o organizație ga- leză de binefacere din Craiova. Aveam în brațe o vază mare, neagră. Un român mai tuciuriu m-a întrebat cît costă. M-am prins că nu vaza îl interesa, ci eu. Mi-a întors spatele și mi s-a părut că-i face un semn cuiva, dar cui ?

A apărut David, cu colegii lui — niște țipi sportivi și două femei. Ne îndreptam spre ieșire, tocmai treceam pe sub ceas, cînd m-a oprit un tip între două vîrste, voinic și îndesat, ne- bărbicrit, cu părul lins și îmbrăcat într-o scurtă de piele. Mi-a zâmbit și m-a întrebat calm :

— Prietene, mă cunoști de undeva ?

Am dat din cap și el a continuat:

— Ti-am făcut io tie vreun rău ?

— Nu, am răspuns, ușor alarmat de tonul lui. Părea să fie cu *va-urma.*

31

— Păi, și-atunci de ce i-ai zis americanului să nu schimbe bani ? m-a întrebat. Amicii mei galezi se uitau mirați la mine. Mă simțeam ca un mielușel în fața lupului. Am răspuns, cu inima bătîndu-mi din ce în ce mai tare :

— Fiindcă știu foarte bine ce faceți.

Atîta am fost în stare să spun. Românul mi-a aruncat un rînjet scurt, calm și prietenos.

— Pe bune ? Uite, prietene, hai să-ți spun ceva. Niciodată să...

După care lumea din jurul meu a explodat. Am zburat pe spate cu încetinitorul și am văzut vaza faeîndu-se țăndări alături. Am simțit cum mi se mută falca, de parcă aș fi luat o copită de cal în obraz. Auzeam icnete și țipete, dar nu mă puteam mișca, vedeam doar și auzeam ce se întîmpla. Am simțit că mă apucă niște mîini voinice — m-au cules de pe jos și m-au pus în picioare. Am simțit că-mi curge sînge din gură și am văzut cum mi se scurge pe haină. L-am văzut pe agresorul meu mătăhălos îndcpărtîndu-se, îndreptîndu-și umerii, trăgînd de manșetele scurtei lui de piele. Pe urmă l-am auzit pe David exclamînd admirativ :

— Strașnică lovitură !

— Cred că mi-a fracturat maxilarul, am bălmăjit.

Băieții mi-au scuturat hainele și mi-au pus batiste de hîrtie în gură. M-au scos din gară cît de repede au putut și m-au suit în primul taxi. De pe bancheta din spate l-am văzut pe găliganul de american în sandale stînd de vorbă cu tipul care mă pocnise, arătîndu-i teancul de dolari. Mi-am luat capul în mîini, ca să nu mi se dea de-a dura. Degeaba. M-am lăsat pe spate și m-am uitat la cerul albastru pe care fugeau norișori albi.

— Scosese cuțitul, mi-a murmurat David. Voia să te înjunghie. Cînd erai pe jos.

— Poftim ? am șoptit, cu sîngele băltindu-mi sub limbă.

32

— Și cinci l-am oprit, a zis : « Spune-i prietenului tău : *Next time, not so lucky.* »

Dar asta a fost atunci. Acum e 2007 și băieții ăștia îndesați te invită doar, cu un zîmbet insistent, să te urci în taxiul lor, la preț dublu.

Președintele vrea să te vadă

— De ce ? întreb.

Sîntcm la etajul zece al blocului nostru și vecina mea Lumi îmi face semn să vin în lift. Un curent rece iese din golul betonat, aducînd miros de mucegai și ceapă prăjită. Sub noi sînt zeci de apartamente, o puzderie de locatari. De ce vrea să mă vadă tocmai pe mine ?

— Pentru cererea ta, îmi spune Lumi.

Incui ușa și traversez mica dar viguroasa junglă de pe culoarul prost luminat — ghiveccle doamnei Popa, văduva amabilă și speriată de bombe care stă chiar alături.

Biroul Președintelui e la parter. E cam cît o cutie de pantofi și, cînd ajungem, s-a umplut deja de locatari : mai ales bărbați de vîrstă mijlocie, bine îmbrăcați, în stilul func- ționărimii comuniste a anilor ’70 — cămăși albe încheiate * » pînă sus, șepci bleumarin ca de căpitan de vas, sacouri gri cu revere late, ca niște aripi de fluture. Cîteva doamne în bluze pufoase, cu ciorapi groși și papuci de casă s-au înghesuit lîngă calorifer. Se uită în jur, dar nu zîmbesc.

In celălalt capăt al încăperii stau înșirați trei bărbați, ca o comisie de experți. Domnul Vlaicu, Administratorul, stă în dreapta — fruntea înaltă, părul alb și mătăsos îi lucesc în lumina neonului. Se uită fix la mine cu ochii lui albaștri de bebeluș,

de parcă m-ar întreba *și pe tine cine te-a mai che-*

mat ?. în stînga stă Vicepreședintele — un tip mai tînăr, cu un aer serios, care are gușă triplă, două blocnotesuri și un creion.

La mijloc e domnul Ilie, Președintele Asociației de Locatari. Domnul Ilie arată bine, are vreo șaizeci de ani, umeri lăți, o privire visătoare și o rigiditate de ofițer. Se uită fix la Lumi peste ochelarii lui cu ramă de aur și-i șoptește ceva Vicelui, care își ia notițe. Vlaicu își drege vocea, se face liniște. Locatarii se așază mai drept în scaune. începe.

După douăzeci de minute de pălăvrăgeală despre *problema cu apa maronie,* cu *de ce se oprește liftul, cine le spune chinezilor să-și mute microbuzul* și *neamțul și-a vîndut oare apartamentul ?,* domnul Președinte își orientează surîsul oficial spre mine. Are dinți ieșiți în afară, de o culoare ciudată, ca de la prea mult fumat. Sau or fi de lemn.

— Englezii au vreo problemă ? întreabă încurajator. Toate capetele se întorc spre mine și unsprezece perechi de ochi urduroși mă măsoară din cap pînă în picioare, ca pe un potențial trădător. Lumi intervine și-i lămurește că *englezii* vor doar să depună *o* cerere pentru un loc de parcare. Membrii comisiei schimbă priviri. Administratorul Vlaicu își țuguie buzele și clatină din cap. *Nici vorbă.* Președintele zîmbește diplomatic și o întreabă pe Lumi:

— Altceva ?

îi spun că aș vrea să vorbim despre factura mea la curent, care c mult prea mare.

— Fiindcă v-ați pus calorifere noi ! se

zborșește Administratorul Vlaicu. Le-am văzut eu !

îmi aduc aminte de vizitele lui de prietenie de acum cî- teva luni, cînd m-a complimentat pentru cît de calde sînt și m-a întrebat cîte am. Am crezut că vrea să-și ia și el. Se pare că m-am înșelat.

— Dar, domnule Vlaicu, îi răspund, sînt din cele economice, v-aduceți aminte ? Am prospectul...

Scot clin buzunar o hîrtie cu datele tehnice. Președintele o ia, cu o privire mînioasă.

— Datele tehnice ?! mîrîie el. Nu ne coborîm noi la prostiile dumitale !

Dar nu se mai poate opri. Se rățoiește, dă din mîini, își dă ochii peste cap. Vicele nu mai pridideșste să noteze pînă i se rupe vîrful de la creion. Ca istoria să nu rămînă cumva nescrisă, Vlaicu îi întinde iute un pix cu urme de dinți pe el. Ne certăm vreo zece minute. Dar nu vor să-mi reducă factura — caloriferele mele sînt mai fierbinți dccît ale lor. Cu toate că ale mele consumă mai puțin, ceea ce pot și dovedi.

După incident, în lift, Lumi îmi dă sfaturi, indignată.

— E ilegal ce fac ăștia !

— Ce-or să facă ei cu banii mei ? o întreb.

— Or să-și reducă propriile facturi sau or să-și dea o primă de Crăciun ! exclamă ca, încruci.șîndu-și brațele.

Și liftul se oprește brusc între etajul trei și patru. Așteptăm puțin, dar degeaba, s-a blocat.

— Dacă se prăbușește, murim, oftează Lumi. Vorbesc serios. S-a mai văzut.

Mă uit la imaginea noastră reflectată în ușile de oțel lucitor și mă gîndesc la spaghetcle pe care voiam să le fac diseară. Lumi își scoate telefonul mobil.

— Hai că-1 sun pe Vlaicu, zice și formează un număr. Ii place să facă pe salvatorul.

offoce@operanb.ro

In Fine, am unde să mă duc seara. Undeva unde nu dau de fetișcane cu ochelari de soare, cu țigara în colțul gurii, de băieți cu părul tăcut creastă și cu țepușe-n pleoape ! Un loc în care să n-aud perechi între două vîrste comentînd cu voce tare spectacolul! La Operă, unde n-am mai fost de mult. Nu sînt cine știe ce meloman, dar Bucureștiul are nume bun și, seara, la lumina reflectoarelor, clădirea Operei arată splendid. Idcea mi-a venit tot văzînd cum iese lumea de la spectacol, turuind de parcă s-ar fi distrat de minune sau n-ar fi înțeles intriga.

Așa că într-o zi cu soare ies să mă plimb și treç pe-acolo să iau un bilet. Si aleea de acces arată foarte bine — e ele- »
gantă, are o peluză prelungă pe mijloc, bănci și flori. Trag de bara lungă de alamă a ușilor uriașe de sticlă, intru și dau peste casa de bilete, un ghișeu înghesuit în hol. Prin geamul lui văd o doamnă cu un pulover lățos citind un roman și răspunzînd la telefon. Aștept să termine și, cu mîinile pîlnie la ochi, mă lipesc de sticla răcoroasă a celui de-al doilea rînd de uși. Dincolo de ele se întinde un hol impunător, cu covor roșu, draperii, candelabre, scări largi de marmură. E ca-n

povești. Abia aștept.

37

Doamna de la casă pune romanul deoparte și îmi enu- meră posibilitățile. N-am chef de compozițiile înzorzonate, de comediile complicate ale lui Mozart, mă decid pentru consistenta *Aida* a lui Verdi. Pe peretele de deasupra ghișcu- lui e un ecran plat, tehnologie avansată nevoie mare. Doamna apasă pe taste și eu mă uit la ecran. Un pătrățel alb se face albastru : e locul meu într-un rînd din față. Cîtă eficiență !

Ajuns acasă, mă grăbesc să accesez impresionantul site al Operei, plin de aur și purpură. Pornit să mă informez, mă abonez la *newsletter,* clichez pe butonul *contribuiți și dumneavoastră.* Apoi dau click pe *tur virtual — panorama video.* Aș vrea să văd sala, scena, chiar locul meu. Dar panorama nu merge. Dezamăgit, dau click pe *contactați-ne* și completez o fereastră mică de mail ca să întreb de ce. Mi se afișează un mesaj prietenos : *Vă vom răspunde în cel mai scurt timp !*

Trei zile mai tîrziu primesc un e-mail: Adresa *offoce@ope- ranb.ro nu există.* Am eu o intuiție și le corectez adresa — » »
office. Am nimerit-o și primesc imediat un răspuns identic cu acela de pe site : *Vă vom răspunde în cel mai scurt timp 1* Trec două săptămîni — nici un răspuns. Așa că le scriu din nou, dar măresc miza : Ay *dori să rezerv 50 de bilete de categoria întîi pentru un grup de VIP din Viena. Dar aș vrea mai întîi să văd sala în Turul virtual.* Zilele trec — nici un răspuns. Nici urmă. Și nici de *newsletter.* Și nici amănunte despre cum să *contribuim și noi.*

Aida se dovedește o plăcere. Sala strălucește

în mii de lumini, primadonele cîntă superb, cu ochii strălucitori și sînii tresăltînd. O orchestră minunată, un dirijor energic și decoruri extraordinare.

Dar ce îmi atrage cu adevărat atenția este înflăcărarea unei figurante uscățive, ale cărei eforturi par să calce pe nervi un trio de colege. Pe scenă, sub privirile spectatorilor, cele trei doamne planturoase șușotesc și se hlizesc una la

38 alta preț de vreo douăzeci de minute, îmbrîncind-o spre culise. Cînd cade cortina finală, figuranta cea entuziastă e îmbufnată rău, epuizată și mai să izbucnească în lacrimi. Am senzația că s-au ciondănit în culise, o scenă pe care Verdi nu a scris-o. Mi se face milă de ea. Aș vrea să-i spun : *Lasă, nu te necăji, nici Aidei nu i-ajbst ușor* / Să trimit un e-mail la site-ul oficial și s-o felicit pentru prestația artistică de mare clasă ? Ar putea oare să-mi vadă mesajul ? Probabil că nu.

Polițist bun, polițist rău

Băiat deștept, Coandă ista ! Avioanele lui arată *cool,* atîrnate de tavanul aeroportului Henri Coandă, aflat nu departe de București. Dar de ce au cules frații Wright toți laurii ? Numai fiindcă sînt americani ? Nu mi se pare corect. Mă uit iar la ceas, mă plimb de colo-colo în sala de așteptare de la Sosiri. Unde o fi Laura ? Avionul de Paris a aterizat de mult.
De ce durează atîta ?

Mai trec cinci minute și iese în sfîrșit pe ușile glisante, cu o mutră de tot rahatul. îmi dau seama de departe că e șucărită rău — din cauza mea ? Tot ce se poate. Cu Laura nu se știe niciodată. E tînără și deșteaptă, înaltă și slabă, frumoasă și *hip.* Acestea au fost știrile, urmează meteo : Laura poate să explodeze oricînd, din orice. E preferabil să fii drăguț cu ea. Cel puțin, așa mi-o amintesc. Dar, pe de altă parte, n-am mai văzut-o de cînd avea 16 ani și locuia la Brăila. Acum are 21, c măritată și *locooieshte la Nuu Yook Siddy.* E dar ?

Se îndreaptă spre mine. Se uită la tavan. îmi aranjez mai bine zîmbetul pe obraz și mă duc spre ea cu brațele deschise, în speranța unei îmbrățișări prietenești. Dar Laura îmi strânge mîna și ridică dintr-o sprinceană bine pensată.

— Și... Ia zi... Ai venit cu vreo mașină, ceva ? Sau trebuie să ne suim într-un rahat din ăsta de taxi ?

40

Pe bancheta din spate a unui rahat de taxi, Laura î.și șterge de praf pantofiorii imaculați din piele întoarsă — roz cu ocru, Diesel — și-mi explică de ce e *șucărită, da’ rău-rău, știi ?* E ceva cu aeroportul.

— După chestia aia cu pașapoarte, m-au oprit polițaii români, ăia cu insigne de Poliția de Frontieră, știi ?

Dau din cap cu înțelegere, ușurat că dracii ei tinerești nu se îndreaptă împotriva mea. Se zgîie.ște prin geamul taxiului și-și strîmbă gîtul după nesfîrșitele șantiere de pe marginea șoselei aglomerate care duce spre centru.

— Doi erau. O țipă și un tip, aruncă Laura din colțul gurii, clătinînd din cap ca la un abuz nemaipomenit. Iși privește apoi pantofiorii și tace.

— Și ? zic.

Dar Laura se încruntă și nu se grăbește să continue — poate că e un exercițiu de autocontrol.

— Mai întîi, zice tipa, *de unde vii ?* Ii spun *de la Paris, de la sora mea.* Zice *nu, vreau să zic, unde ți-ai început călătoria ?* Așa că-i zic *Nuu Yook.* Apoi tipul mă întreabă dacă acolo stau și îi zic că *bineînțeles.* Și pe urmă el zice *păi, trebuie să fii bogată dacă stai la New York și ai o soră la Paris. Nu sînt bogată,* îi zic. După care tipul zîmbește și zice *serios ? Da’ ce ai în bagaj ?.*

Laura bate nervos cu tocul în bancheta din spate. Trage un gît de Evian și-și împinge ochelarii în sus pe nas.

— Și atunci mi-au cerut bani, pufnește.

— Poftim ? fac. Pentru ce ?!

Se uită cu milă la mine, de parcă mi-ar spune *vai de capul tău !.*

— Pentru ce crezi ? Fiindcă mi-au deschis bagajul! Mi-au văzut laptopul și au zis *trebuie să ne dai și nouă ceva.* Le-am zis că *n-am bani.* Au zis *New York, Paris ? Ne iei de proști ?*

— Și le-ai dat ? mă interesez. Laura își dezleagă eșarfa de mătase de pe cap și-și lasă părul liber. Miroase a caise.

— Uite, știi, spune furioasă, mă-ntorc după trei ani si tot de rahaturile astea românești dau. Mi-e silă ! Nu s-a ♦ * schimbat nimic !

— Si le-ai dat ? o întreb din nou. Laura rîde. »

— Ce vorbești ! Tipa îmi zice *hai, păpușă, c-oi ji obosită, te lăsăm, dar dă-i omului barem de-o cafea.* Așa că i-am oferit zece dolari, dar ăla mi-a întors spatele și s-a dus. O fi fost prea puțin, nenorocitul dracului 1

Apoi Laura își aduce brusc aminte de ceva, întoarce capul și se uită prin geamul din spate.

— Ia te uită, au schimbat numele aeroportului !

— Henri Coandă, îi spun.

Arată cu degetul mare în sus.

— Ah, ce mișto ! zice, zîmbind pentru prima oară. Deștept gagiu’ ! Știi ce-i cu el, nu ?

— *Sure I do, buddy,* îi răspund, încercînd să mimez accentul newyorkez. Laura îmi aruncă o privire nedumerită și-mi spune că *aeroportul e chiar o construcție ca lumea, cu toate avioanele alea vechi.*

Iar eu îi spun că nu e fair. Românii merită mai

multă recunoaștere, mai mult respect.

Și cadouri de Crăciun

Am nevoie de un ajutor la birou, un om pe care să mă pot bizui. Cineva care știe să rezolve niște lucruri, care vorbește englezește, are competența și experiența necesară și se potrivește cu jobul. Compun un anunț, îl plasez pe cîteva site-uri de București și în presa locală. Mă pun să aștept, mă uit la mail, îmi închipui o avalanșă de răspunsuri. Salariul e decent și munca nu e grea.

După o săptămînă, s-au adunat cincisprezece CV-uri. Le printez, îmi fac o cafea și mă așez într-un fotoliu comod, cu un marker galben pentru plusuri și unul roșu pentru minusuri.

Llitîndu-mă prin teancul de hîrtii, două lucruri îmi sar în ochi : primul e că mai toți candidații sînt candidate ; și al doilea, că aproape toate și-au pus o poză provocatoare. Unele au capul ușor înclinat într-o parte, parcă ar spune *vino, ia-rnă !.* Altele își țuguie buzele ca pentru un sărut. Una și-a pus o poză în care se vede din cap pînă în picioare, într-o rochiță neagră cu paiete și cu bretele transparente, părul i se revarsă pe umerii bronzați, de parcă ar căuta de lucru la un cazinou. O altă candidată mărturisește că *ar trebui să-și calce pe mîndrie ca să accepte acest job.* Citindu-i experiența profesională, mă-ntreb de ce. Alta se

arată foarte sigură că este

43 *candidatul ideal pentru acest job* fiindcă vrea *să vadă lumea.* Probabil că voiajul între propriul birou și imprimantă ar de- zamăgi-o.

Mai dau de cîțiva *absolvenți* ai unor cursuri de două săp- tămîni și de o grămadă de *diplome* dubioase de la seminare de trei zile despre nu știu ce « isme ».

Au răspuns la anunț doar doi băieți. Primul vrea *mașină de serviciu și telefon mobil.* Promite să facă *eforturi pe bune,* și spune *așJi putut să am note mai mari dar adevăru' e că n-am terminat, că am fost cam bolnav.* Engleza lui sună ca un SMS trimis de pe skateboard. Celălalt candidat vrea mașină de serviciu, telefon mobil și CADOURI DE CRĂCIUN (cu litere mari, să fie sigur că înțeleg). întorc foaia perplex și-mi zic că nu-i exclus să dau peste o listă lungă care începe cu *Draţjă Moș Crăciun.* Cadouri de Crăciun ! Poate știe că unele firme străine din România își copleșesc angajații cu daruri și se așteaptă să fac și eu la fel. Pe urmă îmi aduc aminte de ceva. Deși pe vremea comunismului Crăciunul era interzis oficial, unii muncitori mai norocoși primeau de la stat cadouri de Moș Gerilă — *Jack Frost :* un moș cu barba albă, îmbrăcat într-un costum roșu lălîu. Se pare că muncitorii le duceau copiilor darurile astea — portocale, dulciuri și chiar haine. Asta o fi ? Dar asta era pe-atunci !

Au trecut deja douăzeci de minute de cînd m-am apucat și am notat doar patru nume. Problema e : ceva nu-i în ordine. Nici un CV nu-i exact ce trebuie. Degeaba, parcă pășesc în gol. Așa că fac o pauză, mă duc la fereastră, îmi pun mîinile pe

creștet și mă uit la acoperișurile Bucureștiu- lui, peste care plutesc brațe de macarale și un praf gros.

Nu se poate să nu găsesc pe nimeni. Cum de n-au habar tinerii ăștia să răspundă la o ofertă de lucru ? îmi vine să deschid fereastra și să urlu : *Trexiți-vă, copii I*

44

Pe urmă îmi vine o idee genială. Ce-ar fi să fac un ONG și să propun cursuri pentru studenții din ultimul an de la toate facultățile din România : *Cum să NU aplici la un job.* Pe de altă parte, nu e treaba mea. Mie-mi trebuie un ajutor la birou și e deja tîrziu. Mă uit la ceas și mă așez la loc, curios să-i văd și pe ultimii cinci postulanți. Nu se știe niciodată.

Ultimul CV cade ca un trăsnet din senin. Pînă și punerea în pagină indică inteligență. Mă întreb de pe ce planetă vine fata asta. Calificarea ci se potrivește punct cu punct cu ce am cerut eu. Ii compar CV-ul cu ale celorlalți, care sînt pline de roșu. E ce trebuie. Dar lipsește ceva. Pe urmă îmi pică fisa. Nu lipsește nimic. Doar că nu și-a pus fotografia, fiindcă n-am cerut așa ceva. Și, la urma urmei, nici că mă interesează, poate să arate și ca ET.

Ii recitesc CV-ul, ca să fiu sigur că n-am avut o halucinație. Pun mîna pe telefon. O cheamă Toni. Sper că spune adevărul.

Capra vecinului

Ioana pare fericită, cum stă și bate ușor clin degete ritmul muzicii de jazz care se aude în surdină din radioul mașinii. Se întoarce spre mine în timp ce lăsăm în urmă puzderia de lumini a aeroportului din Ziirich :

— O să-ți placă Elveția, spune, cu o lucire în ochii negri. Are părul mătăsos, pielea netedă și un aer sportiv. Poartă un trening Adidas retro — bleu cu dungi maro. Nu mai seamănă cu studenta cu obrajii scobiți pe care am cunoscut-o cu ani în urmă în România.

— Aici e altfel, adaugă.

Eritz, soțul ei, își conduce Audi-ul care toarce cuminte. La intrarea pe autostradă, un Mercedes uriaș încetinește și-i face loc să se înscrie.

— Oareșcum, completează încet soțul ei, cu un surîs discret, care-i îndulcește puțin pătratul fălcilor. Se uită în retrovizor și clipește din luminile de avarie în semn de mulțumire către șoferul din spate. Fritz poartă ochelari mici, cu brațe transparente, flexibile, care i se așază perfect pe urechi. Are un aer potolit, de om de afaceri, și abia dacă scoate cîtcva vorbe pe cînd ne apropiem în viteză de zona rezidențială.

Ioana îmi promite tot felul de peripeții pentru

weekend. Dar înainte de asta, mîine dimineață are un inter-

46 viu — șansa <le a-și găsi un loc de muncă civilizat în domeniul ei.

— Antrenoare de fitness, îmi spune mîndră, la un centru foarte elegant! In sfîrșit, aflu și eu de ce-a meritat să studiez !

îmi povestește despre cursurile de nutriție pe care le-a făcut, gimnastică aerobică, antrenament de forță, gimnastică acvatică, nordic skiing și cîte altele. E limpede că și-a umplut cu folos timpul de cînd nu ne-am mai văzut.

— Vorbești bine nemteste acum ? o întreb, si Fritz răs- punde în locul ei :

— Destul de bine, să știi. A învătat chiar si dialect, asta e mare lucru.

Dorm pînă tîrziu, obosit de drum. Cînd mă trezesc, amîndoi sînt deja plecați. Dau tîrcoale și-mi arunc ochii prin apartamentul lor dichisit. Podeaua bucătăriei e caldă — încălzire prin pardoseală ? Apa de la robinet arc un gust grozav. Din balcon văd containere de gunoi separate, ecologice. Pare un cartier cochet și liniștit. E aer curat. Trebuie să fie o plăcere să locuiești aici.

Fritz ajunge acasă pe la prînz și are aerul că i-a cam ajuns sistemul bancar elvețian pe ziua de azi. Işi slăbește nodul la cravată și se învîrte nervos prin bucătărie, cu mîinile în șolduri. Ioana apare imediat după el și pare foarte necăjită. își trântește cît colo geanta de sport și se lasă moale pe canapeaua dc piele, mușeîndu-și buza de jos. Ii dau lacrimile. Ceva s-a întâmplat. S-or fi certat.

— îi sun eu, spune Fritz. Unde e numărul ?

Dar Ioana scutură din cap, cu un zîmbet abia

schițat.

— Las-o baltă !

Fritz vede că mă uit lung și-mi explică :

— N-a luat postul ăla de la spa. Au refuzat-o fără să aibă vreun motiv serios.

— Directoarea a fost drăguță la început, spune Ioana. O nemțoaică. CV-ul meu părea să-i placă. Dar pe urmă a apărut asistenta ci — o româncă, și am crezut că o să fie de treabă, dar nici vorbă, a făcut pe deșteaptă. Mi-a zis *treaba dumitale vafi mai ales să speli veceurile, dușurile și vestiarele.* Zice *o să trebuiască să stai și la recepție, dar nu cumva să umbli la casa de marcat. Și ai grijă să nu te mocăi cu fisele pentru automatul de răcoritoare, că ne Jac elvețienii reclamării.*

Ioana își dă ochii peste cap și încearcă să rîdă, fără mare succes :

— Elvețienii ? Reclamații ? continuă. Păi, ăștia nu se plîng niciodată !

Fritz, care tocmai pregătește un cocteil cu multă spumă, se încruntă. Ne aduce paharele. E foarte bun — crcmos, cu gust de banane și o aromă ușoară de cuișoare. Ioana îl gustă și clipește cu recunoștință printre lacrimi către Eritz.

— Și pe urmă ? o întreabă el și se cocoață pe scaunul nichelat de la bar.

— Așa, și pe urmă, românca a încercat să mă dea gata cu dialectul ei, continuă Ioana. Dar vorbea ca vai de lume ! Papagalicea acolo, și chiar nemțeasca ci era ca vai de lume !

— I-ai spus că nu la recepție vrei să lucrezi ? am întrebat.

— Bineînțeles ! zice Ioana. I-am spus că sînt antrenoare de fitness cu diplomă, și ea de colo : *Taci și ascultă 1* Dar deja nu mai puteam. M-a lăsat la recepție și mi-a zis : *Așteaptă aici1* Pe urmă a venit șefa ei și mi-a zis *îmi pare rău, dar sînteți supracaliflcată, iar colega mea româncă își face problemefiindcă nu vorbiți în dialect.* Nu mi-a venit să cred. Ce măgărie ! Vorbesc foarte bine în dialect!

Fritz își golește paharul, ia telefonul fără fir, roșu și delicat, și se întoarce către soția lui mîhnită :

— Aha, va să zică ești prea bună, dar nu ești destul de bună ? Foarte interesant! Ce număr au ?

48

Ioana i-1 turuie și Fritz sună. îl ascultăm sporovăind nemțește la telefon. Pe urmă trece la altă limbă, un fel de hibrid. Se lasă să alunece de pe scaun și vorbește în continuare, gesticulînd. Ioana ciulește urechea și-mi spune în șoaptă, cu un zîmbet ghiduș :

— Asta da dialect !

Fritz ridică tonul, calmul lui obișnuit se destramă nițel. Pare nu doar iritat, ci de-a dreptul fiirios. După cîteva schimburi de replici, trîntește micul telefon roșu în suportul lui și se încruntă la pereți.

— Ce s-a întîmplat ? întreabă Ioana, ghemuită pe sofa.

Fritz își încrucișează brațele și-și scrutează vîrfurile pantofilor eleganți și bine lustruiri. Nu pare cine știe ce mulțumit.

— Am vorbit cu doamna aceea din România, mormăie. I-am pus o întrebare simplă despre

condițiile de abonament la club, de două ori în germană și încă o dată în dialect. N-a înțeles nici o iotă. Așa că am vorbit și cu șefa. Și ce să vezi ? Șefa nu vorbește nici măcar dialectul de la Berna, ce să măi zic de cel de Ziirich ! Așa c-am întrebat-o de ce-au refuzat-o pe nevastă-mea, care le vorbește pe amîndouă. Și mi-a răspuns că *viața nu-i ușoară.*

Fritz se uită la Ioana și ridică din umeri. în apartament e brusc liniște, pînă cînd Ioana izbucnește în rîs, se leagănă încolo și-ncoace pe sofa și pare brusc ușurată.

— *Viața nu-i ușoară ?* hohotește, înveselită. Aș, e capra vecinului !

Eu și Fritz schimbăm o privire mirată. Ioana explică...

Haide, fă pișu I

Sînt stresat. Vine Jack clin Italia. *Peste patru zile 1,* îl aud într-un telefon plin de paraziți. Are nevoie de un apartament pe cinci luni, în centru. E vineri seara, eu sînt într-un supermarket si el ciocnește în cinstea mea într-o crîsmă din Tos- > I
I
cana. *Te fac agentul meu local,* adaugă senin. *Sper să te descurci. Două camere. Vrei să-ți aduc ceva ?* îmi vine să-i răspund : *Un vrăjitor !* Ce șanse am să găsesc locul potrivit la prețul potrivit pînă marți ?

O femeie vine înspre mine, poartă o blană în carouri colorate, negru cu maro și verde. Ce *animal are blana verde ?* împinge un coș care scîrțîie, în care șade un băiețel, mulțumit nevoie mare, cu genunchii la gură. Cam măricel băiatul pentru joaca asta. Dar nici Jack nu-i întreg la minte. S-a zis cu liniștea mea în weekend-ul ăsta. Peste patru zile debarcă, iar bugetul lui nu face față multă vreme la prețurile de hotel din România.

La ieșire, îmi pun și niște ziare în coș. Ajuns acasă, iau o bucată de pîine, îmi pun în față un iaurt cam apos și iau anunțurile la rînd. Chiriile sînt astronomice. Mă uit la harta »
de pe perete, în speranța unui spmn salvator. De

ce nu putem trăi naibii liniștiți, ce atîta zor ? Mă uit pe fereastră,

50 departe, prin copacii desfrunziți. Deasupra unei vitrine din vecini văd : *Apartamente de închiriat.*

Sîmbătă dimineața e un soare cu dinți. Petru, băiatul de la agenția imobiliară, are un zîmbet larg și o căciuliță neagră. Are obraji roșii și lucioși, nădragi largi, bocanci de munte și o pufoaică bleumarin. Arată ca un fochist pe expresul de Shanghai din anii ’30. El e călăuza mea către numeroasele *reședințe de standing.* Am și ajuns la prima dintre ele.

Apartamentul e gol și rece. Nici măcar un scaun, praf prin colțuri, clame de birou împrăștiate pe jos și un calendar vechi, care atîrnă șui pe peretele igrasios. Am impresia că e o mică neînțelegere la mijloc.

— O locație excelentă ! A fost un birou aici, explică Petru în timp ce mă conduce prin încăperi.

— Și acuma ce e ? îl întreb, ținîndu-mă după el.

— Acum ?

— Am zis « mobilat » parcă.

— Mobilat ? face Petru.

In drum spre următorul apartament, Petru îmi povestește că *tare i-a plăcut* la Londra. A *lucrat acolo pentru un ONG.* 11 întreb pentru care anume. Evită să răspundă așa că repet întrebarea. Reiese că a spălat vase într-o cafenea. îi spun că și eu am făcut asta în anul în care am stat în Franța. Pare interesat și facem schimb de povești. Pe urmă îi spun că o cafenea nu prea e un ONG. îmi dă dreptate și zice că era mai degrabă o agenție

de recrutare de personal. Plăteai ceva, mai plăteai un pic și pe urmă primeai o slujbă. Ce nu primeai era viza cu permis de muncă. Dar cică știe Bayswater *ca pe buzunarul lui.*

Apartamentul următor e ceva mai bun, dar tot nu e ce trebuie. Apare aici și proprietăreasa plutind într-un nor de *Poison,* pudrată și cu bărbia dublă îngropată într-o blană luxoasă de animal mort. Apartamentul e bine mobilat, dar

51 de prin colțuri pîndește un mucegai discret. Proprietăreasa îi dă înainte cu *să nu faceți aia, să nu faceți ailaltă,* așa că mulțumesc frumos și plecăm. Pe scară, Petru se ține după mine tropăind mărunt și mă întreabă *de ce.* Sîntem la al doilea apartament, mai avem trei.

După încă o oră de colindat prin ger, sînt înghețat bocnă. Ajungem, în line, la ultima adresă de pe lista lui Petru. In centru, etajul șase — pînă aici e-n regulă. Pe culoar plutește un miros puțin bizar, dar în ochii lui Petru lucește o luminiță cînd descuie ușa de stejar masiv. Intrăm. E perfect: complet mobilat, curat, are centrală și priveliștea de la fereastră e minunată. Trecem la socoteli.

— II iau ! zic și nu-mi vine să cred c-am avut așa un noroc.

— Știam cu 1 Am știut cu că ăsta o să lie ! face Petru, radiind de fericire. Vecinii sînt oameni serioși și liftul nu se strică niciodată !

Avînd în vedere harul lui de ghicitor și picioarele mele degerate, mai că-mi vine să-l întreb de ce nu m-a adus aici de la bun început. Dar viața e plină de mistere — de pildă, misterul agenților imobiliari care încearcă să-ți bage mai întîi pe gît toate ciurucurile. Semnez niște formulare trase la xerox, mă întorc acasă, îmi fac

o omletă și mă tot gîndesc. Petru m-a pîndit la colț, nici vorbă, dar nu putea să mă ia în serios și să ne scutească de excursia asta prin ger ?

Jack sosește marți și se instalează, e îneîntat peste măsură.

— Hai c-ai nimerit-o, Mike ! îmi spune și-mi îndeasă-n brațe o sticlă de poșircă numai bună de antigel.

Cîteva zile mai tîrziu, mă invită să ciocnim un pahar pentru noul lui domiciliu. Intrăm în liftul care nu se strică niciodată, împreună cu o doamnă în vîrstă care poartă un fular Burberry.

52

Jack, cu un bax de beri în brațe, se întoarce spre mine cu o expresie întrebătoare.

— Apropo, ia zi, ce înseamnă *hide-a-Jiir-pea-shoe ?*

Doamna în vîrstă își dă ochii peste cap și face o grimasă dezaprobatoare. Mă trag mai aproape de Jack și încerc să-i explic.

— Asta-i spun părinții unui copil : *Haide, ja pișa !* De ce întrebi ?

Jack își suge dinții, cu un aer ușor îngîndurat.

— Fiindcă aseară tîrziu, îmi povestește, vecinul meu tot repeta asta în șoaptă la ușa mea. Așa că m-am uitat prin vizor. Se fîțîia de colo-colo pe culoar și-i vorbea unui cățeluș în lesă.

Clăbuci

Nu înțeleg : cum de nu protestează nimeni ? Gălăgia e ucigătoare. Duminica după-masă e un moment de tihnă și odihnă după o săptămînă de muncă, nu ?

— Nu în Berceni, zice Mihai, prietenul meu pensionar. Inghesuiți în balconul minuscul al apartamentului lui dintr-un cartier muncitoresc, ne uităm în jos și el rînjește cu toți dinții la mine.

In curtea mare si murdară a blocului cîtiva băieți de » » » băieți în salopete de plastic se învîrtesc în jurul unei Dacii vechi. Pe capota din față e pictat un balaur și la spate are un eleron, firește, ca nu cumva să-și ia zborul la 90 pe oră. Toate portierele sînt deschise și din difuzoarele ca de stadion duduie turbo-folclor la un nivel de dau bătrînii în criză anginoasă și le dă copiilor sîngele pe nas. Solistul rage de parcă și-ar fi prins degetul în ușă. Gașca nu se sinchisește nici de solist, nici de vecinii care îndură bubuiala orc în șir. Băieții sînt în lumea lor. Se strîmbă și scuipă, fac bancuri și se hăhăie, fumează țigară de la țigară. Unul dintre ei pipăie o fată cu ochi blînzi, bluză strîmtă și fustă scurtă. E ca dintr-o piesă sordidă de Tennessee Williams, dar iară pauză.

— Ce-ar fi să chemi poliția ? îmi vine o idee.

Mihai rîde cu lacrimi și destupă o sticluță de țuică incoloră.

— Hai, potolește-te, ia o dușcă de-aici, mă îndeamnă, că-ți zic eu cum e cu poliția.

Plec din balcon cu urechile țiuind.

— E nedrept, e antisocial, continui, arătînd cu degetul spre balcon.

Mihai rîde iar, de parcă ar zice : *Ce știi tu ce-i aia « nedrept » ?*

Pune la loc sticluța pe un raft pe care mai stau grămadă ziare îngălbenite, căței de porțelan, un ceainic vechi și o fotografie decolorată cu naționala de fotbal a României. Trecem în mica sufragerie. Cocoțată pe canapea, soția lui, Rodica, se hlizește la televizor și ronțăie semințe cu o înde- mînare de papagal. Intre o sămînță și alta, mormăie răspunsuri la întrebările unui concurs *cine-știe-cîștifjă.*

— Săptămîna trecută, povestește Mihai după ce ne lăsăm în fotolii, un vecin de-al meu, unul, așa, mai în vîrstă, ieșise cu o găleată și-un burete și-și spăla mașina. Apar niște polițiști și-i spun că *asta e o contravenție.* Cică de-acum e obligatoriu să-ți duci mașina la spălătorie. Dar asta costă, nu ? Asa că moșul se ia la hartă cu ăia si ăia îl amendează I » » »
pe loc. Amenda — cît o zecime din pensia lui. Incredibil ! Un bătrîn care trăiește numai cu fasole și cartofi... Da’, lasă, hai să ne uităm la asta.

Mihai dă volumul televizorului la maximum, de zăngăn geamurile. Cu asta și cu zgomotul de-afară, simt că mi se lichefiază totul pe dinăuntru.

După ce se termină concursul TV, Rodica ne pune în față o supă grozavă, apoi un pește la

cuptor, salată de vinete, ouă tari, castraveciori murați, mămăligă și cartofi prăjiți. Mihai îmi tot umple paharul cu țuică, ciocnim în cinstea diverșilor fotbaliști si scriitori români, si a lui Colombo — Mihai e un

55 mare fan al detectivului cu un ochi lipsă. Mai încolo, Rodica ne aduce un platou de prăjituri și o stacană de cafea tare. Plec îndopat ca o gîscă și cu o zbîrnîitoare în cap.

A doua zi, în drum spre birou, zăresc o băltoacă de apă cu detergent în fața intrării unui minister. Urmăresc un pîrîiaș de clăbuci vineții izvorînd de sub șirul de mașini oficiale care lucesc ude în soare.

Un șofer în costum le limpezește grijuliu, clătindu-și buretele într-o găleată roșie de plastic. *Nu e voie,* îi spun, *asta e o contravenție.* Omul se uită la mine ca la idiotul satului.

Cineva din sat

Sînt încîntat. Mergem *la țară* Lumi, Marco, soțul ei italian, și cu mine. Merge la ai ei, să le ducă una-alta, și m-a invitat și pe mine.

Luăm micul dejun foarte devreme și-i ajut să încarce toate cele în portbagajul Lanciei lor *break* : detergent, pungi mari de mîncare pentru cîini, un uscător de rufe, salamuri, șampon, zahăr, cafea măcinată și sticle goale de plastic în care vor să-și aducă niște vin de casă. Portbagajul e plin de parc-am avea de traversat deșertul. La zece sîntem gata și pornim. Marco șofează tare, dar prudent. Peisajul defilează cu mare iuțeală și în scurt timp ajungem.

Părinții Luminiței locuiesc într-un sătuc cu ulița brăzdate de fagașe și cu case dărăpănate. Ne ies în întîmpinare ca doi pitici de grădină cu pulovere groase de lînă și căciuli, și ne bagă în curte. Au fețele de culoarea cojii de nucă. Mama Luminiței mă sărută pe obraji. Are o piele netedă ca marmura, ochi limpezi și luminoși. Se bucură de cumpărături ca un copil. Tatăl lui Lumi, Mitu, miroase a tutun și a băutură. Poartă niște Nike Air Jordan jerpeliți și nu prea are chef de vorbă. Zîmbeste numai, umblă de colo-colo si mor- măie mulțumit printre dinți. Lumi îi aruncă o privire

mustrătoare.

57

Mitu mă cheamă afară — vrea să-mi arate gospodăria. Ograda e plină de animale : gîște gîlcevitoare, curcani nervoși, rațe, pisici, căței costelivi, porumbei gureși și o puzderie de găini. Lîngă gard e un butoi uriaș, pătat cu roșu de la struguri. Arată ca o prună gigantică. Lîngă el zace o cadă veche, plină cu ciment întărit. In șopronul strîmt, Mitu îmi arată mîndru un coș de răchită cu ouă maronii, foarte mari, în curtea vecină, o bătrînă oarbă șade pe prispa căsuței ei albe și cochete. E îmbrăcată în negru din cap pînă în picioare și stă îndoită de spinare, cu coatele pe genunchi. Cînd trecem prin fața ei, întoarce capul să ne audă și ne urmărește mișcările. > »

— Cine e bătrîna ? întreb.

Mitu nu răspunde. Nu mai poate el de ea. Aflu mai încolo că e soacră-sa.

Ana ne-a pregătit un prînz pe cinste : caș de oaie prăjit, ouă la tigaie, mămăligă, roșii zemoase din grădină, murături iuți și pîine proaspătă. Mîncăm pe prispă, sub bolta de viță. Razele de soare ne dansează în farfurie. Copacii din jur sînt plini de păsărele care ciripesc. E un adevărat paradis rural. Mitu ne toarnă vin negru în pahare mari și se laudă cu recolta de struguri de anul trecut, în timp ce mîncăm, din curtea cocioabei de alături un cîine scheletic ne urmărește atent. Se uită fix la noi prin gardul de sîrmă găurit ici-colo, cu limba atîrnînd. Ana ne explică de ce.

— Vecina asta e plecată. A cam luat-o razna după ce i-a căzut omul de pe tractor. S-a făcut ascunsă și tot umblă prin spitale să-și facă analize fără rost. E și rea — își ține cîinele în lanț si nu-i lasă demîncare. Asa că îi mai dăm noi. Prima » » »

oară, s-a dus și a venit după două săptămîni. Abia după ce-a urlat cîinele vreo trei zile ne-am dat seama că ea nu-i aici. Acuma iar e plecată și cine știe cînd mai vine.

58

Cîinele ne privește de parcă ar înțelege. E slab, dar are blana deasă și lungă în jurul gîtului. Picioarele-i sînt arcuite si subțiri, ca de mînz. Plescăi către el si ciulește o ureche.

— Arată ca un lup, zic mai mult în glumă.

— Nu-i exclus, îmi spune Lumi.

li arunc o privire sceptică.

— Serios, continuă ea. Ardealul nu-i departe, e plin de lupi pe-acolo.

Mă uit la Lumi să văd dacă are colți de vampir. Taică-său rîde și mai trîntește un pet de doi litri cu vin pe masă.

— *Chateau Mitu,* zice Marco, turnînd în pahare. Mitu își rîde în barbă. Ana strînge farfuriile și dispare în bucătărie, de unde se aude zăngănit de vase. Se întoarce cu un castron de mălai pe care i-l strecoară cîinelui prin gardul rupt. Cîi- nele se repede, linge lacom și botul i se umple imediat de faina galbenă arată ca un clovn.

Ii fac semn din ochi Luminiței la resturile de carne și pește de pe masă.

— Niște proteine, ceva ? îi sugerez. Lumi dă din umeri cum că n-ar fi treaba ei.

— Niște ce ? întreabă Ana ridicînd ochii la mine.

Așa că îi explic cum e cu masa musculară și cu regimul echilibrat. Nu pare să mă asculte. Se agită în jurul mesei, adună farfuriile stivă. Mitu îmi aruncă o privire peste ochelari.

— Las-o baltă, Mike, îmi spune Lumi. Cîinii de la țară mănîncă mălai, și asta dacă au noroc.

Mă uit la cîinele de peste gard. Castronul e gol. Cîinele se dă înapoi și așteaptă să i se mai dea.

De partea cealaltă a mesei, Lumi și-a pierdut expresia aceea fericită. Pare că i-ar fi ajuns de-atîta stat la țară. Marco vorbește cu Mitu despre fotbal. Am impresia că schimbă vorba dinadins, ca și cum ar ști pe ce buton să apese ca să evite conflictele de familie.

59

— Ana, mălaiul e bun la găini, încerc să-i explic. Cîinii au nevoie și de altceva.

— Dacă le dai să mănînce prea mult, turbează, îmi răspunde Ana.

Ia farfuriile cu resturi dc carne și de pește. Cîinelc slăbănog o urmărește mirat și atent. Pare să fie de altă părere.

— De unde și pînă unde ? o întreb.

Dar Ana nu mă bagă în seamă. Se duce iar la bucătărie cu mersul ei legănat, alungînd muștele cu mîna. Mitu își aprinde o țigară și-mi răspunde în locul ei.

— Așa spune cineva din sat, zice pufăind.

Arăt spre ultima farfurie de pe masă. Mai sînt două ouă prăjite, niște resturi.

— Să nu-i dăm asta cîinelui ? întreb.

Mitu tace. Nu c treaba lui. Ana își face iar apariția, cu un ștergar zdrențuit în mînă.

— Nu se poate, zice ea, le dăm la găini.

Summer of Love

— Vrei să vii și tu ? mă întreabă Marco la cafea.

Sîntem în satul Luminiței. îmi flutură pe sub nas un bilet la o seară de distracție în Constanța : *Summer of Love.*

— Lumi vrea să stea cu ai ei, adaugă, dar eu vreau să-1 aud pe DJ Pasha. Ce zici ?

— Gata, zic, și-i iau biletul din mînă. Ce poate fi mai grozav decît o noapte întreagă dc țopăit în ritm, cu sufletul senin, la țărmul Mării Negre ?

Plecăm spre seară cu Lancia lui și ajungem în cîteva ore la mare. Ne plimbăm de-a lungul plajei și ne uităm la valuri. Cîțiva înotători în apă, briză pe mal. Stăm puțin și ne întoarcem să căutăm Club Maniac.

La ușă stau trei bodigarzi în negru, numai mușchi, flan- cați de șapte fete răpitoare în bikini aurii, pe tocuri cui. înăuntru, un DJ împletește niște muzici dibace în pregătirea serii. Dar atmosfera nu s-a încălzit — nu dansează nimeni. Băieți morocănoși și fete bronzate sprijină pereții ori stau ghemuiți pe la mesele joase, uitîndu-se la noii-veniți. Marco și cu mine ieșim. Lina din gagicile cocoțate pe tocuri se uită de sus la mine și-mi pune o ștampilă cu sigla barului pe mînă.

Afară, un adolescent cu blugii rupți răcnește în telefon, explică ceva cu un bilet pierdut. Alt adolescent se

61 scobește agitat într-o borsetă mițoasă prinsă la încheietură. Noi ne așezăm pe marginea falezei și pălăvrăgim.

Orele trec și telefonul fără fir aduce zvonul că *DJ Pasha o să apară îndată : si-gur pînă la ora două !* După o omletă ca de cauciuc și cîteva pahare de Cola într-o cafenea, auzim urale și ne înghesuim înapoi în Club Maniac. E trei noaptea. Ambele niveluri sînt pline-ochi, peste o mie de inși. Dar atmosfera nu e caldă și îmbietoare ca la un *rave* — e mai degrabă țeapănă și cu sclipici, ca la o petrecere a lui *Playboy* combinată cu un turneu de *wrestling* din Las Vegas. Iși dă și Marco seama. Ridică din umeri spre mine pe fond de orgă de lumini : *asta e 1*

Pe scenă, un tînăr român arătos — faimos doar pentru că-i faimos — înșfacă un microfon și zbiară cîteva fraze penibile în întîmpinarea lui *DJ Pasha din Regatul Unit,* care-și ridică privirea de la platane și flutură un salut. Bașii puternici ne conving vrînd-nevrînd și pe noi. Ne punem în mișcare. Dar parcă ceva nu e-n regulă : constatăm repede că-n noaptea asta nu de *Iove* e vorba, ci de cine are bicepșii mai umflați și decolteul mai adînc. Buna dispoziție ni se spulberă rapid. Mă iau după Marco și ne strecurăm la etaj.

Zona de *chill-out* e un balcon cu niște canapele de pluș care costă 500 $ pe seară. Pe canapeaua roșie stă un neisprăvit transpirat, la vreo cincizeci de ani, care pufnește ca o focă furioasă și îmbrîncește pe oricine i se pune în față și-i ia priveliștea — nouă ne piere cheful. Ne întoarcem

pe ringul de dans, cineva mă împunge zdravăn în spate. Mă răsucesc și o femeie beată mă dă la o parte cu buzele țuguiate a *fiick you.* îmi ia locul și începe să-și vînture pe deasupra capului brațele ca de boxer. Are solduri cît casa. O iau din loc. » »

Afară, un adolescent vomită în iarba proaspăt tunsă. E cinci dimineața. Două grații cu ochelari de soare se preling dintr-o mașină de sport, urmate de-o față de chelios bon-

62 doc cu vestă neagră și lanțuri groase de aur. El intră în club bălăbănindu-se și înghiontindu-i pe bodigarzi, de parcă i-ar cunoaște de cînd lumea. Marco și cu mine ne îndreptăm spre plajă, ne uităm căscînd la răsăritul soarelui. Ne plimbăm în picioarele goale prin spuma valurilor uriașe care se sparg la țărm. Niște puști în blugi aleargă și se aruncă în marea foarte agitată, ceea ce nu pare o idee tocmai bună.

Și, într-adevăr, după ce ne întoarcem în satul Luminiței, la știrile de seară auzim o relatare scurtă despre un *tragic accident petrecut la Constanța, în care opt persoane s-au înecat.* Ne mîncăm supa și cădem pe gînduri.

Mystery Train

Nu-mi vine să cred. Arată atît de modern. Pe caroseria de oțel vopseaua imaculată strălucește, geamurile largi din sticlă groasă, fumurie, sînt ușor convexe. Treptele antiderapante și barele cromate lucesc prietenos în soarele dimineții. Mă urc într-un tren, în Gara de Nord, gara principală a Bucureștiului.

înăuntru, sînt surprins să constat că pe linoleumul gri deschis nu e nici urmă de gumă de mestecat. Mă așez la fereastră. Bancheta pare îngrijit concepută, e îmbrăcată într-o pînză albastru-viu, e tare, dar confortabilă. Mă uit la oamenii care trec pe peron. Vagonul a început să se umple.

O doamnă între două vîrstc, plină de inele de aur, se așază în fața mea. Arc o coafură ca un tort glazurat. Cotro- băie printr-o geantă marc de piele, scoate o sticlă de suc și o revistă colorată. își vîră o gumă de mestecat în gură și mă cîntărește o clipă pe deasupra ochelarilor ei eleganți și scumpi. Aproape că aud cum i se învîrtesc rotițele în minte : *nu-i român.* O fî din pricina pielii mele ca din cauciuc verde, sau a ochiului meu roșu bulbucat din frunte sau a antenelor mele răsfirate în creștet. îmi zîmbește scurt. Un zîmbet de bun-venit sau de milă.

64

Trenul iese clin Gara de Nord, ia viteză. Clic-țac-țac. Mă uit la blocurile degradate care rămîn în urmă ; un copil se apleacă prea mult peste un

balcon ruginit și se scobește în nas. O femeie numai piele și os atîrnă rufe la uscat. Peisajul c ca-n România, cu excepția excavatoarelor nou-nouțe, de un galben țipător, și a șoselei proaspăt terminate pe care trec mașini lucitoare. Dar aici, în tren, e ca un salt în timp. îmi încrucișez brațele și mă minunez. Misterele progresului...

Nu cu mult timp în urmă, vagoanele erau mici, murdare si ticsite. Banchetele erau vechi si desfundate, li se ițeau arcurile prin plușul tocit. Pasagerii obișnuiau să țină tot timpul geamul închis. Dacă deschideai un geam, se uitau urît, ziceau ceva de curent, răceală, boală grea, se ridicau și-l închideau enervați, aruncîndu-ți o privire glacială care spunea *mută-ți flîndul.* Pe de altă parte, lucru ciudat, unele trenuri mergeau ore întregi cu ușile deschise. Ca în călătoria aceea de neuitat cu trenul de noapte din Ardeal spre București, cu zăpadă vînturată pe culoar pînă dimineața — am dormit dîr- dîind în palton și am făcut viroză pulmonară.

Muzica din difuzoare îmi risipește amintirile. E din ce în \ai tare, cîtuși de puțin ambientală : bași cît încape, și solistul bagă un rap despre ce e un dur, un *tough mutha.* Asurzitor. Celorlalți parcă nu le pasă. Pe mine mă deranjează. Nu pot nici să mă odihnesc, nici să citesc, nici să-mi adun gîndurile. După o jumătate de oră de spălare pe creieri, apare controlorul și-l rog să dea muzica mai încet.

— Ar trebui să vă placă, îmi răspunde, fixîndu-mă cu o privire inexpresivă.

— Mulțumesc pentru bunele intenții, dar v-aș ruga să dați mai încet.

Se îndepărtează tîrșindu-și picioarele și, după cîteva clipe, gălăgia din difuzoare descrește cu

cîțiva decibeli. Cu-

65 coana de vizavi se apleacă spre mine și mă sufocă într-un val de Chanel n°5.

— Bună idee, îmi spune, rumegîndu-și guma. Sînteți american ?

— Nu, îi răspund.

— Australian ?

Neg din cap și atunci trece la subiecte mai interesante, îmi povestește preț de o jumătate de oră cum și-a măritat fata cu un om de afaceri libanez foarte înstărit, care n-o lasă să se amestece cu *persoanele de rang inferior.* Au trei mașini, piscină în curte și o grămadă de pantofi. Are și poze.

— Uite, și la Paris am fost! zice. Vorbește tare și pițigăiat. *La tour Eijfel*! Două milioane și jumătate de șuruburi, e fascinant !

Sînt complet fascinat. Trenul oprește, în sfîrșit, într-o gară, cucoana se pregătește să coboare. Nu-și ia rămas-bun. își lipește guma de mestecat sub scaun și o cotește legănat pe culoar, către ieșire. în urma ei, compartimentul trăsnește ca o parfumerie neaerisită. Mă ridic să deschid un geam.

Un bătrîn uscat cu mustață stufoasă îmi aruncă o privire oripilată.

Bebe

Nicole c neschimbată. Zîmbet fugar, pomeți înalți, părul strîns la spate într-un coc neglijent și voluptuos. Ochii căprui de româncă sprințară îi scapără de inteligență. Are același fel foarte personal de a se îmbrăca, de parcă s-ar duce la întîlnire cu Vrăjitorul din Oz. Pantofîori roșii, ciorapi albi, fustă extravagantă. Ne îmbrățișăm și ne pupăm și rîdem. Cum au trecut trei ani ? Abia aștept să aud ultimele bîrfe — din India.

— Hai pe terasă, îmi spune, cu aerul că se scuză. E cam înghesuială aici.

O urmez și-mi arunc ochii prin vastul apartament vechi al părinților ei. Valize aruncate prin colțuri, căscate ca niște midii uriașe ; haine de copil atîrnate pe calorifere, un pachet de Pampers îndesat sub o pernă. Un teanc de cărți în echilibru precar, cu mici semne de carte roz, de parcă cineva tocmai s-ar fi oprit din învățat. O cutie goală de lapte zace pe scîndura de călcat, cu ciocul căscat, ca de rățușcă Hămîndă. Totul e vraiște, dar nu întreb de ce.

Nicole mă conduce spre ușile mari de sticlă și ieșim la soare. Terasa e largă, plină de ghivece năpădite de licheni verzi, catifelați. Priveliștea — o panoramă cu centrul Bucu- reștiului — e minunată. Mă poftește să mă așez pe un scaun străvechi de lemn, lîngă grătarul ruginit.

— Ca la nebuni, nu ? rîde încet.

Dau din umeri, prefer să n-o aprob. își dă ochii peste cap.

— E din pricina Julietei, sora mea mai mică. Copilul răsfățat! Ai noștri sînt mult prea îngăduitori.

Vocea i se pierde, ochii ei caută în zare. Aștept, simt că urmează o poveste.

— A născut acum două săptămîni. Marius, primul copil, continuă Nicole. La două zile după naștere, Dragoș, băr- batu-său, a dat cu chirie apartamentul lor din partea cealaltă a orașului. S-au mutat aici. Au pus-o pe mama să aibă grijă de copil și s-au întors la muncă. Julieta a lăsat o listă, de *instrucțiuni* cică, de parc-ar avea ea habar de ceva.

Nicole chicotește, dar pare sătulă de subiect, așa că o întreb de India. îmi vorbește despre soțul ei englez, care muncește din greu, într-un stres permanent.

— Intr-un fel, avem noroc, oftează Nicole. Statutul Iui diplomatic ne protejează. Dar de cîte ori se-ncing spiritele în Pakistan, e cam primejdios. E mai rău decît pe vremea ta, credc-mă.

Dau din cap cu înțelegere.

— Uite, spune Nicole, arătînd în jos peste balustradă. Pe stradă, o femeie corpolentă, între două vîrste se strecoară ușurel cu un cărucior de copil printre mașini, sucindu-și gîtul în stînga și-n dreapta, ca o bufniță drogată cu cafea.

— Uite-o pe mama, vine cu Marius de la doctor.

O întreb ce are copilul. Nicole se sprijină de balustrada de fier forjat, ale cărei ornamente ruginite te duc cu gîndul la « Micul Paris » care e Bucureștiul.

— Era cît pe ce să moară de inaniție, răspunde. își ridică privirea și vede că fac ochii mari. Julieta a pus mîna și-a citit toate cărțile din lume despre

nou-născuți. Dar învață pe dinafară, ca un papagal. Nu compară, nu analizează, nu

68 gîndește. Și Dragoș e la fel. Oameni cu carte, dar cam tîm- piți amîndoi.

— Inaniție ? repet și nu-mi cred urechilor.

Nicole dă din cap și-și încrucișează brațele.

— Julieta a zis că trebuie hrănit *numai cu lapte de mamă.* Asta a citit ea în cărțile alea despre nou-născuți. Plus că și doctorii ăștia din România i-au spus *dacă-ți iubești copilul, ți-1 alăptexi.*

— Dar alăptatul c un lucru bun, nu ? întreb perplex.

— Sigur, dar ce te faci dacă mama n-arc destul lapte ? Așa că Marius urla ca din gură de șarpe și nu era bine deloc. I-am spus Julietei să cheme un doctor, dar n-a vrut. Așa că am chemat cu pediatrul. Nici nu s-a uitat bine la el și-a zis *copilul ăsta mai are puțin și moare.* I-a pus imediat o perfuzie. Avea deshidratare hipernatremică și pierduse 30 % din greutatea de la naștere. Și uite-așa cu cărțile despre bebeluși !

— Vai ! exclam uimit.

— Și stai să vezi, Julieta a dat pe urmă vina pe mama I — De ce ? mă minunez.

— Mă întreb și cu ! Asta e Julieta, nu vede pădurea din cauza copacilor.

Puțin mai tîrziu vine și mama Nicolci pe terasa însorită, cu bebelușul în brațe. Marius doarme ca un prunc.

De ce ?

— Pe jos clin Rusia pînă-n România ? întreb și nu-mi vine să cred.

Prietenul meu Vlad dă din cap și-și înfundă mîinile mai adînc în buzunarele sacoului negru. Mă uit din nou la trupul fără viață din fața noastră. Mortul are 80 de ani, mai bine zis, avea. Acum, cu feșe băgate în nas, zace într-un sicriu ieftin, înconjurat de lumînări noduroase, maronii, care pîlpîie în semiîntuneric.

— De ce-a făcut asta ? întreb.

Vlad explică : în 1945, bunicul lui, Tataia, era prizonier de război în Rusia. N-avea cum să ajungă acasă altfel dccît pe jos.

— Povestea că a mers așa cîteva luni și s-a hrănit din hoituri de cîini ca să nu moară de foame adaugă Vlad. De-atunci ținea foarte mult la cîini, îi lua la el pe toți cei sălbăticiți din sat. Unii stăteau, alții fugeau. Dar el zicea de fiecare dată *o să se întoarcă,* și cei mai mulți chiar se întorceau. La mîncare, probabil. Vlad clatină din cap și-și șterge lacrimile.

Cîteva ore mai tîrziu, după cîntări și slujbe, cortegiul funerar al lui Tataia șerpuiește prin sat. In urma căruței cu un cal merg vreo cincizeci de oameni, inclusiv văduva, Ma-

 maia, oarbă si cocoșată. Niște femei bocesc la cer, mai toti bărbații pășesc cu ochii ațintiți în noroiul uliței. La fiecare răscruce brăzdată de șleauri, preotul oprește convoiul, spune rugăciuni și psalmodiază cu jale. De fiecare dată, bărbații aruncă monede și bomboane copiilor care se țin după noi.

— De ce fac asta ? întreb.

— E o tradiție, îmi șoptește Vlad. Cu banii ăștia își plătește Tataia intrarea în împărăția morților.

Dulciurile or fi un adaos modern. Vlad are ochii înroșiți * 1 de plîns și-i curge nasul. Cerul e acoperit de nori joși, de jur-împrejur e numai cîmp ca-n palmă cît vezi cu ochii, iar peste ogoarele nesfîrșite suflă un vînt înghețat. încerc să-mi imaginez cam cît e de-aici pînă în Rusia.

Tataia e coborît în pămînt, înfășurat într-un giulgiu alb de voal. Cineva scoate o sticlă și toarnă puțin vin roșu în groapă. Giulgiul e ca împroșcat cu sînge. Tataia pare acum o victimă a Mafiei. Deasupra sicriului se pun seînduri, peste ele se aruncă pămînt. O femeie bocește, strîngînd în brațe o cruce veche din piatră.

Ne întoarcem apoi agale spre casă și aud cîteva babe bîrfind în șoaptă despre *străin.* îl întreb pe Vlad ce zic despre mine. Se dă mai aproape de ele și se întoarce cu un zîmbet abia schițat.

— De fapt, nu despre tine e vorba. Vorbesc despre un bătrîn care a venit dintr-un sat aflat la cîțiva kilometri.

— Aha, mormăi, oarecum dezamăgit.

— Dar, fiindcă veni vorba, Mike, să știi că pentru oamenii ăștia nu ești un străin...

Ii întorc zîmbetul discret — sînt mirat și mișcat. E plăcut să simți că aparții unei comunități, fie și numai pentru o singură zi atît de

tristă.

— Ești un extraterestru, încheie Vlad, fără urmă de ironie.

71

Ajungem acasă, ne așezăm la praznic și mîhnirea sc risipește puțin. Mamaia, văduva, șade în capul mesei, îmbrăcată în negru și adusă de spate, cu nasul ci energic și obrazul pămîntiu. Ochii ei Iară vedere scînteiază ca două boabe de grindină. Masa lungă de lemn geme de farfurii cu friptură, pește, mămăligă aurie afinată, telemea iute de capră, iar sticlele de vin se înmulțesc pe măsură ce se golesc. Un cîine negru ni se ghemuiește la picioare. Ii întind și lui cîte ceva.

— Are un nume cățelul ăsta ? zic.

Vlad îi întreabă pe ceilalți, apoi îmi spune :

— Nu, Tataia n-avea cîine cînd a murit. Probabil că e un cîine vagabond.

Cîinelc e negru ca tăciunele. Ii dau un cot complice lui Vlad.

— Poartă doliu, uite... îi arăt, zîmbind.

Vlad aruncă o privire sub masă. Cîinele ne privește cu ochii strălucind în lumina de amurg. Vlad rîde și-mi umple paharul, încuviințînd :

— Chiar așa...

După cîteva luni ne întoarcem în sat, Vlad și cu mine, cu provizii pentru bunica lui. Vlad scotocește în dulapul vechi de bucătărie și scoate un document ferfenițit, pe care se pot citi niște numere. îmi arată ultima coloană : *2* 5 *lei.*

— Pensia Mamaiei, zice, clătinînd din cap. Șapte curo pe lună, după sclavia de-o viață la cîmp și la fabrică. Cum or fî trăind oamenii ăștia ?

Stă puțin dc vorbă cu Mamaia și apoi mă

cheamă să-mi facă cunoștință cu bătrînul ei vecin. » t

— Hai să auzi ceva, îmi spune.

Pe țăranul știrb de-alături îl cheamă Mihai. Șade în bucătăria lui înghesuită, cu icoane agățate pe pereții vălurițí, dați cu var. Invîrte între degete un briceag vechi în timp ce

72 povestește. Zice că, după înmormîntarea lui Tataie, cîinele cel negru n-a mai vrut să plece. A dormit o săptămînă pe pragul casei, îi dădea tîrcoale lui Mamaie și i se încurca și lui printre picioare.

— Și de-asta l-ai gonit ? întreabă Vlad, încercînd, ca un adevărat detectiv, să-1 facă să vorbească. Moșul își pleacă fruntea și dă doar o dată din cap, parcă spovedindu-se în fine de o crimă. Cînd își ridică iarăși ochii spre noi, vedem că plînge. Vlad îi dă o batistă. Mihai își suflă nasul roșu și continuă :

— Pe urmă mi-a apărut Tataia în vis. Dar era supărat rău. S-a răstit la mine : *Mă, Mihaie, de ce mi-ai alungat cîinele ? Că-1 trimisesem să aibă grijă de văduva mea 1*

Vlad se întoarce spre mine. Dar eu mă uit înmărmurit la moșneag.

— De ce-oi fî făcut eu asta ?! se văicărește Mihai, ster- gîndu-și ochii.

Vlad îl strînge de încheietura bătătorită a mîinii.

— Nu-ți face griji, Mihai, o să vină cîinele înapoi. Știi bine că toți s-au întors !

Bătrînul știrb clatină iar din cap și-și privește șlapii scîlciați.

Why Not ?

Sînt doisprezece ani de-atunci ? Incredibil ! Muzica sună la fel de proaspăt azi ca în 1995. Șed pe canapeaua prietenului meu și mă uit hipnotizat în difuzoarele combinei. Basul e clar si face una cu bateria. Chitara tîsneste strident, dar e sub control. Vocalistul e într-o lume a lui — un fir de voce visătoare care povestește ceva despre păpuși, despre copaci, despre iubire veșnică. Acum stă lîngă mine pe canapea. Adrian îmi întinde o fotografie : noi doi, tineri și fericiți.

— De ce nu ? spune.

Și așa e. Why Not era numele trupei lui.

Mă uit mai atent. Fotografia neclară a surprins cinci tineri entuziaști într-o zi cu zăpadă la Sibiu. Treceam pe Podul Minciunilor. Ne cunoscuserăm cu cîteva luni înainte și totul părea posibil.

— Ți-aduci aminte ? mă întreabă Adrian, sprijinin- du-mi-se de umăr.

Mi-aduc aminte de festivalul de rock de la Craiova, unde i-am văzut prima oară pe scenă. O zi fierbinte. Au intrat în scenă după-amiază, chiar pe la începutul programului. Stăteam în zăpușeala sălii și le ascultam cîntecele cu refrene melodioase și vii. Chitaristul era dibaci al naibii. Bateristul si basistul faceau bloc. In fată, vocalistul se mișca demențial, » » ’ » » ’

 se răsucea ca un derviș. Erau la primul lor concert *live* și mi-au căzut cu tronc pe loc. Altminteri, festivalul era plin de grăsani nădușiți, în veste de piele neagră, cu bandane roșii, care afară de heavy-metal n-aveau habar de nimic. Trupa asta era foarte originală. Cînta un rock cu ecouri de folk, și folk cu un aer de rock. Ce m-a dat pe spate cu totul a fost acel *ceva* numai al lor : deși muzica lor era proaspătă și aspră ca un *blues* de ani ’50, zglobie ca pop-ul anilor ’60 și intensă ca un rock din ’70, nu semănau cu nimeni. Asta era cheia, praful fermecat. 11 ai sau nu-1 ai, *you can’t buy it or fake it.*

După spectacol, îl rugasem pe organizator să mă prezinte. Mi-aduc aminte că am așteptat în întuneric, lîngă scenă, uitîndu-mă după el cum se duce la vocalistul cu ochi mari și-1 întreabă dacă vrea să mă cunoască. Dar vocalistul scutura din cap. Se-nvîrtea în cerc cu pași mici, și-a încrucișat brațele. Părea tulburat. Avea o cămașă albă, largă, și pantaloni strîmți, ca Jim Morrison. îmi aduc aminte că am fost puțin surprins. *Poate are ceva cu străinii ?* Dar imediat după asta a venit spre mine, privind în jos, cu mîinile în buzunare. A zis *hello* și că îl cheamă Adrian. Iar ce mi-a spus pe urmă mi-a dat Hori pe șira spinării și ne-a pecetluit pentru totdeauna prietenia :

— Aseară m-am rugat să vină un englez care să ne ajute trupa.

Ne-am uitat unul la altul nevenindu-ne să credem și » parcă întrebîndu-ne cine avea să vorbească mai întîi. Cred că eu.

— De-asta și sînt aici, am zis. Vreau să mă ocup de voi.

— De ce nu ? a spus el. Am bătut palma și am încheiat un tîrg cu destinul sau așa ceva. Lumea era a noastră !

O lună mai tîrziu, trupa locuia la mine, la

București, și înregistra un demo într-un studiou numit Cat. La uriașul pupitru de sunet stătea producătorul firmei — Adrian Or-

75 deanu, un veteran al rockului românesc. Un tip meseriaș, care amplifica bateria exact cît să scoată o bătaie seacă și clară din toba mică, și o pedală plină și rotundă. In bucățile lascive de blues, chitara avea un sunet de cristal care se sparge, iar în balade suna delicat ca niște clopoței dintr-o orgă de vînt — o combinație perfectă. In cele două zile de înregistrare i-am aprovizionat pe băieți cu sucuri și send- vișuri. Versiunea finală ni s-a părut a fi muzică adevărată.

— Nu-i rău, ne-a spus Ordeanu cînd am plecat de-acolo, rupți de oboseală. Ne-a strîns mîna și ne-a urat baftă.

In săptămînile care au urmat am bătut cluburile Bucu- reștiului, încercînd să trezesc interesul pentru o trupă de care nu auzise nimeni, am stat de vorbă cu patroni de localuri și cu PRiști. Erau sceptici la început. Transilvania nu prea era la modă pe-atunci. Viață adevărată era numai în Muntenia, cea cu-adevărat rafinată. Dacă reușeam să-i fac pe băieții de la club să asculte măcar cinci minute, deveneau atenți. Se vedea pe fața lor că nu mai auziseră așa ceva.

— De unde zici că sînt ? m-a întrebat în biroul lui plin de fum un șmecheraș cu o față mirată. Avea pereții tapetați cu idoli ai rockului și cu gagici călare pe Harley-Davidson, dar acum nu mai avea ochi decît pentru amărîta lui de combină.

— Sibiu, i-am mai zis o dată. Dar am dat de ei la Craiova.

— Chiar că ai dat de ceva, mi-a răspuns, deschizând o uriașă agendă verde din imitație de

piele.

Au urmat concerte, inclusiv unul la cel mai șmecher local din București, Lăptăria lui Enache. Trupa a fost primită destul de bine de un public ușor surprins, dar deschis la minte. Alte locuri au fost mai puțin prietenoase — mi-aduc aminte mai ales de un beci al studenților, unde puștimea cu fițc a orașului i-a huiduit și i-a trimis *înapoi la ei în pădure.* După

76 concert, Adrian m-a apucat de braț, alb la față de furie, și m-a luat la întrebări :

— De ce au fost așa de bădărani ?

— *Why not,* de ce nu ? i-am răspuns. I-am zis să-și țină firea. I-am povestit cum, la un concert dc-al meu, publicul din Londra arunca în mine cu țigări aprinse. Crezi că sînteți în stare să înghițiți chestii din astea ? l-am întrebat.

Punctul culminant al colaborării noastre a fost un concert în aer liber la Buzău. Adrian era în formă și aplauzele nu se mai terminau. Basistul se îmbolnăvise si i-am tinut eu > »
locul. Nu mai cîntasem pe scenă de ani de zile, dar, cînd auzi toba mare, e ca și cum nu te-ai fi oprit niciodată.

Pe urmă am făcut un *playback* la televizor într-un program de tineret. Le-a plăcut mult și adolescenților din public, și tînărului prezentator super-dichisit. Eram în drum spre glorie. O săptămînă mai tîrziu, Adrian m-a sunat să-mi spună că o legendă a yazz-ului românesc, pianistul Andrei Colompar, apucase să asculte banda din studiou. I-o dăduse, probabil, Adrian Ordeanu, producătorul.

— Știi ce mi-a zis Colompar, Mike ?

— Habar n-am. *Caută-ți un manager mai bun,*

de pildă ? — Nu ! a strigat Adrian, rizînd. A zis că avem *aur în mîini !* — Foarte drăguț din partea lui ! Intreabă-1 cum îl transferăm în bancă.

începuse să se audă despre noi în cercuri din ce în ce mai largi. La scurt timp, postul de radio național a invitat *Why not* la un interviu în direct, o șansă de a face valuri în toată țara. Tînăra prezentatoare însă, mojică și arogantă, era ocupată să flirteze cu tehnicianul ei cînd se transmitea muzica, iar în timpul interviului era mai interesată să-mi demonstreze mie că știe englezește decît să stea de vorbă cu tinerii români care compuseseră și interpretau melodiile. Una peste alta, o șansă ratată.

După emisiune, pe coridoarele de peșteră ale Casei Radio, am întrebat-o de ce nu lucrase mai profesionist, de ce nu fusese mai atentă la artiști si la muzică. » t

— Pot să-mi dau seama ce e cu muzica și să vorbesc în același timp, a chicotit, că doar de-aia sînt ziaristă, nu ?

I-am spus că sînt trainer la Radio BBC, dar n-am mai auzit așa o prostie. A părut oarecum surprinsă, dar mi-a ripostat : *E o abilitate specială.* Unică în lume, era să-i zic.

Pe-atunci, scara la Radio România mi s-a părut o ocazie pierdută din cauza unei proaste care se pusese de-a curmezișul extraordinarei noastre evoluții. Și-ntr-adevăr, s-a dovedit că fusese, cine știe de ce, o răscruce. In cîteva luni, trupa s-a destrămat. Mie mi s-a părut o tragedie, un vis spulberat. Eram sigur că n-ar fi fost nevoie decît de multă muncă și de puțin noroc pentru ca ăștia

patru băieți din Sibiu să-i arate României că muzica modernă înseamnă și altceva decît plete, jeanși negri peticiți și solouri de zece minute la chitară. începusem să mă cred un fel de Brian Epstein. Cum pătesc mai toți managerii de trupe.

Azi, stau cu Adrian în sufrageria lui și rîdem de toate astea, ascultînd cîntecele de atunci. Care sună și azi fără cusur. O ploaie ușoară bate un ritm misterios în geamuri și noi stăm de vorbă despre viața lui cea nouă. S-a însurat, are un copil, și-a găsit de lucru la un teatru din Sibiu ca tehnician de sunet și lumini. A luat microbul scenei — o evoluție firească la un om de trupă.

— Așa că m-am înscris la facultatea de teatru, îmi povestește, patru ani la Tîrgu Mureș, cursuri în week-end. Ceea ce mi-a permis să-mi păstrez slujba. N-a fost ușor cu drumurile de colo-colo, dar mi-am luat diploma.

Acum e actor, păpușar și clovn. îmi arată o fotografie. Are pantaloni largi de mătase albastru cu galben, cămașă pestriță și o pălărioară caraghioasă. Stă în picioare pe un scaun

78 și se strîmbă la o gașcă de copii. Care se uită la el cu ochi rotunzi, cu minutele încleștate dc încîntare.

— Asta ți-a fost dat să faci. Asta e vocația ta, îi spun.

Adrian ridică din umeri.

— Orice-ar fi, îmi place.

Și pe urmă îmi povestește despre ceilalți. Carmen, basista, arc un copil. Iulian, chitaristul, l-a mîhnit foarte tare cînd a înființat o trupă cu ceilalți trei Iară să-i spună nimic. Dar n-au avut succes. Fără vocalistul lor cu voce șovăitoare,

chimia vechii trupe nu s-a refăcut. Adrian i-a iertat. Iulian a divorțat și s-a dus să predea engleza în Japonia.

— Sper că și-a luat chitara cu el, zic eu. Aia pe care i-am adus-o cadou de la Liverpool. Și de Dan, bateristul, ce s-a ales ?

— Lucrează în IT, îmi spune Adrian. Și prezentatoarea aia nesimțită de Ia radio ce-o mai fi facînd ? mă întreabă, mai luînd un gît de bere.

— Precis e mare șefa la vreun post de radio, îi dau eu replica.

Nu pare să-i placă ideea.

— Știi, murmură, *aveam aur în mîini.* Mă-ntreb uneori de ce...

— De ce « ce » ? îl întreb.

Adrian se uită pe geam, la pietrișul ud al curții.

— De ce n-am ajuns mari, răspunde încetișor.

— Dar ați ajuns ! îi spun. Ai cu ce să te mîndrești !

Adrian ridică din umeri, se uită iar la fotografia celor cinci tineri pe un pod și spune :

— Mda, *de ce nu ?*

Bani de aruncat

O mașină vine în viteză și izbește pisica. Șoferul n-a observat-o sau nu i-a păsat. Pisica se rotește prin aer cu picioarele rășchirate, cu un mieunat sfîșietor. Aterizează în rigolă la cîțiva pași în fața mea, clă s-o ia la fugă și nu poate. Mașina gonește mai departe. Șoferul se uită în oglindă, dar nu oprește.

Mă apropii și văd că pisica încearcă să se ridice și cade la loc. încearcă să miaune și nu iese nici un sunet. Sîngclc i se scurge pe blana plină de praf. O ridic cu grijă, o alint în șoaptă, ca pe copii, înccrcînd s-o liniștesc. E mică, murdară și slabă. Probabil, n-are stăpîn. Ii simt în palmă coastele ca niște macaroane uscate. Labele din spate îi atîrnă inerte, par rupte. Facultatea dc Medicină Veterinară nu e departe. *Poate, dacă mă grăbesc...*

In cinci minute pășesc pe un hol silențios și curat lună, caut camera de gardă. Găsesc înăuntru două doamne și un tînăr în bluze albe de bumbac, cum poartă medicii. Mă prezint și scot pisica lovită din rucsac, care acum miroase a rahat. Doctorița și cei doi învățăcei se mișcă repede, gata să preia cazul.

Doctorița cercetează animalul cu un ochi

îngrijorat, ţî- ţîind. Studenţii se lasă pe vine lîngă masa de oţel şi se uită

80 atent. Pisica e în stare de şoc, ochii ei de un verde pal au o privire fixă.

— Trebuie să completaţi formularul şi să plătiţi 20 de lei taxa de spitalizare, îmi spune doctoriţa.

Unul din studenţi arată spre aparatul de radiografie din spatele meu şi adaugă :

— Plus 50 de lei, ca să vedem dacă are leziuni interne. OK?

Sînt de acord. Mă conduce într-un birou, unde semnez nişte formulare şi-mi deschid portofelul. Am numai 15 lei. Tînărul se încruntă, apoi îmi spune că e un bancomat afară, de parcă n-ar avea încredere în mine. Ieşim deci, şi pe drum vorbim. Vorbeşte bine englezeşte şi pare băiat bun.

— Termin la anul şi am de gînd să-mi deschid un cabinet, mi se confesează. Dar mai întîi am să lucrez la un veterinar cu experienţă. Ca să mai învăţ. Doar nu vreau să omor animale mai tîrziu, nu ? Rîde şi scoate o ţigară subţire. Ai un foc ?

Cînd ne întoarcem, pisica arc burtica rasă şi o perfuzie în lăbuţă.

— Ce şanse are ? întreb.

Doctoriţa ridică din umeri. Nu pare prea optimistă.

— Cu două labe rupte ? Jumi-juma, aş zice. Dacă trece noaptea asta, o operez şi o repar, nu vă costă nimic în plus. E o pisică vagaboandă. Aţi făcut o faptă bună.

Plec de la Facultatea de Medicină Veterinară şi o iau repede spre centru — am oră la dentist. Ii explic de ce am întîrziat, iar el pufneşte batjocoritor :

— Pentru o nenorocită de pisică ? Ai s-ajungi să salvezi și rîme ! Și cc-ai să faci cu cei care mor de foame în Africa ?

II întreb dacă nu-i e milă de animale.

— Urăsc pisicile, îmi răspunde sec.

81

A doua zi mă întorc la facultate să văd ce s-a mai întîm- plat. O funcționară îmi spune că pisica a murit peste noapte, îmi dă chitanță pentru cei 70 de lei pe care-i plătisem și-mi spune :

— Ne pare rău, am făcut tot ce-am putut.

Mai tîrziu mă sună acasă un tip de la facultate — cere cu *tipul ăla din Anglia* și spune, foarte preocupat:

— Trebuie să veniți să plătiți 150 de lei, ca să pot să incinerez pisica.

îmi fac socoteala în cap : 50 euro ? îi spun că am plătit deja 70 de lei, deși nici măcar nu e pisica mea.

— Domnule, îmi răspunde individul cu o voce calmă, dacă nu-mi plătiți să vă incinerez pisica moartă, nu știu ce are să se întîmple cu ea.

După cîteva clipe îi răspund :

— Nici eu.

Și închid telefonul.

Democrație

Vicele bate cu pumnul lui păros în masă și se stropșește poruncitor :

— Liniște, vă rog ! Stimatul nostru președinte vrea să se adreseze adunării !

Locatarii se opresc din conversație. Sîntem șaisprezece. Stăm pe scaune, înghesuiți în culoarul îngust de la etajul doi. Soarele face ferestrele să strălucească.

Președintele se ridică de la locul lui, își potrivește cravata roșie, se trage de mînecile costumului lui lăbărțat. Are sprîncene negre stufoase, un nas de bețiv și dinți galbeni, începe să citească un document. Pe dosul hîrtiei se vede un scris plin de înflorituri — discursul lui, probabil.

— Dragi vecini, bun venit la ședința de bloc pe 2007. Deoarece acum avem democrație, veți avea și dumneavoastră mai tîrziu prilejul să luați cuvîntul. Astăzi vom vota în mai multe chestiuni de importanță majoră,'cum ar fi achiziționarea unui furtun și a unor unelte pentru grădină. Ca să nu mai vorbim de alegerea comitetului pe anul viitor. Așadar, cu permisiunea dumneavoastră, voi începe. Mai întîi, aș vrea să vă spun că anul trecut am avut rezultate foarte, foarte bune.

De lîngă mine, vecina mea Lumi îmi aruncă un surîs plictisit și ochii îi sclipesc, de parc-ar vrea să-mi spună : *Rezultate ?! E responsabil de bloc, nu director de fabrică !* Președintele îi dă înainte, uitîndu-se din cînd în cînd la noi pe deasupra ochelarilor, ca să se asigure că sîntem atcnți.

îmi dau toată osteneala, dar după o vreme mă plictisesc și mă uit afară pe fereastra crăpată din dreapta mea. In curtea blocului, îndoită de mijloc, Tina, bătrîna femeie de serviciu, strînge gunoaiele. O vede și Lumi. Schimbăm o privire scurtă. *Ce muncă...*

Președintele anunță primul articol pus la vot: creșteri de salariu pentru el însuși, pentru Administratorul Vlaicu și pentru autoritara lui nevastă. Nu sc opune nimeni. Afară de Lumi, care zice :

— Și pentru Tina ?

Vicelc își ia o expresie preocupată și face pe loc niște socoteli cu un creion.

— Păi, am putea să-i mai dăm zece lei, lasă de la el. E tînăr, are o față ageră și vrea, desigur, să facă impresie bună. Dar Administratorul Vlaicu face o mutră constipată.

— Tina nu ! se răstește deodată, îndreptîndu-și spinarea și așezîndu-se mai bine pe marginea scaunului. Vuiește coridorul. Tina ridică ochii, de parcă l-ar fi auzit. Vlaicu respiră greu.

— Cînd o ajunge să plătească impozit pe ei, nu sc mai alege cu nimic, adaugă.

Urmează o clipă de tăcere — vecinii cad pe gînduri. Dar apoi cineva întreabă :

— Păi, atunci dumneavoastră de ce v-ati dat mărire ?

Iarăși se lasă tăcerea. Vlaicu ne scrutează

sumbru, de parcă ar vrea să ne bage la carceră. Dar Președintele pare să simtă vîntul schimbării politice și zice, dînd din mînă :

— Hai, dați-i și Tinei 20 % ! Mare lucru...

84

Vlaicu rocade în scaun, dîndu-se bătut.

— Acum haideți să votăm pentru contoarele de apă, propune Vicele, cu bărbia tremurând.

— De ce ? N-avem nevoie de ele ! șuieră Vlaicu.

Cu tenul lui deschis, cu ochii albaștri ca de prunc și ciu- ful lui școlăresc, ar putea trece drept un intelectual bonom. O doamnă într-un trening lăbărțat dă entuziast din cap și intervine :

— Stimatul nostru Administrator are dreptate ! Sînt o șmecherie inventată de ăștia din Vest, care ne iau de fraieri. » » '

Mă fulgeră din priviri — ideea e că știu eu prea bine cine sînt *ăștia.* Ridic mîna. Președintele o vede, prezența mea pare să-1 amuze și mă încurajează să iau cuvîntul:

— Ia s-auzim, cnglezule !

— Contoarele nu sînt o înșelătorie, zic. Cu ajutorul lor, fiecare din noi va plăti exact cît a consumat și se evită erorile.

înainte să apuce careva să răspundă, un țăcănit de tocuri pe scări ne anunță o participantă întîrziată.

O femeie firavă într-un pardesiu maro pufos își strecoară bărbia pe după ușă, ca o pisică îngrijorată c-ar putea da peste un cîine. 11 vede pe Vlaicu, care tocmai își dă ochii peste cap, *adică asta mai lipsea.* Și spune cu o voce hotărîtă :

— Măi, oameni buni, dacă aveți de gînd să

alegeți vreun președinte, măcar puneți unul pe care să te poți bizui. Nu unul care nu-i niciodată aici și pe care trebuie să-l pîndești o săptămînă ca să-l prinzi. Atîta am avut de spus.

Capul dispare instantaneu, ca o marionetă smucită de sfoară.

— Mulțumesc, doamna Dumitrescu, oftează Vlaicu. Credinciosul lui locotenent în costum lăbărțat se ridică si se » » îndreaptă legănîndu-se spre ușa deschisă, iar ea țipă de pe scări :

— Să te ia dracu’ ! De fiecare dată cînd îți speli balconul apa ta murdară curge la mine !

Președintele ne cheamă la ordine și ne explică funcționarea apometrelor. Se declară favorabil instalării lor, cu toate că sînt o invenție capitalistă. Arată că sînt bine gîndite și sigure, nu li se pot manipula șuruburile fiindcă au tot felul de *sugllii la puliuțe.* Toată lumea se hăhăic, în frunte cu boșo- rogii de o sută de ani, care se cutremură și se înroșesc de rîs în costumele lor de înmormîntare.

Următorul vot e pentru achiziționarea unui bec la lift. Unii locatari arată că sînt de acord să stea în întuneric dacă *așa sejace economie.* Dar Președintele îi convinge, explicîn- du-le că trăim într-o democrație modernă, plus că el, care locuiește la etajul întîi, trebuie să folosească liftul de mai multe ori pe zi.

— Și, afară de asta, turcul de la ultimul etaj s-a oferit să doneze un bec din magazinul lui.

Pe urmă discutăm despre mirosurile din baie.

— A mea pute, se plînge Lumi. M-am gîndit chiar să-mi vînd apartamentul.

Vlaicu ridică ochii la ea, cu o sclipire în albastrul lor infantil.

— Și ce te împiedică ? o întreabă sarcastic.

Un domn între două vîrste, cu o cravată lată, îi cere lui Vlaicu să nu fie mojic. Lumi spune că vrea să rezolve problema, nu să se mute.

— Vreau să știu de ce miroase instalația în halul ăsta, continuă ea. Și, știți cu toții, nu c prima oară că întreb.

Președintele se preface că e ocupat cu aranjatul hîrtiilor. Vicelc îi șoptește ceva lui Vlaicu, care aprobă din cap și răspunde :

— Din cauza chinezilor, care și-au renovat apartamentul.

86

Cîțiva întorc capul, parcă ar vrea să vadă dacă locatarii chinezi sînt prezenți. Nu sînt. Soția autoritară a lui Vlaicu face cu degetul și murmură sumbru :

— Au tot felul de șmecherii în bucătărie.

Apoi cineva întreabă de ce se înfundă ghena în fiecare săptămînă.

— Din cauza lui Dumitrescu ăla de la trei, bombăne Vlaicu și bate cu degetul în caietul Vicelui, ca pentru a-i cere să ia notă. Nu obiectează nimeni și domnul Dumitrescu nu e de față să protesteze. Vicele mîzgălește verdictul cu pixul încleștat între degetele lui grăsulii.

E aer închis și unii cască deja, deși e doar 11 dimineața. Iar Vlaicu face un anunț-surpriză : s-ar putea să-și dea demisia din Comitet.

— Deși îmi lac datoria cu pasiune, am probleme de sănătate. Trebuie să iau

medicamente scumpe din străinătate și am nevoie de timp să mă duc în stațiuni, la tratament. Dar nu vreau să se spună că mă sustrag...

Femeia în trening lăbărțat afișează o expresie consternată, își trece degetele uscăținve prin părul vopsit cu henna și îl roagă să rămînă. Alți locatari par mai puțin afectați. Vlaicu ridică din umeri și spune : *Vă mulțumesc pentru sprijin, o să mă mai pîndesc.* Apoi un tip în vîrstă, cu o șapcă de sport, se plîngc că e păr de cîine peste tot. Vlaicu strigă mînios :

— De acord ! De la cîinele ăla mare ! Care stă cu neamțul, da ?

O doamnă zâmbitoare, cu dinți de aur, intervine :

— Vai, dar ce frumos e !

Președintele anunță apoi *noii candidați* pentru Comitetul de anul viitor și citește numele celor cinci care sînt si acum > » *
în Comitet. Un domn pașnic, într-un pulover spălăcit, dă din cap :

— Avem nevoie de forțe proaspete. O propun pe Lumi.

Multi sînt ele acord. Dar Vlaicu are o obiecție :

— Lumi are de gînd să-și vîndă apartamentul și n-o să mai fie aici, din cauza chinezilor.

Lumi ridică din umeri indiferentă.

Votul final are loc în grabă. Cîțiva locatari se plîng că nu înțeleg.

— Votați, pur și simplu votați ! îi zorește Președintele, cu ochii pe ceas.

Apoi bărbatul pașnic, în pulover, întreabă :

— Și cu graffiti-ul ăla din lift cum rămîne ?

Se lasă liniștea. Cîteva capetele se întorc spre

el, oamenii își zîmbesc sau se încruntă unul la altul.

— Dar ce scrie acolo ? întreabă Vlaicu.

— *Muie Vlaicu,* spune bărbatul vîrstnicîn pulover. Administratorul Vlaicu nici nu clipește. Președintele dă din mînă și spune :

— Ce contează ? Asta e democrația !

Iubire frățească

Sînt șocat. Tanti Aneta zace într-un pat de spital, sprijinită în perne, și arată ca propria ei umbră. Firavă e ea dintot- deauna, dar azi zici că e o mumie care tocmai a deschis ochii. Vestea bună e că atacul cerebral n-a fost sever și pareza parțială dispare cu încetul.

— Măcar acum pot să vorbesc, îmi spune, cu o ușoară împleticeală. Și o să-mi dea drumul curînd, să pot să mă întorc la Gheorghe, că are nevoie de mine.

O strîng de mînă — are mîna rece.

— Trebuie să te odihnești, îi răspund. Nu-i nimeni de ajutor pentru el prin preajmă ?

Aneta încearcă să zâmbească, dar pare amărîtă.

— Virgil dă deja tîrcoale, adaugă ea misterios.

— Cine ? o întreb mirat.

— Cumnatul meu, îmi răspunde. îți aduci aminte de *Jaws* ? Ala e Virgil.

— Nici nu știam că Gheorghe are un frate, îi spun nedumerit.

— E lungă povestea, îmi spune Tanti Aneta.

Și mi-o spune.

Cînd o revăd, după o lună, șade cocoțată pe canapeaua din micul ei apartament de la Brăila și

se uită la vitrina

69 lăcuită în care stau o grămadă de căței de porțelan, toate rasele pămîntului. Casa miroase a urină și știu de ce. Din camera de alături se aude respirația șuierată a lui Gheorghe, soțul ei. In scurt timp apare și el, tîrîndu-și picioarele peste prag. Mîinilc firave îi tremură groaznic, de parcă ar fi văzut o stafie sau s-ar fi curentat. Dar nu — controlul lui motor e doar afectat de Parkinson.

Unchiul Gheorghe e în drum spre toaletă. Incontinența e unul dintre simptome. De-asta miroase apartamentul a pipi. Un tip voinic umblă în urma lui, îl susține cu o mînă fermă și îi vorbește blînd. E Virgil, fratele lui, presupusul « rechin ».

Virgil e cam cît Gheorghe de înalt și are același cap pă- trățos, ca o cutie de pantofi cu păr. îmi apropii mîinilc de caloriferul fierbinte și gîndul îmi fuge la secretele de familie.

Pe Tanti Aneta o știu de doisprezece ani, dar de Virgil n-am mai auzit pînă acum, nu l-am întîlnit, n-am văzut nici o fotografie. Pînă luna trecută, cu atacul ei cerebral, cînd am descoperit că locuiește la 300 de metri de ea și că are planuri mari. Tanti Aneta îmi spune că Virgil vrea să-1 convingă pe Gheorghe să-și vîndă apartamentul și să-i dea lui banii. Virgil știe că Gheorghe e pe cale să se ramolească. Și se parc că e un mîrlan care crede că toate femeile trebuie să-și țină gura, și cumnată-sa mai ales — motiv pentru care Tanti Aneta nu mi l-a pomenit niciodată pînă cînd am fost s-o văd la spital.

Se aude cum Gheorghe face pipi. Virgil își face iar apariția și umblă de colo-colo prin cameră cu un aer de stăpîn. Tanti Aneta se uită prin el, de

parcă n-ar exista.

— Ce tragedie ! spune Virgil, luîndu-și capul în mîini.

Nici nu e un actor așa de rău. E ca la Oscar : *Cîștigătorul pentru rolul celui mai bun frate este...*

90

— Virgil, iartă-mă că mă bag, deschid eu discuția, dar de ce vrei să-și vîndă ei casa ?

— Fiindcă sînt îngrijorat, îmi răspunde, descheindu-și la gît cămașa flaușată în carouri.

— De ce să fii îngrijorat ? se răstește Aneta, care, în fine, nu-1 mai ignoră. Din cauza Parkinsonului ? O să ne descurcăm, întotdeauna ne-am descurcat.

Dar Virgil își suge o măsea și aruncă o privire spre closetul de pe hol, parcă ar vrea să spună că se îndoiește.

— Frățiorul meu e de altă părere, îi răspunde. Tocmai am stat de vorbă cu el.

Tanti Aneta e cît pe ce să izbucnească în plîns, dar nu se lasă.

— Despre ce ? Că e bolnav de ani de zile I se oțărăște ea. Unde ai fost pînă acum ?

Virgil ignoră provocarea și se uită drept la mine, parcă mi-ar zice *acum înțelegi ce vreau să spun ?*

Gheorghe iese din baie, tîrîndu-.și picioarele în papucii maro și clătinînd din cap ca un cîine de plastic din aceia de pus în mașină. Virgil îi spune să stea jos. Gheorghe își pune fundul scheletic pe un scaun de sufragerie, gîfîind. Vocile răstite par să-1 neliniștească.

— Virgil are dreptate, gîngăvește el. Nu te mai descurci, Aneto, mai ales după atac. Ești pe ducă, amîndoi sîntem pe ducă. Așa că am face mai bine

să vindem apartamentul, să-i dăm banii lui Virgil și să ne mutăm în cămăruța lui. O să aibă el grijă de noi.

— Cuuum ? se văicărește Tanti Aneta. Nu așa ne-am...

Gheorghe ridică un deget livid și-i taie vorba :

— Să taci din gură ! Ar fi trebuit să divorțez de tine de ani de zile, cum zice și frate-meu.

Tanti Aneta, amuțită, cască ochii la mine. Virgil își trece apăsat degetul peste mobila lăcuită și își rotește gînditor privirea prin apartament.

Bun venit în UE I

— N-ai *televizor ?* întreabă Denis, holbîndu-se de jur- împrejur prin sufrageria mea. Scutur din cap. Verifică și în dormitor, și în bucătărie, să fie sigur. Pare foarte alarmat.

— Incredibil ! zice. Da' nu-ți face griji, noi avem ! Așa că ai încă un motiv să vii la noi de Anul Nou ! Europa, ai tăi sîntem !

Se repede la mine și mă pupă zdravăn pe obraz, parc-am fi mafioți. Apoi o-ntinde.

Intr-adevăr, în 31 decembrie, televizorul domină sufrageria micului apartament al lui Denis. Volumul e dat la maximum. Niște vedete se iau peste picior rînjind și mai toate canalele sînt pline de băieți care se dau drept babe ori invers, uite mamamare ca o fată mare !

Denis și Raluca, soția lui, stau pe canapea și chicotesc, cu ochii lipiți de ecran. Cei doi copii, Mariana și Ovidiu, se-nvîrt pe-acolo și moșmondesc la jucăriile primite de Crăciun, care par să-și fi pierdut deja farmecul. Pe masă zac mormane de bunătăți si băuturi fine, iar noi ne dăm toată osteneala s-o golim, umplîndu-ne burțile. Doar e Revelion !

Pe ia unsprezece, copiii au cearcăne și par să se fi plictisit. Ii întreb dacă au niște cărți de joc și

ei dau din cap,

92 curioși. Raluca îmi dă voie să mă duc cu ei în camera lor si * » trioul nostru se retrage.

Ne așezăm turcește pe jos, sub un uriaș televizor închis, și jucăm Păcălici. Micuțul Ovidiu țipă de plăcere cînd pierde Mariana și se aruncă pe spate dînd din picioare cînd cîștigă el. Nu trece mult și sînt îmbujorați de plăcere, încep să scoată de peste tot păpuși și soldați și să mă întrebe *care-ți place ?* Pe urmă luăm cariocile și ne-apucăm să ne facem unii altora caricaturi neghioabe.

Ușa se deschide brusc și Raluca năvălește înăuntru.

— Deschideți televizorul ! strigă.

Nici n-apuc să zic ceva, că a și apăsat pe buton și ecranul de deasupra noastră se însuflețește. Un grup de români bine îmbrăcați, între două vîrste, stau în jurul unei mese lungi, înconjurați de replici de statui grecești, și pălăvrăgesc, ciugulind gustări complicate din farfurii scumpe. Par bogați și plictisiți. Camera le urmărește fiecare mișcare. Raluca îmi aruncă o privire îneîntată.

— Ce e asta ? o întreb.

Arată spre ecran.

— E un bogătan bătrîior care s-a însurat cu una tînără. Și-acum e însărcinată !

Perplex, mă întorc iar spre televizor.

— Si ? întreb. Raluca se încruntă la mine, vădit deza- măgită.

— Și asta e emisiunea lor ! chicotește. E groaznică, dar uită-te la ei cum pot trăi 1

Pe urmă se cocoață într-un pat și continuă să se uite la televizor. Cei doi copii se ridică în

genunchi, își abandonează cariocile și se uită și ei, fascinați. Apare Denis, ducînd pe umăr ditamai radiocasetofonul din care bubuie o veche melodic disco. Mă apucă de braț și îmi povestește că fiecare cîntec al lui Boney M are pentru el o semnificație anume.

93 încep să mă simt ca un personaj dintr-o piesă de Eugen Ionescu. Denis urlă către mine :

— *Brown Girl in the Bing* / Eram în armată. Le puneam ardei iute în cur la cîini. Distracție, ce mai !

La miezul nopții, ne uităm la marele joc de artificii care se dă la televizor. Denis scoate de undeva o cutie de mini- artificii și lansează una de la geamul bucătăriei. Țîșnește în noapte ca o stea căzătoare. Copiii țopăie de bucurie.

— Astea sînt interzise ! rîde Denis din mijlocul unui nor de scîntei. Le întinde cîte o rachetă Marianei și lui Ovidiu și dă foc la fitile cu bricheta. Precis o să se întîmple vreun bucluc.

— Bine ați venit în Uniunea Europeană ! răcnește cu o voce de bețiv.

— Eu sînt englez, sînt deja în Uniune, îi răspund, în- cercînd să-mi scriu numele prin aer cu o jerbă de scîntei.

Pe la nouă dimineața ne ducem, în fine, ia culcare. Dorm pe canapea. La amiază ne trezim într-un cor de pocnituri. Mă apropii curios de fereastră și mă uit în stradă.

Bărbați îmbrăcați în costume populare albe umblă dc colo-colo, agită bice lungi de frînghie și trag de un buhai, așteptînd să le pice bani. Vecinii le aruncă monede și bancnote. Așa că aruncăm și noi.

— E o tradiție, îmi explică Raluca, înfășurată în halat, și le aruncă niște bani.

— Ce vrea să zică ? întreb, curios.

— Habar n-am, răspunde Denis, sorbind din cafea.

Și pune mîna pe telecomandă :

— Hai să ne uităm la televizor !

Numărul trei

Junele Sorin pare împovărat de griji. Mă întreb de ce. Stă cocoșat la computer, cu o mînă la falcă, și bate cu un deget în tastatură. Vîrful degetului e galben de nicotină. Mă trag mai aproape de el pe canapea.

— Ia zi, bătrîne, ce-i cu tine ?

Sună aiurea, exact cum n-ar trebui să vorbească un adult.

Dar Sorin nu pare să se sinchisească de-atîta lucru.

— Fetele astea ! oftează.

Trebuia să-mi dau seama. Nu-i ușor să ai șaisprezece ani. Se parc că toți prietenii lui au cîte o prietenă. El a avut două, dar nu erau drăguțe. își dorește cu disperare s-o întîlnească pe a treia.

— Ai vorbit cu Mamaia ? îi sugerez. Sorin se uită neîncrezător la mine.

— Cu Mamaia ?! Are peste optzeci de ani și e complet oarbă, bombăne el. Ce să știe ea ?

îi fac cu degetul.

— Habar n-ai tu ! Hai cu mine !

Mamaia sade în bucătărioara ei, ascultîndu-si radioul. Ca de obicei, are pe ea multe straturi de

haine și o pereche de papuci împletiți. O basma colorată îi înrămează obrazul

95 arămiu, cu pielea fină brăzdată de riduri adinei. Ochii veștejiți îi sînt acoperiți de o pîclă cenușie.

— Cîți bărbați ai avut, Mamaia ? o întreb.

La auzul vocii, își întoarce capul spre mine.

— Trei. De ce ? îmi răspunde prompt și, cu degetele ei noduroase, dă sonorul mai încet. Mă așez pe un taburet de lemn și îi explic că Sorin are *probleme sentimentale.*

— Păi, cum să n-aibă ? chicotește Mamaia, cu gura ei știrbă.

— Poți să-i dai un sfat ? o rog. Brusc, Sorin pare interesat. Dar Mamaia scutură din cap, cu mîinilc pe genunchii ei numai oase :

— Nu pot.

Ii dau un ghiont în coaste lui Sorin, îndemnîndu-1 să nu se lase.

— Trei bărbați ? Cum așa ? întreabă nepotul.

Mamaia morfolește o sămînță de ttoarea-soarelui și zice :

— Prima oară, a fost din dragoste. Aveam optsprezece ani. Gabriel era mai mare și cam bețiv. La două luni după nuntă, l-au luat pe front. Nu s-a mai întors, n-a apucat nici să-și vadă fiul, pe Mihai — adică bunicu-tău, ca să știi.

— Știu, rînjește Sorin.

— Nu știi mai nimic, chicotește Mamaia. In ’46 mi-a venit la ușă un țigan și mi-a zis că fusese cu Gabriel cînd a murit. Mi-a zis : *Gabriel al dumitale mi-a spus că, dacă reușesc să ajung înapoi acasă, să-mi dai costumul lui de la nuntă.* Și asta a fost. Vrei un sfat, Sorinelule ? O să-ți dau un sfat.

Sorinei îmi aruncă o privire și ciulește urechile — Mamaia trece la soțul numărul doi.

— Pe Petru l-am întîlnit după război. Pînă la urmă, ne-am căsătorit și am avut al doilea copil — asta-i Tanti Ra- luca a ta, ca să știi. Dar Petru a murit de TBC — dormise

96 luni de zile pe pămînt ud, într-un lagăr de prizonieri. Ăștia-s rușii, ca să știi — *bestii,* le spunea el.

Urmăresc scena și încerc să ghicesc ce se petrece în mintea lui de adolescent. Dintr-o dată, războiul c si altceva decît mîini și picioare tăiate pe ecranul lui de computer.

— Mi-am pierdut semințele, mormăie Mamaia, bîj- bîind după ele. Sorin îi găsește punguța și i-o pune înapoi în palmele bătătorite.

— Și numărul trei ? o întreabă.

Mamaia își arată cele cîteva cioturi de dinți ca niște pietre mititele de mormînt.

— Da, numărul trei, oftează ea.

Se aud sirene șuierînd prin oraș în vreme ce Mamaia povestește că al treilea bărbat al ei fusese prizonier de război și se întorsese pe jos de la Odesa, din Rusia.

— Silviu a ajuns cu oile la noi în sat. Vara stătea pe cîmp, într-un bordei săpat în pămînt, sub un acoperămînt de ierburi și crengi, era curat și răcoare la el acolo. Primea saci cu legume de la țărani ca să le ducă oile la păscut. Făcea brînza cea mai bună. Ne-am împrietenit. Și m-a cerut de nevastă. După ce am zis *da,* mi-a spus că mai are doi copii mici, dar că o s-o lase pe femeia cealaltă și o să-i aducă la mine. M-a cam luat pe neașteptate, dar ce era să mai zic ? Eu îi aveam pe

cei doi ai mei și nu ne purta nimeni de grijă, așa că...

Se oprește din povestit și bîjbîie pe masă după paharul ei de apă.

— N-am avut copii împreună, dar am trăit bine. Aveam un cireș, un păr și o vie mare. Nu bea prea mult, dar cam umbla după fuste, cred. Se ținea cu toate văduvele !

Mamaia chicotește ca o școlăriță, de parcă ar fî mîndră de isprăvile lui.

— Și-a lăsat ciobănia și s-a angajat paznic de noapte la CAR

— Ce-i aia CAP ? întreabă Sorin. Mamaja rîde pe înfundate.

— Cooperativa Agricolă de Producție, îi spune. Paznic la siloz. El cu ăia doi ciobănești ai lui. Bărbat muncitor, Silviu al meu. Pînă s-a îmbolnăvit și a murit. De la țigări i s-a tras — praf i-au făcut circulația.

Sorin se uită la degetele lui îngălbenite de tutun și își vîră mîna pe sub genunchi.

— Mamaia, și ce-ar trebui să facă Sorin cu necazurile lui sentimentale ? zic.

— Ce știu eu ? Cum o cheamă ? întreabă Mamaia.

— Păi, chiar asta e chestia, răspunde Sorin cu o voce tristă. Am avut două, dar acum caut una adevărată.

Mamaia morfolește la semințe, dar pare să mediteze serios la problema lui Sorin.

— Dacă dai de o fîșneață, nu-ți face griji, spune ea, că se potolește ea cu vremea. Dar dacă nimerești o bețivă, nu te băga. Asta nu trece.

Sorin oftează și se uită la mine peste masa Mamaiei.

— Asta-i tot ? o întreabă și se scarpină în cap, puțin dezamăgit.

Mamaia îi apucă mîna dreaptă și-și trece ușurel degetele peste degetele lui îngălbenite de tutun. Sorin rămîne cu gura căscată.

— Numărul trei o să fie cea mai bună, murmură Mamaia. Numai lasă-te de fumat !

Basm

Sînt drăgălașe toate femeile astea care umblă cu flori în mînă. O adolescentă deșirată, în blugi, care zîmbește larg și miroase un trandafir : doamne distinse, în taioare sic, ieșind din birouri în țăcănit de tocuri, cu un buchet elegant în mînă ; o bunicuță colilie, fericită, cu un buchețel de ghiocei. Au toate o dulceață, ceva de fetișcană, sînt ca învăluite în vraja primăverii. Deci se-nțelege că, ajungînd acasă, o găsesc în holul blocului pe vecina mea Lumi cu cinci lalele roz în mînă.

— Felicitări de Ziua Femeii ! îi spun, simțindu-mă vinovat că florile nu sînt de la mine. Ce faceți diseară ? Te scoate Marco la restaurant ?

Lumi extrage din geantă un bilet pentru *Lacul Lebedelor.*

Mi-1 flutură pe la nas ca pe o momeală.

— Bărbățelul meu face ore suplimentare, îmi răspunde. Vrei să vii la balet ?

Două ore mai tîrziu, ne așezăm pe locurile noastre din rîndul cinci al Operei. Geme de lume pusă la țol festiv : puștani frumușei la patru ace, cu fete slăbănoage ambalate în sclipici ; mămăițe cicălitoare în blănuri ; fetițe în rochițe de paradă zbenguindu-se printre oameni ; pînă și un fost președinte al României, cu rînjetul lui obișnuit lipit pe

față,

99 însoțit de un bodigard. Luminile se sting treptat. în public se lasă liniștea. Așteptăm din moment în moment să fim transportați, prin timp și spațiu, într-o lume de basm, unde un Prinț singuratic se-ndrăgostește de o frumoasă lebădă.

Dar nu încă. In loc de asta, un reflector se fixează pe un tip solid la vreo 45 de ani, care își arată costumul cu vestă și zîmbetul de parc-ar ști el ceva ce noi nu știm. S-a proptit în mijlocul scenei, cu perciunii răsuciți grațios la vîrf, ca ai unui fante de secol XVIII. Părul, lung, prins într-o coadă care chiar arată ca o coadă înfoiată de cal, îi atîrnă pînă la mijlocul spatelui. Vorbește preț de douăzeci de minute despre cît *apreciem noi femeile* și despre *ziua asta care e a lor.* Pare foarte îneîntat de atenția care i se acordă. Fetița din fața mea îl trage pe tată-său de mînecă, de parcă ar întreba *și lebedele unde sînt ?.*

Tipul solid le dă apoi cuvîntul unei foste balerine vestite și cîtorva VIP-uri, inclusiv ambasadoarci ONU Ia București, care poartă o rochie roșie extravagantă și citește un discurs despre cum are ca de gînd să-și consacre existența *misiunii de a îmbunătăți condiția femeii, de a pune capăt muncii forțate, de a lupta împotriva violului și a tuturor formelor de violență la care sînt supuse femeile.* După care dă citire unui mesaj special trimis de Ban Ki-moon, șeful ei suprem. Toată lumea aplaudă și un grup de fete duce flori pe scenă. Cîțiva dintre băieții frumoși în costum care au luat loc în rîndul întîi își cercetează telefoanele mobile, apasă pe butoane și citesc mesaje.

Cînd, în sfîrșit, începe, baletul e chiar de mîna-

ntîi. Prințul se avîntă în salturi, prima balerină fîlfîic și plutește ca o preafrumoasă lebădă. Trei copilițe se duc fuga în față și se lipesc de scenă, să vadă mai bine. Orchestra navighează prin muzica învăluitoare a lui Ceaikovski. Un spectacol splendid !

100

în pauză, într-una din lojele aurite se produce puțină agitație. O tînără blondă plînge — în jurul ei s-au adunat cî- teva plasatoare care o consolează, cu un aer îngrijorat. Zvonul se răspîndește foarte repede. Lumi trage cu urechea, apoi se întoarce către mine să-mi explice :

— Se pare că un tip a pocnit-o și pe urmă a fugit.

Gongul răsună maiestuos în toată clădirea — începe partea a doua a basmului.

Domnu' I

Formidabil taxi ! Grozavă mașină ! Dacia Logan : modernă, aer condiționat, mers lin și la un preț, se pare, convenabil. Șoferul e și el prietenos, mă-ntreabă *cum merge treaba* și-mi oferă comentarii istețe despre Steaua, China, Irak, orice. Dacă asta este România cea nouă, aici mă mut.

Mă uit la contor. Virgula pare să fie pusă aiurea, dar cu leii ăștia noi, cine mai știe ? După o cursă de zece minute, mă dau jos.

— Șaișcinci, vă rog, domnu' ! zice șoferul. Transform în minte leii mai întîi în dolari și pe urmă în curo. Pare mai mult decît de obicei.

— Vreți să ziceți sase cincizeci ? întreb, încă nelămurit.

Șoferul scutură din cap și îmi arată aparatul : *șaișcinci, domnu'.* Ceva nu c în regulă.

— Douăzeci de euro ? mă minunez. Pentru cîțiva kilometri ? Glumiți !

Rîd, scot din portofel o bancnotă de zece lei și i-o întind. O refuză.

— Domnu' ! Șaizeci si cinci 1 se răstește el la mine. » * »
Uitați-vă, pe ușă, afară. E tariful acolo !

— L-am văzut cînd m-am urcat, îi răspund, dar el e atît de sigur pe sine că încep să mă îndoiesc.

— Mai uitați-vă o dată, mormăie șoferul.

Mă uit la portieră. Fac ochii mari : tariful nu e 1,4 RON/km ci 7,4. Prima cifră e un 7 făcut să semene la prima vedere cu un 1. Deșteaptă treabă !

— Asta e o înșelătorie, îi spun și-i las bancnota de zece lei pe scaunul din dreapta. Șoferul sare din mașină și sîntem cît pe ce să dăm piept în mijlocul străzii aglomerate. Mașinile ne claxonează și ne fac semn cu farurile în timp ce noi strigăm unul la altul. Mă face *occidental zgîrcit și labagiu.* li spun că nu-s dispus să dau 20 de curo pentru un drum așa de scurt. Se repede la mașină, se întinde după microfon și zbiară în el :

— Am o problemă aicea !

Ii cer codul lui fiscal și-1 ameninț cu poliția. La început nu pare prea impresionat. Pînă la urmă, cădem la pace : 40 de lei, adică în jur de 12 euro. Trîntește ușa și demarează în trombă, strigînd în urmă *idiotule !.*

In holul blocului dau peste Lumi, vecina mea, care se uită în cutia poștală. Ii povestesc ce-am pățit. Zîmbește cu înțelegere și-mi spune că a apărut o nouă categorie de taximetriști tară scrupule, cu mașini noi și tarife umflate, care-i pîndesc pe străinii fraieri.

— Și le-am picat cu ! Nu-mi vine să cred c-am putut să fiu atît de căscat.

— Uită-te întotdeauna la ce scrie pe portieră, îmi spune. Și umblă mai bine cu metroul.

A doua zi înot prin mulțime, cu ochii pe cîrdul de mașini, căutînd un taxi. Mă grăbesc și sînt prea departe de prima stație de metrou. Un taxi metri st îmi deschide zâmbitor portiera Loganului său galben nou-nouț, ca o peșteră a lui Aii Baba. Mă

uit la ușă, să n-o pățesc.

— Domnu’ ! strigă șoferul.

Refuz din cap. Pare jignit și strigă după mine :

— Da’ de ce nu ?

Arăt cu degetul la 7,4 lei de pe portieră și-i spun :

— Prea mult.

Mă fulgeră din ochi și-mi șuieră :

— N-ai decît să iei tramvaiul !

Apuc însă un autobuz și reușesc să mă înghesui și eu înăuntru exact cînd se urnește legănat printre mașinile care claxonează. E aglomerație, soarele de iulie încinge tavanul și ne coace de vii. îmi compostez biletul și-mi strecor portofelul la loc în servieta uzată.

Un tînăr obez, brunet cu ochi negri, îi îmbrîncește pe cei din jur ca să-și facă loc spre mine, gîfîind și pufnind de parcă ar da o probă pentru o comedie cu grăsani. îmi spune ceva și rînjește. Dar nu-i o glumă. Sînt peste 40°. Se uită la mine, care încerc să-i răspund cît mă pricep. Cînd întoarce capul, îmi vine în nări damful de usturoi al mesei lui de cu seară.

Mă aplec să mă uit pe geam. In marginea bulevardului se înșiră blocuri mari, cu magazine de mobilă ieftină, bănci și birouri la parter. îmi aduc aminte de vremea cînd lîncezeau toate într-un purgatoriu legislativ, toate ncterminate și goale, ca ruinele unei civilizații dispărute. *Tempusjugit.*

Grăsanul nădușit se înghesuie tot mai aproape, ajunge chiar lipit de mine, își șterge fruntea și mi se holbează în față, ca și cum ar vrea să mă ia de

nevastă. Cureaua servietei mi se smucește de pe umăr, mi se pare că s-o fi agățat de un scaun. Salt servieta și mi-o trag în față, prudent.

Se aud sirene de poliție și două motociclete țîșncsc pe lîngă noi, urmate de trei limuzine negre cu geamuri fumurii și steaguri pe capotă : VIP-urile gonesc să se pună cît mai degrabă în slujba poporului.

Grăsanul se tot foiește și pufnește chiar în nasul meu. îmi vine să-i zic *gata, ai luat rolul.* Autobuzul frînează, cineva se

104 înghesuie pe lingă mine să coboare și simt din nou o smuci- tură în cureaua servietei. E a doua oară. *Ca și cum cineva ar vrea ceva.* Sau mi se pare ? îmi țin servieta și mai strîns. Grăsanul rîde la mine cu toată gura, sudoarea i se prelinge de pe nas. Săracul, pare cît pe ce să facă un atac de cord. îi spun *ce căldură !.* își dă ochii peste cap. *Ba bine că nu !*

Cobor după un sfert de oră, sînt leoarcă și cămașa mi se lipește de piele. în drum spre casă, mă opresc la chioșcul din colț să-mi iau ceva rece de băut. Deschid servieta — portofelul a dispărut.

— M-a jefuit grăsanul, îmi șoptesc și mă întreb cum a reușit. Pe urmă îmi dau seama că toată agitația lui și zîm- betelc au fost doar un fel de-a îmi abate atenția. Ceea ce scamatorii numesc *uite-o, nu e !.* Al naibii de șmecher hoțul ! Mi-a luat permisul de conducere britanic, cărțile de credit, niște bani și o fotografie de neînlocuit. Stau, în rigolă, printre dopuri de plastic și mă uit după autobuzul care dispare într-un nor de praf.

— Domnu' ! strigă o voce prietenoasă din spatele meu.

Captiv

Cine-o fi ? Mă uit mai atent la e-mail-ul clin Inbox și nu mă dumiresc. Numele mi-e cunoscut clar nu-1 pot lipi pe o figură decît cînd deschid atașamentul. Adela arată mai matură și mai înțeleaptă în fotografia pe care mi-a trimis-o, dar are același surîs sceptic al ei, care parcă spune *în viață nu contează doar frumusețea.* In spatele ci stă soțul, un bărbat bine, iar ea ține o fetiță nostimă pe genunchi. îmi scrie : *Am auzit că te-ai întors în România. Vino pe la noi! Și uită-te pe site-ul nostru — am fost avansată !*

Site-ul e încă în construcție, dar invitația e sinceră.

Cîteva săptămîni mai tîrziu ajung în Constanța. Adelei îi face plăcere să mi se laude cu casa ci, mai marc decît cca în care locuia pe vremuri cu bunica ei și o pisică răzgîiată. îmi arată o canapea marc și-mi spune *aici ai să dormi.* Fetița ei, Tașa, e un ghemotoc simpatic, rîdc tot timpul și sc uită la mine ca la un marțian.

Vine și Cornel de la serviciu. Pare un soț bun, pune mîna la treabă prin casă mai mult decît majoritatea bărbaților români pe care îi știu. Arc vreo treizeci de ani, părul tuns scurt, costum și cravată, ochelari moderni, fără ramă și-o rezervă inepuizabilă de bancuri în doi peri. E relaxat și pofta lui copilăroasă de viață luminează toată

casa. Ne aduce ceai și prăjiturele și zice că vrea să mă întrebe ceva.

— Ce preferi, vânătoarea sau pescuitul ?

— Nu-mi place nici una, nici alta, îi răspund.

Pare dezamăgit, dar nu-1 ține mult.

— Adela mi-a povestit cum a învățat jurnalism de la tine la București, continuă. Si acum ce faci ?

— Bună întrebare, îi răspund. Mai mult proiecte pe termen scurt. Și tu ?

Cornel zice că lucrează în administrația unei fabrici de • produse alimentare din oraș.

— Mai tot timpul treabă plicticoasă, tabele și statistici, adaugă, apoi se înseninează brusc. Dar azi a fost o zi bună !

Pare să țină morțiș să-mi povestească, așa că îl stimulez : — Cum așa ?

Cornel se întinde după servieta lui de piele și scoate din ea o foaie de hîrtie milimetrică pe care nu e scris nimic. Pe urmă o răsucește zîmbindu-și îneîntat: pe spatele alb al colii e desenat, cu lux de amănunte, un pistol.

— Fiindcă am făcut asta în trei ore, zice. Mă uit la desen, la Cornel și apoi la Adela, care oftează și întoarce capul. Am senzația că e aproape la fel de perplexă ca mine.

— Ce-i asta ?

— E un Luger, îmi spune.

La cină, Cornel se interesează de trecutul meu, de cum am crescut eu în Anglia, tară comunism. Dar eu vreau să vorbim despre viitorul lui, despre cum ai putea să crești în România, în capitalism, cu muncă asiduă și dezvoltare personală. Cornel clipește des, parcă i-aș vorbi chinezește.

— Tu nu înțelegi, îmi răspunde. Am un serviciu sinistru. Nu fac nimic toată ziua. Mă fac doar că muncesc. *I’m stuck in a hole,* sînt captiv într-o

gaură, cum ziceți voi în Anglia.

— Cred că vrei să spui *in a rut,* îi sugerez, *captiv într-un șanț.*

— Ei, sau așa, spune Cornel. Și nu pot să ies. Ar trebui să dau tot felul de examene și...

Dar nu-și termină fraza. Probabil că preferă să deseneze pistoale.

A doua zi, mă văd cu Adela la postul de radio local. De cînd l-am vizitat eu ultima oară a fost renovat și rcamenajat, și acum e o agitație febrilă, ca într-un stup. Postul are o recepție elegantă și un logo nou. Adela îmi arată biroul ei, ordonat și curat, plin dc dosare. Răspunde la trei telefoane în cinci minute. Eu stau într-un colt si mă uit la ea cum lu-

* I

crcază, sînt mîndru de evoluția ambițioasei mele studente. Dar nu m-am lămurit cum se înțelege ea cu Cornel.

Spre seară, facem o plimbare pe un drum lăturalnic care suie pe o colină. E plăcut afară, vedem orașul de sus. Se lasă întunericul. Micuța Tașa țopăie primprejur, chirăind de plăcere cînd Cornel o fugărește, facînd ca un indian. Adela și cu mine rămînem în urmă și depănăm amintiri.

— Parcă ar fi fost ieri..., îi spun.

— Iți aduci aminte cum..., zice, povestim și iarăși hohotim.

Curînd sîntem învăluiți în beznă. Cornel aprinde lanterna și ne anunță :

— Pe-aici locuiau odată niște vrăjitoare.

Adela îi spune să nu sperie turiștii. Dar el insistă. După cîteva clipe, lanterna se oprește

asupra unui broscoi umflat, cu pete pe burtă.

— L-or fi trimis vrăjitoarele ? îi sugerez.

Cornel îmi zice să nu glumesc, nu cumva să ne facă broasca farmece.

Merg singur prin întuneric și admir tăcut stelele. Nu tin minte să fi văzut vreodată atîtea la un loc. Si, deodată,

108 îmi fuge pămîntul de sub picioare. Cad. Nu-mi dau seama de ce. Aterizez cu un trosnet dureros, cu mîinilc și picioarele de-a valma. Mă doare. Zac pe spate, cu ochii căscați la cerul negru plin de stele verzi.

— Ce s-a întîmplat ? gem.

De undeva de deasupra o aud pe Adela rîzînd în disperare, să-i dea lacrimile, nu alta. Și pe Cornel hohotind ca nebunul. Se uită în jos la mine, cu mîinile pe genunchi, și se zguduie de rîs.

— Ai căzut într-o groapă ! urlă el, hăhăind cu lacrimi.

Mă dezmeticesc si-mi dau seama unde mă aflu.

Sînt »

într-o groapă, adîncă de un metru pe puțin. Mai rău, nu pot să ies de-aici. Sînt captiv.

Frumoasă canapea I

— Schimbă broasca după ce ies ei din casă, o sfătuiesc. Și pe urmă, cînd se întorc, le spui doar *nu mai intrați în casă pînă nu-mi plătiți chiria.*

Dar e clar că Maria nu vrea să meargă atît de departe. Pare să-și fi pierdut speranța, e descumpănită.

— Broasca mai costă și ea niște bani, îmi răspunde.

La drept vorbind, n-are o viață ușoară, la șaizeci și cinci de ani și cu soțul bolnav. Și-au închiriat apartamentul din oraș în urmă cu cîțiva ani și s-au mutat la mama naibii. Acuma trăiesc din pensie și, teoretic cel puțin, din chiria de cincizeci de dolari pe lună pentru apartamentul lor din Ploiești. Dar chiriașii nu le-au mai plătit de șase luni.

— Afară de asta, au schimbat ei yala ca să nu intru eu. N-ai vreo altă idee ? mă întreabă Maria. Se lasă pe spate pe canapeaua mea și mîngîie pernele cu palma. Par să-i placă.

— Le-ai dat telefon ? zic, și torn ceai în ceașcă.

își rotește privirea prin apartament și mă întreabă de ce am atîtea lămpi. Ii spun că-mi place efectul pe care-1 fac.

— Dar factura la curent îți place ? mă întreabă,

ducînd ceașca la gură. E haioasă mama vecinului meu. Dar situația ei nu e. Afară de asta, nu mă deranjează s-o primesc la mine cînd își mai uită cheia, dar nu sînt fraierul ei.

110

— Maria, le-ai dat telefon ? o mai întreb o dată.

— Chiriașii mei nu-și permit să-și ia telefon mobil, zice. Și *lucrează mereu pînă tîrziu,* cică.

— Ce-are a face ora aici ?

— Știu și ei că ultimul nostru autobuz pleacă din Ploiești la cinci după-masa, așa că nu pot să stau după ei să-i aștept. Șmecheri, nu ?

Dinspre strada foarte circulată din fața blocului se aud sirene. Mă duc la fereastră, tot bătîndu-mi capul cum ar putea fi păcăliți șmecherii de chiriași ai Măriei. Mi-aduc aminte de niște escroci din Anglia. Nu și-au mai plătit chiria, pe urmă s-au mutat pe șest și au luat cu ci și un minunat șemineu victorian. Dar cred că pc Maria n-o interesează povestea asta. Ea are nevoie de o soluție, t

Pe un balcon de vizavi văd un banner mare, galben, cu *Apartamente de vînzare.* Durează pînă-mi pică fisa. Dar îmi pică.

— Asta e ! Uită-te acolo !

— Ce e ? întreabă Maria. Vine la fereastră si-i arăt ban- » nerul galben.

— Vinde apartamentul ! Asta îți rezolvă problema cu chiriașii. Pui banii într-un depozit la termen și-ți ies mai mulți bani decît din chirie. Cu cît îi lași mai mult, cu atît se fac mai mulți !

— O să mă gîndesc, spune Maria, nu foarte convinsă.

Se uită la ceas și-și ia pălăria.

— Dan o fi ajuns acasă de-acum. Mulțumesc pentru ospitalitate. Ai o canapea foarte frumoasă.

își pune paltonul și o aud cum tîrșîie pe coridor spre apartamentul vecinului meu.

în primăvară, Dan, vecinul, îmi spune că părinții lui și-au vîndut în fine prăpăditul de apartament din Ploiești cu 25 000 de dolari.

— L-a cumpărat un vechi amic clin bloc. Avea nevoie de spațiu fiindcă i sc mărise familia, îmi spune Dan. *Win-win,* cum se spune la voi.

— Grozav ! zic. Și cu șmecherii ăia de chiriași ce s-a > * » intîmplat ?

Dan clatină din cap, exasperat.

— Au tot amînat, s-au rugat să-i lase să mai stea pînă-și găsesc altă casă. Dar noul proprietar s-a săturat la un moment dat și i-a azvîrlit în stradă. Sc pare că s-a lăsat cu un scandal măreț.

Am avut oarece remușcări. Am încercat să-mi închipui cum mi-ar fi să mă trezesc aruncat în stradă. Să fie vina mea, a băiatului « cu idei » ? Dan pare să-mi citească gîn- durile.

— Nu-ți bate capul, îmi spune. Cînd amicul nostru a intrat în casă, a constatat că apartamentul era mobilat ca un hotel de lux : plasmă, oglinzi uriașe, bar, tot ce vrei !

Mă holbez la el.

— Și o canapea foarte frumoasă, adaugă el. Așa că mama le-a luat canapeaua în contul chiriei.

— Si e mulțumită acum ? I »

— Sigur că da, zice Dan. Mi-a spus că c chiar mai frumoasă ca a ta.

Acalmie

Așa o fi în toate orașele ? Stau pe balcon și mă uit la o parcare plină ochi, unde locul costă 8 curo pe zi. Alarmele țiuie, urlă, vuiesc. Hărmălaia se răspîndește ca un virus dc-a lungul străzii. Ceea ce nu pare să deranjeze pe nimeni. Bărbați la costum și femei în taior fumează și stau de vorbă la soare lîngă parking. Poate că au surzit deja. Dar ale cui or fi mașinile astea care fac așa un tărăboi ? Presupun că ale celor care locuiesc sau lucrează pe-aici. Și presupun că mai toți știu cum sună alarma proprie. Presupun și că îi doare în cot dacă alarma lor țiuie, urlă, vuiește zi și noapte. Rezultatul e că zona în care locuiesc aduce a supercazinou de jocuri electronice, 24/24 și 7/7. Așa o fi în toate orașele ? Intru în casă și mă așez la computer. După cîteva minute de căutare, constat că răspunsul este nu.

La New York există o asociație pe nume *Noise Off': The Citizens Coalition against Noise Pollution.* Alarmele mașinilor ocupă un loc fruntaș pe lista lor de priorități politice. Organizează demonstrații silențioase — sute de cetățeni tăcuți înconjoară primăria. In plus, își cunosc drepturile : o lege din 1992 cere ca alarmele să înceteze după trei minute, altminteri proprietarul

mașinii riscă o amendă de pînă la șapte sute de dolari. Mă uit fix la ecranul com-

113 putcrului și mă întreb cum să organizez o demonstrație. *Nu-i chip.*

După alte cîteva minute de căutare, dau de un site despre poluarea sonoră la mine, în Marea Britanic. Se pare că acolo administrația locală are dreptul să-ți spargă portiera și să oprească alarma după treizeci de minute, iar proprietarul plătește cheltuielile.

Următorul site : pînă și primăria Moscovei a interzis alarmele — *cetățenii nu au dreptul să-și protejeze bunurile sacrificînd astfel liniștea și sănătatea altora.* Cică ar fi vorba de o creștere bruscă a nivelului de adrenalină. Un alt site pretinde că treizeci de orașe din Italia au interzis alarmele mașinilor. Așa o fi ?

Mă ridic de la birou și o altă alarmă începe să țiuie prin împrejurimi. Bucureștiul pare invadat de OZN-uri. E momentul să evadez, să ies la aer.

O iau spre centru pe străduțe, pe unde e mai puțină circulație. Puștimea se joacă Iară grijă printre copacii noduroși, cățeii lipăic prin jur, amușinînd după resturi. Hărmălaia se estompează și, după cîteva colțuri, dau peste o mănăstire. După-amiaza e pe sfirșite și locul pare o oază de liniște. Mă așez pe un zid scund, admir împletitura de cărămidă roșie, îngustă, și mă întreb cînd și cine a facut-o. Doi călugări în rase negre, cu bărbi lungi, înfoiatc, se plimbă discutînd. Par să aibă o viață plăcută, departe de zgomotul și furia străzii : *ei înde ei și cu Dumnezeu.* Pe la cinci tară un sfert se pornește tocănitul.

E un zgomot ca de lemne care se lovesc între ele. Cîteva clipe mai tîrziu văd o bătrînică îndreptîndu-se spre mănăstire. Are haină maro și căciuliță roz. Apare și un bărbat între două vîrste, pe jumătate înțepenit, sprijinindu-se în baston. Se adună din ce în ce mai multă lume la rugăciune. Oamenii intră în biserică și-și fac semnul crucii, înclinîndu-se.

114

Tocănitul se face tot mai puternic și mai iute. Loviturile sacadate de lemn pe lemn reverberează în pereții blocurilor noi din jurul mănăstirii. Dangătul grav al clopotului se înalță din turlă și se răspîndește pe deasupra acoperișurilor de tablă gri. Un sunet minunat, un zvon străvechi, mistic.

Dar, nici una-nici două, un cîine rîios fără stăpîn se-apucă să se roage și el, urlînd ca un lup. De undeva îi răspunde altul și, în curînd, cerul albastru se umple de lătrăturile și schelălăielile unei haite de cîini, dornici cu toții să fugărească mîțe în rai. Locul se umple pe dată de șarle care latră ca turbate și se aleargă printre camioane prăfuite, dube mari și limuzine lucitoare parcate la șir.

Și-atunci pornesc alarmele.

Șpagă

O să fie marea seară a anului. Sper. Așa că trebuie s-o pun la cale din vreme, să-i trimit un e-mail lui Sorin, amicul meu, microbist ca și mine. E suporter al Stelei. O să mă ajute. O să ne uităm împreună la meci cînd mă întorc cu din Nigeria. Fiindcă în Nigeria mă aflu astă-seară. La Hotel Splendid, unde chelnerul îmi aduce masa în cameră după trei ore. Oameni drăguți, prietenoși și deștepți — dar lenți, ceva de groază. « Hotel Melcul » ar trebui să-i zică. Dar cui îi pasă ? Lor în nici un caz. Iar acum, nici mie. De ce ? Fiindcă echipa mea o să joace cu AC Milan la Atena peste o lună, iar eu o să văd meciul într-un bar din București cu amicul meu microbist. îmi iau laptopul și scriu :

Dragă Sorin, URGENT ! Te rog să rezervi o masă pentru noi doi în barul de la Hotel De Costa pentru Finala Ligii Campionilor, Liverpool-AC Milan. Nu uita ! Ne vedem acolo 1 M.

Dau click pe *Send,* mă întind în pat și mă uit la *Animal Planet.* Adorm pe fundalul ciondănelii unor pui de leu care trag de o antilopă moartă. A doua zi, Sorin vine cu vești proaste de la vînătoare.

Sorry, Mike, toate mesele ocupate la De

Costa ! Iar eu n-o să Jiu în București ! S.

116

Toate mesele ocupate cu patru săptămîni înainte ?! Știu că românii se dau în vînt după fotbal, dar asta e chiar prea de tot. Și fâră Sorin ?

O lună mai tîrziu, ajung către seară pe Aeroportul « Henri Coandă ». Mă bucur să fiu iar acasă. După deșertul care înaintează și haosul din Nigeria, Bucureștiul mi se pare un fel de New York. Taxiul meu mare și galben se apropie de centru. Taximetristul mă întreabă prietenos unde am fost. Ii spun și devine curios :

— E adevărat că au o mare problemă cu corupția ?

— Este.

— Și oamenii cum sînt ?

— Prietenoși și deștepți, îi răspund.

— Au auzit de România pe-acolo ? se interesează.

— Da, îi răspund. M-au întrebat dacă avem probleme cu țiganii.

Șoferul rîde și trecem tocmai prin fața Hotelului *De Carra,* unde n-ai cum rezerva două locuri cu o lună înainte.

Hotelul e, ca de obicei, luminat ca o farfurie zburătoare. Limuzine negre trag în față și descarcă băieți cu mușchi, în maiouri strîmtc și pantofi cu cioc răsucit ca-n *1001 de nopți,* însoțiți de femeile lor sfrijite, rujate, cu rochițe retro croite în bie și tocuri cui. Bărbații pătrund în hotel legănîn- du-se țanțoș și rotindu-și ceafa ca niște luptători pe ring. Femeile îi urmează cu pași mărunți, scriind mesaje pe mobilele lor

miniaturale. Portarii au veste roșii și își arată serviabil dinții albi.

Un pic mai tîrziu, îmi beau ceaiul la mine pe balcon și mă uit la luminile Bucureștiului. Hotelul De Costa e la cîte- va blocuri de-aici. Mă gîndesc la scara de mîine, cînd barul o să fie plin ochi de țipi care nu vor decît să stea de vorbă și să bea prea mult, și care se uită doar la fazele de gol. Nu-i

117 drept ! Cînd cram copil și făceam galerie pentru Liverpool în tribuna aglomerată, mereu o pățeam cu vreun pensionar care-mi făcea pipi pe pantaloni prin ziarul făcut sul. De două ori pe lună veneam acasă răgușit și cu jcanșii spurcați. Și tocmai mie să mi se întîmple acum una ca asta ?! Poate ar trebui să mai încerc o dată. In zece minute pot să mă duc pîn-acolo. îmi termin ceaiul, îmi pun treningul și cobor.

Plutesc pe ușile turnante de sticlă ale Hotelului De Costa, apoi prin holul sclipitor și aterizez în bar, unde un tip între două vîrste, cu papion, îi face ochi dulci unei brunete cu țîțe mari, care are cam jumătate din vîrsta lui. Ea se uită cu un ochi la un atlet de la televizor. Un chelner tînăr îmi ascultă rugămintea. Arc puțin peste douăzeci de ani, dar bronzul artificial al breslei îl face să arate mai matur.

— Mîine seară ? zice. Liga Campionilor ? Regret, domnu', toate mesele sînt rezervate de cîtcva săptămîni.

— Dar la bar ? Pot să rezerv un scaun ?

Pare puțin mirat și-mi spune să aștept, se duce să vadă. Pleacă, foșnindu-și ca o spălătoreasă șorțul de un alb imaculat. 11 aștept, și gust fructul îndoielnic al globalizării : un englez se uită în

România la un meci din Franța pe șase televizoare plate din Japonia. Cum s-a schimbat lumea ! Din colțul ochiului, îl văd pe chelner vorbind cu o femeie micuță, într-un taior negru, elegant, cu părul strîns coc pe ceafa. își lungește gîtul într-o parte, să mă vadă mai bine. Clatină din cap. Cum era de așteptat, chelnerul se întoarce și nu poate decît să zîmbească amabil.

— îmi pare rău, domnule, dar șefa mea spune că regula casei nu permite rezervări la bar.

Apoi se apleacă spre mine și mă sfătuiește :

— Dar, vă spun eu, veniți la opt și precis găsiți un loc la bar, nici o problemă !

— Pe bune ? încerc să mă asigur.

118

Chelnerul îmi face semn cu degetul mare în sus.

— Vă rog, *aveți încredere în mine,* îmi spune încet. Lucrez de mult aici și știu. Vreți să vă aduc ceva de băut ?

Dar eu am ieșit deja din bar, cobor treptele albe dan- sînd ca Fred Astaire, traversez în trap mărunt covorul roșu și mă scufund în noaptea parfumată, rîzînd de unul singur ca nebunul. E un semn. O să cîștigăm.

Toată noaptea următoare urmăresc din pat jocul farurilor de pe bulevard pe peretele dormitorului. Nu mă pot destinde. Nu-mi iese din minte meciul. Adorm în cele din urmă legănat de muzica sirenelor de poliție.

In seara următoare, cu trei ore înainte de meci, mă întorc la hotel purtînd tricoul cu noroc : «

Liverpool FC — UEFA Champions League Winners — *2005* ». O să ne fie și în 2007 de ajutor ? Poate că sigur. Sînt plin de visuri și speranțe, ca un copil în zorii zilei de Crăciun. Barul e pe jumătate gol. Pe televizoarele fixate pe pereți curg reclame și promo-uri la meci. Mesele sînt aranjate frumos, cu pahare și tacîmuri elegante, cu flori. Pe fiecare stă o plăcuță de alamă lucitoare : *Rezervat.* Nu pot decît să zîmbesc. Locurile astea vor fi cu- rînd ocupate de fericiții care au avut destulă minte să rezerve din timp. Ar fi trebuit să știu. Românilor le place fotbalul, nu ? Ce-i drept e drept, cine sc scoală de dimineață departe ajunge. Nici nu-i de mirare.

Mă mir însă văzînd trei plăcuțe de alamă cu *Rezervat* puse strategic pe tejghea, în dreptul celor cinci scaune din piele și inox de la bar. Pe scaunul din mijloc șade un tip cu cravată și cămașă albastră, cu mînecile suflecate. Și-a pus sacoul împăturit pe scaunul de alături, un *Financial Times* mototolit pe un alt scaun — pare să țină locuri pentru cîțiva prieteni. Se uită de sus la mine și se înfige larg cu coatele în bar, ca și cum ar vrea să zică *nici să nu-ți dea prin cap să te așezi aici !.* E un

119 englez, îmi dau seama imediat: pantofi împletiți din piele întoarsă, costum de la Marks & Spencer, un tip ciufulit, cu ochi obosiți, palid, cu burtă, care fumează 20 Silk Cut.

Dar ceva nu-i în ordine. Comand un suc. Pe urmă mă întorc și-l întreb :

— Iertați-mă, ați rezervat scaunele astea ?

îmi rînjește.

— Bineînțeles, bătrîne, acum două ore ! îmi spune.

Iau o gură de suc și mă întreb cum se face.

— Ciudat, zic. Eu am încercat acum 24 de ore. Regula casei nu permite.

Se lasă o tăcere stînjenitoarc, parc-am fi doi cowboy care joacă poker și eu îl taxez de trișor.

— Habar n-am, bătrîne, îmi ripostează.

Dar tonul lui îmi spune că are habar, și încă cum, *bătrîne.* Sau cel puțin știe mai mult decît mine, *bătrîne.* E cazul să-1 caut pe chelnerul acela prietenos.

Mă îndepărtez de bar și dau de chelner lîngă niște televizoare — cercetează canalele sportive cu telecomanda. Mă recunoaște și-mi spune *Milano cîștigă,* apoi vede maioul cu Liverpool și adaugă *adică, poate.* 11 întreb cum e cu regula casei. Pare cam încurcat. Mă uit la ecuson — îl cheamă Dan. Arăt discret cu capul în direcția englezului care a luat în stăpînire barul.

— Tipul zice că a rezervat toate scaunele acum două ore. Și eu acum n-am loc. Cum se poate, Dane ?

Dar Dan nu e-n stare să răspundă. Bagă telecomanda în buzunar, trage aer în piept și își țuguie buzele ca la un examen la care n-a învățat nimic.

— Vreți ceva de băut, domnule ? zice, adresîndu-mi brusc un zîmbct exploziv ca de Mickey Mouse.

— Nu, aș vrea să-l văd pe șeful dumitale, îi răspund, în- cruntîndu-mă ca Daffy Duck.

— Sigur, zice și patinează grațios pe gheața dintr-o dată cam subțire.

Doamna micuță în negru apare în două minute, în țăcănit de tocuri cui.

— E vreo problemă ? mă întreabă, pe un ton care sugerează că n-ar fi nici una.

O iau cu *regula casei.* Aprobă înțelept din cap — doar ca este cea care o aplică ! Insă expresia i se schimbă subit cînd îi vorbesc de *Johnny English ScThe Bar Stools.* Mie-mi sună ca un nume de orchestră de jazz. Ei îi sună ca o obrăznicie.

— Scaunele acelea nu sînt rezervate, oftează ea.

Cuvintele-i plutesc în aer ca parfumul ei floral. Mă mai întorc o dată spre bar, ca să fiu sigur că nu visez. Nu, sînt cît se poate de treaz și ochiul meu de șoim zărește, limpede ca lumina zilei, trei semne lucitoare pe tejghea : *Rezervat.*

Chelnerul Dan dă roată prin preajmă cu telecomanda în mînă. Englezul de la bar urmărește atent o reclamă la tampoane, faeîndu-se că nu trage cu urechea.

— Altceva ? mă întreabă micuța doamnă cu funcție mare, ridicînd din sprînceana-i pensată.

Parc-as avea zece ani, ea ar fi directoarea scolii si eu n-as îndeplini condițiile de admitere.

— Nu e rezervată ? o întreb, arătînd amabil cu degetul. Nu vedeți plăcuțele alea de alamă pe tejghea ?

— A, oftează ea.

— A, fac și eu.

— Domnul acela a venit mai devreme, continuă ea. Scaunele sînt pentru prietenii lui.

— Dar tocmai mi-ați spus că nu sînt rezervate. Aș putea, vă rog, să ocup și eu unul, ca să mă uit la meci ?

— Nu, domnul le-a solicitat acum două ore.

Simt cum încăperea începe să se învîrtească.

Sau e doar capul meu. Mai încerc o dată.

121

— Acum *două ore ? Eu v-am întrebat acum douăzeci și patru !*

— Domnule, vă rog să nu ridicați vocea.

— Dar ați spus că *nu se fac rezervări* pentru scaunele de la bar, că asta e *regula casei* ! Vă amintiți ?!

— Scaunele acelea nu sînt rezervate, spune ea calm.

Nici urmă de ironie pe cerul ei albastru. E prea tînără. Treizeci și cinci poate ? încă mai crede că a fi șef înseamnă să încui uși, nu să le deschizi. Mă privește ca pe un pericol care trebuie ținut la distanță, nu ca pe o ocazie ce nu trebuie pierdută. Or, eu nu vreau decît să cheltuiesc timp și bani în barul ei. Dar ea n-are o soluție pentru mine, are doar o problemă cu mine. Ii cad ochii pe tricoul meu. Ișì închipuie, poate, c-oi fi vreun huligan din Liverpool, ăia de care a auzit ea la televizor cu ani în urmă.

— Ișì așteaptă prietenii, spune, uitîndu-se prin mine.

E frumușică. Are o față absolut simetrică. Și-o expresie ușor fățarnică.

— Cum se face că regula casei e valabilă pentru mine, dar pentru el nu ? o întreb.

Nu răspunde. Hotelul probabil că a trimis-o abia luna trecută la Chicago ca să guste din plăcerile managementului. Presupun că au omis să trateze și situații ca asta. Urmează cîteva secunde de încordare. Televizoarele tună ultimele rezultate sportive din lume. Iar ea tace mîlc.

— Sînteți surdă ? o întreb pe un ton mai ridicat decît as fi vrut.
I
Acum devine atentă. S-a enervat.

— Iertați-mă, domnule, dar nu vă permit să mă faceți surdă ! Cred că-mi datorați scuze !

— Eu ? Scuze ? Glumiți ! Mă tem că trebuie să vorbesc cu șeful dumneavoastră.

— Eu sînt șeful !

— Nu, cu șeful hotelului.

— Barul acesta nu tine de hotel, se rătoieste ea.

Acum e rîndul meu să amuțesc. Tăcem cîteva clipe.

— Aha, înțeleg. Barul se află doar din întîmplare la aceeași adresă, sub același acoperiș.

— Da, îmi aruncă ea.

Nu știu ce-aș putea să mai spun. Simt mișcare în dreapta mea : mă întorc și văd doi tineri în costume care dau tîr- coalc tapajului ca niște muște. Unul dintre ei mă bate amical pe braț și-mi spune într-o engleză aproximativă :

— Sînt avocat, pot să vă ajut cu ceva ?

Eu mă uit fix la braț și-i răspund :

— Nu, puteți să vă țineți gura.

— Scuze, îmi spune încet, căutăm și noi niște locuri.

Pică la fix, dar nimeni nu se amuză și cel mai puțin amuzat sînt eu. Mă uit furios la șefa. Ea se uită furioasă la mine. Sîntem ca doi foști amanți.

— Domnule ? murmură ea.

— Da ? zic.

— îmi datorați scuze.

— Nu, dumneavoastră îmi datorați mie un loc 1 urlu. Și-i fac cu degetul. Sociologii spun că asta reprezintă o bîtă simbolică. Mi-ar plăcea.

— Chestia asta nu e în regulă, mai spun, și o știți foarte bine 1

Apoi îi enumăr păcatele pe degete :

— Am încercat acum o lună ! Am încercat acum 24 de ore ! *Regula casei ?* Mi se pare cam prea flexibilă. De ce ? Vi se pare că e barul dumneavoastră personal. Nu e ! E al șefului dumneavoastră. Și cînd o să citească ce-am de gînd să-i scriu, o să vă pară rău că ne-am întîlnit.

Ultimul cartuș — uneori ține. Clipește de cîteva ori, meditează. Am impresia că, încet-încet, se mișcă ceva. Am plăcuta senzație că am învins-o la puncte : o scrisoare adresată

123 directorului de un client cu carte și prestanță, nemulțumit de serviciile firmei ? Ar fi o pată pe carnetul ei de note. In fine, face stînga-mprejur, îi șoptește ceva chelnerului care aștepta la cîțiva pași și se îndepărtează. Tocurile ei ascuțite fac un zgomot ca de terrier în retragere. Mă uit în urma ci. S-ar părea că am învins. Și poate e un semn. Poate că echipa mea o să cîștige.

— Domnule, mi se adresează chelnerul.

— Mulțumesc, Dan, îi spun, și-1 urmez, sperînd c-o să primesc cel mai bun loc de la bar. Dar mă conduce la o măsuță pusă chiar alături de grătarul pentru hamburgeri, cu un ecran TV agățat la doi metri deasupra capului.

— Asta e masa ? îl întreb.

Dan se retrage repejor.

— Vă aduc imediat si meniul, domnule.

După cîteva minute de zgîit la televizor pe verticală, îmi dau seama că, dacă insist, o să-mi trebuiască pe urmă bandaj ortopedic. In plus, nenorocitul de grătar trăsnește a carne prăjită și, cum n-am mai mîncat carne de douăzeci și cinci de

ani, o să mi se facă rău dacă mai stau mult acolo. Ochii îmi cad pe pantofii mei. *Din piele. Ce ipocrit!* Și oftez, învins. Am pierdut. Echipa mea o să piardă. M-am săturat de barul ăsta. N-aș mai sta nici dacă m-ar plăti. Mă duc altundeva. In orice bombă, numai să aibă televizor. Mă ridic și plec, urmărit de sfirîitul victorios al cărnii pe grătar. Trec pc lîngă englezul nonșalant, care se uită la Formula 1 și mai comandă o bere, în chip de încălzire pentru meci. Cele patru scaune ale lui sînt tot goale, pe plăcuțele de alamă scrie tot *Rezervat* — ci, și ce dacă nu sînt ? Mă vede și-mi ocolește privirea. Foarte bine face.

Tocmai mă furișez pe scara de marmură cînd mă sună cineva pe mobil. E dentistul meu, cel care nu suportă nici evreii, nici pisicile. Țin totuși la el, fiindcă e cel mai bun

124 dentist pe care l-am văzut vreodată și extravaganța lui mă distrează. Plus că încearcă să se schimbe — cel puțin, așa zice. Mă uit la telefon și mă întreb ce-o fi vrînd. Răspund.

— Mike, știi ce e diseară ? mă întreabă. In receptor se aud urlînd niște sirene.

— Normal că știu ! mă răstesc eu.

Am un ton de huligan.

— Nu-i cazul să fii mojic ! Și unde vezi meciul ? Acasă, nu ?

— N-am televizor, ți-am mai spus.

— N-ai televizor ? se miră. îmi vine să-i aduc aminte că am mai avut această conversație de vreo trei sute de ori, dar aleg tăcerea și cobor mai departe treptele de marmură. Mă uit la ceas : mai am două ore să găsesc un loc cu televizor.

— Deci unde te uiți la meci ? mă întreabă dentistul meu.

— Asta da întrebare, zic. Habar n-am.

— Atunci hai cu noi. Niște prieteni au rezervat o masă într-un bar simpatic, la un hotel nu departe de unde stai tu. De-aia te-am sunat. Scuză-mă că-ți spun așa de tîrziu, dar...

înțepenesc. îmi acopăr cealaltă ureche cu mîna. în holul central cu luminator, Beethoven-ul hotelului, în cămașă roz cu volane și papion negru, clămpăne *Sonata lunii* la un pian cu coadă. Simpatic, dar cam tare.

— Care hotel ? De Costa ?

Dentistul meu rîde. Zice :

— *Dacă ai chef! Ne vedem la nouă !*

Și închide. Mă sprijin de balustrada de marmură, mi- nunîndu-mă de întorsătura pe care au luat-o lucrurile. îmi pun telefonul în buzunar, cobor încet scările și mă așez, încă amețit, pe o canapea adîncă din holul plin de lumini. Precis e un semn. Zeii ne sînt favorabili. Poate c-o să cîștigăm. Dacă Vrăjitoarea cea Rea de la Răsărit o să mă mai lase să intru în bar.

125

Peste cîteva minute sînt în bar cu dentistul meu, cu drăguța lui soție și o gașcă de amici, mai toți bărbați. Stăm la una dintre cele mai bune mese și putem să ne uităm pe oricare ecran din cele șase care ne stau la dispoziție. Ar trebui să fiu fericit. Dar nu sînt. Sînt la pămînt.

Fiindcă echipa mea pierde cu 1-0 după o greșeală prostească — un fault, 11 metri, chiar la pauză. AC Milan a marcat dintr-o lovitură liberă. Am încurcat-o. Doar dacă nu ne luptăm ca niște lei și-i facem praf în repriza a doua, exact ca în 2005, cînd am pornit de la 0-3. *Miracolul de la Istanbul,*

a scris presa atunci. Dar astă-seară, la Atena ? Mai sînt 45 de minute.

— Nu mai fi supărat, îmi spune românul solid de lîngă mine, cu un aer fericit, și dă-mi fularul ăla. Mi-1 pun eu să poarte noroc.

II aud, dar sînt prea ocupat, mă gîndesc la tactică. Antrenorul nostru ar trebui să modifice jocul, să schimbe niște atacanți, să-ncurce puțin lucrurile și să-i aiurească pe șmecherii ăștia de italieni.

— Hei, m-auzi ? face omul de lîngă mine. Mă uit la el. Marius îl cheamă. El a rezervat masa. Are ceas de aur. Ia dă-mi mie asta, zice și împunge cu degetul bătătorit în eșarfa roșie tricotată pe care o tot frămînt ca pe un șirag de mătănii. I-o dau. Și-o înfășoară mîndru pe după gît și pocnește din degete la o chelneriță :

— Inc-un rînd de bere !

îmi iau capul în mîini și mă uit la mucurile de țigară de pe jos. După o clipă de tristețe, îmi ridic ochii. Fumul de țigară atîrnă în aer ca o perdea de ceață în munți. Soția dentistului meu fumează ca o locomotivă. E în luna a șasea. Soțul ei îmi prinde privirea și îmi face cu ochiul. Are un aer vinovat. Știe la ce mă gîndesc. A pățit-o și el. Acum cîteva luni ne-am uitat la un țneci în care Steaua trecea printr-un

126 calvar asemănător. Atunci l-am consolat eu pe el. Că doar dc-asta are omul prieteni !

— Las’ că vine și vremea voastră ! îmi strigă. Poate că-n seara asta așa a fost să fie, să cîștige AC Milan !

— Poate, ridic eu din umeri. Mă îndrept de spate, îmi beau sucul și mă uit primprejur. Barul e

plin de dienți care se îmbată și înfulecă hamburgeri cu cartofi prăjiți. Unii au rînjete de nebuni și sînt îmbrăcați în negru și roșu, culorile lui AC Milan. Alții au mutre lungi și tricouri de la Liverpool.

Trec și ultimele 45 de minute, s-a terminat. Deznădejdea mă răpune. Am pierdut cu 2-1. Mi se pare prea nedrept. Am dominat meciul, ar fi trebuit să batem. Ce n-a mers ? De ce n-am folosit atacanți odihniți ? Viața e plină de întrebări chinuitoare care rămîn fără răspuns. Mă uit cu durere la cele șase televizoare. Pe fiecare dintre ele, fanii italienilor țopăie, cîntă și agită făclii fluorescente, ignorînd interdicția FIFA. Ne-au facut-o — și-au luat revanșa pentru *Miracolul de la Istanbul.* Frumoșii și musculoșii lor eroi joacă hora pe gazon și ridică prețioasa cupă de argint strălucitor. Cupa Europeană are aproape un metru, e cel mai frumos trofeu sportiv. Și-acum e a lor.

Marius își scoate de la gît eșarfa mea cu Liverpool. Mi-o dă înapoi cu un gest blînd, parc-ar fi moaștele vreunei rubedenii dragi. Are dreptate. Zîmbește și mă îmbrățișează frățește.

— Vreau un maiou de la Liverpool pentru fiu-meu, mă anunță, și tu să faci bine să-mi faci rost de el.

Deși sînt răvășit, mă străduiesc să surîd la zîmbetul lui ușor alcoolizat. Cu toate că e cam înfipt, Marius ăsta mi-e simpatic. Radiază optimism, pentru el nu există *nu se poate.* Ca să nu mai zic că mi-a făcut rost de un loc la masă. Asa că I mă achit cum pot mai bine :

— *You 'll Never Walk Alone.*

Marius pare să înțeleagă. Vestitul imn al clubului meu e singurul lucru care se potrivește într-un asemenea moment. Ne ridicăm de la masă. Dentistul meu mă ia împăciuitor pe după umeri, îndrugînd platitudini. In drum spre ieșire, îl văd pe englezul de-adineauri care ocupă în continuare patru locuri goale pentru amicii lui atît de împătimiți de fotbal, că nici n-au catadicsit să vină. Arunc o privire împrejur, curios să aflu ce s-a petrecut cu mesele rezervate cu săptămîni înainte. Cîteva dintre ele sînt neatinse — farfuriile, șervetele și tacîmurile își mai așteaptă încă oaspeții, care s-au lămurit, probabil, că, de fapt, nu se omoară după fotbal. *La urma urmei, ce mai contează ?* E doar cea mai nenorocită seară din an. Coborîm scara de marmură și am vaga senzație că n-am să mai dau pe-aici prea curînd. Locul mi-a lăsat un gust amar. Poate că am avut ghinion. Poate că eu sînt de vină. Cum îți așterni, așa dormi.

— Un tricou pentru fîu-meu, nu uita ! bolborosește Marius pe trepte.

Sîntem buni prieteni de-acum.

— S-a făcut, îi spun. Ce mărime ?

— Are 14 ani, o fi bun un M ? se scarpină el în cap.

— Nu, o să-i iau un L, îi spun, ca să-i fie bun și cînd mai crește. Liverpool e pe viață, OK ?

— OK, mulțumesc. O să-i spun. Și nu uita !

— îmi face plăcere !

Dentistul îmi trage un cot în coaste și răcnește un *noapte bună* șugubăț. O ia la picior pe scară, împreună cu tînăra lui soție, grăbiți să ajungă acasă, la fetița lor. Le strig din urmă :

— Mulțumesc ! Mi-ai dat o halcă de fotbal a-ntîia !

— Tu ești vegetarian ! urlă el.

Pleacă și eu rămîn cu Marius. Schimbăm numere de telefon, ne strîngcm mîna și promitem să ținem legătura. Are mîinile umede și ochii șticloși de-atîta alcool.

128

— Mulțumesc de invitație, îi spun.

— Cu mare plăcere.

— Apropo, de cînd rezervaseși masa ? îl întreb. De mult, nu ?

Se uită mirat la mine apropiindu-se dc uriașele uși turnante de sticlă.

— Nu, îmi aruncă scurt peste umăr. Azi după-masă.

II urmez, mă holbez la el prin peretele de sticlă și casc gura ca un peștișor în acvariu. In parcare, amuțit, mă uit la el cum se caută prin buzunare. Cheile mașinii îi joacă în mînă ca un roi de albine gata să-i intre pe mînecă. își acționează telecomanda cu o mișcare expertă din încheietură și o mașină neagră din apropiere începe să clipească din faruri.

— Azi după-masă ? bîigui, întrebîndu-mă dacă nu cumva trăim în lumi diferite.

Dă din cap. Da, în lumi diferite.

— Da' de ce, care-i problema ? mă întreabă.

încep cu *regula casei.* Ii povestesc despre *patru săptămîni înainte.* Rîde și îmi spune că am uitat dc *șpagă-* Și-mi face cu ochiul.

— Cine-i *Șpagă ?* îl întreb. Marius chicotește, îmi bagă mîna sub nas și-și freacă degetul mare de arătător : money.

— Ah, pufnesc eu resemnat. Ce surpriză !

Se trage mai aproape și-mi spune pe un ton

confidențial:

— Așa merg lucrurile. Sînt un client al casei. Au ei grijă de mine, am și eu grijă de ei.

Traficul nocturn uruie prin fața hotelului. O limuzină albă de șapte metri se desprinde din întuneric și acostează la intrare. Ne despărțim și o pornim fiecare în treaba lui. Dar Marius se răsucește și pare că vrea să-mi spună ceva.

— Am auzit că ai fost în Africa, zice.

— Da, îi răspund, ieri m-am întors.

— Și cum a fost ? mă întreabă cu oarece neliniște în glas. Multi negri ?

— O sută patruzeci de milioane numai în Nigeria, îi răspund, mergînd cu spatele. Foarte simpatici, din cîte am văzut.

— Dar e adevărat că au probleme mari cu corupția ? mă întreabă, ureîndu-se în mașină.

Unde nu trebuie

Doamna în vîrstă, vopsită cu henna, simte parcă nevoia să vorbească. Merge în urma noastră cu pași mărunți în pantofii ei jerpeliți cu tocuri cui și își tot aranjează fusta mov de nailon. Poartă ochelari de soare mov, bătuti cu strasuri. Are o eleganță de modă veche, dar e și pisăloagă.

— Domnii au nevoie de o cameră ? ne întreabă, aranjîn- du-și părul și ținîndu-sc după noi pe drumeagul pietros, mărginit de căsuțe bătrîncști.

— Mulțumesc, nu, îi răspunde Horea, săltîndu-și rucsacul în spate, dar prietenul meu englez ar vrea să cumpere o casă. Stiti vreuna de vînzare ? > I

Doamna se oprește și, în lumina soarelui de dimineață, mă privește peste ochelarii ei de plastic. Doar ciripitul păsărelelor și trenul troncănitor care se strecoară în depărtare printre brazii înalți mai însuflețesc liniștea muntelui.

— Da, sigur ! zîmbește. A mea.

In două minute ne arată casa ei, o cabană ca un foietaj cu zahăr ars, cuibărită în fundul unei poieni triunghiulare, spre care coboară straturi de cartofi. O matahală flocoasă latră și zburdă roată pe lîngă noi. Femeia îmbrățișează cîinele, drăgăstoasă.

— Am dat douăzeci de euro la veterinar, dar pentru mrne nici o banană nu-mi permit!

Cîinele dă din coadă de parcă și el ar fi preferat o banană. Ne arată niște camere mizerabile, cu covoare de adunătură, o sobă și o fotografie în 3 D cu un lac.

— închiriez la excursioniști ca voi, ieftin, 50 de lei pe noapte, ne spune. Horea inspectează baia minusculă și-mi aruncă o ocheadă sceptică.

— Să vă servesc o cafea, domnilor ? ne întreabă, mer- gînd în fața noastră ca un ghid.

O urmăm la vale spre bucătărioară. Pe perete atîrnă o fotografie înrămată — gazda noastră pe cînd era tînără și frumoasă.

— Eu sînt *Tanti Dorina,* ne spune, clipind amabil, și mă invită să iau loc pe patul ei.

— Dar în micuțul nostru Tușnad cum vă place ?

îi răspund că e foarte frumos dar ne-am rătăcit prin pădure.

— Umblăm de cinci ore, îi povestește Horea, fiindcă la *pensiune* ne-au indicat drumul greșit.

Tanti Dorina bombăne supărată că am nimerit unde nu trebuie :

— Știu pensiunea : e pe Strada Miliardarilor ! Bani cu lopata, și numai de furat.

își scutură coama ca o vată de zahăr si trăncănește ca o * • »
moară stricată. Tanti Dorina are un ten frumos, ochi iuți și rîde din orice. Ne face o cafea grozavă și ne povestește că a lucrat pentru o firmă germană la București.

— M-au luat pe mine fiindcă sînt unguroaică, nu româncă. E o diferență, știți.

Aș fi vrut să ne-o explice, dar pisica ei, care se

uită la Horea de parcă l-ar întreba *și tu ce-nvînești* ?, o face să-și piardă șirul. Tanti Dorina își alintă pisica și ne spune ce bine

132 e să ai prieteni. Dar degetele ei fine trădează o angoasă adîncă. Aflăm imediat despre ce e vorba. Soțul ci a murit în urmă cu douăzeci de ani. Are un fiu, dar îl vede numai din an în Paști. Fiindcă nevastă-sa era cam fișneață, el a fugit de-acasă cu o prietenă de-a fiică-sii. Apoi și-a pierdut slujba și acum o duce greu.

— Nu mai am pe nimeni, oftează Tanti Dorina. Acum pînă și pisica e prea ocupată cu mîții ei.

Și începe să plîngă. Pare pierdută în propria ei casă. își șterge lacrimile și-mi spune că o dă pe 54 000 de curo. Horea tocmai lua o gură de cafea și se îneacă.

— Am cumpărat-o cînd am ieșit la pensie, continuă Tanti Dorina. Dar n-am făcut bine. E așezată unde nu trebuie.

»

Am uitat că o să-mbătrînesc. N-am ținut seama de urcuș, c prea pieptiș pentru mine. Urc de trei ori pe zi, că mă duc să caut turiști la gară. Iau 50 de lei pe noapte.

Eu unul nu știu ce să cred. Patul lui Tanti Dorina e jilav. Am senzația că șed pe o stivă de covoare umede. îmi vine să-i spun să mai scoată așternuturile afară, la soare. Dar n-ar fi frumos din partea mea.

Așa că schimbăm numere de telefon și-i las o ciocolată elvețiană cu umplutură de whisky. La ieșire văd numărul casei : 54. Observ coincidența cu glas tare.

— Prețul e negociabil, îmi spune ea.

Pornesc cu Horea la deal pe poteca pietroasă.

Ii salutăm pe vecinii lui Tanti Dorina, care ne urmăresc tăcuți, cu ochii mijiți.

Ne plimbăm prin orășel. Horea îmi arată hotelul în care a stat în urmă cu douăzeci și șapte de ani, cînd era copil.

— S-a schimbat mult Tusnadul ? »

— Ei na, tu ce zici ?

Ne luăm cîtc o înghețată din cele ieftine, *o vaj'e,* și ne așezăm pe o bancă. Ciorchini de prichindei care vin de la

școală trec încet pe lîngă noi, rîzînd. Pensionari cu mersul nesigur își duc tăvile cu mîncare la o terasă prăpădită din preajmă. Dinaintea unei cafenele de fițe, o gașcă mare de tineri în tricouri cu însemnele aceleiași firme șade în jurul unui tip cu cască de explorator pe cap și basma la gît, care le explică ceva despre *team-building.* Unii nu-i acordă nici o atenție.

Ii spun lui Horea că Tușnadul pare a suferi de-o criză de identitate. Cam jumătate din tîrg pare îngenuncheată, prizoniera unui trecut subvenționat de la buget. Cealaltă jumătate pare nerăbdătoare să se reinventeze ca stațiune turistică de lux, cu Internet și televiziune prin cablu.

— Să sperăm că investițiile or să dea roade, adaug.

— Ai de gînd să investești în casa aia ? mă întreabă Horea, de parcă n-ar ști răspunsul.

— Săraca Tanti Dorina 1 oftez. Prinsă între trecut și viitor, într-un pat jilav.

Seara ne plimbăm pe Strada Miliardarilor. Adolescenți cărînd pungi de plastic pline de beri

se grăbesc spre moderna noastră *pensiune.* Pe la miezul nopții, îi aud răcnind și tropăind pe podeaua de deasupra noastră. Pe culoar, cineva urlă urmărind meciul de la televizor. Și, pe la trei noaptea, blonda bronzată de alături se-apucă să geamă și să gîfîie în extaz preț de vreo zece minute.

Lucru ciudat, nimic din toate astea nu figura în prospect. Am nimerit unde nu trebuie.

Labirint

Dacă te ici după revistă, e un film bun. Citesc atent. Reclama spune că o să ruleze la Cinema Z peste cincizeci de minute. Mă tentează, fiindcă *Labirintul lui Pan* a ieșit acum cîteva luni și s-ar putea să fie ultima mea șansă de a-1 vedea pe marele ecran. Așa că o iau repejor spre centru — o cursă de patruzeci de minute pe un soare arzător, în ziua asta cu zăpușeală umedă. Ajung terminat. Mă simt ca un pelerin medieval la porțile Ierusalimului. Intru pe-o ușă străveche. Am spinarea leoarcă, încălțările prăfuite și gîtul uscat. Dar am ajuns la țanc.

In hol nu e nimeni afară de o pereche între două vîrste care joacă table la o masă. Minusculele zaruri albe fac piruete pe lemnul uscat, marcat de triunghiuri roșii și negre. *Clic-clac,* mîini îndemînatice trîntesc pulurile la locul lor. Ochii celor doi se întorc spre mine. Bărbatul are vreo șaizeci de ani și o barbă căruntă de trei zile. Sub cămașa care-i atîrnă, descheiată, are un maiou alb boțit. Partenera lui de joc are vreo cincizeci și ceva de ani, o grămadă de rotunjimi, păr lung și negru, o rochie spălăcită de bumbac albăstriu și niște șlapi care-au văzut și plăji mai bune. Se uită amîndoi la mine, apoi unul la altul și

înapoi la table. Ea soarbe din cafea. El trage dintr-o țigară și scuipă un fir de tutun.

— *Labirintul lui Pan ?* întreb eu cu speranță în glas.

Bărbatul se ridică și se apropie de mine. îmi închipui că o să deschidă micul ghișeu și o să-mi vîndă un bilet. In loc de asta, coboară cele cîteva trepte care duc spre ieșire, cu brațe vînjoase înfundate pînă la cot în buzunarele pantalonilor lăbărțați. Mai trage o dată cu sete din țigară și o aruncă pe trotuar. Se uită în lungul străzii liniștite și scutură din cap a părere de rău, de parcă viața asta ar fi tare ciudată. Se întoarce si se asază iar la table. Aruncă zarurile si, *clic-clac,* trîntește pulurile la locul lor. Joacă iute, rutinat.

— Azi nu se dă, mă informează din vîrful buzelor.

Aștept o explicație, dar nici gînd de-așa ceva. Mă mai uit o dată în program, să fiu sigur că nu greșesc. Nu greșesc, sînt unde trebuie, în ziua și la ora care trebuie. Ii arăt pagina cu anunțul pentru Cinema Z.

— Scuzați-mă, nu e film la ora unu ?

Tipul se încruntă la mine. Femeia își încrucișează strîns brațele și se încruntă la jocul de table, căutînd o mișcare cu care să-1 dea gata. Și deschide gura prima oară de cînd am venit:

— Numai dacă avem minimum patru spectatori, murmură ea, Iară să ridice privirea. E foarte hotărîtă să cîștige.

— Poftim ? zic.

— Poate mai vin și alții, adaugă tipul.

Am senzația că speră să nu fie cazul. Mă uit la ceas : mai sînt trei minute pînă la ora anunțată. Cînd o zbura porcul !

— Și dacă nu vin ? îl întreb.

Dă din umeri. *Nu e problema mea.* își întoarce ochii obosiți spre hol, cercetîndu-l suspicios. Ii urmăresc privirea. In spatele meu, un puști se uită la afiș. Are un tricou Adidas roz ponosit și o expresie plină de curiozitate. îmi vine să-1 trag în sală cu de-a sila, dar dispare. Azi nu se dă *Spiderman.* Mă întorc.

— De ce aveți nevoie de patru spectatori ? întreb.

— Fiindcă ne costă mult curentul, răspunde femeia brunetă. Nu putem justifica altfel cheltuielile.

— Și cu reclama cum e ? o întreb, punîndu-i sub nas mica revistă, cu un gest de vînzător de *Biblii.* Pe asta cum o puteți justifica ?

I.și întinde gîtul peste balustrada scundă dintre noi.

— Reclamă ?

— Da, doamnă. Asta care spune că o să dați *Labirintul lui Pan* azi, la ora unu. Nu scrie aici că *numai dacă sînt patru spectatori fiindcă e scump curentul.*

Cei doi nici nu clipesc. El își prinde bărbia nerasă în palmă. Ea stă cu mîna ridicată deasupra tablelor, ca și cum n-ar sti care e următoarea mișcare. » »

— Așa e regulile, mormăie ea. *Clic-clac !*

El se scarpină în cap și se uită la table de parcă nu s-ar fi așteptat la așa ceva. Nici eu.

— As vrea să vorbesc cu șeful dumneavoastră.

> I

— E la Timișoara, zice tipul, frecînd zarurile ca un profesionist din Las Vegas.

— Incredibil, mă vait eu. Mi-a luat mai bine de

jumătate de ceas s-ajung pînă aici.

— îmi pare rău.

— *Vă pare rău ?* Nu se poate să faceți reclamă la un film și pe urmă să nu-1 dați. Unde credeți că vă aflați ?

— în România.

Ah, uitasem ! Dar brusc îmi aduc aminte. Mă apropii de masa lor.

— Nu, în Europa !

Cei doi schimbă niște priviri — parcă au auzit și ei de i/>stia asta. A fost la televizor, de Anul Nou, cu artificii. ■* «/.

I, — E rîndul tău, Stela, zice tipul.

k Mă uit la ei perplex. Mai că le invidiez indolența,

fiind- apără, îi ține în viață. Ei știu mai bine ce

e important —

137 se bucură de viață cu o cafea, o țigară, niște table. Se supun regulilor și nu-și bat capul, nici măcar pentru un film, chiar dacă slujba lor e să-1 proiecteze pe ecran. Stela dă cu zarurile și-și pocnește tablele.

— Știam c-așa o să faci, îi spune redutabilul ei adversar, chicotind din fundul gîtlejului.

— Cît costă patru bilete ? întreb. Stela mă măsoară cu ochi mari, negri și lucioși ca niște măsline.

— Patruzeci de lei, îmi răspunde, ca și cum s-ar îndoi provocator c-o să le cumpăr.

Dar mă răzgîndesc, din motive de principiu și de buget. Încep să rîd.

— Stiti, eu sînt de meserie ziarist si chestia asta ar da un reportaj pe cinste.

Cei doi schimbă din nou priviri. Se întorc amîndoi spre mine ca niște bufnițe. Ridic din umeri și o iau moale spre ieșire, ca un cățel plouat.

— Domnu’ ! *Mister !* mă strigă Stela, lipăind în șlapi spre ghișeu, cu o cheie de alamă în mînă. E clar că prețul curentului a scăzut brusc.

Cinci minute mai tîrziu stau de unul singur în micul cinematograf. Luminile se sting încet. Acrul e răcoros — o plăcere după fierbințeala de afară. La doi metri deasupra capului meu, un pătrat mititel aruncă o rază palidă în bezna sălii. Mă uit la miile de firicele de praf care dansează în întuneric. Tipul cu barba de trei zile își scoate capul prin gaură și-mi șoptește :

— E doar un DVD, dacă nu vă supărați.

— E în regulă, mulțumesc, îi răspund.

Și pe urmă mă uit la film. E vorba despre o lume cru<A| în care nimic n-arc sens, și despre un copilaș care se refA giază în propria-i imaginație.

Credință, nădejde și Chablis

Petru e panicat și încearcă să-și țină firea. îmi dau seama după vocea lui de la telefon. Vorbește mai lent ca de obicei, de parcă ar fi intrat într-un bucluc din care s-ar căzni să iasă cît mai bine. Spune ceva despre botezul lui Claudiu, copilul lui, care are unsprezece luni. S-a străduit, se pare, o bună bucată de vreme să-l organizeze, să adune laolaltă familiile împrăștiate. Acum sînt cu toții în București. Dar el are nevoie de ajutor.

— Nici o problemă, Pete, îi spun.

Știu că-i place versiunea engleză a numelui său. Știu și că-i confirmă temeinicia prieteniei noastre. Ne vedem rar, dar sîntem uite-așa ! Sau nu ? La celălalt capăt al firului Pete tace și parcă încep să mă îndoiesc. Am senzația că și el.

— Am o problemă de familie, îmi spune în cele din urmă.

— Te-nțeleg, Pete, îi răspund. Și eu am o familie.

— Nu ca a mea, nici vorbă.

El explică și eu ascult. Socrii lui francezi tocmai au sosit în România pentru marele eveniment: botezul primului lor nepot. Dar nu le place hotelul la care au nimerit. Nu le place mîncarea, nu le place clima și, dacă Bucureștiul

este Micul Paris, *je suis Mickey Mouse.*

— Par să fie ditamai beleaua *sur la tete,* observ eu. Vrei să ți-i duc înapoi la aeroport, ia spune ?

— Nu, vreau să-i faci fericiți.

— Cine ? Eu ?!

— Da, fiindcă tu vorbești franțuzește si ai trăit
acolo ’ > » » »
trei ani, nu ?

Ies în balcon și mă zgîiesc la *le trafic* cu *lesyeux* holbați.

Așa cum ne-am înțeles, îi culeg pe Marie-Paule și pe Philippe din holul hotelului lor. Ea are o coafură impecabilă, o eșarfa de mătase și pantofi fini. El poartă un blazer de culoare închisă, cu nasturi de aur, și are mătreață pe guler. Amîndoi sînt șarmanți și extrem de bine educați. îmi dau seama după felul în care discută despre epoci și arhitecturi. încep să cred că Petru a exagerat puțin dimensiunile problemei.

— Să mergem la Operă, ce idee minunată ! ciripește Marie-Paule, în timp ce taxiul nostru gonește de-a lungul Dîmboviței. Are niște ochelari foarte *cool* cu ramă de aur, ruj de-o culoare intensă și un chicotit de fetișcană — e tare la cei peste șaizeci de ani ai ei !

— *Cosi* e chiar una dintre preferatele mele, ne înștiințează Philippe.

Are sprîncene mari și stufoase ca un gard viu. Insistă să-i spun *Piot,* fiindcă așa îi spun toți prietenii.

Sînt îneîntați de locurile noastre în lojă. Știu toate ariile, le cîntă cu voce scăzută și nu sar nici un cuvînt. Spectatorii întorc capul să vadă cine face balamuc. Eu mă ascund în dosul caietului-

program. Piot se-apucă să dirijeze orchestra, fluturîndu-și mîna dreaptă de parc-ar prinde muște. Pe scenă o femeie este *cursed* — asa se traduce *blestemată,* știu fiindcă m-am uitat în dicționar data trecută. Rareori vezi vreun bărbat *blestemat* într-o operă, probabil fiindcă bărbații erau prea ocupați să le compună. La pauză, le arăt noilor mei prieteni

140 micul muzeu al Operei, aflat la etaj. Le place, iar mie îmi place de ei.

— Poftim ? zice Petru.

Sînt la mine în bucătărie : cu o mînă învîrt spaghetele să nu se prindă și cu cealaltă țin receptorul.

— Sînt fantastici, îi spun. Sînt atît de deștepți, știu atât de multe despre orice, și-s nemaipomenit de spirituali. Ești sigur că vorbim despre aceleași persoane ?

Petru îmi spune că mi-e foarte recunoscător. Și oare aș putea să mă ocup de ei și mîine ? Nici el nu-i fraier.

La Muzeul National de Istorie, Marie-Paule si Piot sînt fascinați. Bijuteriile antice de aur din tezaurul de la subsol sclipesc pe catifeaua mov. Eu le-am mai văzut, așa că mă simt oarecum expert. Le stau alături și mă ofer să-i lămuresc.

— Sînt romane, le șoptesc.

— De fapt, piesa asta e dacică, spune Piot și trece mai departe. Marie-Paule îmi șoptește la ureche :

— E arheolog.

Pe urmă mă țin o oră întreagă după Piot, ca un elev silitor, și-i sorb fiecare cuvînt. Marie-Paule suspină și se extaziază la fiecare coif, inel, șirag

de mărgele și pumnal. Cei doi schimbă păreri cu voce tare, așa că nu trece mult și în urma noastră se strînge un cîrd de români, ca la un ghidaj curent. De pe scaunul lui, un paznic ne privește circumspect.

Cînd ieșim, afară, Piot clipește des în soarele puternic si se întreține cu fiică-sa la telefon :

* 1

— Sylvie, *c'etait superbe !*

Marie-Paule îmi aruncă un zîmbet complice. *Oh-la-la /*

La Muzeul Național de Artă, cei doi se uită îndelung la icoane vechi și la prețioasele caftane venețiene, dar alunecă neatenți pe lîngă maeștrii români moderni, de parcă am da o tură să alegem un tapet. Fenomenul mă intrigă, ca să nu spun mai mult. Ieșim în curtea elegantă și întreb de

ce. Piot pășește, cu mîinile la spate, ca un emisar regal în turneu.

— Nu-s răi, oftează. Dar prea tributari impresioniștilor noștri.

Mă irită disprețul flegmatic pentru o lucrare ca *Spionul* lui Nicolae Grigorescu, pentru autoportretele viguroase ale lui Ștefan Luchian, pentru *Cosași odihnindu-se* al lui Camil Ressu, pentru *Stradă în Maroc* a lui Ștefan Popescu și pentru *Jucătorul de șah* al lui Corneliu Baba, ce să mai zic de Tonitza, Stoencscu, Bunescu și toți ceilalți.

— Singurul artist original, îi răspund, încercînd să-mi ascund iritarea, a fost omul primitiv care a amestecat țărîna cu salivă. Pînă și Picasso și-a făcut numele copiind niște congolezi, cum știți. Dar nu despre asta e vorba, în fond.

Urmează o clipă de tăcere stânjenită. Piot

ridică din sprîncenele-i stufoase.

— Corect, spune în cele din urmă. România-Franța : 1 -1.

Traversăm apoi bulevardul, îndreptîndu-ne spre vestitul balcon al lui Ceaușcscu și spre Monumentul Eroilor Revoluției din 1989. Piot fotografiază balconul, dar se uită consternat la monument.

— Oamenii aceia ar merita mai mult, oftează Marie- Paule.

Cînd dăm să plecăm, un american într-un șort mototolit trece pe lîngă monument și exclamă : *Ia te uită, arată ca un rahat pe băț!*

în vechea bisericuță, botezul a început. Micul Claudiu gîngurește și rîde la trei preoți înveșmîntați în straie aurite, în razele argintii ale luminii oblice, un cor format din cîți- va inși cîntă cu voci dulci și sunetul se înalță în spirală spre cupola pictată. Lumea mișună de colo-colo, în costume elegante și rochii bine croite. Petru îmi spune că bătrînul

142 preot a înțeles greșit data, dar catastrofa a fost evitată pe ultima sută. Sylvie, drăgălașa lui soție pariziancă, mă prinde de mînă ; nu-mi poate mulțumi îndeajuns că m-am ocupat de părinții ei.

— Nici o problemă, îi răspund.

— Chiar așa ? mă întreabă cu o umbră de îndoială în glas.

Cei trei preoți citesc din cărți uriașe și intonează cu voci tînguitoare rugăciunile cu ecouri venite parcă din veac să umple biserica și totul în jur. Piot scrutează frescele cu ochi de expert. Marie-Paule strălucește de fericire contemplîndu-și nepoțelul. Fumul de tămîie învăluie cristelnița,

lui Claudiu i se scot hăinuțele și c adus în față, pregătit pentru marele plonjon. Rîde și gîngurește cînd părintele îl scufundă în apă, dă din piciorușe și stropește zdravăn în jur, vădit încîntat că devine creștin. Cînd e scos afară, urlă și se zbate.

— Ii place să înoate, îmi șoptește Petru, mîndrul tătic.

Simt cum forța ritualului îmi erodează îndoiala ateistă precum rod valurile mării dintr-o stîncă. Mă cuprinde un sentiment intens, ca o nostalgie pentru iubirea pierdută. îmi dau seama că mi-e dor de trecut, de nenumăratele ceasuri pe care le-am petrecut îmbrăcat în roșu și alb, cu mîinile împreunate țintind spre ceruri, ca un mic catolic în toată puterea cuvîntului. Mi-amintesc de vremea cînd eram ministrant, purtam cădelnița, trăgeam clopotele și turnam vinul. Chiar mi-am dorit să mă fac preot ? Parcă da. Cred că voiam să vin în ajutorul copiilor săraci din Africa.

Corul cîntă — e un moment înălțător. Preoții își flutură » » »

brațele și merg în cerc, Claudiu gîngurește, cîte unii își șterg pe furiș o lacrimă, eu inclusiv. O fî lumea crudă și rea acolo afară, dar aici înăuntru împărțim între noi credință, nădejde și batiste de hîrtie.

Vreau să ies ca să iau o gură de aer. Aproape de ușă, simt miros de fum, dar nu din cel înmiresmat. Printr-o crăpătură

143 văd ițindu-se flăcări galbene. în încăperea cu lumînări de la intrare ceva a luat foc.

împing ușa. Un adolescent speriat se răsucește spre mine cu o expresie neputincioasă. Agită un ziar în direcția flăcărilor, încercînd să le stingă. Ceea ce bineînțeles că le întețește și le apleacă

spre vechiul zid. Băiatul toarnă apă în tava cu lumînări topite. Ceara sfîrîic, huieștc și țîșnesc alte flăcări. E clar că, dacă nu-1 stingem repede, focul o să cuprindă toată biserica.

— Nu așa, îi spun. Ne trebuie o cîrpă și niște apă !

Căutăm prin preajmă și dăm de o zdreanță de in de vreun metru pătrat. Grozav — poate că e mîna lui Dumnezeu. Udăm cîrpa și o întindem pe deasupra tăvii cu lumînări care ard în flăcări. Numărăm pînă la trei și-i dăm drumul. Focul sfîrîic și șuieră, revoltat. Flăcările se sting și încăperea se umple de fum iute. Mai aruncăm niște apă deasupra, ca să fim siguri că totul e stins, și ieșim în pridvor. Adolescentul speriat îmi spune că nu e el de vină. îl cred.

Invitații încep să iasă din biserică, zîmbind și vorbind între ei.

— Arde ceva ! anunță o doamnă cu guler alb, plin de paiete, și cu o pălărie mare, roz. întrcdeschid ușa încăperii si zîmbesc.

»

După ce se golește biserica, îl văd pe adolescent vorbind precipitat cu bătrînul preot, pe care povestea parc, în mod ciudat, să-l amuze. Preotul îmi strîngc mîna și-mi spune *Papa Ioan Paul al II-lea a înnoptat în casa de vizavi.* încerc să mă arăt impresionat. îi sună mobilul, răspunde și îmi întoarce spatele.

Masa are loc într-un hotel elegant din apropiere. Oaspeții români se string într-un colț, delegația franceză se adună într-altul, cinci metri mai încolo. Fenomenul nu are a face cu animozitatea, e vorba de o dinamică a culturilor. îi îm-

 pingc o forță centrifugă — limba comună, cultura și legăturile de rudenie. Oricum, arată ca în jocul de-a uliii și porumbeii.

Eu mă aflu-n treabă transportînd gustări și voie-bună între tabere. Petru distribuie pahare înalte și Sylvie destupă sticle scumpe de șampanie. Care șampanie începe curînd să-și facă efectul magic. Cele două grupuri se destramă pe la margini și se amestecă treptat în mijlocul încăperii.

— Sînt niște oameni adorabili, îmi spune Sylvie, ară- tînd discret cu bărbia spre părinții ei din Franța. Dar se uită cam dc sus la România și la părinții lui Petru. Mă scot din minți cu chestia asta.

— Ai tăi mi se par foarte OK, încerc eu s-o liniștesc. Și, Iară îndoială, foarte deștepți !

Sylvie își dă ochii peste cap.

— Chiar prea deștepți uneori !

— Ce vrei să spui ?

Sylvie mă trage într-un colț liniștit ca să-mi destăinuie groaznicele detalii.

— Ai mei abia aterizaseră dc cîteva ore și au reușit să-i calce pe nervi nu numai pe toți invitații din România, ci și pe majoritatea oaspeților francezi. Se pare că unchiu-meu i-a spus tatei *dacă nu-ți țiiJleanca, Sylvie o să te dezmoștenească !* Si asa si e, Mike, să știi !

După care mă lasă și se-apucă iar să împartă sticlele frapate de Chablis, comandate special din Franța. De mine se apropie, arborînd un zîmbet mîndru, Piot.

— Fiică-mea se pricepe la vinuri, eu am învățat-o ! îmi spune.

Pe la sfîr.șitul după-amiezei dă pe gît cantități impresionante de vin roșu românesc — un sec de Murfatlar — si-si » » » manifestă cu voce tare

entuziasmul pentru *aroma de piper din atac* și *jinala de mure.*

în jurul lui se adună niște români mai în vîrstă, care îl urmăresc, dînd aprobator din cap. Le lucesc ochii și surîd discret. Pe masă apare și o sticluță de tărie — *palinca,* arma secretă de alcoolizare în masă a românilor. Cleștarul lichid împrăștie sclipiri și raze de speranță medicinală. Piot acceptă să guste. Petru îmi aruncă o privire complice.

Masa ia sfîrșit și ieșim din hotel sub ultimele raze de soare ale zilei. Aerul de aprilie e puțin rece, dar vara se apropie și lumea ni-e deschisă. Toată lumea zîmbește și-și ia rămas-bun. Petru mă îmbrățișează. Sylvie îmi șoptește iarăși mulțumiri. Marie-Paule mă prinde de braț și mă invită la căsuța lor de pe Valea Loarei. Drăgălașul de Claudiu umblă de-a bușilea prin preajmă, vorbind pe limba lui cu părăluțele. E urmărit de Piot, care se apleacă asupra lui și-I încurajează :

— Da, bravo, Claudiu ! Și pe franțuzește cum zicem ?

îngropat

43°C : cea mai fierbinte zi din an. Mă hotărăsc să ies în oraș doar așa, ca să văd cum e. N-are rost să mă ascund în casă, e preferabil să mă adaptez, așa supraviețuiește omenirea. In afară de asta, chiar am ceva de rezolvat — trebuie să mă documentez despre scriitorii români. Internetul nu mi-e de cine știe ce folos, Wikipedia are numai niște schițe sumare de portret. Vreau să-1 citesc și eu pe Creangă, să văd ce e cu ruralistul ăsta căpos. Caragiale pare să fie un satiric caustic. Poate să văd și cum e cu lorga, istoricul ucis de legionari.

Mă strecor pe străduțe înguste și caut să rămîn la umbră. Nu-i multă lume pe-afară azi, centrul e mai liniștit ca de-obicei. Trec pe lîngă Piața Amzei. îmi aduc aminte cînd am fost la cumpărături aici, în prima mea săptămînă la București, în 1994. Am luat o plasă mare de *portocale zemoase — portugheze,* credeam eu atunci, pe urmă am aflat că *portocala e portocală,* nu *portugheză.*

Intru în biblioteca aflată într-o vilă veche, elegantă. Deasupra intrării are o scoică arcuită din fier forjat și sticlă. Din holul larg de la intrare se intră în cîteva încăperi mai mici. In spatele unui desk stau trei femei, vorbesc liniștite și își fac de

lucru cu fișe, cărți și hîrtii. Par surprinse că vreau

147 să mă înscriu. Sc îngrijorează de-a dreptul cînd le spun de autori români.

— Dar nu prea avem cărți traduse în engleză, îmi spune doamna în rochie cu buline. E însă prietenoasă și eficientă și completăm imediat un formular.

— Cu ce vă ocupați ? mă întreabă.

— Cu una-alta, dar în cea mai mare parte a timpului sînt scriitor.

— Aha, și unde lucrați ?

— Lucrez mai mult acasă.

Se uită ciudat la mine.

— Nu, vreau să zic, unde aveți biroul ?

E rindul meu să mă uit ciudat la ea.

— La fereastră, îi răspund. Am senzația că unuia dintre noi îi scapă ceva. Poate că vrea să afle *la ce Jirmă lucrez.* Dar asta nu-i treaba ei. Tot ce vreau eu e să împrumut cărți.

Mă examinează cîteva clipe apoi oftează și bifează o căsuță în dreptul căreia scrie *intelectual.* Arc unghii roșii, lungi și ține pixul cu degetul mare și trei degete. Așa scriam și cu pînă cînd mi-a zis un profesor că nu-i bine. Mă-ntreb de ce. Aș vrea să-mi poată vedea și el acum căsuța bifată la *intelectual.*

La capătul unui coridor scurt intru într-o sală nu foarte marc, cu lumină naturală și biblioteci frumoase din lemn. Domni în vîrstă, în costum și cu pălărie, se uită la cărțile din rafturi. Doamnele au avut dreptate : secțiunea engleză c cam săracă. De la stînga la dreapta : surorile Bronte, D.H. Lawrence, Dick Francis si încă vreo sută de alti autori mai mult sau mai puțin onorabili. Dar nici un român — cum e posibil ?

— Traducerile în engleză sînt greu de găsit, îmi explică o bibliotecară tînără și frumoasă.

îmi zîmbește dulce din spatele unei mese de scris din stejar masiv, lustruit. Părul ci e o cascadă blondă de șuvițe

148 ondulate pe umerii bronzați și goi, luminat din spate de soarele dimineții. Parcă ar avea aureolă, e ca ieșită dintr-o reclamă la șampon. O apariție ! Nu-i de mirare că pe-aici mișună mai mult bărbați.

Mă-ntorc la raft, dezamăgit dar hotărît să găsesc ceva după ce-am umblat atîta pe caniculă. Răsfoiesc un volum prăfuit de Thoreau. îmi sare în ochi un fragment de text: *cuvîntul scris e relicva noastră cea mai de preț.* Poate de-asta nu găsesc relicvele pe care le caut.

Simt o atingere pe braț, ușoară ca o aripă de fluture. Mă-ntorc și tînăra doamnă din reclama la șampon îmi întinde o carte. E veche și îngălbenită, cu colțurile îndoite, și pe copertă are un portret cunoscut: Mihai Eminescu, poetul național, romanticul cu față de star rock.

— în engleză, era îngropată undeva în dulap ! spune bibliotecara, cu un zîmbet neasemuit.

îi mulțumesc și deschid cartea. Poemele sînt lirice, contemplative și nostalgice. Am o slăbiciune pentru Wordsworth și al său *impulse from a vernal wood* așa că stilul mi se pare familiar si îmi aduce aminte de examenele de la scoală. Nu » *
tocmai asta căutam, dar ceva mă retine. Limba e neobișnuit de fluentă și de firească pentru o traducere, metrica e impecabilă, rimele nu sînt forțate. Eminescu a avut parte de un excelent traducător. Mă întorc la primele foi, vreau să văd cine e.

De pe pagina de gardă mă privește un chip tînăr. Un băiat de vreo optsprezece ani. Are o față

simetrică și foarte

Vers din *The Tables Turned,* poem care a figurat în *Lyrical Ballads (1798),* semnat de William Wordsworth și Samuel Taylor Coleridge. Volumul se află la originea romantismului englez. E vorba de îndemnul romantic de a abandona studiul și cărțile pentru a căuta adevărul în Natură *(n. trad.).*

149 românească : nas puternic, bărbie pătrată și ochi negri — intcnși, dar șăgalnici. Pare să fie un ins care gustă și gluma, și o discuție serioasă. Ca multe imagini din sinistra « epocă de aur », și asta are ceva ireal. Aduce cu ceva între fotografie și pictură, de parcă tipografia, lipsită de tehnica necesară, ar fi fost nevoită să trucheze fotografia. Dar dacă « mediul e mesajul », imaginea asta e un vestigiu tipic al epocii în care nimic nu era adevărat: negrul era alb, sus însemna jos, și, dacă într-adevăr vopseau iarba în verde doar ca s-o vadă Președintele așa, de ce să nu retușeze și o fotografie ? Numele băiatului e Corneliu M. Popescu. Sub fotografie, semnătura lui se întinde pe toată lățimea paginii. Literele sînt spațiate uniform. Pare sigur de « Corneliu », care e scris apăsat. Dar cînd scrie « Popescu », mîna îi șovăie, de parcă s-ar îndoi că are ce căuta în lumea reală. Mi se pare un copil deștept. O fi tradus chiar el toate poemele astea faimoase ? Sînt cîteva zeci. Cad pe gînduri.

Pe pagina următoare, tînărul Corneliu ne spune cum a abordat traducerea. Pare să aibă o intuiție aparte a englezei, pasiunea pentru nuanță a unui poet și curiozitatea pentru limbă a unui filolog. Le mulțumește părinților lui care fac tot ce le stă în putință pregătindu-1 pentru o viață activă utilă societății. Ii e mai cu seamă îndatorat mamei lui. Se vede că e singur la părinți.

Tatăl lui, Mihai, adaugă nota biografică a

talentatului său fiu. După primul paragraf, sînt consternat: tînărul Corneliu a murit la cutremurul din 1977, la 19 ani. Traducerea din Eminescu e publicată postum. Asta explică patetismul tatălui, dar nu și drama. Ce ar putea-o explica ? Prin cuvintele tatălui răzbate durerea. După cîteva pagini, simt că mi se taie răsuflarea. Efectul tragediei. îmi găsesc un loc la fereastră și citesc mai departe. Frumoasa bibliotecară îmi zîmbește.

150

Dincolo de dragostea paternă și de exagerările retrospective, Corneliu — a fost, fără îndoială, un ins talentat. Se pare că primii lui profesori și-au dat seama de asta. A luat ore suplimentare și învăța foarte bine.

Pe la zece ani, traducea din Robert Louis Stevenson. In liceu, Corneliu a început să traducă din Eminescu și spera să-și termine opera înainte de a intra la medicină. Ii plăcea și matematica — unul dintre puținii elevi la fel de buni și la uman, si la real. Tatăl lui era un avocat cu o mare deschidere pentru cultură. De la treisprezece ani, Corneliu a asistat în România la conferințe internaționale pe teme de știință și politică, unde a întîlnit laureați ai Premiului Nobel, diplo- mați, VIP-uri — vorbea englezește cu ei, învăța, își îmbogățea cunoștințele de limbă. A putut călători de cîteva ori în străinătate. Mi se aprinde un beculeț de alarmă : românii care călătoreau pe vremea comunismului n-aveau parcă « anumite legături » ? Poate, dar diminuează asta oare meritul unui tînăr talentat ?

Mai sînt și alte fotografii : Corneliu cu părinții în vacanță în Transilvania, rîzînd la fotograf. Alta în care Corneliu, cu mîinile înfipte adînc în buzunare,

zîmbește larg, pășind cu un aer hotărît spre aparat, cu paltonul descheiat, într-o zi cu soare. Mama lui c la cîțiva pași în urmă, mică și plinuță, cu aceleași sprîncene inconfundabile, dar cu o expresie obosită, ca pentru a spune că nu e ușoară viața cu un copil-minune. Și fotografiile astea au fost retușate — au ceva fantomatic, aproape supranatural, de parcă mama și fiul ar fi descins din ceruri.

Nota biografică se apropie de inevitabilul, sfîșietorul final. Mihai Popescu povestește că soția lui și tînărul Corneliu au murit în casă la cutremurul din 4 martie. A fost și un incendiu. Citind printre rînduri, înțeleg că trupurile lor au fost găsite îmbrățișate, parcă ar fi spe-

rat să supraviețuiască împreună sau măcar să nu moară singuri.

Corneliu M. Popescu este nemuritor 1 încheie tatăl îndurerat. Puțin grandilocvent, dar poate că Thoreau avea dreptate : ? cuvintele sînt cele mai importante relicve. Mai întorc o pagină și găsesc un desen simplu, dar expresiv, cu o mamă care-și îmbrățișează fiul. Pe pagina de-alături e tipărit primul poem al lui Eminescu în transpunerea tînărului traducător, la un secol după ce a fost scris :

And should it be together that we shall die one day
They shall not in some cemet'ty our separate bodies lay
But let them dig a grave near where the river flows
And in a single coffin them both together

close

That 1 to time eternal my love beside me keep For ever wail the water, and we forever sleep.

Mă simt deodată claustrofob în mica sală de lectură. Toate cărțile par lipsite de importanță. Asta este cartea pentru care am venit, îmi dau seama. Ies din încăperea cu pereții îmbrăcați în lemn și mă duc la desk. Doamna în rochie cu buline mă întreabă dacă vreau Ion Creangă în traducere franceză, l-au găsit la etaj.

— Mulțumesc, nu, răspund. Asta îmi ajunge.

îmi ștampilează fișa : pot să țin cartea trei săptămîni. Plec de la bibliotecă.

Afară, căldura c în toi. Soarele mă bate în cap de parcă zeii ar vrea să-și facă fierărie pe creștetul meu. Pun volumul îngălbenit în geantă și trec strada, la umbră. Sînt încă amețit, dar remarc o clădire veche, cu fațada fisurată, înălțîn- du-se întunecată deasupra mea. Cu siguranță că la primul cutremur s-ar prăbuși ca un castel din cărți de joc. Mă trezesc întrebîndu-mă cum e să mori la cutremur. E o moarte

152 rapidă ? Sau zad, cu oasele rupte, îngropat sub tone de moloz în timp ce viața se scurge încet din tine ?

Mă gîndesc la tînărul Corneliu, la ultima lui răsuflare. Se spune că în clipa morții unii bărbați își strigă mama. Dar mă-ndoiesc că asta e o consolare, doar dacă nu cumva ea îi poate auzi.

*** în 1982 a fost creat Premiul european pentru traduceri de poezie « Corneliu M. Popescu », care se decernează o dată la doi ani. Coordonată de The Poetry Society din Marea Britanic, competiția continuă să atragă numeroși participanți (n. *a.).***

Liber

E timpul. A venit momentul să fac ceea ce am amînat deja prea mult. Ceva care presupune formulare și fotocopii de unde vrei și de unde nu vrei. Scot mapa maro, prinsă cu elastic și-mi pun pașaportul la îndemînă. Cobor apoi în stradă, în fața blocului. Am nevoie de un taxi. Uite-1.

Taximetristul poartă o bluză cu mîneci scurte din bumbac dc calitate, bine călcată, cu dungi colorate pe orizontală. Arată ca un distins jucător dc golf. *After-shave-u* lui miroase a scorțișoară. Pare de treabă pînă cînd nimerim într-un nenorocit de ambuteiaj. Pe sensul opus vede un coleg în maiou fără mîneci. Se claxonează și schimbă două vorbe, dar, pe sub cumsecădenie, ceva nu e-n ordine. Nu-mi dau seama ce anume. Taximetristul meu se tot uită în spate, se uită în retrovizor și bombăne. In cele din urmă, pune mîna pe microfon și întreabă glumeț :

— Unde ți-e tricoul ?

Răspunsul întîrzie și în stație hîrîie paraziți.

— Cum adică ?

— Parcă trebuia să purtăm bluze sau tricouri, nu maiouri. Scrie-n regulament.

— Care regulament ?

Taximctristul se întoarce spre mine și-și dă ochii peste cap, de parcă m-ar întreba *ei, ce zici de el ?.* își trage microfonul și mai aproape. I-a pierit zîmbetul.

— Broșura verde cu regulamentul. Toată lumea a primit una. N-ai citit-o ?

Oprim la stop. Soarele e ca o lampă mare de sudură care ne lipește de scaune, la 40°C. Undeva, în orașul fiert, au să moară și azi niște bătrîni. Ca și săptămîna trecută — mor pe capete. O voce furioasă se răstește la noi din aparat. E celălalt șofer. Ii crește și lui temperatura.

— N-am văzut nici un regulament ! Faci pe nebunu' cu mine ?

Șoferul meu ascultă și-mi aruncă încă o privire excedată.

— Nu, îți zic doar că n-avem voie să stăm la maiou ! Trebuie să ne punem tricou sau bluză cu mîneci. Din respect pentru clienți.

— Cînd o să fac rost de ceva clienti, o să tin minte, ri- postează celălalt. Și, apropo, acolo, la mine, în Pantelimon, ce port eu se cheamă « tricou » ! Te-ai prins ?

Stația de emisie-recepție e plină de paraziți. Taxime- tristul meu schimbă brusc banda și depășește.

— Tricourile au mîneci, zice. Al tău n-are. Asta e diferența.

— Nu mă-nnebuni ! îl înfruntă disprețuitor vocea din aparat. Ia zi, de unde ești ?

— Poftim ?!

In jurul nostru zumzăie scutere ca niște țînțari și țiuie claxoane. Celălalt șofer rîde printre paraziți:

— Ai un accent de țăran. Ești din Moldova, ai ? Ia mai scuteste-mă !

— Vezi cum vorbești !

— Ia ascultă, m-am văzut cu domnu’ Sorin și cu doamna Lucia la birou, si știi ce mi-au zis ? Mi-au zis *bună,*

Bogdane !. Nu mi-au zis *unde ți-e tricoul. Bogdane ?.* Așa că, dacă-i ajunge lu’ șefu’ și lu’ nevastă-sa, trebuie să-ți ajungă și ție.

— Voiam doar să-ți dau un sfat prietenesc.

— Și eu. Sîntem liberi. Hai pa 1

Convorbirea se întrerupe cu un pîrîit și interlocutorul dispare, în căutare de liniște și de dienți care nu se sinchisesc de bicepșii lui transpirați. Taximetristul meu își suge dinții și tace demn pînă ajungem la destinație.

După patruzeci de minute de așteptare la un ghișeu, îmi vine și mie rîndul la funcționara între două vîrste. Dar după un dialog de patru minute, știu deja cu precizie ce-are să-mi zică. îmi dau seama după cum se uită la mine, după cum îmi răvășește prețioasele documente, după cum își țuguie buzele ca o gospodină meticuloasă. E rujată roșu aprins, asortat la cerceii din ceramică. Se apleacă peste ghișeu și îmi dă documentele înapoi. E așa cum mi-am imaginat.

— Mai aveți nevoie de o ștampilă. Care să confirme că documentele sînt în regulă. Biroul e în partea cealaltă a orașului. >

închid ochii, disperat. Cînd îi deschid, văd că notează o adresă. îi mulțumesc, recunoscător pentru orice semn de îndurare, cît de mic. Un tip

care la cină a mîncat un vagon de usturoi mi se bagă în față și o mitraliază cu întrebări. Ies din clădirea igrasioasă, plină de cozi lungi, amorfe, la care români sătui de așteptat se uită exasperați la ghișee. Sînt mai bine îmbrăcați decît acum zece ani, dar în rest nu pare să se fi schimbat mare lucru. îmi aranjez cu grijă documentele în rucsac, cobor treptele de marmură tocite și ies în strada asurzitoare. Mă uit la ceas. îmi mai trebuie o ștampilă. Dar mai întîi îmi trebuie alt taxi.

156

Al doilea șofer mă duce în partea cealaltă a orașului. Pe drum schimbăm cel mult trei vorbe. Pare să n-aibă chef de conversație — nici cu mine, nici cu altcineva. Nu dă nici o atenție stației, care hîrîie comenzi, ca un robot abandonat. Plătesc și cobor. O familie de romi — țigani, dacă preferați — s-a înșirat pe trotuar : mama, un prunc și patru puști, toți curat îmbrăcați, cu părul mătăsos și negru — cei mari duc pungi pline cu de-ale gurii.

— E liber taxiul ? întreabă mama.

— Cred că da, îi răspund și-i țin portiera deschisă.

Se apleacă și-l întreabă pe șofer :

— Sînteti liber, domnu’ ?

Șoferul îi aruncă o privire și o refuză din cap. Femeia se dă înapoi și pare surprinsă. Știu cum se simte. Nu fiindcă aș fi fost vreodată victima discriminării etnice, ci fiindcă mi-e clar că șoferul e liber. Nu și de prejudecăți, se pare. Sau poate că a avut prea multe incidente cu *oamenii ăștia* și pentru el sînt toți de-acum *o apă și-un pămînt.*

Mă țin după familia de romi care trece strada, mergem în aceeași direcție. Băiețeii au pantofi

frumoși, cu tocurile lustruite. Fetițele poartă sandale roz deschis, asortate la rochițe. Toți sînt imaculați, cu părul proaspăt spălat, iar vîntul ușor le ciufulește șuvițele moi, ondulate. Bebelușul, cu ba- bețică proaspătă, se uită după mine — fetița drăgălașă carc-i ține în echilibru precar pe șold arc vreo opt-nouă ani. Mama ochește alt taxi. Se apropie de mașină și se apleacă la geamul șoferului. încetinesc pasul, curios. Taximetristul citește pagina de sport a unui ziar.

— Sînteți liber ? îl întreabă ea.

Fără să-și ridice ochii, taximetristul dă o dată din cap, își împăturește ziarul și se întinde spre aparatul de taxat. Dar mîna i se oprește în aer cînd își vede clienta. Scutură din cap, își despăturește ziarul și se pune iar pe citit. Țiganca se

157 dă înapoi și spune ceva către ciorchinele de copii. Copiii boscorodesc dezamăgiți, cu ochii mijiți. Ea se uită după alt taxi. Ochii ei negri îmi întîlnesc privirea. Ridică din umeri. Asta e cam tot ce ne putem spune. îmi văd de drum, mă strecor mai departe prin mulțimea de români cu ochi negri care se îmbulzesc de-a valma spre democrație.

Cinstit și necinstit

E tot el. Domnul Vlaicu, Administratorul blocului. îi recunosc ciocănitul insistent: șase-șapte bătăi puternice, parcă c de la poliție și eu sînt un răufăcător. Mă ridic de la birou, mă duc în hol și mă uit prin vizor. Vlaicu e pe coridor, în pantalonii lui scurți lăbărțați și un maiou alb care atîrnă pe el de-i numeri coastele slăbănoage. Nu e o imagine prea plăcută.

întrcdeschid ușa și mă uit afară. Vlaicu pune mîna pe clanță și împinge, de parcă ar fi dreptul lui să intre. îmi proptesc piciorul în ușă. Pare surprins.

— Bună ziua, domnule Vlaicu, pot să vă fiu de folos cu ceva ?

— Dacă mă lăsați să intru, îmi răspunde. Stă cu ochii în caietul lui și frunzărește paginile mototolite.

Ne așezăm la masa din bucătărie. Vlaicu îmi inspectează casa de parcă ar vrea să se asigure că totul îi convine. Pare mulțumit de sine — își trece palma peste părul alb pieptănat pe spate, de parcă ar aștepta să-i vină cafeaua. Dar eu mă uit la ceas, sperînd să înțeleagă aluzia. în cele din urmă, își sucește caietul spre mine. Pe urmă mi-1 așază de-a dreptul în față. Parcurg prima pagină.

Pare un fel de cerere și înțeleg că se-așteaptă s-o semnez.

— V-aduceți aminte c-am zis că avem nevoie de un paratrăsnet pe acoperiș ? mă întreabă Vlaicu.

Dau din cap și mă las pe spate, cu brațele încrucișate, nelămurit.

— Ei bine, cred c-am găsit soluția, continuă el. Ochii albaștri îi strălucesc de îneîntare. Vedeți, *domnu'* Michael, am fost abordat de o firmă specializată în telecomunicații moderne. Vor să pună o antenă radio la noi pe acoperiș, plus un paratrăsnet ca s-o apere. Și mai bine e că ne dau și două sute de dolari pe lună dacă-i lăsăm s-o pună ! Așa că eu string semnături și, dacă nu vă supărați... Că e bine așa !

îmi întinde pixul albastru. Pixul albastru e obligatoriu aici, în România. Dacă semnezi ceva cu negru, cineva poate pretinde că e un fals sau o fotocopie. Oricine-o fi cinem-ul ăsta.

— O companie de telefonie mobilă vreți să spuneți ? zic.

Vlaicu zîmbește îneîntat, înălțînd din sprîncenele-i stufoase, care seamănă cu doi sconcși care se întind, abia treziți din somn. îmi agită pixul sub nas de parcă s-ar mira că nu sînt și eu îneîntat de pleașca picată din cer. Eu mă străduiesc să-mi compun o mină foarte îngrijorată.

— Ceva nu e în regulă, *domnu'* Michael ?

Bat cu degetele în masă și caut formularea potrivită. Precis că o să îl înfurie.

— Știți că s-ar putea ca undele astea radio să dăuneze sănătății ? îi spun.

Nici cu nu știu dacă asa c, dar am învătat că

oleacă de obstrucție îl intimidează pe Administrator și-i taie puțin din mania grandorii. Vlaicu își dă ochii peste cap și dă disprețuitor din mînă, parcă ar goni niște muște.

— Și ce dacă ? Mîine poate să ne calce o mașină și gata. Măcar așa mai scoatem niște bani. Ne mai reducem facturile. Doar n-o să ne refuzați asta nouă, care avem niște pensii asa de mici ? 1

Ochii albaștri i se umezesc parc-ar sta să plîngă. Cînd apuc pixul, rînjește fericit.

O săptămînă mai tîrziu, ne întîlnim din întîmplare în lift. Administratorul Vlaicu mă salută din cap, de parcă nu m-ar fi recunoscut imediat. Işi ține strîns servieta fără îndoială burdușită de facturi și decizii pentru locurile de parcare.

— Și antena cînd vine ? îl întreb. Se uită scurt la mine. Pare să nu știe despre ce vorbesc. Mai încerc o dată :

— Ați obținut toate semnăturile ca s-o instalați ?

In fine, îi pică fisa.

— A, chestia aia ? face din vîrful buzelor. Nu, vecinul de la ultimul etaj a refuzat să semneze. Așa c-am ratat contractul. Compania s-a dus la locatarii din blocul de alături. Tipic !

Işi contemplă pantofii jerpeliți din piele împletită și pare mîhnit de întorsătura pe care au luat-o lucrurile. Cît pe ce să-l compătimesc. Nu e decît un birocrat abuziv, dar viața cu o pensie de mizerie nu-i ușoară și nici n-arc copii care să se mai îngrijească de el.

— De ce a refuzat tipul de la ultimul etaj ?

întreb.

Vlaicu oftează și-mi aruncă o privire bănuitoare, de parcă aș ști eu foarte bine de ce.

— Fiindcă și-a făcut o grădiniță pe acoperiș și-i place să stea la soare, nu vrea să-și strice priveliștea cu o antenă. Și-apoi a lucrat treizeci de ani în radiocomunicații și spune că știe el foarte bine ce pericol e cu asta.

Urcăm și eu mă uit la licărul numerelor roșii care cresc în peretele ascensorului, ca febra. Și dacă tipul de la ultimul etaj are dreptate ? Dar ceva nu-mi iese la socoteală.

— Treizeci de ani ? Dacă era așa de periculos, de ce nu și-a schimbat slujba ? întreb.

Vlaicu ridică din umeri — ce-i mai pasă lui și de asta ? Liftul se oprește, ușile de oțel culisează cu un scîrțîit și Vlaicu coboară. Dar eu vreau să-1 mai întreb ceva, așa că țin ușa cu piciorul.

— *Domnu’* Vlaicu, dacă emițătorul e un pericol și firma îl montează pe blocul de alături, douăzeci de metri mai încolo, tot e un risc, nu ?, mai ales pentru vecinul de sus ?

Administratorul se scarpină în cap și privirea i se pierde în lungul holului plin de licuși mutanți. Am senzația că ar prefera să stea de vorbă cu ei, nu cu mine.

— Păi, chiar asta i-am zis și eu, îmi răspunde, dezumflat. Dar deșteptul n-a vrut să semneze.

De afară se aude o sirenă de poliție. Din parcare se aud lătrături. Se lasă scara, vine iarna. In scurt timp, facturile vor creste. Două sute de dolari ar fi fost totuși ceva.

I I

— Asta-i viața ! îi spun.

Vlaicu se uită prin jur de parcă i-ar fi frică să nu ne asculte cineva. Se apropie de mine și aproape șoptește :

— *Domnu'* Michael, să vă spun ceva. Blocul nostru are peste treij' de ani, n-am avut niciodată paratrăsnet și nu ne-a trăsnit niciodată I Nici măcar o dată !

Nu înțeleg cum de nu i-a trecut asta mai devreme prin minte Administratorului.

— Poate că nici nu ne trebuie paratrăsnet ? îmi dau cu cu părerea.

Vlaicu mă aprobă din cap.

— Asta i-am zis și eu ! îmi plasează, cu un rînjet răutăcios.

Acum chiar că nu mai înțeleg nimic.

— Cui, vecinului de sus ? întreb, complet în ceață.

— Nu, asta i-am spus Administratorului de la blocul de alături, zice Vlaicu și dă un bobîrnac absent într-o frunză cerată.

162

Un norișor cenușiu de praf cade pe gresie. Vlaicu mă fixează cu ochii lui albaștri, limpezi, de hipnotizator victorian. Are un ten diafan, Iară pată. Și e trecut de șaptezeci de ani. îmi aduce aminte de o figură de ceară. Mi-a luat piuitul. Vlaicu se apleacă spre mine, căci se simte dator să-mi explice :

— I-am spus Administratorului de alături că pur și simplu nu e corect ca ei să facă bani în timp ce noi ne îmbolnăvim. Nu e cinstit! La urma urmei, la ce bun un paratrăsnet ?

Norwegian Wouldn’t

îi spun taximetristului numele cinematografului, dar n-are idee unde e.

— N-am mai auzit dc el, îmi spune, săltîndu-și umerii pînă la urechile lui mici și păroase.

Iconița roz cu Fecioara Maria aninată de retrovizor se hîțînă ca și cum ar vrea să ne vină-n ajutor. Stăm la stop. E roșu. îmi scot blocnotesul și-mi răsfoiesc mîzgăliturile.

— OK, poate că vă ajută. Am scos adresa asta de pe Internet. Uitați-vă aici, vă rog.

Șoferul se uită în carnețel și citește, încrețindu-și nasul.

— OK, hai să-nccrcăm, zice.

Și ambalează motorul, pus serios pe treabă.

— Cc-ar fi să întrebați prin stație, ca să fim mai siguri ? îi sugerez.

— P-ăștia de la centrală ? zice, cam sceptic.

Mașina țîșnește brusc. Stopul verde îmi fulgeră prin fața ochilor. Ne înscriem la iuțeală în trafic. îmi spune că nu

Joc de cuvinte bazat pe omofonia *wood-would.* Titlul trimite la un cîntec al *Beatles-* ilor, *Norwegian Wood* (« Lemn norvegian »). *Norwegian Would* s-ar traduce prin « Norvegianul (ar) vrea », iar *Norwegian*

***Wouldn’t* prin « Norvegianul nu (ar) vrea ».**

164 vorbesc rău românește. îi răspund că să deprinzi gramatica e cam cum ai vrea să prinzi săpunul în cadă.

— Vorbiți englezește ? îl întreb.

— Norvegiană, îmi răspunde.

Casc ochii. Poftim ? Se pare că a întîlnit o norvegiancă superbă la București. S-au căsătorit, s-au stabilit la Oslo și au avut un băiat.

— Am prins limba în șase luni, uite-așa ! pocnește el din degete.

Cad pe gînduri în mașina care se bălăngăne în curbe. *Norvegiana parcă avea intonațiile acelea speciale și ceva litere ciudate ?* Nu-i ca și cum ar fi învățat franceză sau spaniolă. Omul trebuie că e genial.

— Ei, și cum a fost în Norvegia ? îl întreb. Nivel de trai foarte ridicat, nu ?

Aprobă de trei ori din cap. Dar zîmbctul lui are o nuanță de regret. Strînge din buze, și se concentrează asupra traficului aglomerat. Pe urmă oftează.

— E de necrezut, *domnu'* ! Atîta civilizație, atîta curățenie, totul modern, totul merge !

în afară de căsătorie, se pare, căci între timp a divorțat. Și de norvegianca lui frumoasă, căreia nu-i plăcea ciorba de burtă.

— Si băiatul unde e ? întreb. »

Se uită la mine de parcă aș fi pus o întrebare prostească.

— La București, bineînțeles. Dacă ar fi fost la Oslo, nu s-ar mai fi întors niciodată. Ia gîndiți-vă.

Mă uit după mașinile kamikaze cu geamuri fumurii și mă gîndesc. Măcar o să vorbească românește flăcăul.

După douăzeci de minute de zguduieli și slalom prin trafic, ajungem cam pe unde ar trebui să fie cinematograful. Numai că nu-i, și nici strada din harta de pe Internet pe care mi-o notasem în carnețel nu e. Am nimerit într-un

labirint de blocuri jegoase. Două adolescente șed pe scara unui bloc. Una mestecă chewing-gum, cealaltă își mestecă o șuviță. Șoferul meu se uită la ele. » » ,

— Să încercăm prin stație ? îi sugerez iar.

— Ce ? face, de parcă ar prefera să mai stea pe-acolo puțin. Eu bat cu degetul în ceas.

— Vă rog, haideți să ne grăbim.

Ridică din umeri și trage în fața unui chioșc, lîngă care stă o gașcă de țipi vînoși, între două vîrste, care scuipă semințe. Șoferul îmi cere carnețelul. 1-1 dau. Ii face semn » 1 * unui halterofil în maiou, care stă sprijinit de un copac noduros, cenușiu, cu o urmă proaspătă de pișat de cîine la bază. Tipul are nasul borcănat și păr sîrmos, negru ca smoala, tuns scurt. Bea cafea. Paharul de plastic e cît un degctar în pumnul lui. Se apropie de taxi și se chiorăște la carnețel, de parcă ar fi un careu de cuvinte-ncrucișate.

— Hă?

— Cinematograful. Unde e un cinema aici ? îl întreabă șoferul. »

Tipul își trage nădragii de trening în sus și zice :

— Nu-i nici un cinema pe-aici, încercați în centru.

Pe urmă se uită mai atent la carnete! si arată acolo ceva I I cu degetul lui butucănos :

— Și să știți că ați scris greșit numele străzii. Ați mîn- cat un « m ».

Băieții lui de lîngă chioșc rîd de prostănacul din Vest.

— Mulțumesc, *domnii',* zic.

— Cu plăcere, îmi răspunde și-și mai azvîrle niște semințe în gură.

Ne hurducăm mai departe prin hîrtoape, evitînd gropile mari. Parcă am merge pe o vată uriașă. Ce tracțiune 4x4 ! — Pe-aici ai nevoie de bocanci 4x4. Cartierul arată ca un cîmp de luptă, fără CNN.

— Si-acum ? mă întreabă șoferul.

1 »

— Am copiat corect, îi răspund. Am verificat de trei ori ! Site-ul mi-a dat o adresă greșită...

Mă răsucesc pe banchetă și mă uit descumpănit la praful pe care-1 ridicăm în urma noastră.

— Nu există adresa asta aici. Și — ați mai și scris greșit. Ați uitat « m »-ul.

— Hai na ? zic.

Zîmbește și dă din umeri — doar c absolut limpede pentru oricine are mintc-n cap, cum are el. încerc să-mi imaginez cum, în urmă cu cîțiva ani, într-un apartament nordic impecabil, cu încălzire prin podea și saună la colțul străzii, îi explica soției lui blonde și înlăcrimate de ce băiatul nu poate să crească la Oslo. Mă întreb cum se spune « la revedere » în norvegiană.

— Mergem spre centru ? mă întreabă, smucind brusc mașina din deșertul de blocuri și intrînd într-o intersecție » » »
1
aglomerată. Mă uit iar la ceas.

— Nu, mulțumesc, e prea tîrziu acum. Duceți-mă acasă.

— Dar cinematograful e în centru. Credeam că vreți să mergeți la film, îmi răspunde.

— Am vrut, dar n-ați reușit să-l găsiți, nu-i așa ?

Pare dezamăgit. Ar fi fost o cursă bunicică.

— îmi pare rău, murmură. Dar apropo, ce film era ?

— *Blood Diamond,* cu Leonardo di Caprio.

— E bun ? mă întreabă. Mă scarpin în cap — nu știu ce să zic.

— Nu știu, spun pînă la urmă. Nu l-am văzut încă.

— Aha, face.

Mă lasă acasă și își mai cere o dată scuze. E simpatic tipul, în fond, așa că-i mai dau ceva pe deasupra. Dar nu ce-aș vrea — aș vrea să-i dau ideea să-și găsească alt job. Să predea norvegiana, de pildă.

Pacea în suflet

— Vrei să vii la o înmormîntarc ? mă întreabă prietena mea Lumi cît moșmondim pe la cutiile noastre poștale gri și le golim de reclame.

La început am impresia că glumește. Dar vorbește serios și c tristă. A plîns foarte mult. Are ochii roșii ca de crap.

— Cine a murit ? o întreb încet, uitîndu-mă fix la cutia mea gri. Cineva mi-a șutit *The Economist.*

— Unchiul Gheorghe. Avea Parkinson, ți-aduci aminte ? L-ai cunoscut acum șase luni.

îmi aduc aminte de excursia la Brăila. Șase *luni ?* Parcă ar fi acum șase ani — din pricina verii ăsteia lungi și fierbinți.

— A, da, îmi aduc aminte, tipul cu fratele care-i făcea greutăți ? zic.

Lumi se însenineează.

— Mulțumesc, zice și o ia spre lift. E luni. Nu vreau să merg singură acolo. O să fie scandai cu banii. Trenul e la 7 dimineața, din București. O să-ți iau eu bilet.

Ușile liftului se închid și n-apuc să-i mai zic că *nu asta am vrut să spun.*

A doua zi cumpărăm flori de la țigăncile de lîngă bloc. Taraba lor e într-o zonă pe care agenții imobiliari locali ar numi-o *boemă :* străzi pavate cu

piatră și gunoaie pînă la

168 genunchi. Cu toate astea, Lumi spune că florăresele sînt amabile și n-au prețuri mari. Așa că stăm și așteptăm pînă ne fac două coroane din flori și ramuri de brad, sîrmă și scîndurele.

Una dintre florărese are pe puțin o sută de kile. E îmbrăcată într-o rochie albă, strîmtă, cu decolteu adînc, si are pantofi cu tocuri înalte. Părul oxigenat, galben strălucitor, c legat la spate într-o coadă foarte lungă. Mănîncă semințe de dovleac și îl tot înjură pe un pirpiriu de la taraba de vizavi fiindcă și-a pus manelele — turbo-folk-ul românesc — prea tare. Femeia are dreptate, dar el doar îi rînjește de peste drum, parc-ar zice *ei, și ce ?.*

Sosesc niște mașini mari si lucitoare, cu băieți la costum și ochelari-oglindă. Se tîrguie la preț pentru niște buchete uriașe. Florăresele le răspund cu voci cîntate. Apare o fur- gonetă. Florăresele o umplu cu flori. Pleacă și, cînd trece pe lîngă noi, Lumi îmi arată inscripția de pe aripă. E logo-ul unei florării cu comandă pe Internet și adresa unui site.

-—- Tipul cu sitc-ul cere de trei ori cît plătesc eu aici, spune Lumi, uitîndu-se după furgonetă.

— El e intermediarul, îi spun. Așa se cîștigă banii.

— O fi avînd și el de dat șpăgi în stînga și-n dreapta, oftează Lumi.

— îmi închipui că înmormîntările sînt o afacere bănoasă, nu ?

— Ba bine că nu, îmi răspunde Lumi. Așteaptă să ajungem la Brăila. II ții minte pe Virgil ?

Un cățeluș maro drăgălaș, cu o fundă roz, se

lipește de mine și îmi linge gleznele, fiindcă acolo dă de sare. *Virgil ?* Parcă-mi spune ceva. Și-mi aduc aminte : fratele dificil, cu ochii pe parale.

In trenul de Brăila, Lumi arată ca o tînără călugăriță. E îmbrăcată în negru, cu o basma de mătase neagră pe cap.

Dar arată mai bine ca data trecută, de parcă s-ar fi împăcat cu dispariția unchiului ei preferat. Am pus cele două coroane sus, în plasa de la bagaje. Cîțiva călători ne adresează o grimasă tristă, iar noi le-o întoarcem.

Defilează prin fața ochilor noștri cîmpiile nesfîrșite ale Munteniei — Lumi are timp să-mi depene toată povestea. Unchiul Gheorghe s-a născut în 1925. Copilărie obișnuită, școala primară, a întîlnit-o pe Tanti Aneta și s-au căsătorit de tineri, n-au avut copii. O dată pe an se ducea la o mănăstire, unde sc ruga și-i ajuta pe călugări la treburile lor.

— Era foarte credincios, spune Lumi, pînă cînd l-au băgat la pușcărie.

Renunț la peisaj și mă uit surprins la ca, în legănatul trenului.

— Pușcărie ?

— Șapte ani.

— De ce, ce-a făcut ? întreb, mirat.

— Nimic, a picat de fraier.

Se pare că din biroul în care lucra el a dispărut o mică sumă. Cineva l-a arătat cu degetul pe el și el a fost prea slab ca să se apere.

— La pușcărie l-au bătut de l-au secat, continuă Lumi. A ieșit alt om dc-acolo — și mereu bolnav, ba de una, ba de alta.

— Erai foarte apropiată de el ? o întreb.

Lumi dă apăsat din cap și-mi povestește despre vremurile bune. Unchiul Gheorghe o ducea la plimbare și odată a învățat-o cum să se întindă pe burtică în noroi după o inundație și să scoată peștii rămași în urmele adînci de copite ale vitelor din sat.

— Mai simt încă peștișorii ăia gîdilîndu-mi palmele, îmi spune cu un surîs nostalgic.

Unchiul Gheorghe a ajutat-o și cu cititul. Tanti Aneta le făcea rochițe frumoase Luminiței și celor trei surori ale ei,

care sînt acum în străinătate si mai trimit clin cînd
în cînd 1
cîte ceva acasă.

Ascult fermecat amintirile luminoase din copilăria ei nevinovată la țară, din vremea cînd fantasmagoria socialistă numai lapte și miere nu se transformase încă într-un coșmar cu foamete, cozi lungi și turnători ticăloși.

— Unchiul Gheorghe n-ar fi furat un ac. Era un om cumsecade ! spune Lumi cu lacrimi în ochi.

Cimitirul e undeva la marginea de sud a Brăilei, lîngă o pădure mare și frumoasă. Capela mică, cu pereți pictați, are deasupra un uriaș clopot vechi, care ar putea sta la fel dc bine într-un sat mexican sau pe puntea unui galion. Bărbați voinici, înarmați cu lopeți, cu pieptul gol și ars de soare, umblă de colo-colo în pantaloni scurți murdari și cu tricoul înfășurat pe cap, să se apere de dogoare. Betoniere mari duduie pe șoseaua aglomerată, în drum spre vreun șantier din

apropiere. România e în construcție. Pă- mîntul se zguduie ca la cutremur. O mie dc schelete s-or fi zgîlțîind acum în morminte. Participă și ele în felul lor la evenimente.

Unchiul Gheorghe e în capelă. Stă întins într-o cuție butucănoasă dc lemn și are obrazul cenușiu și țeapăn. Parc mai mic dccît ultima oară cînd l-am văzut. Are părul spălat și pieptănat, un costum bine călcat, și pălăria albă dc pai i se odihnește la cap. Mîinile lui mici stau încrucișate pe abdomenul scobit. Cîteva bătrînici în haine de doliu, cu expresii sumbre, șed înghesuite pe niște bănci scorojite de lemn. Lumi și cu mine intrăm și ne închinăm, apoi ne tragem deoparte, aștcptînd să-nceapă slujba. A trecut deja ora fixată.

— A făcut cancer de ficat și de prostată de la medicamente. Avea dureri groaznice, îmi spune Lumi în timp ce

171 facem cîțiva pași pe *o* alee îngustă din cimitir. Lespezi identice de mormînt se înșiră rînduri-rînduri ca niște cutii de » 1
fulgi de porumb într-un supermarket.

— Nu prea e ioc pe-aici, constat. De ce e atîta înghesuială, cu tot pămîntul ăsta împrejur ?

— E proprietate privată, spune Lumi. Afaceri bănoase, cum ziceai. Fiecare centimetru contează.

Soarele ne bate drept în creștet și sînt pe puțin 3S°C. E aproape insuportabil chiar și pentru noi. Mă gîndesc la Unchiul Gheorghe. încerc să-mi închipui cum e să fii sechestrat pe căldura asta într-un apartament care pute a propria ta urină, cu mîini care tremură și-n somn și un cancer carc-ți roade mațele de zece ani. Unchiul Gheorghe — ce sfirșit, bietul de el !

— Nu mai voia să mănînce, nu mai putea să

facă pipi, continuă Lumi. Doctorii i-au spus să bea mai multă apă. El le-a spus că asta nu ajută și că vrea să moară odată. Și ei i-au spus că și-așa n-o mai duce mult.

Ne întoarcem Ia capelă și ne așezăm pe un zid scund. Lumi îmi spune cîte ceva despre fiecare dintre oamenii care sosesc pe rînd la înmormîntare.

— O vezi pe doamna care coboară din Dacia aia roșie ? E Tanti Maria, care locuia aproape de noi cînd eram mici. Și pe bărbatul în albastru ? E vărul dc-al treilea al tatei, fiică-sa e în Australia.

Dar Lumi tace cînd apare un tip cu un aer dur, pantaloni murdari, sandale în picioare și pieptul păros la vedere în cămașa larg descheiată, de un negru spălăcit. Parcă îl știu de undeva. L-am mai văzut, dar nu mai știu unde.

— Și ăsta cine e ? o întreb.

Lumi trage aer în piept cu dinții strînși și clatină din cap.

— Ah, ăsta c Virgil, fratele lui Gheorghe, îmi spune cu voce scăzută. Un nemernic.

Acum îmi aduc aminte. Virgil se-nvîrte pc-acolo cu pasul apăsat și afișează un aer preocupat. Arată de parcă vine direct de la sapă. Le șoptește cîte ceva băbuțelor, îl bate pe spate pe preot, își pune mîinilc-n șolduri de parcă el ar fi șeful. Chiar o fi, tot ce se poate. Dar sînt curios. Lumi îmi povestește, în timp ce capela de sub clopotul uriaș, ruginit, se umple încet de lume.

— Săptămîna trecută, cînd Tanti Aneta știa deja că Unchiul Gheorghe e pe ducă, l-a chemat

pe Virgil să-i dea o mînă de ajutor la pregătirile de înmormîntare. Virgil a acceptat, cu condiția ca ea să-i cedeze apartamentul, să i-l vîndă. Tanti Aneta n-a vrut, că doar e casa ei, așa că el a lăsat-o baltă.

— Da, sigur, îi răspund, și imaginea familiei ei mi se recompune în minte. Voia apartamentul ăsta de luni de zile !

Mă uit la un vierme gras și lung care șerpuiește prin țărînă la picioarele mele, de parcă ar ști că-i invitat la cină. Cînd ridic ochii, Virgil tocmai dă mîna cu trei doamne în negru care au venit împreună. Le primește condoleanțele, recunoscător, cu o expresie îndurerată, ținîndu-și mîna bronzată și păroasă la inimă. E plin de noroi pe pantaloni. Lumi își leagănă și troncăne tocurile pantofilor negri, îl urmărește atentă.

— Ei, și cînd a murit Unchiul Gheorghe, Tanti Aneta și o femeie din vecini l-au spălat și l-au îmbrăcat. Șase ceasuri s-au chinuit cu el. Și vezi cît de mică e ! Se pare că un cadavru se face foarte greu și nu e deloc simplu de mișcat, *rigor mortis,* și toate cele. Nu e o treabă pentru o văduvă.

— De ce n-a chemat pe cineva de la pompe funebre ? întreb.

— E prea scump ! Așa e ea, strânsă la pungă. Dacă îi trimitem noi bani, îi pune la saltea.

— Te-a sunat ?

— Am sunat-o eu. Dar îmi spunea mereu că *totul e în ordine.* încăpățînată ca un catîr !

— Și individul ăsta, Virgil ?

— N-a trecut pe la ea nici măcar o dată, necum

s-o ajute sau s-o ducă măcar cu mașina. Tanti Aneta a trebuit să se roage de prieteni și de vecini să-i dea o mînă de ajutor cu înmormîntarca, și se pare că n-a fost ușor.

— Dar cu tatăl și cu mama ta ce e ? o întreb. Nu puteau s-o ajute ei ?

Lumi scoate un mîrîit neputincios.

— Ei stau la țară. Și pe urmă, taică-miu nu-i bun la așa ceva, zice că-i e frică de înmormîntări. Iar cînd, în fine, a aflat mama și a venit la Brăila s-o ajute, totul se terminase deja. Tanti Aneta e foarte supărată, mai ales pe Virgil. O bate încontinuu la cap cu banii.

Nici nu terminăm bine de vorbit, că o Dacie prăfuită trage în parcare și din ea coboară văduva îndurerată. Tanti Aneta arată de parc-ar fi trecut prin iad. E palidă și obosită. Are ochii înfundați în orbite. Merge cu pași mărunți, puțin adusă de spate — probabil, de pe urma atacului cerebral. Dar zîm- beste cînd ne vede, t

— Ce faci, Lumi ? zice și-i întinde o mînă plăpîndă. Se îmbrățișează, dar nu se pupă, fiindcă aduce ghinion și Tanti Aneta a avut destul parte de el.

In timpul slujbei, Tanti Aneta plînge încetișor. Se apleacă deasupra sicriului, închide și deschide gura ca un pește, parcă ar comunica pe tăcute cu răposatul ei soț. încerc să-mi imaginez cum va fi fost cu ani în urmă, șapte ani de zile singură acasă, în vreme ce toată strada îl bîrfea pe Gheorghe al ei, omul cumsecade închis pentru furt. *Nu iesejumjarăjoc, nu ?*

Preotul cîntă prohodul și fratele Virgil, lîngă coșciug, își face cruce din trei în trei secunde, privind țintă cu ochi

 mari și lăcrămoși la trupul uscățiv al fratelui său, ca sfîșiat de trista despărțire. Și fără contractul pe apartament, chiar că așa o fi.

Pe urmă apucă un coșuleț împletit în care se află o sticlă de țuică și o strachină cu ceva care arată ca o pastă maro. Mișcă încet coșulețul încoace și-ncolo pe deasupra capului cenușiu al lui Gheorghe. Preotul și doi țîrcovnici psalmodiază și fiecare fi trage încet de mînecă pe cel din față — o tradiție ortodoxă care făgăduiește veșnica pomenire a celui răposat.

Cortegiul o apucă spre mormînt într-o neorînduială lipsită de pictate. Băbuțele în negru se înghiontesc ca să ajungă mai în față, așa încît pînă și Tanti Aneta se trezește că e dată deoparte. Aerul se umple de bocete sfîșietoare, dar Tanti Aneta se ține tare. Pășește singură, înlăcrimată, cu capul plecat.

Lumi și cu mine purtăm coroanele aduse de la București — singurele flori pe care le-a căpătat Unchiul Gheorghe —, dar nimerim undeva pe la mijlocul cortegiului. Nu e vina noastră — nu ne-am așteptat la îngrămădeala asta de băbuțe speriate. Dar chiar și așa, tot ele ne înghiontesc cu pumnișorii lor ascuțiți și ne șoptesc *duceți-vă înjață, că acolo vă e locul.* Sper că Gheorghe ne vede și știe că ne dăm toată osteneala.

Stăm într-o latură și ne uităm la preotul care face ultimele rugăciuni. Un găligan ars de soare, la bustul gol, trage de niște sfori groase și le strigă ce să facă groparilor cînd sicriul e coborît în groapa îngustă. Are bicepși uriași, iar pe unul din ei se vede un tatuaj jalnic cu un palmier verde praz care parcă ar face reclamă la vacanțe cu reducere. Pe piatra de mormînt, sub numele lui Gheorghe, e gravat deja și numele lui Tanti Aneta.

O întreb pe Lumi de ce — doar Tanti Aneta e în viață.

— Lui Tanti Aneta îi place să prevadă totul, îmi șoptește Lumi. Multi oameni fac asa.

I * 1

Tanti Ancta se uită la piatră de parcă ar vrea să se asigure că numele ei este scris corect.

Praznicul se dă într-un fel de magazie de la marginea orașului — pereții albi sînt plini de crucifixuri din lemn întunecat și icoane pictate. Ține de biserică, dar miroase mai degrabă a spital — a dezinfectant și-a clor, a varză și a pui fript.

In drum spre sala marc de mese, trec pe lîngă bucătărie. Ușa e întredeschisă și înăuntru îl văd pe preotul cel gras. Apucă ceva dintr-o oală neagră, mănîncă și se linge pe degete. Mă observă și se întoarce cu spatele. Spatele lui larg e acoperit cu un veșmînt negru care cade în falduri elegante pînă la pardoseala de gresie.

Lumi si cu mine ne alăturăm invitatilor. Sîntem
vreo » 1
patruzeci. Nu mă pot împiedica să nu mă mir : dacă Gheorghe avea atîția prieteni, pe văduva lui firavă cum de n-a avut cine s-o ajute cînd a murit el ? Pe de altă parte, cei mai multi dintre ei sc-ntreabă cine oi fi eu și ce caut aici. Bună întrebare !

Sîntem mînați spre masa din capăt, plină de platouri cu carne și brînză, sticle de apă, coșuri cu pîine și — mai ales — mici boluri de porțelan cu pasta aceea maro pe care am văzut-o și în coșulețul de nuiele al Unchiului Gheorghe. E

făcută din grîu, nuci și scorțișoară. Constat că e dulce și-ți vine să tot mănînci.

— *Colivă,* îmi spune Lumi, luînd o măslină. Se dă în România la înmormîntări.

— Poți să-mi dai reteta ? o întreb, încărcîndu-
mi iar » ♦ ’
furculița.

— De ce ? Ți-ai programat vreo înmormîntare ? mă întreabă.

— Intr-o bună zi, îi răspund.

176

Cîteva minute mai tîrziu, Tanti Aneta vine lîngă noi și începe o discuție personală cu Lumi și cu mama ei. Cumnatul Virgil le urmărește foarte atent de la masa lui în timp ce se luptă cu un copan de pui. Mă măsoară și pe mine din cap pînă-n picioare. întorc capul.

La scurt timp, ne suim într-un tramvai hodorogit și ajungem la micul apartament al lui Tanti Aneta. Miroase a pipi. Vitrinele diniemn lustruit sînt pline de căței de porțelan și cărți despre lisus și Lenin. Pe pereți se văd niște fotografii în culori aprinse — printuri trase în folie lucioasă. Lumi desprinde una și mi-o arată : două dintre surorile ei la New York. Arată ca niște vedete de cinema la plimbare prin Queens într-o iarnă, cu zîmbete largi, ochi strălucitori și pungi cu tîrguieli.

— Nu e blană adevărată, mă lămurește, arătînd cu degetul gulerele lor uriașe, pe care s-au așezat fulgi de zăpadă.

Tanti Aneta șade ca un copil pe canapeaua lată — picioarele ei scurte nu ating podeaua. Pare să

aibă șapte, nu șaptezeci de ani. Două bătrînele îndoliate se agită primprejur și aduc cafea. Mama Luminiței s-a așezat confortabil și ne împărtășește sfaturi medicale culese de prin reviste. Lumi îi spune să termine cu vorbăria, că are ceva mai important de spus. In mica sufragerie se lasă liniștea.

— Tanti Aneta, continuă Lumi, noi am vrea să te duci în vizită la New York.

— Care « noi » ? o descoase Tanti Aneta, cîtuși de puțin impresionată.

— Eu și surorile mele. O să-ți plătim biletul de avion. Iți iei liber, îți mai limpezești gîndurile, și noi îți facem curat aici și renovăm.

Tanti Aneta se încruntă, își prinde buza de jos între degete și cade pe gînduri.

— Dar n-a fost niciodată cu avionul, spune mama lui Lumi. Care, firește, a fost.

își încrucișează brațele în chip de centură de siguranță și aruncă o privire în jur prin ochelarii ei mari, ca și cum ar fi rezolvat problema.

— Si ce dacă n-am fost ? se răstește Tanti Aneta si-i face I » »
apăsat cu ochiul Luminiței. Spune-lc că vin !

Cele două băbuțe în negru se uită una la alta și apoi la prietena lor, de parcă Tanti Aneta și-ar fi ieșit din minți. Ea le aruncă un zîmbet șăgalnic, de parcă i s-ar fi așternut pacea în suflet.

Vacanță plăcută I

Pc moment, nu-mi dau seama ce se întîmplă. Alergatul are și acest efect: mintea ți-o ia razna spre locuri liniștite în timp ce-ți cresc cndorfinele și cazi într-un fel de transă, în care singurele sunete care răzbat sînt cele produse de mașini, fiindcă ele te pot ucide, și ciripitul păsărilor, fiindcă e hipnotic. Dar azi mă smulg din visare manevrele unui grup de tineri.

Sînt patru — trei adolescente voinice în maiou, fuste scurte și adidași, și un băiețel în picioarele goale, care are pe el un short galben, lălîu. Sînt cu toții negricioși și șed pe zidul lung și scund din fața Parlamentului, legănîndu-și picioarele și privind la traficul rapid pc șase benzi. Patru copii romi care se bucură de lunga vară toridă a agitatului București. Sau poate că nu se bucură — sînt, probabil, plictisiți, săraci și n-au altceva mai bun de făcut. Mi-e puțin milă de ei. In spatele lor, o porțiune de iarbă pîrjolită se înalță spre un pîlc de copaci înghesuiți. Dincolo de ci se află partea mizerabilă a cartierului nostru, unde stau țigani în vile distruse și cîini agresivi adulmecă prin grămezi de gunoaie. Nu s-au prea băgat banii în zona asta.

Alerg de-a lungul gardului verde din jurul Parlamentului și, la 200 m în fața mea, le văd pe fete traversînd stra-

179 da în fugă printre mașini. Au sărit gardul de partea asta și se apropie de o femeie singură. Eu continui să alerg — sînt atent unde pun piciorul, să nu nimeresc în vreo groapă sau într-un rahat de

cîine. E o căldură infernală si mai am vreo t
oră de fugit.

Cînd îmi ridic iarăși ochii, îi văd pe copii fugind și mai repede înapoi. Par tare grăbiți. Femeia cu care au vorbit a rămas în loc, cu mîinile în șolduri, și se uită după ei. Cînd trec pe lîngă ea, observ că e foarte în vîrstă și pare supărată. Stă cu gura căscată, plină de salivă — are o expresie de parcă ar fi văzut ceva urît. își duce două degete uscățive la frunte, foarte tulburată. Mîna ei e aproape translucidă în lumina puternică a soarelui. Vene albastre i se împletesc sub pielea lăptoasă, ca rîurile pe o hartă. Ii urmăresc privirea ațintită în urma celor patru copii. Tocmai gonesc peste porțiunea pîrjolită înspre zona locuită de romi. Unul dintre ei duce o geantă și tocmai o azvîrle în sus. Dispar cu toții în pîlcul întunecat de copaci. Mă uit iarăși la femeie. Se îndreaptă spre ghereta de pază de la o intrare din apropiere și bate în geamul prăfuit. Abia cînd ajung la colț îmi dau seama ce s-a întîmplat. Au jefuit-o.

Cîteva zile mai tîrziu, copiii sînt tot acolo. Eu am ieșit iarăși la alergat — mai am vreo sută de metri pînă la ci și îi văd perfect. Soarele bate drept în creștet și trotuarul e pustiu. De data asta, fetele rămîn la marginea străzii, așezate pe zidul scund de sub copaci, și-și bălăngăn picioarele. Băiețelul în picioarele goale lipăie de unul singur printre mașini și vine să se așeze pe gardul verde dinspre mine, ca și cum ar aștepta pe cineva. Și, într-adevăr, de după colț se ivește un puști care vorbește la mobil. Are vreo doisprezece ani. Țigănușul merge cîțiva pași alături de el, cu mîna întinsă, parcă cerșind un bănuț. Puștiul celălalt îl alungă cu un gest

 și-și vede de drum. Băiețelul rom îi smulge telefonul din mînă și o ia la goană. Victima rămîne o clipă locului, apoi o ia la fugă după hoț, strigînd în timp ce traversează strada printre mașini. Dar copilul rom e mult mai iute. în cîteva secunde a ajuns la pîlcul de copaci, unde îl așteaptă fetele. Se fac cu toții nevăzuți, într-o pată de culoare. *Adio, fraiere I*

A treia oară alerg pe trotuarul accidentat pe la cinci după- masa. Nu e ora cea mai bună, circulația este intensă si înghiți gaze de eșapament la greu, ca să nu mai zic de înjurăturile șmecherilor obraznici din mașinuțele lor de doi bani, cu ditamai eleroanele lipite pe portbagaj. îmi trag șapca de baseball pe frunte și-mi potrivesc ochelarii de soare pe nas. Ce contează ! în zece minute am să mă înalț în zbor.

Văd totul de la 150 m. Știu exact ce are să se întîmple și sprintez ca să intervin. Le văd pe cele trei fete rome tra- versînd agale strada, urmate de băiețelul desculț. Mișcările lor au ceva foarte hotărît — sînt nici prea iuți, nici prea lente, ca niște leoaice de pe *Animal Planet* pornite pe urmele prăzii. Nu e nimic personal. E vorba de o treabă, de supraviețuire chiar.

Grupul o ia de-a dreptul spre trei inși care trec prin fața Parlamentului, dintre care unul face fotografii. Țigănușul se apropie și se face că cerșește. Cele trei fete iau distanță pentru a-i înconjura pe cei trei străini care nu bănuiesc nimic. Are loc o scurtă învălmășeală. O palā de vînt fierbinte aduce pînă la mine un strigăt de protest. Copiii romi o iau la fugă și traversează strada printre mașini spre ascunzătoarea dintre copaci. Totul a durat treizeci de secunde, *thank you very much.* Una dintre fetele voinice fuge atît

de tare, îneît sînul drept îi scapă din maioul larg — o pată albă care saltă în sus și-n jos. Dar nici nu-ncearcă să se acopere. Cineva o claxonează. *Alo, drăguțo I*

181

Ajung la locul faptei transpirat și cu sufletul la gură, după sprintul de 150 m. Două dintre victime — o doamnă puțin trecută și un june de vreo cincispreze ani — strigă una la alta în germană. Femeia are ochii obosiți, e nefardată și are părul încărunțit prins într-o coadă de cal. Un șir de turcoaze hippy îi atîrnă pe un tricou decolorat Jack Daniels. Juniorul are blugi peticiți și niște ochelari de soare care par scumpi. La gît ține un Nikon mare, cu un zoom cît o cutie de Cola. Ii urmărește pe hoți prin obiectiv și trage două poze. Deșteaptă chestie ! Ar putea fî de folos.

împreună cu cei doi nemți mai e o femeie zveltă, într-un costum elegant de in, care-și ține strîns geanta. Strigă ceva în telefonul mobil — pare să cheme poliția.

— Ce-au furat ? întreb, uitîndu-mă spre pîlcul de copaci.

Hoții se pierd în depărtare.

— Mobilul meu ! se vaită nemțoaica hippy cu brațele în lături.

— I-am fotografiat, spune flăcăul, arătîndu-mi ditamai Nikonul lui.

— Ai noroc că nu ți-au luat aparatul, îi spun. Puștii ăștia sînt puși pe treabă.

— Am crezut că cerșeau, adaugă femeia, albă la față și cu ochii în lacrimi. Romànca zveltă parlamentează încă la telefon, pășind nervoasă de

colo-colo.

— Haideți cu mine, îi invit pe cei doi nemți, care mă urmează ca doi mielușei. O luăm la vale spre cel mai apropiat post de pază. Soldatul de gardă e în uniformă bleumarin. Stă cu picioarele depărtate și cu mîinile la spate, marțial. Mă salută din cap. Ii răspund la fel. Ne știm din vedere de cînd tot alerg în jurul Parlamentului. Dar cu el n-am stat niciodată de vorbă pînă acum.

— Ați obosit, mă înștiințează, de parcă ar fî vrut să-mi spună asta de luni de zile.

Eu scutur din cap.

— Au fost jefuiți, îi răspund.

Ișị dă șapca albastră pe spate și se uită la fețele palide ale nemților.

— Aoleu, iarăși ? oftează și pune mîna pe aparatul de emisie-recepție.

— Mult noroc, le urez turiștilor și îmi reiau cursa.

Șoferul latin

Pînă la urmă, nimeresc la adresă. Biroul e lună, cu scaune moderne din țeavă de oțel și imitație de piele neagră. Decorul are ceva simpatic, de vară — galben citron, bej. Bc- culețc prinse pe sîrme invizibile dau o lumină strălucitoare, ca într-un magazin de bijuterii. Din difuzoarele Bose fixate discret pe perete se aude o muzică plăcută de atmosferă. Funcționara, îmbrăcată într-un costum impecabil de in, e tînără și amabilă. E bronzată, arc o bărbie energică și ochii ei căprui strălucesc înțelegători în timp ce-mi spune tot ce trebuie să știu.

— E o greșeală că v-au trimis la noi.

Următoarea etapă : notariatul. Junele meu șofer de taxi pare hotărît să doboare recordul de viteză la sol. Are cel mult douăzeci de ani. Derapăm scrîșnind pe două roți în curbe. Parc să ia celelalte mașini drept simple obstacole și pietonii, drept cetățeni de rang inferior. Mașina se zguduie toată revenind pe patru roți. 11 rog s-o ia mai încet. îmi spune că șeful îi cere să-și facă planul. Nu cred că șeful i-a dat voie să pocnească ziduri, poduri, mașini, cîini și oameni în acest scop. 11 mai rog o dată să meargă mai încet. De

data asta începe să rîdă și-mi spune :

— Nici o grijă, nu e nici un pericol ! Eu sînt altfel. Sînt latin ! E la fel în Italia, în Spania, nu ? Conducem ca ei !

Calcă acceleratorul și țîșnim la deal pe lîngă ministerul Apărării. Mă simt ca-ntr-o rachetă în drum spre Marte. Dintr-o clipă în alta o să dispărem într-o gaură neagră, o să reapărem în Roma Renașterii și o să fim arși pe rug.

— Nu crezi că legea gravitației se aplică și la București ? îl întreb.

— Nu mă bag în politică, îmi răspunde fără urmă de zîmbct. Ori are umor, ori e sinucigaș.

La stopul dc la Marriott încetinește ca să tragă o dușcă dintr-o sticlă de Cola de 2 1 și să arunce o privire în parcare, unde un Porsche crem e garat lîngă un Aston Martin cenușiu. Mai sînt acolo un Lamborghini galben și un Eerrari roșu. își lasă capul în jos spre blugii lui decolorați din fabrică și închide ochii. Poate că c obosit. Sau poate că se roagă și are o viziune în care se face că agață gagici într-un Scaglietti 612. Dar cînd se pune roșu la stop, e iar cu mine în Dacia lui galbenă și frămîntă schimbătorul de viteze de parcă mămica lui latină și severă l-ar fi pus să învîrtă aluatul cu lingura de lemn.

— Ai condus deja prin Italia ? îl întreb.

Dă din cap și schimbă banda în ultima secundă.

— încă nu, mormăie cu un zîmbet optimist.

— Dar în Eranța sau în Spania ? întreb.

Stomacul mi se suie în gît de parcă am Ii pe

mare. — Nici, îmi răspunde, aruneîndu-se într-

o curbă, îmi aruncă o privire suspicioasă și mă întreabă : — Dar dumneavoastră ?

Mi-a ajuns deja. Simt că mi se face rău. Nu înțeleg de ce trebuie să rabd chestia asta. Mă decid să-nccrc terapia dc șoc.

— Da, am condus în țări latine, îi răspund. Și, pe cît am văzut, majoritatea șoferilor latini nu conduc ca dumneata.

Ce-i drept, conduc uneori repede. Dar, de regulă, conduc prudent, în Europa cel puțin.

începe să rîdă de mine.

— Păi, dom’le, eu fac taxi și aici sîntem în România ! Asta nu e viteză I Să mă vedeți cînd...

— Dar există un loc, îl întrerup cu, unde foarte mulți conduc ca dumneata.

îmi aruncă o privire fascinată, de parcă s-ar uita la Discovery cu chipsuri și șase beri la-ndcmînă.

— Unde ? mă întreabă cu un rînjet și e cît pe ce să șteargă bara din spate a unui autobuz.

— In Africa, îi spun.

Se răsucește scurt, ca o bufniță. Se uită bine la mine. Rînjetul i s-a evaporat. încetinește.

— în Africa ? mă întreabă neîncrezător.

încerc să ghicesc ce-o fi acum în capul lui. Probabil că-și zice *în Africa, la colorații ăia ?* Dar, sincer vorbind, nu-mi pasă nici atîtica de ce gîndește. Mă bucur doar că nu mai încercăm să depășim viteza sunetului. Șoferul meu pare acum buimăcit sau șocat și probabil că încearcă să se dumirească dacă nu cumva vreau să-l insult.

Un Hyundai coupe cu garda joasă se furișează

pe lîngă noi. O mașină grozavă, condusă de o blondă suplă care trage dintr-o țigaretă subțire. Șoferul meu nici nu clipește. își mută privirea de la stradă la mine și înapoi. O fi crezînd că sînt ET.

îi povestesc, așadar, că mulți africani par să aibă o atitudine fatalistă și că, în ciuda farmecului său incontestabil, continentul are unele dintre cele mai periculoase șosele din lume. Șosele cu șoferi care beau bere la volan și își cojesc bananele la 140 km pe oră în camioane încărcate de stau la 45°, care îți vin din față pe banda ta și te scot din șosea. Te ferești sau mori.

— Banane ? face.

— Da, chiar așa, îi răspund. Cu cît conduc mai repede, cu atît fac mai multi bani. Cam ca dumneata, îmi închipui, atît că n-au chestia asta *în sînge,* cum spui dumneata.

îmi cîntăreștc spusele și conduce mai încet acum, igno- rînd claxoanele din spate.

— OK, poți să mă lași aici, îi spun.

Trage la bordură și-mi dă chitanță. Ii plătesc și-i dau și un mic bacșiș. Iși bagă banii în buzunar și mă întreabă :

— Unde ati fost in Africa ?

»

— în mai multe locuri, îi spun. Dar, dacă ai să ai ocazia, mergi cu mașina de la Kigali la Nairobi sau de la Abuja la Kano. Se conduce repede, așa că, probabil, o să-ți placă. Ah, și fii atent la autobuzele care ard prin șanțuri, la camioanele făcute praf și la cadavrele de copii care atîrnă prin copaci.

Trage portiera și pornește, cu ambele coate pc

volan.

Domnișoara avocat

Stilista-șcfa a salonului de coafură din cartier are un păr tară cusur — blond-argintiu, tuns scurt și drept. Bluza ci albă, elegantă, stă cu gulerul ridicat și ultimii nasturi dcscheiați, ca să i se vadă decolteul bronzat. Pantalonii ci pescărești strîmti si balerinii bleumarin îmbină luxul cu confortul. Arată » t
foarte bine și miroase ca o florărie. Are vreo patruzeci de ani și e foarte sigură de sine, dar am impresia că, în ceea ce mă privește, nu e la fel de sigură. Stau de partea cealaltă a tejghelei albe, curbilinii, de la recepție și mă uit în jos la caietul ei cu programări, în timp ce ea trece cu unghia roșie peste o listă de nume și de ore.

— Pentru dumneavoastră ? mă întreabă, aruneînd o privire la moțurile mele ciufulite. Dau îndatoritor din cap. îmi găsește numele.

— Aha, da, îmi spune pe un ton de dirigintă. Ați putea să așteptați cinci minute ? Sîntem cam aglomerați, după cum vedeți. Doriți o cafea ?

Accept și mă scufund într-o canapea adîncă, în care mă simt ca Penelope Cruz.

Salonul c zugrăvit în alb strălucitor, dar cîteva porțiuni au culoarea piersicii — un contrast foarte șmecher. Probabil, creația unui designer. Oglinzile uriașe sînt curate lună. Par-

 closeala ele mozaic sclipește ca într-un hotel de lux de pe Riviera italiană. Vitrinele sînt încadrate de perdele cu mărgele negre, iar pe pereți se aliniază rafturi de oțel lucitor, pline de sticluțe și borcănașe. încerc să-mi aduc aminte cum arătau frizeriile în România cu ani în urmă. E clar că vremurile s-au schimbat.

Toate doamnele care lucrează aici s-au oxigenat. Cele două cliente de pe scaunele de piele neagră sînt blonde. In aer plutește un miros puternic de amoniac, probabil fiindcă și restul Bucureștiului vrea să se facă blond. Frunzăresc niște reviste *glossy,* unde văd poze cu oameni frumoși în costum negru, care stau de vorbă în cafenele, scriu la Mac-urile lor albe la modă sau lenevesc pe iahturi. Și ei sînt, de regulă, tot blonzi. Pînă și Agentul 007 e blond în ziua de azi. *Poate că ar trebui să-mi vopsesc părul ?* Pe de altă parte, nu prea mi-a mai rămas cine știe ce pe țeastă. Poate că de-aia s-a uitat stilista atît de mirată la mine. Fiindcă, după luni de zile de tuns singur cu mașina de bărbierit, creștetul meu arată cam... peticit. Ca al unui pușcăriaș. Cel puțin așa îmi spun prietenii. Oricum, n-are nici o importanță, sînt banii mei. îmi beau cafeaua și aștept, frunzărind mai departe.

Cineva smucește brusc ușa și o față cunoscută se uită înăuntru. E o vecină de bloc — de la etajul doi — care se dă prietenoasă, dar e, de fapt, cam dificilă ; e cea care refuză orice idei, mai ales dacă sînt bune ; a cărei mamă e dusă bine cu capul și-și aruncă pisica de la balcon dacă vorbește neîntrebată. I se spune *Domnișoara avocat.* Și cică ar avea o minte brici. In orice caz, e cam intrigantă. îmi cobor privirea la articolul despre broccoli, alimentul-minune al lunii.

— Vreau să-mi faceți părul, anunță

Domnișoara avocat, dînd buzna.

Se răsucește de mijloc și le arată coafezelor o coadă de cal care-i atîrnă la ceafă ca o parimă unsuroasă de vapor.

Părul ci parc să fi fost oxigenat cu ani în urmă, clar acum e mai degrabă gri. E într-un hal fără de hal și ar avea nevoie de oarece atenție — probabil cu foarfecă de tuns oi. Rochia neagră ieșită la spălat stă pe ea ca un cort. Are pantofi roșii cu tocuri lătărețe și botul lăbărțat. Ar da bine ca figurantă la Operă, poate în *Carmen.* Ca întotdeauna, se poartă cam ciudat, ca și cum i-ar plăcea să-i provoace pe ceilalți, pentru ca apoi să-i poată acuza că au sărit calul. *Ori eu, ori lumea — o* fi învățat asta de la apucata de maică-sa.

Fascinanta stilistă-șcfa pare să presimtă că s-ar putea să aibă neplăceri. Se oprește dintr-un tuns, își pune o mînă hotărîtă pe șoldul arcuit și urmărește scena în oglindă.

— Nu zău ? îi răspunde, pe un ton care nu lasă loc nici unei îndoieli.

Schimbă o privire cu colega ei blondă, care e aplecată peste un lavoar alb și masează cu spumă capul unei cliente. Am senzația că amîndouă au mai avut de-a face cu vecina mea.

Domnișoara avocat aruncă o privire în jur. Are tenul cenușiu palid și ochii ei obosiți sînt machiați prea apăsat. Seamănă cu un panda. încerc să mă ascund în dosul revistei.

— Nu prea am timp, sc răstește ea, peste capul tuturor. Unde să mă așez ?

— Mă tem că aveți nevoie de programare,

oftează sti- lista-șefa, întoreîndu-și, în fine, fața dinspre oglindă direct spre ea.

Cealaltă stilistă urmărește scena, ridicînd ușor dintr-o sprinceană în spatele frumoșilor ei ochelari design cu rame vernil.

— De ce ? sc stropșește Domnișoara avocat. Ia doar zece minute, e numai de aranjat!

— Mă-ndoiesc. Aveți nevoie de o programare normală. Sîntem foarte aglomerați, nu puteți pur și simplu să...

Domnișoara avocat o întrerupe, fluturînd clin mînă ca și cum n-ar avea ea timp de prostii.

— Sînt prea ocupată. Nu știu niciodată cînd mă eliberez. Vreau să mă faceți acum. Pot să mă așez aici ? arată

I »

cu degetul spre un fotoliu gol în fața oglinzilor.

Stilista-șefa își etalează gura roșie într-un surîs glacial și arată cu foarfecele de jur-împrejur.

— Îmi pare rău, mai avem două cliente de terminat. Și mai e și domnul...

Se lasă tăcerea. Pe sub marginea de jos a revistei văd pantofii roșii apropiindu-se de canapea. Domnișoara avocat se uită peste revista mea, ca o broască țestoasă care cercetează o plajă.

— *Domnu'* Michael, îmi șoptește, ce faceți într-un salon de coafură pentru dame ?

Miroase a ceapă prăjită.

— Am venit să mă tund, îi răspund, privind-o de jos în sus.

Se holbează la mine într-un chip care spune *că la capul meu e nevoie de doctor nu deJrizer.* îmi

examinează creștetul, probabil ca să vadă dacă n-am păduchi.

— Are programare ? întreabă Domnișoara avocat, radio- grafiindu-mi în continuare căpățîna.

— Da, spune stilista-șefa. Și să știți că pentru părul dumneavoastră o să vă luăm cel puțin 100 de lei. E nevoie de un tuns și de un tratament cumsecade.

Vecina mea se răsucește pe călcîie și se arcuiește de parcă ar vrea să-i tragă stilistei un pumn în nas. Celelalte cliente urmăresc scena în oglindă. Una are capul plin de spumă, ca un cornet de înghețată.

— Și ? se stropșește Domnișoara avocat. Credeți că nu pot să-mi permit 100 de lei ?

Nu scoate nimeni nici un cuvînt. Din micile difuzoare fixate sus pc perete răsună muzică — Beatles-ii cîntă *All You*

Need Is Love. După o clipă, stilista-șefă scutură clin cap și răspunde :

— Nu vreau să vă iau banii și să fac o treabă de mîntuială.

Coafeza cealaltă, cea cu rafinații ochelari vernil, se răsucește de la lavoarul ei de porțelan și-și dă și ca cu părerea :

— Nici n-ar fi drept față de dumneavoastră, nu ? Avem nevoie de o oră ca să-l tăiem frumos, să-l dăm cu cremă, ulei, spumă, ce credem noi că trebuie. E nevoie de timp. De-asta trebuie să vă programați.

Domnișoarei avocat îi ies ochii din orbite.

— Spumă ?! răcnește. Am zis cu ceva dc SPUMA ?! Dumneavoastră să faceți ce vă spun eu ! Eu decid cu ce-mi faceți părul și cum îl tăiați !

Eu sînt clientul, nu ?

Coafeza cu ochelari ridică din umeri și se reapucă de treabă. S-a săturat. Stilista-șcfa se uită la ceasul cu limbi bătute în cristale de pe peretele alb. Timpul costă bani.

— Am mai discutat despre asta, doamnă, oftează ca. Nu sînt rău intenționată, dar sînt foarte ocupată. îmi pare rău, trebuie să-mi văd de lucru.

Turbulenta mea vecină parc să fi rămas Iară argumente. Se așază lîngă mine pe canapea și-mi mormăie încet:

— *Domnu'* Michael, mai sînt și alți coafori pe-aici ?

Dau din cap și-i arăt afară șirul dc vitrine de pe partea cealaltă a străzii aglomerate. Ca de obicei, șoferii bucu- reșteni gonesc ca dcscreierații, de parcă mașinile și drumul ar fi un joc pe calculator. Din depărtare se aud scrîșnete de frîne. Domnișoara avocat se încruntă la perspectiva de a se strecura pînă vizavi printre atîtca mașini.

— Ah, dă-o încolo ! oftează. Mi-e prea lene !

îmi zîmbește de parcă nc-am fi dat o întîlnirc dc taină. Pare să aibă chef de vorbă, așa că pun revista deoparte.

— Ce mai face mama dumneavoastră ? o întreb. Dar Domnișoara avocat îmi aruncă o privire ciudată, se ridică și iese fără o vorbă din salon.

Peste puțin timp, îmi vine și mie rîndul. Mă așez și mă uit la imaginea mea din oglindă, întrebîndu-mă de ce oare oglinzile din frizerii mă fac să mă simt ca un vagabond. Nu-i de mirare că stilistele sînt atente la ce pun pe ele. In vreme ce

degete elegante îmi întind un cearșaf mătăsos peste umeri, încerc să o scuz cumva pe smucită mea de vecină.

— Doamna se ocupă și de mama ei, poate îi e greu să-și facă planuri din vreme.

Dar parfumata stilistă-șefa nu are urechi pentru circumstanțele atenuante. Aruncă o privire la Swatch-ul ei cel dolofan, portocaliu. Și-a mai pierdut puțin din aerul rezervat.

— Păi, doamna ar trebui să se învețe cu asta, îmi răspunde, înnodîndu-mi ușor cearșaful la ceafă. Nu mai sîntem în comunism. Pe vremuri, era altfel — intrai pur și simplu cînd aveai chef. Clientele stăteau la rînd și așteptau. Le aranjam, le puneam la cască și le lăsam să bîrfească și cîte o oră. Dar acum nu mai merge așa. Facem treabă ca lumea, profesionist. In zilele noastre, dacă un coafor acceptă să te ia fără programare înseamnă că nu face doi bani. Așa că, dacă vrea s-o tund, foarte bine, dar trebuie să-și ia oră, nu să-mi ceară imposibilul. In fine, nu contează. Ce pot să fac pentru dumneavoastră ?

Stilista-șcfa se dă un pas înapoi și examinează rezultatul cam lălîu al mașinii mele personale de tuns. Pare nelămurită — probabil, fiindcă am creștetul acoperit cu un centimetru dc puf maroniu neuniform, ca un cartof care-a mucegăit, uitat într-un cotlon. Mă uit la ea în oglindă. Și-a lăsat capul într-o parte și bate cu o unghie de un roșu aprins în dinții ei albi ca laptele.

— Aș vrea să arăt ca Victoria Beckham, îi spun.

Sirena

Sibiul a fost pus pe steroizi. Pînă nu demult era un simplu orășel adormit din Ardeal, cu un picior încă în Evul Mediu. Acum e pentru un an Capitală Culturală Europeană, cu cîte un festival tot la două săptămîni, pavaje moderne și fîntîni arteziene în piață.

— Primarul e un sas, îmi explică George, gazda mea, arătîndu-mi mîndru schimbările în timp ce ne plimbăm de-a lungul străzilor întesate, cu terase la care turiștii își beau cafeaua la soare. Așa că unii spun că nu e român-român. Nu-s niciodată mulțumiți, orice-ar fi. Dar omul și-a dat osteneala și-a ieșit, după cum vezi, o treabă bună.

Abia coborît din tren după drumul de cinci ore de la București, mă țin după George cu rucsacul greu în spate, îmi prinde bine să-mi dezmorțesc picioarele. Și-apoi, la sfîr- șitul săptămînii mergem pe munte, așa că antrenamentul e bine venit.

Cumpărăm legume din piața în aer liber, unde pînă și usturoiul pare umflat cu pompa. Luăm brînză de capră, cu aromă tare, din hala în care multe fete cucuiete cu bonete albe ne îmbie să gustăm din toate sortimentele. Pe urmă o luăm spre locuința lui George, cu ocoluri pe la niște librării.

George stă într-o casă mică și confortabilă, așezată pe colțul unei curți mari, pavate. Pisici costelive ne privesc clin balcoanele garnisite cu mușcate sîngerii în ghivece de pă- mînt, ca la italieni.

Catrinel, fetița lui George, ne iese în întîmpinare și ne ajută să ducem tîrguielile înăuntru. Are ochi căprui-deschis și codițe scurte. Cum ajungem în casă, îmi arată toate păpușile și îmi spune cum le cheamă. Pe urmă îmi arată un album cu picturile ei și-mi spune ce reprezintă fiecare. Pare să aibă simțul culorii și al compoziției, un adevărat pui de artist. Ii face plăcere să-mi arate lucruri, așa că ieșim înapoi în curtea pietruită, ne plimbăm și stăm de vorbă în soarele puternic.

— Te-ai hotărît ce vrei să te faci cînd o să fii mare ? o întreb.

— Bineînțeles, îmi răspunde.

îmi vorbește despre viitor, îmi povestește ce planuri are și eu o ascult atent. Are idei neobișnuit de mature pentru un copil de vîrsta ei. E foarte cald, așa că ne așezăm la umbră pe treptele netede, tocite ale bucătăriei.

— Au două sute de ani, îmi spune Alina, soția lui George, din bucătărie. îndeasă de zor pulovere și hanorace într-un rusac pentru marea excursie de mîine. Catrinel se duce în camera ci, ca să-mi facă un desen cu lupi și urși *în caz că ne întîlnitn cu ei.*

Casa are un parchet minunat și uși străvechi, cu balamale mari de fier, ca o cameră medievală de tortură. George îmi prezintă locul și-mi povestește că la un moment dat aici era o școală de dans, condusă de două fete bătrîne care au

părăsit Sibiul în timpul celui de-al doilea război mondial.

— Erau evreice, probabil, adaugă el.

Alina îmi face cu ochiul.

— George a crezut o vreme că e evreu, îmi spune ea. Dar tatăl lui mi-a spus că-1 zăpăciseră lecturile prea multe.

Intr-adevăr, casa lor arată ca o bibliotecă : rafturi solide de lemn întunecat căptușesc pereții de sus pînă jos, pline de romane, biografii, dicționare. George îmi pune în brațe o carte după alta : exemplare citite și răscitite din Mircea Eliade, Ionescu, Beckett și, în cele din urmă, un roman de Leonard Cohen, muzicianul canadian, tradus în românește.

— Minunată traducere, murmură, răsfoind-o.

Pe urmă scoate o carte mai veche, închide ochii și-și bagă nasul printre paginile prăfuite, adulmecînd ca un godac după trufe.

— îmi place chestia asta de mor, oftează, și-mi întinde o carte. Uite cum e și lorga ăsta, mă îndeamnă, de parcă ar fi ultimul Chanel.

După cină ne uităm la filmul pe care l-am făcut în Africa. Fetița stă între noi pe canapea, cu ochii înșurubați în ecran.

— Unde sînt albii ? mă întreabă încet Catrinel. E foarte atentă și pune întrebări deștepte în germană și în română. Dar, după o oră de oameni negri și subtitluri, o fură somnul.

— E tare dulce, șoptesc eu.

— A fost odată ca niciodată o pacoste mică, îmi răspunde George, mîngîindu-și fiica pe cap.

— Cum așa ?

— Ne-a făcut una odată... Avea cinci ani, continuă el, și veniseră niște prieteni la cină. Ca dc-obicei, toată lumea s-a descălțat la ușă și Catrinel s-a oferit să-i ajute. Au fost cu toții foarte impresionați.

— Pînă cînd a venit vremea să plece, adaugă Alina, în- ccrcînd să nu pufnească în ris, și dispare în bucătărie.

— Ce s-a întîmplat ? întreb.

George se lasă pe spate și rîde în hohote.

— Catrinel a pus toți pantofii în cadă și a dat drumul la apă.

Fetița cea săritoare doarme dusă, ghemuită la căldură lîngă mine. încercăm să nu rîdem prea tare.

196

— învață bine ? mă interesez, acoperind cu o mînă umărul delicat, ars de soare al lui Catrinel. George dă din cap, dar pare să aibă altceva pe limbă. îmi explică imediat:

— Ne-a Fost teamă că n-o s-o accepte. E cea mai bună școală de pe-aici și e foarte solicitată.

— Sînt mulți copii isteți ? întreb.

George îmi aruncă o privire mustrătoare.

— Mulți părinți isteți, care-și dau o adresă falsă, îmi răspunde. Dacă știi pe cineva unde trebuie, îți bagi copilul unde vrei, oricît de slab la carte sau de leneș ar fi. De-asta se și plîng profesorii că în clasa a cincea le vin prea mulți copii care au un nivel de-a doua.

Alina scoate capul din bucătărie :

— Noi locuim la cîțiva metri de școală, îmi spunea ea. Așa că lui Catrinel i-ar fi revenit

automat un loc în orice caz. Plus că e și foarte deșteaptă pentru vîrsta ei, cu tot cititul ăsta.

— Dar știi cum a fost ? oftează George. A trebuit să dea examen pentru unul dintre ultimele locuri libere. A avut noroc și l-a luat.

— Dar acuma e prima din clasă ! încheie Alina, adueîn- du-ne tava cu cafea și prăjiturele.

Ne pune cafeaua în față, surîzînd ușor.

— Nici nu mă mir, zic, învîrtind lingurița prin ce.șcuța de porțelan. E foarte deșteaptă fata voastră. Mi-a spus că vrea să se facă arhitectă. Foarte *cool* pentru un copil de opt ani. De unde i se trage ?

George zîmbește, dar nu zice nimic. Se uită la nevastă-sa, ca și cum ar vrea s-o lase pe ea să răspundă.

— Cînd ne-am renovat casa, îmi explică Alina, ne-a ajutat un arhitect. Lui Catrinel i-au plăcut planurile și desenele, așa că omul i-a povestit cîte-n lună și în stele. Chiar a interesat-o. Săptămîni de-a rîndul și-a tot desenat ideile. Dar nu prea cred că e ceva serios. E doar un copil !

— Ba mie mi s-a părut chiar serios, îi spun. N-ai de unde să știi. »

George pare să-și cunoască bine odrasla și nu se arată prea convins. Zîmbește ca pentru sine, își trece degetele prin pletele cîrlionțate și-și trage o șuviță peste ochi, cu un gest de adolescent plictisit.

— Nu te mai lăsa tu așa de ușor impresionat de fetița noastră cea deșteaptă, îmi spune. Săptămîna trecută voia să se facă sirenă.

Rezultatul

E momentul să mai văd și cu un meci ! Intru în hotelul de cinci stele dc lîngă blocul meu și mă îndrept spre bar. E mare și destul de gol. Niște copii au o petrecere în celălalt capăt. Au pălării de hîrtie pe cap și țopăie pe o dihanie gon- flabilă, iar sala răsună de strigăte vesele. Cîțiva copii mai ră- săriți — dc vreo doisprezece ani — stau deoparte, se uită la cei mici si se dau seriosi. O tînără în uniforma hotelului » t
încearcă să organizeze distracția, dar puștimea care zburdă nu-i dă mare atenție. Au ci regulile lor. Sau mai degrabă n-au nevoie de reguli. Aleargă și sar, se trag și se-mbrîncesc. Țipă unii la alții și dau de-a azvîrlita cu tot ce le cade sub mînă. Vreo zece adulți cu aer sastisit, în haine viu colorate, fără fasoane, stau de vorbă pe la mesele din jur. E acolo și o doamnă cu niște ochelari mari de soare. Un băiat se repede la masa ci, urlînd ca din gură de șarpe. Ea îl privește fîx peste ramele de aur.

La cincisprezece metri de tărăboiul ăsta, mă așez și eu pe un scaun la bar. La televizor e dată tocmai echipa mea. Dar sunetul nu merge. Doi barmani aranjează băuturi pe rafturi și stau de vorbă. 11 rog pe cel mai voinic dintre ei să-mi dea un suc *și telecomanda, vă rofl.* îmi aduce paharul

și o veste proastă :

— Ne pare rău, domnule, dar nu avem voie să dăm drumul la sunet.

— De ce ? întreb, dezamăgit, fiindcă fotbalul nu-i fotbal Iară imnuri si răcnete, tară huiduieli si ovații.

Barmanul își lasă capul într-o parte și-mi spune :

— Fiindcă avem o petrecere, deh ?

Are vreo patruzeci de ani, brațe păroase și mușchi tăcuți la sală. E tuns scurt și, în minuscula gaură din lobul urechii stîngi, a avut cîndva și un cercel. Ii urmăresc privirea care se oprește asupra găștii de copii din celălalt capăt. Strigă toți și urlă ca niște *hooligans* în miniatură, dopați cu zahăr. Televizorul ? Ăștia mici n-ar băga de seamă nici dacă ar exploda o bombă.

— Vorbiți serios ? îl întreb.

Barmanul îmi întinde sucul și ridică din umeri : *unde-i lege, nu-i tocmeală.* Stau și mă uit necăjit la televizor. E 0-0. Parcă m-aș uita la un meci subacvatic.

O fetiță de la petrecere se apropie fuguța de bar. Are părul tuns cu grijă și vopsit blond, cu trei-patru nuanțe de șuvițe, ca un manechin. Trebuie să fi costat o avere chestia asta. Arată foarte bine — are și un ruj roz și o umbră de fard la ochi. Blugii ei negri au o broderie cu ștrasuri și tocurile o mai înalță cu cîțiva centimetri. Are vreo nouă ani, dar arată ca de șaptesprezece. Treaba asta îți cam dă fiori. Pune o ciz- muliță roșie pe bara alămită de la tejghea, se ridică pe coate și strigă cu o voce pițigăiată :

— Cola !

Nici *vă rog,* nici *mulțumesc.* Barmanul voinic o servește, iar ea o ia repejor înapoi, sugînd din sticlă.

— Asta da, bună creștere, zic cu.

Ne uităm cum își fîțîie poponeața de parc-ar fi pe podium. O blondă zveltă întinde iubitoare un braț după ea. Fetita se ferește. *Nu tocmai acuma, mama !*

— De fiecare dată e la fel, oftează barmanul, încru- cisîndu-si brațele musculoase. Părinții sînt de vină, deh ?

— Probabil, îi răspund și mă întorc iar spre ecran.

— Vin aici în su/-urilc lor cît toate zilele, zice barmanul, și se dau mari cu banii lor.

— în ce ?!

— *Suf.* E un cuvînt american. înseamnă Jeep, Range Rover, Land Cruiser...

îmi pică fisa.

— Vreți să spuneți SUY *es-u-vî ?*

— Da, *suf.* Numai mașini dc-astea au, de-astea mari. Bogați, da’ cam proști, deh ?

încep să cred că a stat o bună bucată de vreme printre canadieni, deh ?

— De unde știți că sînt proști ? îl întreb.

Barmanul își pune coatele pe lemnul lustruit al barului.

— Cînd semnează nota, îmi răspunde încet, jumătate din ci nici nu știu să scrie.

— Și ce dacă ? îi răspund. Mulți oameni deștepți scriu ca niște analfabeți.

Nu-mi răspunde. Mă privește cu subînțeles — *știți dumneavoastră ce vreau să spun.* Mă răsucesc pe scaun și mă uit discret la anturajul prosper al copiilor de la petrecere.

— Și de unde vin banii ăștia ? întreb.

Ridică din umeri și se întinde după un șervet.

— Nu știu și nici nu vreau să știu, îmi răspunde.

Nu pare să le invidieze averea sau privilegiile, parc doar plictisit de lucrurile astea, sau poate de slujba lui de barman. Dar am observat că e prompt și conștiincios, îi place lucrul bine făcut. îmi dau seama și după felul în care pune sticlele în raft, răsucindu-le ca să se vadă exact așa cum trebuie. Cămașa îi e proaspăt călcată și aranjată frumos deasupra curelei, pantofii lustruiți. Pare un profesionist. Dar

201 profesioniștii nu bîrfesc. Omul mi-a stîrnit curiozitatea. Și intrăm în vorbă. 11 cbeamă Iulian. Vorbește englezește lent, cu un accent care pare plimbat din New York în Noua Zeelandă, via Toronto. Are un fel de-a fi agreabil și își alege cuvintele cu grijă. îmi spune că-i place sportul. Dar nu-i place direcția în care merge România. Și asta îi sare din ce în ce mai des în ochi de cînd a venit de pe mare.

— Patru ani am stat, dch ? La Royal Caledonian Cruises ! Am lucrat pc *Queen of the Ocean,* pe *Hon/.on Princess* și alte vase mari de croazieră. Pentru bani, dch ? Dar la un moment dat mi s-au îmbolnăvit părinții, unul de cancer, altul de diabet, așa că m-am întors să-mi cresc copiii. Soția mea așa a vrut. Are și ea dreptatea ei.

— Cîți ani au copiii ? întreb.

Iulian își scoate portofelul, îl deschide dintr-o

mișcare și-mi arată o fotografie în care doi băieți cu patine și ge- nuncherc îmbrățișează un copac de parcă le-ar fi teamă să-i dea drumul.

— Le-am dus al naibii lipsa cît am fost plecat, îmi spune cu tristețe. Dar acum duc lipsa banilor. N-ai cum să cîștigi la jocul ăsta, dch ?

— Dar măcar ai călătorit, adaug cu.

Din reacția lui Iulian înțeleg că lucrurile sînt ceva mai complicate.

— Dacă dați de vreun român care spune că s-a dus pe vapor ca să vadă lumea, să știți că minte. De bani c vorba. Poți să faci o mică avere. Gîndiți-vă numai : vreo șase barmani numai la un singur bar care face două-trei mii pe zi, cu 15 % bacșiș la fiecare comandă ? Asta da, stimulent, deh ?

încerc să socotesc în minte, dar el se apleacă înspre mine și-mi spune încet:

— Acuma înmulțiți asta cu douăzeci de baruri pe fiecare vapor și-<> să înțelegeți ce vreau să spun, deh ?

își freacă policarul de arătător și se îndreaptă de spate, așteptînd. Mă dau bătut. Urăsc aritmetica.

— Și mulțimea asta de bani v-a schimbat în vreun fel ? încerc eu să schimb puțin subiectul, cît se poate de politicos.

Iulian îmi aruncă o privire mirată.

— Experiența te schimbă, nu banii, îmi spune.

— Cum ?

Ia în mînă un șervet de la Carlsberg și începe să lustru- iască paharele ca într-un film cu gangsteri.

— In multe feluri ! Mi-am schimbat atitudinea față de muncă si fată de oameni. Nu mai sînt

rasist. Pe vremuri eram 1 »
foarte circumspect cu negrii.

— De ce ?

— Din pricina a ce vedeam la televizor. Vedeam că-i tot bate poliția, așa că mi-am închipuit că trebuie să fie ceva cu ei, nu ? Dar pe vapoare am întîlnit negri — niște țipi ca mine și ca dumneavoastră ! Am împărțit cabina șase luni cu doi dintre ei. Erau curați și binecrescuți, veseli și muncitori. Ne-am împrietenit!

— Viața e plină de surprize, îi răspund și mai arunc o privire la televizorul mut. *Fir-ar să fie !* E 0-1.

— Dar nu toată lumea era ca mine, adaugă Iulian, puțin răscolit. Am cunoscut doi români care si-au dat demisia »
după două săptămîni numai fiindcă aveau un șef de culoare.

— lisuse ! exclam eu. Dar la fotbal mă refer. Nu mă pot abține. *Unde e apărarea noastră ?*

— Și asta încă nu-i nimic, spune Iulian. Era un tip din nordul țării, din Baia Mare. S-a angajat pentru șase luni, dar pe vapor a refuzat să mai vorbească românește — nu vorbea decît englezește sau ungurește.

Imi iau ochii de la televizor. Povestea asta pare ceva mai interesantă acum.

— De ce ?

— Bună întrebare, răspunde Iulian, cu un rînjet șiret. La început a fost distractiv, ca un pariu sau cam așa ceva. Dar curînd ne-am dat seama că era serios. Critica România, zicea că e *murdară* și *de groază* și că *nu se mai întoarce niciodată.* I-am spus să nu mai vorbească urît despre țara noastră, că riscă să ia bătaie de la careva, poate chiar de la

mine. Dar nu s-a potolit, așa că s-a stricat prietenia. Dar pînă la urmă și-a luat « răsplata ».

Amicul meu de la bar se întrerupe și umple un raft cu niște sticle de apă tonică. Se mișcă repede, ia cîte trei sticle în fiecare mînă, cu degetele rășchirate ca labele unei lăcuste pe un zid.

— Ce răsplată ? îl întreb.

— A venit în croazieră o familie de americani foarte bogați. A fost repartizat să se ocupe numai de ei, la etajul nouă, unde un apartament costă 9 000 de dolari pe lună. Spera că o să ia bacșișuri grase. Au intrat în vorbă și le-a spus povestea lui obișnuită, că *el era din România,* dar acum *i-e silă* de ea și-așa mai departe. La sfîrșitul croazierei nu i-au dat nimic, în schimb, i-au scris *servicii de proastă calitate* pe caracterizare. Familia cu pricina era de origine română, oamenii emigraseră la New York cu ani în urmă și s-au simțit jigniți de comentariile lui grosolane. Șeful s-a făcut foc, deh ? L-a retrogradat pe șase luni ajutor de ospătar — mai jos de-atîta nu se poate !

Rîdcm amîndoi. Colegul mai mic al lui Iulian sc apropie de noi și spune :

— Ai grijă că te-am auzit!

— Fără supărare, Dorule ! zice Iulian și-1 ia de după umeri pe colegul lui mai pirpiriu.

Doru arc vreo douăzeci de ani, e brunet și are părul dat cu gel. Are o brățară de piele și pantofi fițoși, cu șpiț.

— Ți-ar plăcea să lucrezi pe mare ? îl întreb.

In prima secundă, Doru pare să creadă că lucrez pentru o agenție de recrutare. Dar îi explic imediat că sînt doar curios.

— Prefer să rămîn în România, îmi răspunde. Se plătește mai prost, dar toți prietenii mei sînt aici.

— Iți faci prieteni și pe mare, îi răspunde Iulian.

Dar tînărul Doru nu pare convins.

— Ești burlac ? îl întreb. Doru dă din cap și-și ciufulește părul, ca și cum asta l-ar ajuta să-și rezolve problema. Are o față de cocoșel tară pereche. Iulian îi dă un cot. Pare să fie gluma lor secretă.

— De ce nu-ncerci sase luni ? Faci niște bani si mai , » » vezi și tu lumea, îl sfătuiesc.

Doru își încrețește nasul și-și învîrte brățara de piele.

— Nu e tocmai pe gustul meu.

— Ai să te miri cît de mult ți se schimbă gusturile, îi strecoară Iulian.

Doru ridică din umeri și se duce, cu mîinile pline de ta- cîmuri lucitoare, să aranjeze niște mese. Iulian îl urmărește din ochi pînă cînd un tip uscățiv în costum închis la culoare se apropie de bar și cere un șpriț. Ține sub braț un *Le Monde* și are o borsetă de piele elegantă, parcă ar fi la Paris. Iulian îl servește repede, se-ntinde după sticlă și pahar, în timp ce continuă să-mi vorbească. Fac pariu c-ar putea să lucreze și legat la ochi.

— O mulțime de tineri se angajează fiindcă-și închipuie că asta e o modalitate de emigrare. Marc tîmpenie ! *0 să jug de pe vapor cum ajung la Miami, o să trăiesc în America 1* îmi spuneau. Eu le ziceam *nu pentru multă vreme, ai 29 de zile la dispoziție pe viză, după care ești ilegal. Vrei să-ți petreci restul vieții clandestin ?*

Iulian împăturește un șervețel de hîrtie și face din el un *origami,* un boboc simpatic de floare, și-i

pune niște alune

206 sărate într-o farfurioară de inox tipului cu costumul închis, care se retrage la o masă din colț să-și bea șprițul.

— Și te ascultau ? întreb.

Iulian dă hotărît din cap.

— Nț ! îmi spuneau *și ce, tu vrei să-ți petreci toată viața pe vapor ?* Erau copii, se credeau mai deștepți ca toată lumea. Unul dintre ei a ajuns în Irak, în marina militară, prin nu știu ce program de amnistie. Tare, nu ? Ar fi putut să călătorească în toată lumea, să facă niște bani, să se întoarcă și să preia un bar. Acuma face pe el de frică prin cine știe ce deșert.

Arunc o privire spre televizor. E 1-1. N-am văzut nici una dintre fazele de gol, dar cel puțin nu stau în deșert. 11 privesc pe Iulian la lucru, încercînd să-mi imaginez cîte țări o fi stocat în memorie : toate porturile și coastele, oceanul mare si albastru... »

— Unde ți-a plăcut cel mai mult ? îl întreb.

— La Veneția, îmi spune.

— Și cu oamenii cum e, ți-a plăcut vreo nație anume ?

îmi răspunde din nou Iară șovăială, parcă am fi la « Cine știe Cîștigă » și el ar vrea să ia și bonusul pentru viteză.

— Sînt oameni buni și răi peste tot, dar prietenul meu cel mai bun a fost Jose, din Honduras. Ne-am avut foarte bine din prima clipă, deh ? Stăteam de vorbă zece minute pe zi. Mi-a spus că prima oară cînd m-a văzut a crezut că nu rezist nici două săptămîni, *fiindcă arătam ca unul care face pe durul și umblă după cajteală.* I-am spus *nici vorbă, Jose. Munca e muncă, distracția e*

distracție. Trebuie să fim oameni serioși, nu ?

Unul dintre prichindeii de la petrecere se repede la bar, se înalță în coate la tejghea și țipă :

— Vreau Sprite !

Lîngă noi se face imediat o coadă de copii însetați și obosiți care comandă de băut pe un ton răstit. Iulian îi servește pe rînd, cu o expresie indiferentă.

206

— Mai devreme mi-ai spus că nu-ți place direcția în care merg lucrurile în România, îi amintesc. Ce-ai vrut să spui ?

Aliniază trei sticle de Cola pe bar și le saltă iute capacele cu un zgomot sec. E bun dc un concurs. După care le aruncă pe rînd la coș cu cîte-un bobîrnac : un, doi, trei, ca-n desenele animate.

— Oamenii nu se pot schimba, îmi răspunde, ridicînd din umeri. Fiecare cu viața lui.

Răspunsul mă dezamăgește oarecum. Poate fiindcă aș vrea să se implice, să-și bată capul mai mult.

— Sînt de-acord, îi explic și mă gîndesc puțin. Dar eu vorbesc de educație. Și tu ești mai înțelept ca înainte, nu ? Să zicem că stai de vorbă cu vreun prieten diseară și el face o remarcă rasistă — l-ai pune la punct sau nu ? I-ai da și lui puțin din ce-ai învățat ?

Ridică din sprîncene și se strîmbă. E pentru prima oară de cînd stăm de vorbă că pare încurcat.

— Cine, eu ? face. Nu m-am gîndit. Habar n-am. Poate că da. Dar majoritatea celor cu care stau de vorbă vor doar să știe cît am cîștigat. Nu-i

interesează oamenii sau locurile. Dacă le povestesc despre vreun oraș pe care l-am văzut, li se pare că fac pe deșteptul. Și chiar, acuma că-mi spui, ăsta e unul dintre lucrurile care mă deranjează.

— De ce ? îl întreb și Iulian îmi aruncă o privire surprinsă.

— Fiindcă se așteaptă să vorbesc despre bani, despre cum o să mă-mbogățesc. Dar nu e genul meu. Eu am rămas de fapt același. Nu sînt unul din românii ăia care, cum au ieșit din țară, își schimbă numele în *Brad* și pe urmă dau vina pe americani că nu le-a plăcut *Bogdan.* Singurul lucru care s-a schimbat la mine e asta, încheie el și-și duce degetul la tîmplă. Dacă te duci în lumea largă să lucrezi,

207 lumea largă te lucrează. Dacă vrei să supraviețuiești, te adaptezi, deh ?

— Ca tipul care a ajuns în Irak ?

— Treaba lui !

La bar a mai rămas doar un băiețel. Se înalță și el pe coate si șuieră : » 1

— Suc de ananas !

Să tot aibă zece ani, are un tricou cu Batman și blugi de marcă, un cercel de aur și șuvițe oxigenate. Iulian servește în continuare, pc pilot automat. Puștiul o șterge. Nu *vă rog,* nu *mulțumesc.* Ne uităm cum se duce tantos la taică-său, ’ » » » ’ care-i face aprobator cu ochiul.

— Poate că puștiul ăsta ar trebui să lucreze cîndva pe vapor, zic, ca să vadă cum e viața și de partea cealaltă a tejghelei.

Iulian nu parc însă convins.

— N-arc nevoie. Su/^-ul maică-sii e, probabil, de două ori cît apartamentul meu. Trăiește pe altă lume. In cealaltă Românie, aia din reclame.

Mai arunc o privire la televizor. Spre dezamăgirea mea, meciul s-a terminat. Pe ecran defilează motociclete. Așa pățești cînd n-ai sonor.

— Am ratat finalul !

— îmi pare rău, spune Iulian.

Doru apare cu o ladă de bere în brațe. Mîinile lui, lungi și vînoase, sînt încordate ca niște cabluri de pod suspendat. Aruncă o privire spre televizor.

— Care e rezultatul ? întreabă.

Dar cine știe ? O să mai vedem noi.

208

Nu căleați pe iarbă I

Echipa de muncitori are nevoie de șase săptămîni ca să ridice micul gard verde. Lucrează în schimburi, adesea pînă noaptea tîrziu. Mă antrenez pentru maraton, așa că trec în fugă pe lîngă ei de cîteva ori pe săptămînă. De-obicei se opresc din lucru și se holbează la mine. Par să aibă impresia că mă antrenez pentru balamuc. Gardul lor din fier vopsit are vreo SO cm înălțime și 700 m lungime. Merge de-a lungul laturii de vest a Parlamentului — a doua clădire din lume ca mărime — și în spatele lui se află o porțiune de pămînt bătătorit de vreo doi metri lățime. Ici și colo, pe pămîntul ăsta mai sînt petice de iarbă, cîte-un copac sau un tufiș. In rest, gunoaie, rahați de cîine și plăci sparte de beton. Dar, cu toate astea, oamenii, cu lopețile lor, cu aparatele și măștile lor de sudură, și cu țigările lor care nu se

mai termină înțărcuiesc locul. Pe măsură ce înaintează lasă în urmă resturi de ciment care se usucă la soare. La drept vorbind, șantierul ăsta e o mizerie. Mă trezesc întrebîndu-mă la ce folosește chestia asta. Cineva, de undeva, vrea, probabil, ca locul ăsta să arate curat si ordonat. Poate c-o să reușească. » >

Cînd ies iarăși să alerg, văd un cîine mare care zace pe o parte sub niște copaci, pe un petic de iarbă, între grilajele

209 verzi. La început mi se pare că doarme la umbră. De fapt, e mort. Un ciobănesc german adult. Nu se vede sînge, nu are capul spart și nici labele fracturate. Așa că, probabil, n-a fost lovit dc-o mașină. Poate că a sărit gardul și a tăcut infarct pe arșiță ? Pare să fi zăcut aici cel puțin o zi, fiindcă arc burta umflată și a început să miroasă. îmi văd de drum. în apropiere dau peste o măturătoare în uniformă — adună gunoaiele. Mai încolo, niște țipi în aceeași uniformă tot sar de pe treapta din spatele unei mașini de gunoi și se urcă la loc. Mă opresc lîngă ei.

— E un cîine mort acolo, îi explic femeii, arătînd cu degetul. Poate colegii dumeavoastră cu mașina ar putea să-l ia ?

Se uită la mine cu ochii mijiți de soare și zice *buna idee.*

Dar, a doua zi, cîinele e tot acolo și eu trec în pas alergător, ținîndu-mă de nas pe trotuarul cu asfaltul vălurit. O iau pe o porțiune acoperită de iarbă de-a lungul drumului, pentru a evita mirosul, dar și pentru a-mi cruța genunchii. Asta ar face orice atlet.

— Alo ! strigă un gardian, ieșind din ghereta lui din fața Parlamentului.

Mă uit în jur. Cu mine vorbește. încetinesc pasul, leoarcă de transpirație, și arunc o privire pe deasupra ochelarilor de soare.

— Nu căleați pe iarbă ! strigă el la mine cînd mă apropii. Mi se pare că n-aud bine.

— Poftim ? fac eu.

— Fugiți pe asfalt, îmi spune, arătînd cu degetul spre trotuar.

E proaspăt bărbierit și are ochi albaștri, luminoși. Bocancii îi sînt negri și lucioși, la fel ca bastonul pentru pocnit cetățenii care îi atîrnă la brîu, lîngă aparatul de emisie-recepție, pistol și alte obiecte despre care nu vreau să știu ce sînt.

— Dc ce ? îl întreb.

Se arată surprins, ca și cum cetățenii de rînd ar face bine să-si tină fleanca.

— Fiindcă iarba asta încearcă să crească, îmi spune, ar- ticulînd lent și accentuînd fiecare cuvînt.

— Aha, zic, și-atunci cum se face că e plin de resturi și de gunoaie, și nu se stropește niciodată ?

— Poftim ?

— Și cum se face că acolo e un cîine marc mort ? îi arăt eu înapoi cu degetul ud leoarcă. E acolo de ceva vreme și miroase foarte urît.

— Un cîine mort ? mă întreabă, întinzîndu-și gîtul și pu- nîndu-și mîna streașină la ochi ca să se uite într-acolo.

— Nu dă bine la imaginea României un cîine mort chiar lîngă Parlament, adaug.

— Poftim ?

— N-ați putea să chemați pe cineva să-1 ia ?

Gardianul stă să-mi cîntărească o clipă sugestia.

— Cine ? Eu ? mă întreabă.

Plec din București și mă întorc după o lună. Cînd ies să alerg, duhoarea de cadavru în descompunere mă izbește de la o poștă. Cîinele mort e tot acolo — trăsnește și se chircește în iarbă, cu blana cenușie și încîlcită adunată în jurul oaselor. Botul lung i s-a zgîrcit și-i dezgolește colții albi, ascuțiți ca într-un mîrîit tăcut. Ba cineva a mai și cosit frumos iarba în jurul bietei javre, ale cărei coaste îmblănite aduc acum cu o colivie învelită într-o zdreanță jegoasă. In scurt timp o să mai rămînă doar scheletul din el. Alerg mai departe, ținîndu-mă de nas. Cîinele rînjește la mine ca un lup încolțit.

Niște țipi cu șepci de baseball sc opresc și cască gura la el. Cîțiva îl pozează cu ditamai aparatele. Cînd trec pe lîngă

211 ei, îi aud vorbind — americani, francezi, italieni. Par turiști. Mă întreb pe unde au să ajungă pozele astea.

Mai încolo, e în tură același gardian, iar eu tot pe iarbă alerg. Dar de data asta nu mai strigă la mine. Dă doar din cap și ne spunem *hello.* Nu-mi bat capul să-i amintesc de cîine.

In apropiere, muncitorii lucrează cu grijă la ultima porțiune a gardului din fier verde.

Jertfă

Ovidiu deschide portbagajul micuței lui Dacii lustruite și prietenul meu George trîntește trei rucsaci mari înăuntru, gata de drum. Ovidiu e vecinul lui George. Arc ochi luminoși, înfundați în orbite, și o expresie vioaie, e nebărbierit și ars de soare. Poartă un maiou larg și i se văd brațele groase, care par să H ridicat haltere cîndva, demult. Are genunchi păroși, picioare bronzate și niște șlapi galbeni, plini de praf. Burta îi atîrnă peste un șort Adidas cu World Cup 2006. Nici nu facem bine cunoștință că și începe să facă bancuri pe seama echipei de fotbal a Angliei.

— Nu mai e ca pe vremuri, nu ? mă întreabă.
Nu pot decît să fiu de-acord și rid.

Ne urcăm în mașină și traversăm periferia cu acoperișuri joase a Sibiului, îndreptîndu-ne spre dealurile verzi care se văd în zare, la sud-vest. Incet-încet îmi dau seama că mergem din ce în ce mai repede.

George stă pe locul mortului. Eu stau în spate lîngă Alina, soția lui, care poartă niște raiați largi și bocanci de munte. Intre noi sade fetita lor, Catrinel, într-un tricou roz cu buline albe, blugi spălăciți și niște bocăncei de munte foarte simpatici, exact ca ai lui mămica și ai lui tăticu.

Ovidiu se răsucește si ride la noi : » »

— Grozavă zi pentru o excursie !

Și pentru un accident. Ovidiu gonește pe drumurile de țară, ia curbele pe două roți, trage brusc de volan ca să evite mașinile care vin din față. O bat pe Alina pe genunchi și-i șoptesc din colțul gurii :

— Poți să-l rogi pe Ovidiu s-o ia mai încet ?

— Pot să-ncerc, zice Alina și-i transmite rugămintea.

Ovidiu rîde iar la noi, mă măsoară în retrovizor, apoi dă îngîndurat din cap. Pare să fie de părere că legile fizicii sînt o conspirație a Occidentului menită să-i îngrădească lui libertatea de mișcare.

— Nu-ți face griji, oftează, conduc de patruzeci de ani. Știu drumurile astea ca-n palmă !

Mă uit la pădurea care aleargă pe lîngă noi într-o învălmășeală de dîre verzi și brune, ca din Jackson Pollock. încep să mă-ntreb ce-ar zice Ovidiu dacă am avea un accident și unul dintre noi s-ar face piftie. De fapt, știu foarte bine : *celălalt conducea prea tare.*

Alina desface o hartă pe genunchii lui Catrinel și-i dă un ghiont:

— Vrei să-i arăți lui Mike unde mergem ?

Catrinel chicotește și-mi arată cu un deget bronzat:

— In Cindrcl, spune.

Ovidiu se răsucește spre noi.

— Ar trebui să-1 duceți în Făgăraș, îi sfătuiește, să faceți niște alpinism ca lumea !

Alina se strîmbă. Nu e deloc de-acord, ceea ce

e foarte bine, fiindcă nici eu nu sînt.

— Făgăraș ? spune Catrinel, arătîndu-se mirată.

— Poate altă dată, răspunde George, cînd o să aibă Mike antrenament.

— Și zece ani de mers pe munte la activ, adaug eu, ca să fie.

Făgăraș — numele e destul ca să-mi dea fiori. Corzi, stînci și cască de protecție ? Mai va !

Catrincl trage de maică-sa și-i șoptește :

— Mami, unchiul nu acolo...

Dar tata o întrerupe și se întoarce spre ea.

— Ba da, spune George calm. Dar hai să nu vorbim acuma despre asta.

Facem o pauză de pipi și Catrinel o ia fuguța după maică-sa printre copaci. Ovidiu dă tîrcoale primprejur, fumează și rîde cu cineva la mobil. Eu și George o luăm de-a lungul șoselei, ronțăim alune și ne dezmorțim picioarele. Deasupra capetelor noastre, norișori pufoși alunecă pe cerul de un albastru strălucitor. Din pădure se aude susurul unui pîrîu. Totul e ca din cărțile cu poze — culmea României pitorești. George îmi spune cum se numesc plantele, mijin- du-și ochii în soare. Se oprește și se sprijină de un copac.

— Nu-i așa că-ți plac munții ? mă întreabă.

— Ba da, îi răspund. Ce s-a întîmplat în Făgăraș ?

George mormăie ceva în barbă. Poate c-ar trebui să-mi văd de treabă.

— Ti-am făcut cunoștință cu Aurel ? zice în cele din > 1 »

urmă. *Unchiul Aurel,* cum îi spune Catrinel.

Ridic din umeri — nu-mi amintesc.

— De la Salvamont ? adaugă George. In jur de cincizeci, bărbos ? Băiat de treabă, un tip vesel ?

Scotocesc prin minte, dar nu, nu-mi amintesc de nici un tartor al munților. Neg din cap. George pare mirat, dar renunță si el, ridicînd din umeri.

— In fine. Vara trecută, jucam șah cu el la Sibiu. Mi-a spus că fusese un an bun în Făgăraș, fără nici un accident mortal : *n-a fost nevoie de nici o jertfa* ca să fie muntele mulțumit.

— Jertfa ? îl întreb, nedumerit. Parc-ai vorbi de un preot păgîn.

— Nu, doar de un voluntar cu douăzeci de ani de experiență.

George cade pe gînduri.

— Ei, și vine iarna și Aurel e, ca de obicei, la datorie în Făgăraș. Intr-o zi, salvează pe un schior rănit, un ageamiu din București care o-ncurcase, ieșise în afara pistelor și sunase la numărul de urgență. Aurel l-a găsit și l-a cărat la un refugiu. După care tipul zice *hei, unde-mi sînt bețele ? Au costat o groază de bani, ați face bine să mi le găsiți.* Așa că Aurel și un coleg de-al tui s-au dus înapoi să le caute, deși se spune că asta aduce ghinion.

George se uită peste valea largă din jur. Nu pare grăbit să-și termine povestea, dar știe că aștept.

— Aurel nu s-a mai întors. L-a prins o avalanșă. L-au găsit în aprilie, cînd s-a topit zăpada. Avea bețele în mînă.

Cineva ne strigă. Ridicăm ochii. E Ovidiu, care ne arată ceasul cu degetul, de parcă se grăbește și viața e prea scurtă ca s-o prăpădești pălăvrăgind.

— Haideți, băieți, la drum ! ne strigă.

Fără grabă, ne îndreptăm tăcuți spre mașină.

Țestoasa 9

Chestia trebuie rezolvată. Dar îmi pică prost. Bogdan mă asigură că totul o să fie bine. Doar că nu vrea să se ducă singur. Pentru orice eventualitate.

— Afară de asta, îți plac cîinii, nu ? mă întreabă numai ca să mă provoace.

— îmi plac toate animalele, îi răspund, și sper să nu fi mințit.

Pe urmă ne chinuim cinci minute s-o momim cu niște I bucățele gustoase pe Tess cea mare și maro ca să se suie pe bancheta din spate a mașinii. La început, boxerița e bănuitoare, dar cedează la delicatese.

— N-a mai fost niciodată cu mașina, îmi explică Bogdan, trîntind, în fine, portiera.

Ne suim și noi și pornim. Tess stă în spate și-i curg balele de parc-ar spune *mai vreau.*

— Bravo, fetița ! Fii cuminte, îi spune George.

Clinica veterinară e la vreo jumătate de oră de mers prin cîmpie. Cînd ajungem, Bogdan scoate o botniță solidă, din pînza aceea groasă din care se fac rucsacii.

— E din Germania, îmi spune, în timp ce i-o pune lui Tess și trage de curelușe. Pe urmă îi agață lesa de zgarda de piele. Cînd ajungem în fine în sala de operație a veterinaru-

217 lui, Tess e țeapănă de groază și pare să simtă c-o să i se în- tîmple ceva rău și nedrept.

Intră și medicul, nebărbierit și îmbrăcat ca un măcelar. Se poartă tară menajamente. El e cel mai important dintre noi. Nu zîmbește și nu încearcă s-o liniștească pe Tess. Iși pune mănușile de cauciuc, scoate o seringă și mormăie : *două ore.* Un asistent voinic o saltă pe Tess pe masa veche de oțel. Cățeaua e îngrozită.

Cînd ieșim, văd un mic vas de sticlă pe un raft plin de plante din plastic. E cam cît o cutie de pantofi și pe jumătate plin cu o apă murdară. înăuntru e o țestoasă care horcăie. Vasul e atît de mic, încît țestoasa nici nu se poate întoarce în loc. Ne uităm amîndoi la vasul acela și eu murmur mirat:

— De ce-o fi ținînd un veterinar un animal în asemenea condiții ?

— Habar n-am, răspunde Bogdan. E aici de cînd am fost eu prima oară, de șase luni cel puțin.

Știe o cafenea prin apropiere și-mi face cinste cu o cafea. Nu prea ne arde de mîncare. Eu nu pot să-mi iau gîn- dul de la țestoasa prizonieră într-o celulă de sticlă. El nu poate să-și ia gîndul de la boxerița lui.

— Tess a mea e marc curvă, îmi spune, uitîndu-se cu un ochi la televizor. Dar după asta, îi dau voie să și-o tragă cu toți cîinii din sat.

Cînd ne întoarcem la clinică, Tess încă nu si-a revenit. Are o tăietură sinistră pe burtică, de cel puțin douăzeci de centimetri, și e cusută grosolan. Am mai văzut eu câini operați, dar operația asta arată cum nu se poate mai rău. Tess sînge- rează ca un porc înjunghiat la Crăciun. Bogdan e îngrijorat.

Veterinarul zice *s-a rezolvat* și pleacă. Bogdan

plătește, o punem pe Tess pe un sac vechi și o cărăm la mașină. Animalul e moale ca o cîrpă. Bogdan o mîngîie pe cap și zice :

— Rahat, am uitat botnița !

— O aduc eu, îi spun, și fug înapoi.

Veterinarul îmi trîntestc botnita în mînă. Parcă arăta » *
altfel. Mă uit: are ambele curele tăiate.

— Ce s-a întîmplat ? întreb.

Se încruntă la mine, parc-ar zice *cine te crezi, bă ?.*

— A rupt-o cîinele cu dinții, îmi spune.

Mă mai uit o dată. Curelele nu sînt mușcate, își dă oricine seama. Au fost tăiate drept, cu o foarfecă sau cu un cuțit ascuțit.

— Nu zău ? înainte sau după anestezie ? întreb eu.

De data asta, veterinarul se încruntă ceva mai atent la mine.

— Cînd s-a trezit.

Dar e clar că minte. Fiindcă în clipa asta, după doza masivă de anestezic, Tess n-ar putea să mestece nici o gură de aer, darămite să fi ros în urmă cu zece minute două curele solide de pînză.

— Nu vă cred, zic. Cineva a tăiat-o. Si era de bună ca- litate, adusă din Germania.

Veterinarul își prinde scurt buza între dinți și se scarpină în cap, de parc-ar fi un polițist dur din New York și eu aș fi un mărunt traficant de droguri.

— Băiete, îmi răspunde, crezi ce vrei, dar eu sînt ocupat acum așa că mulțumesc și la revedere.

N-am cc-i face. E un stab local si eu sînt un neica-ni- » *
meni cu gura mare. Așa că o iau spre ieșire.

Trec iarăși pe lîngă țestoasa care abia mai respiră în vasul prea mic și se uită la mine cu ochi negri, opaci. Mă opresc, mă răsucesc pe călcîie și intru iar în cabinet. Nu mi-e foarte clar de ce, dar găsesc eu ceva.

— Tot aici ești ? mă întreabă veterinarul, tolănit într-un fotoliu.

— Ati făcut vreodată scufundări ? îl întreb. »

Se uită la mine ca la un nebun și începe să rîdă.

— Din salariul meu ? îmi răspunde. De ce mă întrebi ?

Ii arăt cu degetul peste umăr și-i spun :

— Fiindcă, dacă ati fi făcut, ati fi văzut cum trăiesc tcs- toasele. Vasul ăla e o rușine. Și mai ziceți că sînteți veterinar ?

Ii ies ochii din cap ca la melc. își trece palma peste falca nebărbierită și pare să se întrebe dacă nu cumva ar trebui să mă anestezieze puțin pentru atîta neobrăzare.

— Altceva ? mă întreabă, calm. Cred că m-ar pocni cu mare plăcere.

— Da, îi răspund. Cît vreți pe țestoasă ?

Asistentul lui se ivește, cu un aer îngrijorat, de după o perdea din mărgele. întreabă dacă totul e în ordine. Veterinarul îi face semn cu mîna — *nici o problemă.* își îndreaptă spatele în fotoliu, își mută greutatea de pe călcîie pe vîrfuri și se gîndește puțin. în cele din urmă, îmi spune :

— Nu e de vînzare. E a mea.

— Ar trebui să trăiască într-un lac, îi sugerez. România e plină de lacuri.

— Nu e specia aia de țestoase, zice.

O fi avînd dreptate, la cît mă pricep eu la țestoase.

— Aha, îi răspund. E specia aia de țestoase care trăiește într-un vas cît o cutie de pantofi în care nu poate nici măcar să se miște, necum să înoate, da ? Și cîinele lui Bogdan a ros două curele solide cît era sub anestezie, da ?

Veterinarul aruncă o privire spre țestoasa care respiră greu pe raftul plin de plante din plastic.

— Dacă-mi pun țestoasa într-un vas mai mare, mă întreabă el sarcastic, ai să fii mai fericit ?

— Eu nu, îi răspund, ieșind pe ușă. Dar țestoasa, cu siguranță.

Prea bună ca să fie adevărată

Pornim la drum la nouă dimineața. Cărarea pe care soarele presară pete de lumină traversează o pădure deasă și duce drept în miezul Transilvaniei. E greu, dar ghizii au experiență și după două ore ieșim la lumină, într-un peisaj de dealuri care se întind pe kilometri și kilometri în jur. Ne oprim să ne tragem sufletul. George îmi întinde un pahar de plastic cu apă rece ca gheața, pe care a scos-o dintr-un izvor care bolborosește la picioarele noastre. Are un gust minunat, atît de bun, încît nu-mi vine să cred că e adevărată. Sînt în rai și beau din berea îngerilor. Dar e oare bine ce fac ?

— In Anglia se spune că apa de izvor nu e bună de băut, zic și examinez conținutul paharului.

— In România e bună, spune George și ne așternem iar la drum.

Soția lui, Alina, cară un ditamai rucsacul cu provizii și haine de schimb, dar nu pare să-i fie greu. Ii propun să facem schimb, fiindcă al meu e ceva mai mic, dar mă refuză.

— Sînt obișnuită, îmi spune.

Catrinel, fetița lor, ba ne fuge înainte, ba rămîne în urmă, după toane. Nu-i ușor la opt ani și

la 2 000 de metri. Mergem spre lacul glacial de la Cindrel, la sud-vest de Sibiu.

Sînt 2 5 km dus-întors în linie dreaptă, cum zboară păsările, dar noi n-avem aripi și urcușul e abrupt al nabii.

George își prinde părul la spate cu o tulpină ierboasă. Bronzat și zvelt, arată ca un adevărat om de munte în raiații lui pînă la genunchi, cu bretele și bocanci. Curînd mai facem un popas, de data asta pe un colț de stîncă, de unde se deschide o priveliște măreață spre Ardeal. Simt că trăiesc, mă simt fericit și frumusețea din jur îmi dă fiori.

— M-am îndrăgostit de mic de munții ăștia, oftează George.

O pereche de corbi planează spre fundul văii și se ridică pe celălalt versant, purtați de un curent de aer cald. Par să se distreze de minune. Alina arată spre uriașul deal verde care ne așteaptă.

— Vezi acolo, sus de tot ? Acolo ne-am întîlnit, George si cu mine, acum zece ani.

Catrinel o trage de mînecă pe maică-sa și îi șoptește ceva. Alina zîmbește și spune :

— Vrea să-ți arate stîncile noastre. Vrei să le vezi, Mike ?

— Stînci ? Oricînd !

— Bine, hai să mergem !

Ne continuăm drumul și George se oprește puțin mai sus, se uită oarecum îngrijorat împrejur și pare să ciulească urechea. Scoate un pachet de biscuiți din rucsac și-mi întinde cîțiva.

— Mulțumesc, spun, și mă apuc să rod la ei.

— Nu sînt pentru tine, îmi răspunde.

Nici n-apucă să-mi mai explice, că de nicăieri au și apărut trei cîini mari, care fug spre noi prin iarba înaltă, lătrînd și clănțănind din dinți. Au blana lungă și priviri sălbatice. George le aruncă niște biscuiți. Cîinii se potolesc și înfu-

222 lecă. Apoi așteaptă să mai capete, cu limbile lor roz atîrnînd ca niște felii de șuncă proaspătă.

— Dă-le de mîncare, îmi spune George, întorcîndu-se lent spre mine. Lasă-i să te miroasă. Și pe urmă ține-te după mine, încet. O să vină după noi, dar nu te speria, nu mușcă. Sînt doar lihniți, nu proști.

11 ascult si ne continuăm urcușul, cu Alina si Catrinel în fața noastră. Eu sînt ultimul. Ciobăneștii se țin aproape și se îmbrâncesc ca să treacă unul în fața altuia. Le simt respirația fierbinte pe glezne.

O sută de metri mai încolo dăm de un cioban. Se uită la noi cum venim spre el — arată ca o sperietoare proptită în pantă. Poartă o pălărie mică și neagră, țuguiată ca un glonț. E făcută dintr-un fetru aspru. Are obrazul ca o nucă, bronzat și plin de cute. Omul se sprijină într-o bîtă albă de lemn cojit. Să tot aibă treizeci de ani. Sau șaizeci, e greu de spus.

— ’ziua, zice George.

Ciobanul dă din cap și-și încrețește buzele. Ar putea să fie un zîmbet sau un semn de dispreț. Sau poate că e doar obosit. Unul dintre cîini ne dă tîrcoale, apoi se lasă pe burtă, cu un mîrîit mulțumit. Ceilalți fug spre o turmă mare, în care sînt pe puțin o sută de oi cu blana groasă și cenușie mîzgălită cu niște semne mari ca de

cerneală, parcă le-ar fi pictat niște copii.

Ciobanul seamănă puțin cu Russell Crowe — are ochi luminoși, tăiată puțin oblic. Duce cu el o haină galbenă de ploaie strînsă sul și o sticlă mare de plastic pe jumătate plină cu afine mărunte. Puloverul mițos i se lipește de trupul vînos, de murdar ce e. Dinspre drumețul nostru argăsit de intemperii mă aștept la o duhoare de transpirație care să ne doboare. Dar nu, miroase a iarbă proaspăt cosită și a fum. Se întoarce spre George.

— Ai o țigară ?

— îmi parc rău, nu fumăm. Vrei niște biscuiți ? îl întreabă George și-i întinde o mînă plină. Ciobanul îi înșfacă. 11 poftesc să ia niște ciocolată. Ridică din sprinceană.

— De cît timp ești aici ? îl întreabă George.

Ciobanul aruncă o privire în sus, de parcă cerul ar ști.

— De pc la începutul lui mai, răspunde scurt.

Sîntem la începutul lui august. Trei luni de trai aspru. Poartă cizme vechi de cauciuc. Mă simt puțin vinovat în bocancii mei.

— Iți place slujba asta ? îl întreb.

îmi aruncă o privire mirată, adică *o altă întrebare mai tîmpită n-ai găsit ?.*

— Da, îmi răspunde, cu un zîmbet scurt. Dacă nu mi-ar plăcea, n-aș fi aici, nu ?

îmi susține privirea și așteaptă. Am senzația că are impresia că sînt cam prost.

— Corect, zice George.

Cîinelui ciobănesc de la picioarele noastre îi lipsește o ureche. Nu are cum să fie urmarea unei

lupte, căci tivul e drept, ca tăiat mai demult cu un cuțit.

— Cine i-a tăiat urechea ? întreb.

— Eu, zice ciobanul, aruneîndu-i o privire cîinelui. Cîi- ncle devine brusc atent și ridică botul.

— De ce ? îl întreb.

— Ca să-l înrăiesc, mă lămurește ciobanul.

Cîinele își ridică privirea spre mine — *ei, alt răspuns mai tîmpit n-ai găsit ?.* Pe urmă se întoarce pe partea cealaltă, închide ochii și adoarme la soare.

— Ai văzut lupi ? întreabă George.

Catrinel ciulește urechea. Ciobanul ridică din umeri.

— O mulțime. Dar am pierdut numa’ două oi în primăvara asta. Cîinii mei îi pun pe fugă.

— Vin noaptea ? întreabă Alina.

Ciobanul scutură din cap și își aruncă o afină în gură.

— Chiar înainte de răsărit, cînd e liniște. Sînt sireți. Se ’ > , » ascund după copaci și așteaptă.

— Ar cam trebui să mergem, spune George.

Ciobanul încuviințează, ca și cum el ne-ar da voie. Ne reluăm urcușul pe o cărare prăfuită care traversează pajiștea uriașă. Ciobanul o ia către culmea dealului și dispare, de parcă l-ar înghiți pămîntul. Mă uit cum i se scufundă treptat căciula neagră în iarbă, ca periscopul unui submarin într-un ocean verde. Pare să fie la el acasă în locul ăsta sălbatic și neospitalier, odraslă a pămîntului străbun. Mă izbește dintr-o dată deosebirea dintre noi si el. Aici el e la el » »
acasă si muncește. Are nevoie doar de niște cîini,
de-o bîtă » » > ’
și de cîte-o țigară. Nouă, celorlalți, ne trebuie

birouri și computere, mașini și telefoane mobile.

încă mă mai gîndesc la asta cînd ne oprim să mîncăm. Ne așezăm sub un copac gros, ne dăm jos rucsacii și bocancii, gîfîind. Soarele e sus și frige, dar vîntul ne răcorește. Ne odihnim cu ochii la cerul pe care flutură agale norișori albi și pufoși. Mîncăm brînză de capră, ardei, măsline și pîine cu coaja crocantă. Apa de izvor din sticle e încă rece, în ciuda arșiței de amiază. In jurul nostru dealurile albastre - verzui sc întind cît vedem cu ochii. Mi se pare un privilegiu că mă aflu aici. E prea bine ca să fie adevărat.

— Ce facem dacă dăm de vreun bucluc ? întreb. Există vreun număr de urgență la care putem suna ?

— Nu, spune George. Asta e considerată o zonă sigură. Aici sus ești de capul tău.

Seceră iarba înaltă cu un bețișor. Și nu pare să-și facă griji pentru atîta lucru.

— Și cum e cu lupii ? întreb.

Micuța Catrinel își ridică privirea de la sendvișul ei și face ochii mari.

— Cum să fie ? oftează George. Dacă au ceva cu tine, ai încurcat-o, ești ca și mort. Dar vara nu e nici un pericol. Atacă doar iarna, cînd sînt lihniți și umblă în haite. Mai rău e cu cîinii ciobănești fiindcă sînt imprevizibili. Am avut noroc adineauri.

— Spune-i despre doamna din Germania, murmură Alina, ca și cum ar prefera să nu-mi spună ea.

— O turistă, îmi povestește George. Niște ciobănești au atacat-o chiar pe aici pe undeva,

aproape că au rupt-o în bucăți. Prietenii ei au fugit la Păltiniș să ceară ajutor — aproape două ore. Pînă la urmă a salvat-o cineva de la Sibiu. Au dus-o la spital — a avut zile și-a scăpat.

— Ai cui erau cîinii care au atacat-o ? întreb. N-a pățit-o proprietarul ?

— Glumești, îmi răspunde George. Cei mai mulți ciobani nu dau doi bani pe turiști.

Norișorii albi de deasupra noastră se fac din ce în ce mai cenușii. Vîntul se întețește. Schimbarea plutește în aer.

— Dar îți place în munții noștri ? mă întreabă Alina, aruneînd o privire de jur-împrejur.

— La nebunie, îi răspund. Așa o excursie am vrut să fac de cînd l-am cunoscut pe George, în ’95.

— Și ce te-a împiedicat ? îmi cere George socoteală. Bună întrebare. In cele din urmă, îi răspund :

— Am fost prea ocupat cu lucruri care păreau mai importante, cred.

Argumentul nu pare să-l convingă, și pe bună dreptate. Oftează și taie aerul cu bățul.

— *Viața e ce se-ntîmplă în timp ce noi ne facem alte planuri,* a zis John Lennon.

— Știu, îi răspund. Eu ți-am spus asta.

După masă, o pornim pe o potecă îngustă, printre tufișuri cu afine zemoase, exact ca ale ciobanului. începem să culegem și nu ne mai putem opri. Sînt delicioase — au o aromă puțin picantă și sînt, cu siguranță, pline de vitamina C.

Și dau dependență — ne petrecem mult prea mult timp întin- zîndu-ne după mănunchiurile cele mai bune. Cînd ne așternem din nou la drum, avem burta plină și dinți albaștri, rînjim ca niște vampiri. Transilvania e prea bună ca să fie adevărată.

După-amiaza se apropie de sfîrșit. Trecem o culme pe care zeci de trunchiuri despicate zac de-a valma în iarbă. Asta îmi amintește o știre de la televizor — peisajul care rămîne în urma unui atac NATO ? Crengile moarte, cenușii se înalță din pămînt ca niște coaste de dinozaur.

— Ce s-o fi întîmplat aici ? întreb, examinînd decorul.

— Un trăsnet, spune George. E ceva metal în pămînt care l-a atras.

— Mulți au fost doborîți de trăsnet pe-aici, adaugă sec Alina.

— Mulțumesc pentru informație, îi răspund.

începe să plouă, mai întîî încetișor, cîțiva stropi de probă. Alina se uită la cer. Pare oarecum îngrijorată.

— Ar trebui să coborîm, propune George.

— Să coborîm ? exclam eu, dezamăgit. E doar puțină ploaie. Și, în plus, nici nu v-am văzut stîncile !

— Vremea se schimbă repede, insistă Alina.

Dar Catrinel o trage de mînecă — *trebuie să-i arătăm stîncile.* îmi scot hanoracul impermeabil și mă fălesc cu el, afi- șînd un surîs hotărît. George și Alina își zîmbesc cu un aer vinovat. Au pierdut. Ne continuăm drumul printre copacii despicați.

Nu durează mult și găsim ce căutam. In mijlocul unei pajiști largi, Alina întinde brațul și ne arată ceva. La o sută

227 de metri în față, văd zimții unui pîlc dc stînci dezgolite. Straturi strălucitoare, negre și gri, ca un tort preistoric sticlind uleios sub ploaia ușoară.

— Astea sînt, spune George mîndru.

Catrinel fuge înainte și se cațără pe pietre ca o căpriță, își găsește un sprijin pentru picior și se pune ca la fotograf. O ajungem din urmă și-i aranjez eu pe tustrei pentru un portret de familie.

— George era în excursie, ca și mine, explică Alina, luîn- du-și fetița pe genunchi. Fiecare cu grupul lui de prieteni. Întîmplarea a făcut că ne-am oprit în același timp să ne odihnim aici. Lui Catrinel îi place povestea asta, așa că venim aici în fiecare vară. Și ne odihnim aici, pe pietrele noastre !

Catrinel zîmbește larg și eu declanșez aparatul. O picătură de ploaie mi se prelinge pe lentilă. O șterg și mă pregătesc să apăs din nou. Văd prin ocular că George nu se mai uită la mine, ci în sus. De după dealuri răsar și se rostogolesc spre noi nori amenințători. Piaza rea se apropie cu repeziciune. George e din ce în ce mai neliniștit. Alina îi prinde privirea și parc să fie de-acord cu el. începe și vîntul să ne șuiere pe la urechi și, în curînd, doi uriași nori negri care plutesc foarte jos se apropie unul de altul, ca două armate cerești care se pregătesc de bătălie. George se desprinde din îmbrățișarea familiei și se dă jos de pe stîncă.

— Trebuie să găsim un adăpost, ne spune hotărît și se răsucește s-o ajute pe Catrinel să coboare. Haideți !

Cel mai apropiat adăpost e pădurea deasă aflată la vreo o mie de metri mai jos, acolo de unde am urcat. George merge iute, cu pași mari. în depărtare se aude lătrat de cîine. Alina și

George schimbă priviri îngrijorate.

— Ar trebui să ne grăbim, spune Alina.

Plouă și mai tare. Fulgeră și tună. Sîntem la jumătatea drumului pînă la trunchiurile risipite, cînd un fulger argintiu tîșnește și se înfige în pămînt la cincizeci de metri în fața noastră, cu un zgomot asurzitor. O bubuitură ca la explozia unei bombe. Tresărim, înspăimîntați. N-am mai auzit în viața mea un zgomot atît de puternic. Iarba sfîrîie și scoate aburi acolo unde a căzut trăsnetul. Nu scoatem nici un cu- vînt. Stăm locului, hipnotizați de forța înfricoșătoare a naturii. Plimbarea noastră plăcută pe dealuri s-a transformat într-o cursă pe viață și pe moarte. O luăm la fugă.

— Haideți 1 urlă George, alergînd spre pădurea din fața noastră.

Liziera pare foarte departe și noi sîntem o pradă ușoară la bunul-plac al zeilor. Cerul vuiește amenințător în timp ce alergăm prin iarba deasă care ni se încurcă printre picioare.

Se aud voci aduse de vînt. Intr-o rîpă din apropiere văd niște forme negre care fug să se adăpostească printre colibe sărăcăcioase, ca niște fermieri săraci dintr-un film cu cowboy. Au căciuli țuguiate ca niște gloanțe, la fel ca a ciobanului nostru. George se răsucește spre noi din fugă și ne strigă :

— Cîinii ! Fiți atenți !

— Ce ?! strigă Alina, trăgîndu-și fiica mai aproape.

Picioruțele firave ale lui Catrinel se mișcă iute ca niște ♦ » > pistoane în pantalonii uzi leoarcă în timp ce alergăm la vale spre pădure. Dar cîinii ne-au văzut. N-o să reușim. Le aud lătratul isteric. Și pe urmă îi și văd mai încolo : patru sau cinci perechi de urechi negre saltă prin iarba înaltă,

întunecată, undeva în stînga noastră. îmi bag mîna în buzunar după biscuiți, «.Iar nu mai am. Scena are ceva de coșmar, de parcă eu n-aș fi cu totul prezent. îmi aduc aminte de turista germană aproape ruptă în bucăți. N-am nici o bîtă și n-am ce face. Alerg în urma celorlalți. Cîinii la mine au să se repeadă primul. Cerul bubuie deasupra noastră. Simt ploaia puternică în creștet. Simt cum trupul mi se pregătește pentru lovituri și durere.

George strigă după ciobani, dar degeaba. Se îngrijesc să se adăpostească de furtună și nu ne aud. Sau nu le pasă. Cîinii lor au ajuns la douăzeci de metri de noi și se apropie rapid. Primul arată ca ieșit din iad — mare și negru, cu botul căscat. Ceilalți sînt mai mici, dar par la fel dc răi. Au blăni pestrițe, gri-maro. Unul c alb ca zăpada. Noi sîntem străini pe teritoriul lor. Am încurcat-o. Ne-au prins.

Dintr-o dată, haita de cinci se împarte în două. Doi cîini o iau spre stînga, ca să ne taie calea. Ceilalți trei ne ocolesc prin dreapta și ne taie retragerea. încetinim, încercuiți. Cîinii se apropie, cu labele depărtate, cu ochii injectați și balele curgînd, ghemuindu-se și lătrînd, arătîndu-și colții ca niște pumnale albe.

Deodată, ca de nicăieri, apare un puști desculț care coboară în fugă panta și agită o bîtă uriașă. Urlă la cîini. Animalele îngheață, suflînd din greu și holbîndu-se la noi. Puștiul ne arată cu bîta un culoar printre cîini și ne face un semn cu capul. Trecem încet printre ei, apoi o luăm la fugă.

— Slavă Domnului, ne strigă George peste umăr.

Cîinii își latră răspunsul : *Să vă ia naiba !*

Ajungem la lizieră și ne oprim din fugă abia în adîncul pădurii, unde ploaia se strecoară în picuri prin frunziș și ni se scurge pe ceafa ca panglica unei medalii olimpice. Lipăim prin băltoace noroioase și alunecăm pe frunze ude pînă cînd ne înghite bezna pădurii. Deasupra noastră se mai agită fulgere, se aud tunete, dar zeii mai au și alte treburi. Sîntem în siguranță. Ne oprim să ne tragem sufletul.

Avem ochii aprinși și sîntem toți albi de spaimă. Nici unul dintre noi nu se uită în urmă.

230

Ușa din spate

Arborez o cravată și un surîs. E prima zi. Dar gardianul nu mă lasă să intru, *c-oJi și-o plesni.* Stau în holul de la intrarea în minister și insist. Gardianul își citește un SMS, zîmbind către telefonul mobil. Apoi ridică ochii la mine și mă privește fix, de parcă n-aș fi sănătos la cap.

— Ce ? exclamă.

Un tip în costum urcă repede treptele de marmură și intră fluturînd grăbit un card de plastic alb. 11 întreb pe gardian cum aș putea să obțin și eu așa ceva. Se încruntă și-mi răspunde :

— Nu puteți.

Arăt cu degetul spre liftul aflat la zece metri de partea cealaltă a holului larg, lîngă un bonsai

mare.

— Vedeți liftul acela ? îi explic. Cu el am urcat cînd m-au angajat. Nu sînt terorist. Lucrez pentru minister, am un contract.

îmi aruncă o privire întunecată :

— Terorist ?

Scutur din cap și spun :

Titlul original *(Back Door Man)* este cel al unui cîntec compus de Willie Dixon, al cărui text arc conotații sexuale.

— Consultant.

— Domnu', îmi răspunde cu o ridicare din umeri, numai miniștrii, șefii de departament și alte persoane importante folosesc ușa din față.

— Știu, îi răspund. Pe aici m-au băgat săptămîna trecută ! Nu vă amintiți ? Vă rog, n-ați putea să mă lăsați să intru ? Am o întîlnire la nouă, o să întîrzii ! Se poate ?

Se gîndește, ca și cum ar fi întrebarea finală la un concurs TV și-ar avea 64 000 de dolari de cîștigat dacă ar răspunde corect.

— Ușa din spate, îmi spune, arătîndu-mi-o cu telefonul.

Ocolesc clădirea și caut. In cele din urmă, dau de o ușă scorojită, îmbîcsită, din metal vopsit maro. Mă uit în sus și mai că mă aștept să văd o placă marc *Pentru plebe.* Mă strecor înăuntru, întreb pe unul și pe altul pe unde s-o iau și ajung înapoi în holul din care pornisem. Același gardian îmi face un semn cu mîna — sîntem de-acum prieteni vechi.

— E-n regulă ? mă întreabă.

Aș vrea să-i răspund cumva. Dar ușa liftului se deschide și nu mai e nevoie.

La etajul cinci, sala de ședințe are pereții placați cu lemn, scaune comode, o masă ovală mare și ferestre cu vedere spre oraș. Cinci țipi în costum stau jos și trag la greu din țigări. E un fum să-l tai cu cuțitul. Unul dintre ei oftează adînc, de parcă ar fi vineri, la cinci după-masa, nu luni, Ia ora nouă. Se uită la mine ca și cum am fi cu toții jurați într-un proces greu, pe care nu-1 înțelegem. Fiecare dintre ei are un card alb atîrnat la gît sau prins la rever. întreb de ce.

— Ca să putem intra prin față, îmi răspunde unul, fre- cîndu-se la ochi.

— Cum pot să fac și eu rost de unul ? întreb.

— Nu puteți, îmi răspunde.

232

— Intrarea principală e numai pentru noi, mormăie altul, strivindu-și țigara în scrumieră.

— De ce ? întreb. Folosim cu toții același lift și lucrăm în aceeași încăpere. De ce nu putem folosi aceeași ușă ? In plus, pînă la intrarea clin spate e de făcut un ocol destul de mare...

Dar nimeni nu răspunde. La ora 9.40 apare și șeful, rî- zînd în telefonul mobil. Se așază în capul mesei și-mi spune că predecesorul meu nu i-a plăcut.

— Fiindcă ne lua de sus și ne trata ca pe cetățeni de mîna a doua.

Am luat notă.

N-o să plec niciodată din România I

Vera e fermecătoare, vorbește cu dezinvoltură si are umor. E puțin cam autoritară, poate, dar asta mă face să vreau să-i fiu pe plac.

— Mai gîndește-te, mă sfătuiește, cu un accent englezesc fără cusur. Parcă ar fi din Buckinghamshire, nu din București. Se ridică de la măsuța noastră din coltul ceai- 1 » »
năriei aglomerate și se îndreaptă cu pași mari spre toaletă, ca o dirigintă care vrea să-i prindă pe băieții răi. Prietena noastră comună Lumi se apleacă spre mine cu ochii strălucind si mă întreabă : >

— Ei, ce zici ?

— Ce pot să mai zic ? îi răspund. Nu-mi vine să-mi cred urechilor. Mulțumesc pentru recomandare !

Fiindcă Vera lucrează într-o editură. Chiar îi plac povestirile mele și spune că ar merita să fie publicate. O să stea *ea* de vorbă cu directorul. Și încă ceva — e de-acord cu teoria mea cum că unii dintre prietenii mei români au cam luat-o razna, ba chiar au devenit puțin schizo de-a lungul anilor.

— Sau poate că la mine-i hiba ? continui cînd se întoarce Vera.

Ea scutură din cap.

— Tara se schimbă si oamenii se schimbă odată cu ea, mă luminează ea. îmi place cum scrii despre asta, cu privirea cuiva din afară. Mai povestește-mi.

Așa că-i povestesc despre doctorul Mihai, care mi-a cumpărat mașina, dar mi-a schimbat prețul după ce i-am dat cheile. Și despre Bogdan, care mi-a explicat răcnind cum a bombardat Clinton Serbia ca să destabilizeze euro și m-a înjurat de mamă cînd l-am contrazis. Și despre dentistul meu cel isteț, căruia nu-i plac evreii fiindcă aia și aialaltă. Și despre Ana cea modernă, care spune că, dacă hrănești un cîine flămînd, poate să turbeze. Și despre Cătă, care s-a transformat într-un parvenit împopoțonat și are un Porsche pe care-1 conduce ca la curse prin toate satele astea prăpădite. Sau despre Mariana, care m-a primit ca pe un fiu rătăcitor, dar m-a luat scurt în șuturi cînd i-am sugerat odată să-i spună chelnerului de la pizzeria din colț *vă rog* și *mulțumesc.*

Vera mă ascultă cu atenție, de parcă m-ar crede deștept nevoie mare. Ii spun că de vină e comunismul.

— I-a lipsit de orice model de rol, argumentez eu. Tu ce crezi ?

Vera nu-mi răspunde. Se uită la mine peste ochelari, ca o bibliotecară fandosită, prea spirituală ca să-și dea cu părerea.

— Dar știi ceva, zic eu mai departe, românii care muncesc în străinătate par să se adapteze mai bine. Știu fiindcă i-am întîlnit peste tot. Li se lărgește orizontul. Poate că asta e soluția, nu ?

— Pentru mine, nu, îmi răspunde Vera pe un ton ferm. N-o să plec niciodată din România ! E țara mea, are o cultură rafinată. Toți prietenii mei sînt aici. Vreau să contribui la o schimbare în bine. Aici mi-s rădăcinile, aici rămîn !

— Bravo, foarte bine ! îi răspund. România e în plină expansiune, un om ca tine chiar are toate șansele aici.

Dar si unul ca mine, dacă ea se tine de cuvînt. Vera îmi zîmbește complice, ca și cum mi-ar fi citit gîndurilc.

— Și, cine știe, oftează ea, dacă-ți public povestirile...

Radiez. îmi vine s-o iau în brațe, să-i fac copii sau o casă pe deal. Lumi îmi spune să mă potolesc. Promit să mai scriu. Vera spune *căyes indeed,* o să aibă nevoie de mai mult material pentru carte.

Așteptăm deja de patruzeci de minute, dar, în fine, apare și chelnerița, zâmbitoare, cu decolteu apetisant, și ne aduce o cană elegantă de ceai și trei ceșcuțe albe de porțelan. Unii care n-au găsit loc așteaptă la intrare și se uită urît la noi — *hai, beți odată ceaiul ăla 1* Ceea ce și facem în timp ce punem țara la cale.

Cîteva zile mai tîrziu, mă întîlnesc cu Lumi în lift. Pomenesc de Vera — oare o fi primit între timp e-mail-ul cu ultima mea povestire ? Lumi zîmbește larg, ca și cum ar avea o veste bună.

— Da, m-a sunat Vera ieri seară ! Ii place foarte mult! Zice că ai inspirat-o și pe ea să scrie ! A citit-o în avionul spre Bruxelles. A, și știi ? Și-a dat demisia ! S-a angajat ca translator la UE ! Nu se mai întoarce, dar zice să nu-i spunem tatălui ei.

Lumi tace brusc și pare îngrijorată. Se apleacă spre mine și mă întreabă :

— Mike, nu ți-c bine ?

Bucureșteni

Ajungem la șase după-amiaza. Sîntem undeva sus, pe dealurile Transilvaniei, la 25 km sud-vest de Sibiu. De jur- împrejur, coline gri-albăstrui văluresc pînă în zare, ca un ocean. Nu se aude nimic afară de ciripitul păsărilor adus de vînt. Voiam să umblu pe culmile și prin văile astea încă din 1994, de la prima mea vizită în România. Țara în care am nimerit din întîmplare. Țara în care acum sînt acasă. S-au petrecut lucruri, programul și obligațiile nu m-au lăsat să mă mișc. Dar azi, în sfîrșit, am timp. Și iată-mă înapoi în Transilvania — în *inima țării,* cum zic unii.

Mă uit în jur, încercînd să-mi imaginez cîți inși vor fi traversat colinele astea de-a lungul mileniilor : războinici și ciobani, țărani și poeți. Sînt încălzit, optimist și rupt de oboseală după nouă ore de mers ba prin soare, ba prin ploaie. Dar am ajuns. împreună cu vechiul meu prieten George, cu Alina, soția lui, și cu micuța Catrinel, fiica lor, care arc opt ani și c iute ca argintul-viu.

Refugiul de pe muntele Cănaia se vede la 50 m, la mijlocul unei pante abrupte, cu pădure deasă la poale și o poiană verde pe culme. E o clădire joasă de piatră, cu un acoperiș de tablă care strălucește ca o foiță de aur în lumina

apusului. Sîntem ușurați să știm că avem unde dormi

237 acolo. Sau poate că nu. Ne interesăm mai îndeaproape și — aflăm — camera cea mai bună e ocupată, se pare, iar altele arată ca niște exponate dintr-un muzeu etnografic în paragină. Uriașe lacăte ruginite ne împiedică să căutăm alte soluții.

Stăm pe un bolovan și ne gîndim. Alina își ține capul în mîini și se uită într-o parte la bărbatu-său.

— Am dat-o’n bară, George, îi spune.

El dă din umeri și se uită după Catrinel, care, cu codițele în vînt, coboară spre closetul în aer liber.

— Catrinel, n-o să-ți placă acolo ! îi strigă.

Intr-adevăr, Catrinel deschide ușa dărăpănată, scoate un țipăt și sc-ntoarce fuga înapoi, ținîndu-se de nas.

— Locul ăsta s-a transformat într-o cocină, oftează George.

— Ziceai de alt refugiu ? îi amintesc.

— E la doisprezece kilometri, îmi răspunde. E prea tîrziu acum.

Catrinel zburdă pînă la maică-sa și-i ciripește un raport despre împuțiciunca de closet. Soarele dispare sub orizont într-o parte, iar din partea cealaltă o linie întunecată și difuză se ridică spre noi. Noaptea ne învăluie centimetru cu centimetru. Pădurea deasă din vale, din verde deschis, se face treptat gri întunecat. începe să se lase răcoarea.

— Ați auzit de turistul ăla american ? întreabă Alina.

Nu e o glumă, știm bine.

— Omorît de un urs, răspund, fiindcă nu-și găsise loc la refugiu.

Alina se lasă pe spate cu mîinile sub cap și se uită la cerul din ce în ce mai negru al Transilvaniei. Se întoarce spre noi și ne spune încet:

— Am citit într-un ziar că ursul se enervase fiindcă turistul îl fotografiase cu blițul.

238

Vîntul șoptește prin frunziș, ca și cum ar răspîndi ultimele bîrfe. După cîteva clipe, George răspunde :

— Da’ ce, i-au luat interviu ursului ?

Rîdem, deși numai de rîs nu ne arde. La una dintre fe- rcstrele refugiului se aprinde o lanternă și apare o față fantomatică. George se ridică și o ia spre clădire, umblînd puțin crăcănat în ditamai bocancii. Ultimele raze din amurg îi cad pe pulpele arse de soare.

— Mă duc să vorbesc cu oamenii ăștia, ne spune, să vedem dacă ne-ajută.

Catrinel a găsit un băț și scobește cu el într-o gaură. La asta-s bune bețele doar !

— N-am mai fost la refugiul ăsta de patru ani de zile, îmi spune Alina. De obicei, dormim într-un cort de trei persoane. Dar cum de data asta sîntem patru, nu l-am mai luat.

Sună logic, doar că poate nu-i chiar așa. Ne-am fî putut înghesui.

George reapare, freeîndu-și mîinile, mulțumit de sine.

— Avem noroc ! Copiii dinăuntru îl știu pe moșul care ține refugiul. Le-a dat chei pentru cele mai bune camere. Și mai e o cameră, care nici nu-i chiar asa de rea ! Haideți să vedeți !

Urcăm treptele șubrede ale refugiului în urma

lui George. In holul cu pardoseala de piatră, patru adolescenți stau în jurul unei mese : trei băieți, dintre care unul ține o fetișcană cu ochi de căprioară pe genunchi. Ea îl ține strîns pe după umeri, de parcă ar fi ultima lor noapte împreună, sau poate prima. Cei patru se uită la noi prin fumul de țigară și ne salutăm scurt.

George ne conduce pe culoar spre o ușă deschisă, de care atîrnă, descuiat, un lacăt ruginit. In cameră sînt trei paturi de fier cu saltelele lăsate pe mijloc. Nu e Ritz-ul, dar

239 c mai bine decît să ne cuibărim într-un copac.
George se plimbă țanțoș prin cameră, ca un boier prin bătătură.

— Se pare că soția moșului e bolnavă, dc-asta nu-i pc aici.

Absent, dar conștiincios : pereții albi par proaspăt zugrăviți și pe un scaun de lemn stau pături groase, frumos împăturite. îmi trec mîna peste ele — nu sînt foarte jilave, ar trebui să putem dormi ca lumea.

— Catrinel poate să vină-n pat cu mine, se oferă Alina. Ii place asta.

Catrinel îi zîmbcște larg — *te cred și eu.*

Afară s-a lăsat întunericul. In pulovere de lînă, stăm în jurul unui foc de tabără și ascultăm glumele puștilor. Doi dintre băieți stau pe vine lîngă vatră, se înjură și aruncă lemne în foc dintr-o stivă de butuci tăiați cu îngrijire. Nu trece mult și focul trosnește, aruncă flăcări mari. Băieții au o sticlă de berc de doi litri din care nouă nu ne dau. Mai încolo, cei doi îndrăgostiți gînguresc și se giugiulesc ca niște porumbei. Auzim un avion traversînd cerul întunecat. Mă uit în sus la

luminile care clipesc și mă întreb dacă pasagerii ne văd focul.

— De ce nu vorbiți cu Mike ? E din Anglia, sugerează George. Vorbește ca gazda la o petrecere, îndemnîndu-.și oaspeții să se ducă să danseze și *să se distreze puțin.*

— Despre ce ? întreabă Sami, care pare să fie șeful celorlalți trei.

Vorbește cel mai mult și arc de fiecare dată ultimul cu- vînt. E scund și negricios, un băiat frumușel, cu umeri largi, puțin adus de spate, și picioare voinice, de fotbalist. Timidul Dinu c exact opusul lui : înalt și palid, cu ochi albaștri, strălucitori, și un ciuf blond — un adevărat pui de sas. Cei doi îndrăgostiți rămîn în umbră, șoptind și chicotind.

— Mergi la școală sau lucrezi ? îl întreb.

Sami zîmbeștc, parcă ar fi deținătorul unui secret.

— Sînt la Academia Militară din Sibiu, îmi răspunde, umflîndu-și pieptul.

— Bravo, îi răspund, impresionat. Soldații români sînt trimiși peste tot.

— Nu chiar, spune Sami, uitîndu-se la stelele care încep să apară.

Dinu, prietenul lui, rîde încet.

— In Congo, Bosnia, Irak, Afganistan..., îi răspund.

— Asta nu-i chiar toată lumea, nu ?

Dinu rîde iar. Sami îi trage un cot. Am impresia că fac o pereche bună, ei sînt cu siguranță sufletul oricărei petreceri de adolescenți

cînd sînt invitați împreună. Dar după o zi de mers sînt prea obosit ca să-mi ardă de un concurs de agerime.

— Bine, poate că la Polul Nord n-au ajuns încă, îi răspund.

Pe Sami nu pare să-1 intereseze.

— Și după ce termini ? întreabă George.

Sami ridică din umeri.

— Forțe Speciale sau IT, răspunde. Și adaugă îndată : Dar, probabil, Forțe Speciale.

Se uită fix la jocul flăcărilor. Mi-1 imaginez într-o mlaștină, cu un pumnal între dinți.

— Și tu, Dinu ? întreabă Alina, cu bărbia sprijinită pe genunchii strînși la gură.

— La Artă Teatrală, răspunde Dinu. Jonglez, dnt, fac pian.

— Așadar, și tu tot la forțe speciale ? glumesc cu.

Sami rîde în hohote și-apoi pufnește :

— Aiurea !

— Serios, Dinu, ce-ai vrea să faci după școala asta de teatru ? îl întreb.

— Masterat, răspunde Dinu, foarte sigur pe el.

Sami clatină neîncrezător din cap. Probabil că el și-ar dori să arunce în aer cîte ceva.

— Și, după aceea, probabil, un doctorat, adaugă Dinu.

— Uau ! Și pe urmă ? întreabă Alina.

Dinu se uită la ea de parcă nu l-ar mai fi întrebat nimeni niciodată așa ceva. Nu știe ce să răspundă.

— Vreau să spun, unde ai să lucrezi ? zice Alina, binevoitoare.

— Glumești ? chicotește Sami. Asta e student profesionist I

— Nu-i adevărat, se burzuluicștc Dinu. Poate o să cînt într-o trupă de jazz, o să fac turnee prin lume. Vreau să mă fac muzician. Săptămîna trecută am văzut *Pianul* pe un DVD — de douăzeci și șase de ori în trei zile.

— Dar îți trebuie un doctorat ca să cînți într-o trupă de jazz ? îl întreb.

—- Vreau să-i fac pe oameni fericiți, pune el punct discuției noastre.

Focul nostru sfîrîie și trosnește. Dinu se apleacă asupra lui și împinge mai înăuntru lemnele de pe margine. Pune apoi mîna pe un topor și dispare în întuneric, lăsîndu-ne să ghicim ce-are de gînd. Cîteva clipe mai tîrziu, la cîțiva metri de noi auzim un scrîșnet de oțel pe lemn. Mă-ntreb ce face. Nu mai avem nevoie de lemne, fiindcă stiva de butuci îngrijit tăiați de lîngă foc e destul de mare. Poate că-și face un pian.

Sami mai trage o dușcă de bere și le întinde sticla celor doi porumbei. George scoate o sticluță de vodcă și ne-o trecem din mînă în mînă. Cei trei băieți beau cu înghițituri mari și i-o dau înapoi aproape goală. George împarte cu soția lui ultima dușcă. Catrinel ațipește, învelită într-o pătură roșie. Sami plesnește din buze, își umflă pieptul și zice :

— Ei, si acum ?

Pare să fie gata de încă o rundă de întrebări sau de vodcă.

— Iți place viața la Sibiu ? îl întreb.

— In orice caz, mai mult decît la București 1 îmi ripostează, rînjindu-mi printre flăcări. Ochii îi sclipesc, roșii ca niște bobițe de jar. Aruncă o privire spre cei doi îndrăgostiți. Cei doi îl aprobă

din cap. Fata își molfăie o șuviță de păr. Iubitul ei o sărută pe creștet. Ea își ridică ochii spre el cu un surîs tandru, de parcă ar avea de gînd să rămînă împreună zece ani, sau măcar zece zile.

— Nu-ți place Bucureștiul ? îl întreb.

Sami neagă din cap. Fața lui bronzată e portocalie în lumina focului, ca un dovleac de Halloween.

— Nu, nu ne place, spune iubitul, rupînd, în fine, tăcerea.

— De ce ? îl întreb.

Sami scoate un geamăt — e clar că a fost o întrebare prostească.

— Bucureștenii sînt aroganți. Vin aicea cu mașinile lor cît toate zilele și-și închipuie că le știu pe toate.

E o critică la adresa Capitalei pe care o poți auzi adesea în provincie, în orice țară din lume. Dar aici și acum, disprețul lui arde mai tare ca focul nostru.

— Ești de acord ? o întreb pe iubita lui.

își trece o mînă prin păr.

— Da, îmi răspunde, cu o voce adormită. Bucureștenii sînt gălăgioși și prost-crescuți. Și nici nu sînt români ade- vărați. Sînt corciți cu turcii. Noi, aici, în Transilvania, sîn- tem altfel.

Blondul Dinu revine din beznă — trage după el un trunchi subțire de copac. Taie iute cîteva crengi și le aruncă pe jar. Lemnul sfîrîie, dar nu arde.

— E verde, zice George. Copac tînăr, nu era lemn mort.

— Acum este, ripostează Dinu, azvîrlind

toporul cît colo în întuneric. Și apoi se tolănește pe jos. George se uită mirat la mine și clatină din cap — *cam tîmpit puștiul.*

— Și tu, Dinu, ce părere ai despre bucureșteni ? îl întreb.

— N-am, îmi răspunde, curătîndu-și mîinile de noroi.

— Sînt prea *șmecheri* ? continui, cu speranța că limbajul familiar o să-l scoată din rezerva lui.

Și așa și e.

— *Șmecheri,* exact. Vorbe mari, gură mare, mare rahat !

Dinu și Sami bat palma și ridică fiecare degetul mare în semn de acord perfect. Porumbeii chicotesc la unison, apoi se ridică în picioare și o iau, braț la braț, spre cabană — două mogîldcțc negre care urcă în zigzag prin iarba deasă de pe coastă. Acoperișul de tablă lucește argintiu la lumina stelelor. Ușa veche de lemn scîrțîie și cei doi dispar în refugiu.

— Lună plină, oftează Alina, uitîndu-se în sus, și gîtul ei alb ca de lebădă îi strălucește în beznă.

— Parcă e, adaugă Catrinel, cu un căscat ruginită

A zis-o. Stăm și-i ascultăm pe Sami și pe Dinu îndru- gînd verzi și uscate pînă cînd începe să li se împleticească limba. Mă duc să fac pipi în niște tufișuri mai încolo. Cînd mă întorc, George și fetele lui, cam înțepeniți, se îndreaptă cu pași mari spre cabană.

In cîteva minute sîntem în pat, sub păturile jilave, în camera rece. Mi-e prea frig ca să mă dezbrac. Asta e, poate, cel mai incomod pat în care am dormit vreodată, și mult mai jilav decît am crezut. Simt umezeală peste tot. Deși e o liniște perfectă, obișnuit cum sînt să aud frîne

scrîșnind peste noapte în București, aș jura că le aud și aici. Dar nu, sînt în inima Transilvaniei, la 2 224 de metri altitudine. Cele nouă ore de marș își spun cuvîntul și, în scurt timp, alunec peste o prăpastie stîncoasă, către un loc cald și primitor. Ultimul lucru pe care îl aud e bodogăneala lui George, care

244 îndrugă, *țara asta se duce de rîpă.* Pare enervat, clar sînt prea adormit ca să-mi mai pese.

A doua zi pornim la opt, urcăm pe coaste de un verde- gri care se ridică în fața noastră ca niște maree gigantice. Apoi urcușul se îndulcește și, nu după multă vreme, traversăm în pas de plimbare un platou și facem glume despre un meci de fotbal. Dar ne pomenim imediat cu o surpriză : la picioarele noastre se deschide o rîpă la 45°. Iți dă fiori. Jos, un lac glaciar se-ntinde nemișcat, ca o farfurie plină cu apă : *Lacul Iezerul Mare.* Sclipește în soarele de dimineață. Tufișuri țîșnesc din pereții de stîncă pleșuvi, ca niște pete de culoare verde mîzgălite de un copil.

— Lacul meu, ne anunță George.

Alina îl ia ușor de mijloc.

— De fapt, lacul *nostru,* spune ea, trăgînd-o pe Catrinel mai aproape de ci.

Coborîm de-a bușilea către lac și ne dăm jos rucsacii grei. Ne scoatem bocancii și lipăim prin apa rece ca gheața. Batem din palme ca să auzim ecoul.

— Înotăm ? întreb, spcrînd că nimeni n-o să zică da.

— Dacă vrei să faci infarct, îmi răspunde George. Se întîmplă în fiecare an. De-obicei o

pățește cîte-un orășean !

— Fiindcă sînt înficrbîntați după atîta mers, îmi explică Alina. Și apa e prea rece.

In apropiere, dăm de resturile unui foc de tabără, cald încă de la turiștii dinaintea noastră. Cu siguranță, oameni îndrăgostiți de frumusețile naturii și de singurătate ; care au mers toată ziua și au înnoptat în cort; care au lăsat în urmă cutii de bere, sticle de plastic și ambalaje de hîrtie, toate aruncate vraiște.

I

— Cine poate să facă așa ceva ? se miră George, uitîn- du-se la mizeria din jur.

— Niște bucureșteni ? îi ripostează Alina ironic, pregătind picnicul.

— Niște marțieni, corectează George.

Catrinel chicotește și ronțăie o bucată de telemea.

După cîteva ore de coborîș, sîntem înapoi în Păltiniș. Ne întoarcem la Sibiu într-un autobuz stropit de noroi. E plin de adolescenți. Cei mai mulți au bocancii plini de noroi după o zi de drumeție. Dar alții au T-shirt-uri mulate și adi-dași ca scoși din cutie, pregătiți să-și petreacă seara în oraș, înaintăm printre scaune, căutînd un loc liber.

— Hei, George ! strigă o voce cunoscută.

E Sami, plin de viață și încercănat. Se înalță de pe scaunul lui și întinde mîna să bată palma cu George. Dar George nu-și scoate mîna din buzunar. Dă din cap spre Sami și spre Dinu, care s-a tolănit pe două locuri, cît e de lung și blond, și

moșmondește la un telefon mobil. Mai încolo, cei doi porumbei se mai țin încă îmbrățișați. încep să mă întreb dacă se mai și deslipesc unul de altul din cînd în cînd.

Ii salut pe cei patru excursioniști și mă îndrept spre niște scaune libere din spate. Ușile șuieră și se închid. Motorul huruie și pornim. Catrinel începe să deseneze omuleți pe geamul aburit. Alina se ghemnuiește lîngă ea și desenează o margaretă mare. George parc cam nemulțumit. Eu stau lîngă el și nu înțeleg.

— Care-i problema ? îl întreb cu voce scăzută.

— Iți aduci aminte de berea lor de-aseară ? Era de furat.

— Poftim ?

— Au forțat dulapurile și au luat berea. Era a bătrînu- lui care se ocupă de refugiu și le-a dat cheile de la camerele cele mai bune. Cel cu nevasta bolnavă, ți-amintești ?

Nu-mi vine să cred. Acuzația e gravă și cade ca un trăsnet din senin.

— De unde știi ? îl întreb.

>

— Mi-a zis Sami înainte de culcare, am uitat să-ți spun, zice George încet, întors pe dos. *Țara asta se duce de rîpă.*

Acum înțeleg. De-asta era el enervat cînd a venit să se culce. Și nici pe drum n-a scos o vorbă. Ca să nu ne strice cheful ? Acum e furios rău.

— I-au ars si toate lemnele. Azi-dimineată am văzut. Cine face așa ceva ?

— Niște bucureșteni ? îi răspund ironic.

George îmi zîmbește, dar cam strîmb.

Ne uităm la Sami și la tovarășul lui. O melodie ca un zdrăngănit dc tinichea se aude din telefonul lui Dinu în tot autobuzul. Se ridică în genunchi pe scaun și dă volumul la maximum, fără să-i pese că poate nouă nu ne plac manelele. Scîrțîitul viorii și țiuitul de fluier fac ca o unghie care zgîrie pe tablă în clasă. începe să cînte și el, zbierînd către cineva din spate. Ceilalți pasageri nu se sinchisesc de Dinu, dar el pare decis să ne facă pe toți fericiți. Nici mai mult, nici mai puțin.

Sami se apleacă și strigă pe culoar :

— Hei, șofer ! închide nenorocitul ăsta de geam de deasupra, că mă trage !

Geamul se închide încet. Sami se uită la el ca un copil Ia o scamatorie. Apoi se tolănește și se proptește cu genunchii în scaunul din față, într-o poziție mai comodă. Tînăra din fața lui citește — mai exact, citea. Se întoarce spre Sami și îl fulgeră din priviri. Genunchii proptiți în spinarea ei par să-i displacă. El ridică din umeri și zice :

— Ai vreo problemă ?

Tînăra se răsucește la loc tară o vorbă.

George clatină din cap, exasperat, și oftează adînc. își întoarce privirea către geam. Șterge aburul și se uită la pădurile care defilează pe lîngă noi. Ne depășește un camion

2^7 încărcat cu materiale de construcție, acoperit de un strat subțire de ciment.

— România se schimbă, observă el. Dar nu numai în bine.

Autobuzul se oprește într-o stație și mai urcă niște oameni — țărani cu fețe tăbăcite și haine uzate. Mîinile lor noduroase au culoarea lemnului. Șlapii soioși, ondulați ca pîinea uscată, li se sucesc

peste ciorapii de lînă. Se înghesuie și ei în autobuz și stau în picioare pe unde pot. Unii se așază pe treptele murdărite de noroi și-și ațintesc ochii la propriile picioare. Autobuzul e arhiplin. Cei mai mulți dintre noii pasageri sînt leoarcă și par frînți, de parcă ar fi lucrat toată ziua în ploaie pe cine știe ce cîmp nenorocit. Cară cu ei saci uzați, plini de legume. Muzica lui Dinu plutește pc deasupra tuturor capetelor.

Acrul se încarcă de mirosuri. Trăsnește curînd a balegă, a nădușcală, a usturoi și a băutură stătută. Catrinel se apucă de nas cu două degete. Alina îi spune ceva la ureche. Catrinel își lasă năsucul, apoi și-l lipește de geam și suflă cercuri de abur. Cineva strigă la șofer. Autobuzul încetinește și se oprește. Unul dintre țărani, murdar din cap pînă în picioare, coboară. Și spune cu voce tare de jos :

— Mă, da’ tare mai pute aici !

Și pleacă. Ne urnim și noi, pe șoseaua proaspăt asfaltată care lucește sub ploaie.

Călătoriile îți deschid mintea

Taximetristul mă lasă la aeroportul Băneasa, la marginea Bucureștiului, și îmi ia 17 lei. îmi salt rucsacul pe umăr și mă îndrept spre clădirea cu cupolă. Arată ca o construcție din benzile desenate SF ale anilor ’50, e ca o jumătate de grapefruit uriaș pusă pe burtă. Se spune că o să fie renovată în curînd, dar mie stilul ăsta retro îmi place. La intrarea îngustă e îmbulzeală, ca de-obicei. E foarte cald. Unii se grăbesc, par îngrijorați și transpiră. Cei mai mulți se arată plictisiți de atîta așteptat. Mă strecor înăuntru, fac check-in-ul și mă îndrept spre Plecări.

E aglomerație, mult mai multă lume dccît pe vremuri, locul e prea mic pentru atîția pasageri. Am merita mai mult. Oamenii se ghemuiesc pe scaune de plastic, se sprijină de pereți sau șed turcește pe jos : copii cu rucsăcci și păpușele ; șmecheri în maiouri strîmtc, cu mușchii la vedere, cu reviste auto în mînă ; o pereche între două vîrste mănîncă sendvișuri ; un moș într-un costum de vară gri, a *la* Nea Nicu, se uită la noi prin ochelari de bagă cu lentile violet.

Unii pasageri se înghesuie în grupuri amorfe lîngă ușile de la Plecări, cu mîinile încleștate pe bilete și pachete de mîncare, ca să ajungă primii

la avion. Dincolo de geamurile

249 fumurii, cîmpul, de un verde viu, se întinde ca o lagună liniștită pînă la orizont. Avioanele decolează și aterizează în huruit de motoare. După patruzeci de minute, se anunță și zborul meu pentru Luton. Niște pasageri întîrziați se strecoară în fată, încercînd să treacă neobservati. Arborează fețe inexpresive și se uită drept înainte ca să evite privirile celorlalți. Pare să funcționeze. Nu protestează nimeni.

In avion, nu putem înainta din pricina unor pasageri, vreo zece, care își pun tacticos bagajele sus și nu se pot hotărî care unde se-așază. Alții, printre care și eu, așteaptă să ajungă la locul lor. N-avem cum, fiindcă Aurel-vrea-să-stea- cu-Maria-dar-Bogdan-trebuie-să-stca-la-fereastră. De noi puțin le pasă. Alți români se satură de așteptare și încearcă să se strecoare, ceea ce provoacă scandal și nu face dccît să învenineze situația. Prin stație, o stewardesă îi îndeamnă pe pasagerii prea mocăiți să se grăbească. Dar ei nu se grăbesc. Le trebuie cîteva minute bune ca să-și rezolve tacticos problemele și se așază în sfîrșit, rîzînd între ei.

Avionul se umple și stewardesele se foiesc languros pe culoar, ca niște manechine, cu pălărioarele lor roșii, verifi- cînd dacă ne-am pus centurile de siguranță. Doi bărbați grași din dreapta mea preferă să nu și le fixeze, dar o stewardesă îi lămurește că e mai sigur pentru ei. Arată cu unghia ei mare și roșie spre becul mic și roșu și le spune să-și țină centurile închise pînă cînd se face verde, fiindcă așa e legea. Dar cei doi bărbați răsfoiesc deja revista companiei de zbor în căutarea prețurilor la băuturi.

— M-ati auzit ? întreabă stewardesa. »

Cei doi își ridică privirea — *ce să audă ?* Avionul rulează pe pistă și decolează. De îndată ce sîntem în aer, cei doi bărbați își desfac centurile cu un zgomot sec, le dau deoparte și își dezmorțesc apoi spatele lat. Ascensiunea prin nori nu s-a terminat încă, dar zgomotul centurilor e un semnal pen-

250 tru toată lumea. Toată cabina se umple imediat de pocnetul metalic al cataramelor, căci din ce în ce mai mulți pasageri își desfac centura. Din boxe, o voce îi roagă să-și pună centurile la loc. Nimeni nu ascultă.

Zborul decurge în liniște pînă cînd vin băuturile. Tipul solid din fata mea îsi ia două cutii de Heineken si-si dă » » » » scaunul pe spate. La un moment dat începe să sporovăiască, se leagănă încolo și încoace ca la un rodeo și spune numai tîmpenii. Mă simt ca într-o excursie cu școala — avem cu toții doisprezece ani și mergem la grădina zoologică sau așa ceva. Tipul ajunge, în fine, la poanta poveștii și o încheie cu un gest viguros în spate, mai să-mi bage degetele în ochi. Românca frumoasă de lîngă mine îmi spune :

— Aveți grijă !

Intrăm în vorbă și îi ofer caise uscate. Are vreo patruzeci de ani și e într-un taior elegant, cu un șirag de perle la gît. Vorbește englezește cu un accent foarte curat. E din Craiova, dar stă la Londra, lucrează ceva cu computere și are un prieten englez. Este firma lui. La început nu i-a prea plăcut, dar acum merge.

— Fiindcă Anglia e atît de *altfel,* îmi spune cu un oftat.

— Cum ? o întreb.

Se uită la ghcmotoacele de nori de-afară și pare să se gîndească. In cele din urmă, îmi spune :

— Pur și simplu.

Răsfoim revista companiei de zbor și vorbim despre destinații și zboruri *low-cost.*

— Viața e atît de altfel acum, putem să mergem oriunde ! exclamă ea fericită.

Dar pare și puțin tristă, de parcă descoperirea ei ar ascunde și o umbră de regret, ca un copil care tocmai a văzut jucăriile vecinului.

De îndată ce aterizăm în Marea Britanic, vreo șase pasageri tîșnesc de pe locurile lor, își dau jos bagajele și se plantează în picioare pe culoar. Avionul mai rulează încă pe pistă. Femeia din Craiova zîmbește și-mi șoptește :

— Așa e de fiecare dată, parc-ar fi în autobuz !

Prin difuzor, vocea unei stewardese îi roagă să ia loc. N-o ascultă nimeni. Peste cîteva clipe, stewardesa vine pe culoar și le spune oamenilor să se așeze. Pasagerii cei agitați se supun, în silă.

îmi dă un sentiment straniu întoarcerea asta în Anglia după atîta vreme. în autobuzul care ne duce spre terminal îmi aduc aminte de vizita trecută — în urmă cu doi ani, la înmormîntarea tatei. Sper ca șederea asta să fie mai fericită. Intrăm în sală si observ că acum sînt mai multi * » polițiști dccît data trecută, toți în uniforme paramilitare și înarmați pînă în dinți. Dar atmosfera e calmă și liniștită, o zi obișnuită în Marea Britanie, cu vremea ei proastă cu tot.

La coada pentru controlul pașapoartelor îl recunosc pe unul dintre românii din avion, un tînăr în blugi și cu mătănii la gît. Se tot uită în jur, ca și cum ar vrea să se asigure dc ceva. Pe urmă

se apleacă, se strecoară pc sub panglica dc siguranță și trece la o coadă mai scurtă. Le rînjește apoi tovarășilor lui.

— *Sir !* tună o voce bărbătească.

Toate capetele se întorc. Un englez solid în jachetă gri vine spre noi pășind larg pc pardoseala acoperită cu linoleum. Arc un aparat de emisie-rccepție în mînă. E scund, cu un aer foarte serios și mers de soldat. Are un ID card prins de rever. Arată cu un deget voinic spre șmecherul cu ochelari de soare și se răstește la el sec și aspru :

— Dumneata ! Treci înapoi, în spatele panglicii ! De-aia e pusă acolo !

Șmecherul se apleacă și trece umil înapoi. Ridică din umeri la tovarășii lui, care rîd de el — *cine, io ?* Englezul cel voinic pleacă, dar se uită vigilent în stînga și în dreapta.

In sala cu bagajele, mă așez pe un cărucior lîngă banda rulantă, mă uit în jur și aștept. Majoritatea pasagerilor din zborul meu se-nghesuie pe trei rînduri în jurul benzii rulante și se-nghiontcsc, urmărind neliniștiți bagajele care le trec prin față. Nimeni nu se poate apropia pînă nu termină ei.

O lună mai tîrziu, plec la Paris cu un alt zbor ieftin. Ritualul e identic : la Plecări, întîrziații se bagă în față, unii din coadă se încruntă, dar nimeni nu protestează. în avion, cîțiva pasageri se foiesc și blochează culoarul. Apoi unii sc plîng de centuri și le desfac imediat după decolare. La sosire, un puști șmecher se bagă pe sub panglică și-i

face semne cu mîna prietenei lui cu picioare lungi să vină după el.

— Hai, *că nu m-a văzut nimeni,* îi șoptește. Cei o sută de pasageri care se uită la el nu se pun la socoteală. Cîțiva români clatină dezaprobator din cap. La banda rulantă, se înghesuie cu toții și se încurcă unii pe alții. Eu mă uit, și mă întreb de ce fac asa. N-au încredere unii în altii ?

» »

In stația de autobuz, așteptăm autobuzul care să ne ducă în centru. Majoritatea românilor își aprind o țigară la prima ocazie, trag cu sete din ea, cu o expresie de panică, disperați să-și ia porția de drog. Șoferul e un negru solid, care se plimbă printre noi ținînd un *clipboard.* Deschide cala și ne invită să ne depunem bagajele. Unii par să nu înțeleagă. Fac un pas în spate, de parcă s-ar aștepta ca șoferul să le salte el. Omul se dă la o parte și le spune :

— Nu c treaba mea să le pun, e a dumneavoastră.

Le cade, în fine, fisa, își înșfacă valizele și le aruncă vraiște înăuntru. Șoferul se apropie, se apleacă și aruncă o privire. Parc cam nemulțumit. Aranjează repede valizele, clătinînd

253 din cap. în autobuz, aștcptînd plecarea, toată lumea sporo- văiește de zor pînă în clipa în care șoferul intră și trece pe culoar, tăind numerele cu un pix. E un tip uriaș, cît ursul. Brusc, toată lumea tace mîlc cît își face el numărătoarea.

Autobuzul pornește cu un sforăit discret și în scurtă vreme intrăm, pe fundalul sonor al motorului care toarce, pe autostrada ca o panglică de mătase cenușie. Vedem că toți șoferii semnalizează cînd intră în depășire și cedează

trecerea la sensul giratoriu. Nu se aud claxoane. îmi privesc tovarășii de călătorie. Se uită tăcuți afară, prin geamurile fumurii.

La Heathrow, cîteva săptămîni mai tîrziu, zborul spre București are vreo două ore întîrziere. Coada la îmbarcare trece de suta de metri. De ce ? Fiindcă asta-i viața ia Heathrow — o rușine națională, o să vă spună orice englez. Trei sute de oameni stau liniștiți la coadă, citesc sau cască gura la pereți. Copii plictisiți se atîrnă de părinți, pisîndu-i cu *mami-de-ce-aia ?* și *tati-de-ce-ailaltă ?*. Un zdrahon într-un costum închis la culoare și cu pantofii lustruiți se îndreaptă spre capătul cozii ca să se certe cu femeia subțirică de la pază. Ea poartă o cămașă albastră, are aparat de emisie-recepțic și e nefardată. Femeia încearcă să-l calmeze. El nu o ascultă.

— Trebuie să plec acasă — acum ! se rățoiește la ea într-o engleză stricată.

— Domnule, zborul pentru București are întîrziere, îi răspunde ea.

Dar bărbatul în costum continuă să facă scandal, cu gesturi largi și nervoase, își flutură *Financial* Tîmei-ul împăturit, se agită și se răsucește ca o balerină pe o cutie cu muzicuță. Pare nebun de legat.

— Vă rog, treceți înapoi la capătul cozii, îi spune femeia, arătîndu-i locul cu mîna.

Bărbatul se răsucește și măsoară șirul lung de pasageri obosiți, printre care mă aflu și eu. Are cearcăne adînci și un aer nefericit.

— La capăt ?! se vaită el ca un copil care s-a pierdut de maică-sa. Stiti cine sînt eu ?! » »

Femeia îl cercetează o clipă. Iar el se dezumflă cînd îi răspunde :

— Nu, domnule, nu știu.

Pe aeroportul Fiumicino din Roma, cincizeci de pasageri așteaptă calm, la o coadă lungă, să ia avionul spre București. Toată lumea e bronzată, în haine colorate, de vară. Cîțiva cară pungi de la duty-free. Oamenii sporovă- iesc românește, franțuzește, italienește și în alte limbi pe care nu le identific. E plăcut să fii în Italia în iulie, printre atîtea naționalități. Sînt destul de în fată, calm si relaxat, după un week-end prelungit, petrecut cu un vechi prieten. Mă uit la cele două italience din spatele ghișeului. Au ochi frumoși, cu gene lungi. Poartă niște bluze de in albe și transparente. Sînt coafate și fardate fără cusur. Și lucrul cel mai plăcut e că au voci frumoase și par mai degrabă să cînte decît să vorbească. Aș putea să le ascult vorbind italienește zi de vară pînă-n seară. E ca un spectacol de operă pe gratis.

După vreo patruzeci de minute, apar cinci întîrziați — patru tineri în tricouri colorate și cu părul dat cu gel, și o blondă însărcinată, cam în luna a șaptea, la vreo treizeci de ani. Sînt destul de aproape de ei ca să aud totul. Șeful grupului trîntește cinci pașapoarte românești pe ghișeu.

— Vrem să urcăm la bord, zice el cu o voce hotărîtă. Soția mea e însărcinată.

— Nu a început încă îmbarcarea, domnule, îi răspunde una dintre doamnele elegante.

— Da, dar trebuie să urcăm primii. E gravidă. Vedeți ? îi arată el cu degetul mare spre doamna blondă, care schițează o strîmbătură de durere si un zîmbet. » I

Funcționara italiancă îi răspunde :

— Domnule, cînd începe îmbarcarea, puteți să mergeți înainte cu dînsa, dar nu și cei trei prieteni ai dumneavoastră. Ei trebuie să aștepte. Vedeți toată coada asta ? Unii stau aici de o oră. Așa că, vă rog, intrați înapoi în rînd...

Dar el scutură din cap.

— E *gravidă* și sîntem cu toții împreună, ridică el vocea.

Italianca îl ignoră. După cîteva clipe, omul renunță și se întoarce să-i spună ce și cum soției. Ea își încrucișează brațele și-și dă ochii peste cap. Ceilalți trei tineri din grup schimbă priviri îngrozite, de parcă ar fi vorba să se despartă pentru totdeauna. Unul dintre ei își ridică brațele la cer, și se vaită de parcă ar fi victima unui complot internațional. Dar nu se așază la coadă. Rămîn pe loc, discută între ei și-și examinează pașapoartele. Cîțiva dintre românii dc la coadă se uită urît la ei. Două *dames* franțuzoaice cu eșarfe de » *
mătase schimbă priviri. Niște copii nemți se uită întrebători la mamele lor, aștcptînd o explicație.

Cîteva săptămîni mai încolo, pe aeroportul din Ziirich văd un detașament compact, de patru huidume care îmi ies înainte într-un magazin. Sînt în uniforme de polițiști și-l încadrează pe un tip sfrijit și negricios, cu părul făcut țepi cu gel. Tipul n-are nici un bagaj, dar e mîndru nevoie mare. Poartă o cămașă albă, scrobită, o curea bătută cu strasuri la jeanșii albi, strîmți, și pantofi de lac albi, cu bot ascuțit. Merge ca un cocoșel, își rotește umerii și rumegă chewing- gum. Ochii îi

sînt ascunși de ochelari de soare mulați, cu oglindă. Arată ca o vedetă de cinema. Lumea întoarce capul după el.

256

Puțin mai tîrziu, la coada pentru zborul de București, un tînăr frumușel din spatele meu pălăvrăgește tare la telefon în italiană. Arc părul pieptănat pe spate, o barbă neagră de trei zile și poartă un costum de in care pare toarte scump. Dar felul lui de-a fi are ceva neconvingător. E ca un actor care joacă pentru cei de la coadă, inclusiv pentru mine. Se tot uită într-o parte și-n alta, zîmbindu-ne și flu- turînd din gene, ca și cum ne-ar invita pe noi, oamenii ăștia străini, să-i împărtășim dilema. Observ că un trio de femei tinere îl privește cu atenție. Au toate părul împletit în codițe *rasta.* Cară după ele rucsaci uzați, cu cîtc o salteluță rulată deasupra. Din buzunarele laterale ale ruc- sacilor se ițesc cărți — poate că sînt studente în vacanță. Schimbă tustrele priviri mirate. Una dintre ele face eforturi să nu rîdă de Făt-Frumosul în costum. Mă întreb de ce, pînă cînd tipul se răsucește pe călcîie. Acum e cu spatele la mine. Continuă să vorbească la telefon și-și admiră bombeurile de lac. Acum văd și eu ce văzuseră și fetele : pe spate cineva i-a prins un *post-it* galben pe care scrie englezește, cu litere groase făcute cu marker negru : *I’m a Romanian Gigolo.*

Avionul decolează și peisajul elvețian e înghițit de-o ceață densă, din care se ițesc doar coroanele copacilor, ca niște meduze verzi pe-o mare cu valuri plumburii. Pe toată durata zborului spre

București, un nene în vîrstă care stă lîngă mine se holbează prin hublou. Capul lui chel se profilează în contralumină, ca un ou ținut în fața discului strălucitor al soarelui. Se foiește în toate părțile și tot scrutează orizontul, de parcă nu i-ar veni să creadă că zburăm. Mă bucur pentru el, dar agitația lui produce un efect stroboscopic pe pagina mea și simt că începe să mi se facă rău. O adolescentă care stă mai în față, pe stînga, sporovăiește cu

257 voce tare în românește cu tînărul clin fața mea. Renunț la citit si închid ochii. »

După cîteva minute de somn, simt că mă calcă cineva pe picior. Mă uit și văd că adolescenta stă în picioare pe culoar și se sărută cu băiatul din fața mea. Tocul ei drept e înfipt în bombeul meu și cu o mînă se sprijină pe genunchiul meu stîng. E limpede că e prea ocupată să-și devoreze iubitul, ca să mai observe și altceva. Mă ridic să mă duc la toaletă dar sper să-i și atrag atenția. Fata își extrage limba din gîtlejul băiatului, și mă măsoară, enervată. Tocmai începuse să se simtă bine.

In spate, dau de vedeta în costum alb pe care o escorta poliția în aeroport. Omul e singur și pare să-și fi pierdut puțin din aplomb. Stă acolo, învîrtindu-și degetele, cu un aer dezgustat. Aștept să se elibereze toaleta și mă minunez : dacă e atît de faimos că i-a trebuit escortă pe aeroport, de ce nu are nici un însoțitor acum ? Și cum se face că nici un tînăr din avion nu-i cere un autograf ? Ei, poate că nu e o vedetă. Poate că tocmai a fost expulzat.

Mă aplec să mă uit la nori printr-un hublou.

După un timp, o doamnă bine îmbrăcată iese din toaletă și se scuză că a stat atîta. Intru și rămîn cu ochii la colac : e garnisit cu urme de pantofi. Cineva s-a cățărat pe el, evitînd să se așeze, de teama microbilor.

Aterizăm la București și toți pasagerii îl aplaudă pe pilot, deși aterizarea a fost destul de brutală. E un gest simpatic — drăguț din partea lor. In autobuz, toată lumea pare fericită că s-a întors acasă.

La ieșirea din aeroport, taximetriștii cer 300 de lei — 100 de euro — pentru o cursă de douăzeci de minute pînă-n centru. Sînt siderat. Chiar și la aritmetica mea deficitară, asta vine cam de cincisprezece ori tariful obișnuit.

— Mulțumesc, nu, răspund, uitîndu-mă prin parcare.

Nici urmă de vreun taxi normal.

— Care e problema ? mă întreabă un taximetrist, afi- șînd un zîmbet larg, plin de dinți de aur.

— Trei sute ?! îi spun, săltîndu-mi rucsacul pe umăr. Glumiți ! Pînă la Londra mă costă mai puțin.

Șoferul își mîngîie reverele și mormăie :

— Da, *domnu'*... Da' circulația !

îmi văd de drum și îmi deschid mobilul ca să chem un taxi mai ieftin. Mă opresc în dreptul unui copac din parcarea circulară, îmi dau rucsacul jos și mă pun pe așteptat. Taximetristul mă lasă în pace și se ia de o tînără care tocmai iese din

aeroport. Dar îl refuză și ea și-și trage valiza, pe rotilele ei mici și fragile, spre mine.

— Așa, au încercat să vă jupoaie și pe dumneavoastră ? mă întreabă, proptindu-se lîngă mine.

Apasă nervoasă pe tastele telefonului.

— Mda, îi răspund.

— Lăsați, oftează ea. Să știți că nu toți taximetriștii sînt așa.

— Știu, tocmai am chemat un taxi, îi răspund.

Schimbăm impresii despre călătorii, orașe preferate și locuri bune pentru cumpărături. E româncă, tocmai se întoarce dc la Londra. Știe cum e la Heathrow si cădem , I
de acord că e cel mai groaznic aeroport din cîtc am văzut amîndoi. In timp ce vorbim, pc lîngă noi se strecoară alți pasageri.

— Scuzați-mă, zice unul care cară niște genți mari.

— Pardon, spune altul, care merge imediat în spatele lui.

Doamna își aprinde o țigară și se uită la ei cu un zîmbet sceptic.

— Ce vă distrează așa ? o întreb.

— Oamenii ăștia erau cu mine în avion, îmi explică. Sînt toți foarte politicoși fiindcă au stat o vreme în Anglia. Săptă-

259 mîna viitoare însă or să-și revină la normal și or să spună *dă-te, bă, la o parte /*

— Poate că erau politicoși și înainte de a pleca ? îi răspund.

Suflă fumul și sc străduiește să nu pufnească în rîs.

Taxiurile noastre sosesc peste cîteva minute și în scurt timp înaintez spre București prin traficul

aglomerat, din care răzbat sirene și claxoane, înjurăturile și răcnetele din spatele parbrizelor prăfuite. Parcă-s toți nebuni. Rîd de unul singur și-mi zic că, poate, femeia avea dreptate. Tînărul taxi- metrist mă urmărește în retrovizor.

— Bucureștiul ! Vă place ? mă întreabă, cu gura pînă la urechi, ca un ghid turistic plătit la procent. Trecem prin fața unei mari biserici vechi și junele își face trei cruci. O clipă sînt tentat să-1 imit.

— Mda, cred că da, îi răspund.

Fiindcă m-am săturat de călătorii pe vara asta. Am fost în locuri necunoscute și am învățat lucruri noi. Călătoriile îti deschid mintea, dar c bine si acasă, dacă acum aici e acasă pentru mine. Mă aplec spre șofer și-1 rog să conducă mai domol. Mă las apoi pe spate și mă bucur de peisaj.

Trei beri

— Cum a fost în Irak ? îl întreb.

La început, Vasile se coclește să răspundă. Deschide o cutie de Ursus, își toarnă încet berea în paharul înclinat, atent la spuma care se ridică. Cînd termină, din cîteva mișcări îndemînaticc, strivește cutia de bere între mîinile lui mari, cu falangele împletite ca o menghină. Cînd operațiunea ia sfîrșit, cutia de bere arată ca un suport de carton. O așază pe masă. Și pc urmă răspunde.

— Prima oară a fost grozav. Șiiții s-au bucurat de venirea noastră. Mai la nord, unde sînt sunniții, era altceva. Saddam era omul lor, așa că poți să-ți închipui...

Nu-și termină fraza. In loc de asta, se apleacă din ceafa lui tunsă scurt spre pahar și soarbe spuma. Plescăie și balo- nașele de spumă i se scurg pe mustața neagră ca niște fur- nicuțe în șir indian. Bicepșii lui bronzați sînt ca niște mingi de rugbi. Tricoul i se lipește de pectorali. Pc-o parte a gîtu- lui i se vede o vînă groasă. Iți dă senzația că ar putea trece Iară prea mare efort printr-un zid de cărămidă. De pe strada din spatele grădinii se aude o pocnitură de mașină care dă rateuri. Eu întorc brusc capul spre locul de unde vine

zgomotul, dar Vasile nici nu clipește.

— Deci ați luat parte la invadarea Irakului ? întreb.

— Nu, noi românii am intrat în joc mai tîrziu, îmi răspunde. Nu era treaba noastră să participăm la luptă, aveam doar misiuni umanitare. Sau așa credeam noi. A durat ceva pînă să ne dăm seama cum stau de fapt lucrurile.

Sînt curios, dar îmi dau seama că prea multe întrebări l-ar face mai degrabă să tacă. E ca mersul pe frînghie. Așa că am răbdare și ne bucurăm în liniște de amurgul unei zile de vară pe terasa casei lui încăpătoare, sub bolta de viță. Struguri zemoși, negri, atîrnă promițător în ciorchini mari.

— Ce vrei să spui ? întreb eu cu binișorul în cele din urmă.

Vasile rînjește. Știe prea bine ce-am în cap.

— Părerea mea personală, oftează el, e că misiunea noastră nu era, de fapt, să-i ajutăm pe irakieni. Nevoile lor depășeau capacitățile noastre tehnice. Nu, eu cred că noi trebuia să-i ajutăm pe americani. Să-i acoperim, să facem o perdea de fum umanitară, pentru ca armata să poată culege informații. Nostim e că și ei ne asigurau nouă acoperirea. Ne ajutam reciproc.

— Erați spioni ? îmi scapă mie întrebarea mai repede decît ar fî trebuit.

Vasile dă să răspundă, dar îl distrage ceva și se uită peste umărul meu, spre bucătărie. Cele două fetițe ale lui vin fu- guța către noi în treninguri identice, alba.stru-galben-roșii, care au brodat pe buzunărelul de la piept *România.* Arată

ca niște mici gimnaste gata de Olimpiadă.

— Putem să ne uităm la un DVD ? întreabă cea marc, cu capul lăsat pe umăr, așa că n-o poate refuza.

Vasile dă din cap, dar își ciocănește uriașul ceas *G-Schock,* arătîndu-le ora, cu încheietura întoarsă spre ele. betele o șterg înapoi în casă.

— N-am fost spioni, continuă el. Mai degrabă un fel de cal troian : ne ducem acolo, ne facem treaba și ameri-

262 cânii ne asigură securitatea. Cel puțin, asta era teoria. De fapt, îi trăgeau de limbă pe localnici, îi supravegheau, încer- cînd să afle unde și cînd se mai pune la cale una lată.

Se răsucește în scaun și se uită spre dealurile care se profilează la orizont. Ziua însorită e pe scăpătate și se ridică vîntul. Nori cenușii împînzesc cerul cu un spectacol ca de efecte speciale. In zare se văd fulgere și se aud tunete, începe să plouă, *plici-plici.*

Monica, frumoasa lui soție, strîngc farfuriile. Are o rochie scurtă de vară, cu dungi orizontale albe și negre. Burta îi e umflată, ca și cum ar ascunde un pepene. Speră să fie un băiat de data asta. Și-a legat părul blond la spate cu o panglică de mătase portocalie. Se învîrte în jurul mesei și strîn- ge resturile cinei. Inima îmi spune că ar trebui să o ajut, dar capul îmi spune că n-am să mai prind ocazia unei asemenea discuții. Monica arată cu degetul cutia strivită :

— A cîta e ?

Vasile ridică un deget mare și gros drept răspuns.

— Bravo, băiete, îi spune și se duce cu farfuriile la bucătărie.

— Și a doua oară cum a fost ? întreb.

— Groaznic ! îmi răspunde Vasile, cu un aer scîrbit. Se schimbaseră atîtea între timp.

— Dc ce ?

— Irakienii aveau boală pe noi. Li se citea ura în ochi și în voce.

— Pentru că-și dădeau seama că nu-i puteți ajuta ? Sau pentru că țara lor se ducea de rîpă ?

— Și-și, îmi răspunde, întinzîndu-se după pahar.

Monica ne aduce înghețată de vanilie cu sos fierbinte dc ciocolată. Ospitalitatea românească n-arc pereche în lume. Monica se așază lîngă noi. Pe farfuria mea văd și un cîrnat cafeniu.

—- Salam de biscuiți, îmi spune Monica. Făcut cu biscuiți sfarîmati, cacao si rahat. » • ’ »

— Și cu vrăji, adaugă Vasile, apucînd lingurița. Gustă, să vezi !

Mîncăm în tăcere. Bucatele alese trebuie tratate cu respect. Terminăm și Vasile strînge farfuriile și le duce la bucătărie. Se întoarce cu o cutie de bere și un pahar curat. 11 urmăresc, nedumerit, cum repetă cu precizie militărească ritualul de adineauri. Trage de inel, toarnă berea și îi face guler ca un barman profesionist. Așteaptă să se scurgă și ultima picătură din cutie și pe urmă o strivește încet în palme, oprindu-sc din cînd în cînd ca s-o apuce mai bine. Nu scoate o vorbă. Procesul cere concentrare. In cîteva secunde, cutia s-a transformat într-un disc de aluminiu șifonat. Pe urmă o așază pe masă, alături de prima.

— Ești bine, Vasi ? îl întreabă Monica.

Vasile dă din cap și ridică două degete. Pare un fel de joc. — Și ai de gînd să te mai duci ? îl întreb.

— Dacă mă trimit!

Ochii lui căprui fixează fără să clipească cele două cutii strivite.

— Aud că ai fost și în Africa, zic, schimbînd subiectul.

Dă din cap.

— înainte de asta, nu eram xenofob, îmi spune. Dar cînd am plecat dc-acolo, eram.

— De ce ?

— Fiindcă ei erau xenofobi cu noi, spune Vasile abia deslușit. Ai fost vreodată pe-acolo ?

îi spun în cîteva vorbe despre cele cîteva călătorii ale melc în mai multe țări africane. Vasile își prinde mîinile la ceafa. Păre să mă urmărească sau să aștepte. Cred că știu de ce.

— Si ai fost vreodată xenofob ? mă întreabă, exact asa cum mă așteptam.

— Nu, doar că...

— Doar că ce ? îmi ripostează, cu un zîmbet scurt.

Mi-a venit și mie rîndul acum.

— Țara nu contează, îi răspund. Dar la plecare, mi-am dat seama că stătusem prea mult. începusem să simt că se schimbă ceva în mine și nu mi-a plăcut.

— Cît ai stat ?

— Doi ani și jumătate, cu o vacanță de vreo trei săp- tămîni.

— Trei săptămîni de concediu ? Sprîncenele lui

stufoase sc ridică și se unesc. Nu ajunge atîta.

— Asta-i viața cu ONG-urile, îi răspund. Te seacă. Dar cred că asta știi si tu.

I *

Nu-mi răspunde. Se uită la soția lui, care s-a ridicat și se duce spre bucătărie.

— Vă fac o cafea, spune Monica. Poate te apuci să-i spui niște secrete militare, Vasi.

— Vezi să nu, îi răspunde el.

Cele două fiice ies țopăind pe terasă, în pijamale imprimate cu păpuși Barbie : Barbie la plajă, Barbie la gimnastică, Bărbie la birou. Țin fiecare în brațe cîtc un pisoi pufos — unul negru, altul tărcat. Pisoii aruncă în jur priviri verzi, zăpăcite.

— Și povestea ? întreabă fata cea mică, lăsîndu-și capul pe umăr, exact ca sora ci mai mare.

O tactică tară greș. Cine ar putea să le refuze ? In nici un caz Vasile. Se ridică și-și conduce fetele înapoi în casă.

în bucătărie, Monica spală vasele. Pun mîna pe un ștergar și stăm de vorbă lîngă chiuveta plină de spumă. Vorbim despre slujba ei de farmacistă, despre politică, despre sarcina ei. E un interlocutor agreabil.

— Ai pofte ? o întreb. Am auzit că unele femei mă- nîncă și cărbune.

Monica se oprește și se uită ciudat la mine.

— Asta e o legendă urbană, îmi răspunde. La mine nu e vorba că-mi *place* ceva. Contează ce *nu* îmi place.

— De exemplu ? o întreb, ștergînd ultima

farfurie.

— Nu suport mîncărurile iuți, parfumul și alcoolul.

Vasile intră în bucătărie și deschide frigiderul.

— Alcoolul, bună idee, zice și mai scoate o cutie de Ursus.

Iese apoi cu mersul lui energic pe terasă. Mi-1 închipui cu ușurință mărșăluind la o paradă militară : bărbia ridicată, ochii la dreapta, bocancii lustruiți. Monica se uită la mine.

— A cîta e ? mă întreabă, ștergîndu-și mîinile.

Eu ridic trei degete.

— Vezi să nu, îmi răspunde, clătind chiuveta.

Spuma se scurge în spirală și dispare. Mă duc după Vasile pe terasă, unde ploaia bate darabana în tabla ondulată de deasupra ca o armată în drum spre front. Avem o bătălie în față, la orizontul violet.

— Ei, Mike, și cum îți place în Transilvania ? mă întreabă, deschizîndu-si a treia bere.

— Eoarte mult.

— De ce ?

— Oamenii, peisajul, istoria, mîncarea...

— Știi de ce ne-a unit Mihai Viteazul ? mă întreabă Vasile.

își toarnă cu grijă berea, ridică paharul la nivelul ochilor, potrivește unghiul ca un inițiat.

— Habar n-am !

— Pentru bani ! îmi răspunde.

— Mai toate lucrurile se întîmplă din pricina banilor, adaug eu. Și Irakul, probabil.

Vasile îmi aruncă o privire scurtă, care-mi spune *nu mă provoca.* Dar nu mă pot opri.

— Ai fost acolo. Ai văzut ce se întîmplă. Ce i-ai spune președintelui Bush, dacă ți-ar acorda cinci minute ?

Vasile rîde sonor și scurt, ca de-o glumă bună.

— Eu ? Ce să-i spun lui Bush ? N-am ce să-i spun, că nu sîntem de pe aceeași planetă !

— Sau șefului cel mare, generalului Petraeus ? Ce i-ai spune ? Sau ce l-ai ruga ?

Vasile își pune paharul pe masă și apucă cutia goală de bere.

— Nimic, oftează. In locul lui, probabil că aș face la fel. Nu e ușor acolo, la vîrf. Dar hai că vorbești ca un jurnalist. Gata, sîntem în week-end.

După care strivește încet cilindrul de aluminiu pînă-1 transformă într-un disc și-1 pune pe masă, lîngă celelalte două. Iși îndreaptă apoi spatele și se uită la toate trei. Pare să alunece încet într-o lume a lui.

— O ultimă întrebare, îi spun.

Se uită la mine — *ai Jace bine să Jie chiar ultima.* Pare obosit.

— Dă-i drumul !

— De ce strivești cutiile de bere ? îl întreb.

— Așa face întotdeauna, răspunde Monica, venind de la bucătărie. De cînd s-a întors din Irak.

Aduce o tavă cu trei ccșcuțe — aroma de cafea ne învăluie. Vasile ridică din umeri și se întinde după discurile de aluminiu mototolit. Le amestecă în mîinile lui mari ca pe niște jetoane de cazinou.

— E doar un obicei, îmi spune. Beam cu belgienii. Comandantul lor venea să verifice cîte beri a băut fiecare. Regula era trei pe seară. Trebuia să punem cutiile într-o ladă și el venea și le număra. Dacă găsea prea multe, o-ncurcam. Dar nu era prea tare la numărătoare. Cîțiva dintre românii noștri au băgat de seamă că, dacă ne striveam cutiile și le puneam Ia fundul lăzii, nu le

observa. Așa că, firește, soldații belgieni s-au luat după noi. Și ofițerul lor venea în fiecare

267 seară la bar și întreba *cîte ați băut ?.* Belgienii ridicau un deget sau două, deși băuseră mult mai mult. Și, pe urmă, ofițerul se uita în ladă. Pe urmă, se uita la noi și zicea *cum de beți voi, românii, așa de încet ?.*

Vasile rîdc singur. Monica îl privește cu ochi umezi, o privire iubitoare, dar cam îngrijorată. El își întine brațul musculos către un coș de hîrtii și aruncă discurile de metal, care zornăie ca monedele picînd dintr-un automat. Se așaza apoi mai comod pe scaun și spune :

— Gata, hai să schimbăm subiectul.

România are cancer

Notărița în bluză mătăsoasă cu buline îmi ia 200 de euro pentru o ședință de zece de minute. Scoate trei documente la imprimantă și le sigilează cu ceară roșie, ca Elisabeta I pregătind o declarație de război. Pe urmă, îmi spune :

— Să nu uit, vă mai trebuie un timbru.

— Zău ? Nu se poate !? îi răspund, cu o ușoară ironic.

Asta înseamnă, pe ziua de azi, patru timbre fiscale de la patru instituții diferite, aflate în diverse părți ale orașului. Plus cozile. Notărița parc să-mi citească gîndurile.

— Asta e România, ce să facem ! oftează și își pune capacul la Mont-Blanc.

încep să mă simt ca un cîine șchiop, de care tuturor le- este-milă-și-nu-prea. Așadar, mă retrag dînd din coadă.

în drum spre ieșire, observ că pe peretele din spatele ușii e prinsă în pioneze o poză cu Dinamo București. Are peste un metru lățime și vreo șaptezeci de centimetri înălțime. E o poză grozavă — cu toți fotbaliștii ăștia în formă, cu brațele încrucișate la piept și zîmbete largi, care abia așteaptă să se transfere la Chelsea. Mă holbez la ea cîteva clipe. Se vede că doamna le are cu

fotbalul. Mă întorc spre ea cu un zîmbet.

— Frumoasă fotografie, îi spun. Apropo, eu sînt fan Liverpool.

îmi aruncă acea privire care spune *sînt măritată, hai, valea.*

Drumul cu taxiul spre Piața Unirii durează mai mult ca de obicei fiindcă toți șoferii încetinesc și se uită la fîntînile I 1 1 arteziene. Azi, în loc de apă chioară, țîșnește din fîntîni apă colorată în albastru, galben, verde, roz, turcoaz și roșu. Cea roșie izbucnește ca sîngele, în arcuri uriașe, de parcă Dracula s-ar juca în subteran la robinetele cele mari de alamă. Artezienele galbene arată ca niște jeturi de pipi îndreptate spre cer. îmi închipui că e o acțiune culturală. E clar că banii publici n-au fost aruncați chiar degeaba, de vreme ce unii șoferi se opresc, se dau jos și fac poze cu mobilul, iar ambuteiajul se întinde pe cel puțin un kilometru în ambele sensuri, adică mult mai mult decît în alte zile.

Stau și mă coc în haosul de miez de vară, și încerc să-mi aduc aminte cum se spune în românește la *pedestrian crossing.* Nu-mi vine in minte, așa că arăt cu degetul spre dungile albe din fața noastră, care abia se mai văd, și-1 întreb pe șofer în românește : 1 *

— Cum se spune *zebra ?*

Privirea pe care mi-o aruncă îmi spune *lisuse, ce ghinion am avut cu ăsta I* Bietul de el pare rupt de oboseală. Probabil că se tîrîie prin oraș din zori. Obrajii masivi îi sînt nebărbieriți și răsuflarea îi miroase a țigară.

— *Zebra,* îmi răspunde simplu.

Ceva îmi spune că n-a înțeles ce-1 întreb.

— Nu, vreau să zic, genul, îi explic. In românește, animalele sînt masculine sau feminine, nu ?

— Ce știu eu ? ridică el din umeri. Depinde dacă e fată sau băiat.

Funcționara de la următoarea instituție îmi examinează actele prin ochelari cu rame de aur. îi arăt sigiliile în ceară roșie pe prețioasele mele pergamente de la notăriță.

— Sînt oficiale. M-au costat două sute de euro, îi explic.

îmi aruncă un surîs acru din spatele biroului. Pe ecusonul ei de plastic scrie *Lucia.* E brunetă, tunsă foarte scurt și poartă o bluză gri pe gît. Capul ei arată ca o varză creață pe-un poloboc. E plinuță și jovială, ca mătușa preferată, care nu uită niciodată cînd e ziua ta și-ți spune de fiecare dată *ptiu, că ești Joc de deștept!* Dar deodată o apucă mirarea și spune:

— Ce, ești prost ? Două sute de euro ? Dumneata n-ai nevoie de ceară de lumînare.

Bagă mîna într-un sertar de fier, scoate un formular galben și mi-1 împinge peste birou.

— Asta e tot ce-ți trebuie.

Și pe urmă îmi explică : mai întîi, trebuie să-l completez. Pe urmă, trebuie să-l fotocopiez în trei exemplare. Pe urmă, trebuie să-1 duc în partea cealaltă a orașului, ca să i se pună un timbru. Și pe urmă trebuie să i-1 aduc înapoi.

— Uau, așa de simplu e ? mă mir eu.

îmi mai surîde o dată și-mi spune :

— Oricum, notarul te-a tras pe sfoară. Ce-ți

trebuie du- mitale nu costă nimic.

Pe stradă, mă gîndesc în continuare la cei 200 de euro. Poate că notărița mea vrea să-și cumpere o echipă de fotbal. Fac semn și un taxi se oprește în scrîșnet de frîne. Portiera se dechide larg.

Șoferul, între două vîrste, are părul pieptănat peste chelie și mestecă gumă de parcă n-ar fi mîncat de-o săptămînă. Mă urc și încerc să-mi pun centura. Dar catarama lipsește.

— Fiindcă n-aveți nevoie de centură, rîde el.

Eu sînt însă de altă părere. Fiindcă tocmai gonim pe Calea Victoriei de parcă unul din noi ar sta să nască. îmi piere piuitul de spaimă. Parcă aș fi în mașină cu Lewis Hamilton.

Are cîte ceva de zis despre fiecare mașină pe care o depășim : *Volkswagen-ul ăsta face toți banii. Nici Renault-ul ăsta nu e rău* / Mă gîndesc că, dacă-i vorbesc despre mașini, poate o lasă mai încet, așa că fac o încercare.

— Am auzit că Dacia Logan costă numai 6 000 ele euro. Și e mașina care se vinde cel mai bine în Europa.

Dar atoateștiutorul meu șofer strîmbă din nas.

— Un rahat, îmi ripostează. Zero accelerație, zero frîne.

Sînt oarecum surprins de lipsa lui de patriotism, mai ales că ne aflăm într-o Dacia Logan și demarăm în trombă la fiecare stop, ajungem la 60 km/h în 9 secunde, ca să nu mai zic de frînele seci, care ne opresc pînă în 10 m punct lovit. Pe urmă îmi aduc aminte că Dacia nu e, de

fapt, o mașină românească, ci franțuzească, o licență Renault. So- ferul se proptește iar în frîne și se oprește din derapaj fix în coada unui șir de camioane, motociclete și mașini care ambalează de zor. Cincizeci de metri mai în față, semafoarele strălucesc ca niște căpșuni coapte. îmi face cu degetul, de parcă din vina mea ar fi trebuit să frîneze.

— Șase mii ? Nici vorbă ! Nu găsești o Dacie ca lumea sub zece mii, îmi șuieră. Si, la banii ăștia, mai bine iei o Skoda la mîna a doua. Uite, ca asta, asta e ce-ți trebuie.

Și îmi arată cu degetul în față. Mașina din față e o Skoda, dar mie-mi vine o idee mai bună.

— De fapt, trebuie să mă dau jos aici, îi explic, și-i pun banii în mînă.

Sînt pe trotuar. Expertul meu auto demarează în trombă. Asfaltul miroase a cauciuc ars.

După ce plec și de la următoarea instituție, mă simt ca un pușcăriaș în prima lui zi de libertate. Mă uit la actele pe care le țin în mînă — *timbru, timbru : autorizat, aprobat.* Acum mă pot întoarce la *Doamna Lucia.* Îmi și imaginez

surîsul ei cînd o să-mi vadă hîrtiile. Pornesc pe jos și mă uit după un taxi.

Mașinile gonesc pe lîngă mine. De partea asta a străzii, pe o porțiune dc 500 m, trotuarul lipsește. A fost scos pentru recenta cursă de Formula 3, aceea pe care nu s-a dus nimeni s-o vadă Fiindcă a plouat și biletele erau prea scumpe. Așa că organizatorii au lăsat pe toată lumea să intre gratis. A fost singura șansă de a

avea niște oameni în tribune pentru camerele de luat vederi. A fost un fiasco, și totuși se pare că se va repeta de-acum în fiecare an. Dar trotuarul nu l-au pus înapoi. Deodată îmi intră în nări un miros puternic de mortăciune. Mă țin de nas cît trec pe lîngă cadavrul unui cîine mare și alb, cu botul sfarîmat, care zace grămadă lîngă zid, într-o baltă de sînge negru acoperit de praf. Asta mă uimește, fiindcă javrele astea știu, de regulă, să sc ferească foarte bine de trafic. Poate că l-a lovit un șofer grăbit, inspirat dc Formula 3.

Următorul meu taximetrist sc dovedește un tip foarte meticulos. E ras în cap ca-n palmă. Are vreo treizeci și cinci de ani. E bronzat Iară cusur și are ochi albaștri care lucesc ca niște iazuri subterane. E imperturbabil, arc ceva care-mi dă fiori, parcă ar putea să mă facă bucăți cu mîinile goale. Dar mă grăbesc, așa că îl iau, sperînd că totuși n-o să ne facem zob.

Conduce grijuliu și precis. Se uită în retrovizoare, semnalizează la depășire și menține distanța față de mașina dinaintea lui. Nu vorbește mult. Ii spun că e o zi fierbinte. Se uită la mine cu un aer înțelegător — *aha, de-aia mi s-a lipit mie curul de scaun 1* După o vreme îmi pune o întrebare. Aceea la care nu știu niciodată ce să răspund :

— Ce părere aveți despre România ? mormăie din colțul gurii, *a la* Humphrey Bogart.

— Bună întrebare. Dar dumneavoastră ce

părere aveți ? îi răspund, încercînd să nu par că mă dau isteț.

— Dumneavoastră mai întîi, insistă el, cu un mic zâmbet șmecher.

Am sentimentul că omul e în regulă, la urma urmei. Așa că-i spun ce-mi place și ce nu-mi place în România. Cînd isprăvesc, mă întreabă :

— Sînteți jurnalist ?

— Fost, îi răspund.

— M-am gîndit eu, îmi spune, ciocănindu-și tîmpla cu degetul, cum că nici el nu-i prost. Și, dacă vreți părerea mea, adaugă, România are cancer.

Vorbele pică greu în aerul dintre noi. Nu-mi vine să-mi cred urechilor.

— Poftim ? fac.

își mișcă arătătorul dintr-o parte în alta, ca un ștergă- tor de parbriz, și arată spre lumea de dincolo de taxiul lui galben.

— Ia uitați-vă, mă îndeamnă. Aveți impresia că toate astea sînt chiar pe bune ? România nu e o țară. E o scenă, e numai o simulare, un fals !

Nu-i de mirare că-i lucesc ochii. Mă aflu în taximetrul metafizic.

— Ba mie mi se pare destul dc real, îi răspund. Dar depinde ce vreți să spuneți.

Și pe urmă își dă drumul, transformîndu-se din mutu- lică într-un elocvent purtător de cuvînt al maselor de umiliți și obidiți. Inclusiv al soției lui, care e avocată.

— E de necrezut ce-i e dat să vadă, ce tîrguri suspecte, ce abuzuri ! E dezgustată — politicienii din țara asta ? Niște impostori, o rușine națională.

— Si de ce nu-si dă demisia ? îl întreb. * I

— Ca să facă ce ? îmi ripostează, luînd atent o curbă strînsă.

E cam supărat, dar rămîne calm și conduce încet.

— Nu știu. Să-și caute altă slujbă. Sau să facă copii — sau aveți deja ?

Șoferul meu îmi aruncă o privire iritată, de parcă aș fi spus o prostie.

— Ați avut pîn-acum de-a face cu copii în București ? mă întreabă calm.

— Cu unul sau doi, de la mine din bloc. Par în regulă. Cel puțin, așa mi se pare.

— Vi se pare ? Ascultați-mă pe mine, copiii de-aici n-au pic de respect pentru nimeni și nimic. Nu mai au. Pe vremea mea, aveam respect pentru toată lumea, să fi fost și numai cu un an mai mari. Da’ cu puștii ăștia, e direct *hai sictir !* Tot ce vor e înc-un computer, țoale, Cola. Aveți copii ?

— Doi, dar i-am vîndut pe eBay, îi răspund.

Șoferul meu dă din cap aprobator — *bună idee !* Dar nu rîde la glumă. In loc de asta, geme.

— Țara asta mă scoate din minți. Dumnezeu știe ce caută străini ca dumneavoastră pe-aici ! Cred c-ați înnebunit.

Ii spun că era cît pe ce să aibă dreptate. Azi era să-nne- bunesc. Ii povestesc despre cozi, timbre, formulare, 200 de euro aruncați pe geam. Ii spun că senzația mea e că mi-ar trebui o psihoterapie. Sînt complet terminat.

— Nu vă trebuie nici o terapie, aveți nevoie doar de asta, îmi spune, bătîndu-și iar cu degetul în tîmplă.

Aproape că mă aștept să-și extragă un formular din ureche și să-mi spună să fac trei fotocopii. In loc de asta, îmi spune că are două

servicii : unul ca șofer de taxi și celălalt ca gardă de corp pentru un director neamț, un VIR Și că așa a învățat el psihologie. Observînd totul și ascultînd.

— Credeți-mă, știu cu ce-i chestia asta. Lumea crede că bodigard înseamnă doar ochelari negri și oase rupte, mă lămurește. Dar, dacă ești deștept, nu e nevoie de forță. Anticipezi și eviți problemele.

îi răspund că e imposibil să eviți birocrația, deși o poți anticipa.

— Știu și eu cc-i aia birocrație, îmi răspunde cu un rînjet. Ncvastă-mea e avocat, doar v-am spus.

Mă tentează să-1 întreb dacă vrea să spună că asta e o parte a problemei sau o parte a soluției. Mă abțin însă, fiindcă ne înțelegem binișor și-aș prefera să nu mă strîngă de gît la stopul următor. Plutim domol prin București. Mă simt în siguranță cu el, cred.

— Sînteți un șofer foarte bun, îi spun. Nu ca alți taxi- metriști.

Trag nădejde că un compliment are să-1 bucure. Dar nici gînd.

— Exact asta vreau să spun ! se încruntă el. Nu-și dau seama ce pericol sînt pentru client. N-ar rezista nici cinci minute într-o slujbă adevărată de șofer la dumneavoastră în țară.

— I-ar lua poliția pe loc, îi răspund. Dar n-ar trebui să fiți așa de pesimist. Cred că Europa o să contamineze România. Democrația nu vine peste noapte. Nici în Marea Britanic nu e chiar totul în

regulă.

— Democrație în România ? exclamă el și pufnește în rîs. Poate peste două secole ! Dacă aș putea, mîine aș pleca. M-aș duce unde aș vedea cu ochii.

Ii spun că am cunoștințe din România care muncesc în străinătate, fac bani și au de gînd să se întoarcă.

— Ar trebui să încercați experiența asta. Poate că influența dumneavoastră ar fî utilă, mai zic.

Dar șoferul scutură din capul lui ca o ghiulea.

— Cine pleacă nu se mai întoacc. Doar clacă n-are minte în cap.

Apoi îmi amintește că-mi scapă un lucru foarte important:

— Nu uitați că sîntem latini, clar nu sîntem nici francezi, nici italieni. Mai sîntem și slavi, clar nu sîrbi sau ruși. Sîntem o amestecătură, avem buba, sîntem nesiguri pe noi. N-avem încă habar cine sîntem. Drept care copiem de unde se nimerește — și copiem, de obicei, tot ce-i mai rău, fiindcă asta e cel mai ușor. Asta-i baiul.

Face un gest cu mîna, mimînd ceva ca un șarpe care i s-ar tîrî pe coapsă.

— Asta facem, umblăm de colo-colo. Nu putem să mergem drept, tară...

Și-și trece iute mîna peste șold, ca un cowboy care duce mîna la pistol. Dar nu, altceva vrea să spună, îmi pică fisa.

— *Guide wheels ?* îi sugerez. Ca Ia o bicicletă de copil ?

— *Guide wheels,* roți de sprijin, exact!, mă

aprobă, impresionat. Nu știam expresia asta în engleză.

Deodată, înțepenește : se uită după o limuzină lungă, neagră, care ne depășește cu un fîșîit discret, și mi-o arată cu un deget acuzator :

— Cine mama naibii are bani de Bentley în România ? Cine știe ce bandit burtos !

Ajungem la destinație. Ii dau un bacșiș generos și cobor.

— Mulțumesc, a fost o discuție interesantă. Dar încercați să fiți pozitiv !

— De ce ? îmi ripostează calm.

Trec pe lîngă un restaurant pe care îl știu și observ ceva ciudat. Acum cîțiva ani, aici era o cafenea confortabilă, cu mese șubrede și o pizza bună. Acum arată altfel. Cafeneaua confortabilă a fost transformată în restaurant. Cineva a prins vadul și a investit. Deșteaptă mișcare — ar putea fi o locantă

277 de mîna-ntîi : c în centru, într-un loc cu dever mare. Dar măsuțele șubrede au dispărut. Nu mai e nici ușa din oțel mătuit. Ușa cea nouă e din lemn băițuit într-o culoare întunecată, care imită prea multe zgîrieturi și ciobituri. Ramele ferestrelor se dau retro, victoriene. Scenografia e nautică — fațada restaurantului seamănă cu pupa unui galion spaniol. La intrare, niște lămpi aruncă o lumină gălbuie. Atîrnă de lanțuri care se vor ruginite. In 1994 nu era așa. Mă uit cum se cheamă acum : *The Boatyard: Din 1886.* Ei na, de cînd ?!

Mai încolo, pe aceeași stradă, ușa de la biroul *Doamnei Lucia* are lacătul pus, deși pe placa de afară scrie 9-17. Mă uit mirat la ceas : cinci fără un sfert. Îmi lipesc nasul de sticla groasă și-i fac

niște strîmbături disperate unui tip sfrijit care stinge neoanele din hol, unul cîte unul — fiecare neon stins e o speranță în minus. In mîna liberă îi atîrnă o țigară. Bat tare cu unghia în geam. Parcă sînt o pasăre care încearcă să-și ciugulească propria imagine în oglindă.

— *Domnu',* vă rog ! Trebuie s-o văd pe *Doamna Lucia,* mi-a spus...

Apasă pe ultimul comutator și se întoarce spre mine. Urmăresc din ochi țigara ureîndu-i înspre gură. I se înroșește vîrful cînd trage un fum adînc. Mă privește și el — o căutătură scurtă. Se răsucește pe călcîie și dispare în semiîntunericul vechii clădiri. La ora asta se dă stingerea.

Cooperare

Generatorul ăsta n-a fost dintotdcauna aici. L-au pus abia acum cîteva săptămîni în spatele blocului. Face un zgomot infernal. Uruie și duduie zi de vară pînă-n seară. E o cutie de otel cam de mărimea unei camionete si face de trei ori 1

mai mult tărăboi. Bubuie atît de tare, încît trebuie să-mi astup urechile cînd trec pe lîngă el. Mă uit în sus și mă întreb cum naiba s-or simți locatarii mai în vîrstă, cei care stau în apartamentele de deasupra chestiei ăsteia. A cui o fi ? Ce caută aici ?

Capăt lămuriri de la Administratorul nostru, Domnul Vlaicu. 11 găsesc la intrarea în bloc, îmbrăcat în costum. Tocmai fixează unul dintre anunțurile lui sordide la avizier. Ca de obicei, foaia e plină de markcre colorate și cuvintele mai importante sînt subliniate de trei ori cu tuș gros. Rezultatul e varză. Ceva în legătură cu sistemul de încălzire centrală — are să-1 pornească iarăși în curînd, ceea ce înseamnă mai multe facturi pentru noi și mai multă hîrțogă- rie pentru el.

— Domnule Administrator, ce caută un generator în spatele blocului ? mă interesez eu.

— A, ăla ! geme el cu un bold între dinți. E a tipului cu magazinul.

— Care magazin ?

— Cel de la parter, care dă în stradă, cu copiatoare și imprimante.

Știu despre ce magazin vorbește — e scump și gol, mi s-a părut întotdeauna cam dubios.

— La ce-i trebuie generator ? îl întreb. Nu poate să folosească prizele, ca toată lumea ?

Administratorul ridică din umeri.

— Luna trecută am încercat să-i mărim chiria, prima oară după nu știu cîți ani. A refuzat, nici n-a vrut să discute. Așa că i-am tăiat curentul. Așa că și-a luat generator. Așa că noi l-am dat în judecată.

— Și cît o să dureze ? îl întreb.

Vlaicu se uită la mine cu ochișorii lui albaștri de copil.

— Ani de zile, oftează din rărunchi.

Nu mai arc nimic de adăugat pe tema asta. Se dă <loi pași înapoi, cu mîinile în șolduri, și își admiră anunțul. Arată de parcă ar fî turnat vopsea pe el.

— Și nu se plînge nimeni ? îl întreb.

Vlaicu îmi aruncă o privire agasată și dă din cap.

— Ba da, foarte mulți, dar sus, la mine, nu sc aude. Am termopane. Vă salut!

Și o șterge cu liftul la dosarele și la mapele lui. Mă apropii și îi citesc anunțul cu mare atenție :

> Din *dispoziția Președintelui de Bloc*
>
> *Domnul Administrator Vlaicu se va afla în fruntea unei comisii care va vizita toate apartamentele spre a evalua performanța funcțională a sistemului de încălzire centrală.*
>
> *Vă mulțumim pentru cooperare.*

Ultima frază e subliniată cu roșu și urmată dc dată și oră. Sub anunțul cel nou, dau cu ochii de unul mai vechi,

(lestul ele jerpelit. îmi aduc aminte cînd l-a pus Vlaicu și pe ăsta, acum cîteva luni.

Vă rugăm, liniște 1
Intre orele 14-16 și 22-08.
Vă mulțumim pentru cooperare.

Probabil pentru ca bătrînii din bloc să poată trage un pui de somn după-amiaza și să se poată culca devreme seara. E subliniat în întregime cu roșu. Ghinionul lor dacă locuiesc exact deasupra centralei nucleare a tipului cu magazinul și nu-și pot permite termopane.

In noaptea următoare, pe la cîntatul cocoșelului, de undeva de deasupra mă trezește un zgomot familiar, ca de sfredel. Ține pe puțin un minut. Știu ce e. Vlaicu face pipi direct în apa de la veceu. Baia lui e deasupra băii mele. Sună ca un automat de poker care varsă monede : *șșșnurrrrr, șnurrrr.* Tu-1 în c... I-am mai spus deja o dată. A doua zi, îi las un bilet în cutia poștală :

Dragă Domnule Administrator Vlaicu,
Știu că vreți să ne faceți tuturor numai bine, dar faceți, vă rog, doar pe porțelan.
Vă mulțumim pentru cooperare.

Subliniat cu roșu — poate ne vedem curînd la tribunal.

Haine de duminică

De fiecare dată cînd trec pe-aici am același sentiment. Poate mulțumită straturilor elegante de flori, aleilor șerpuitoare, forfotei de copii zglobii. Sau poate datorită tinerilor îndrăgostiți care se plimbă cu barca pe lac, bătrînelor doamne scheletice care sporovăie pe băncile de lemn bătute de vreme sau bărbaților mohorîți, strînși în jurul meselor de piatră la o partidă de șah. Orice-ar fi, de fiecare dată cînd trec prin Cișmigiu, în centrul unui București aglomerat, în plin avînt, mă simt de parcă m-aș plimba prin tabloul unui impresionist francez. Și legătura chiar există. Nu era orașul cunoscut pe vremuri ca un *Paris al Orientului* ? Trec pe unul dintre podurile de peste lac, stau locului o clipă și mă întreb cc-ar fi lacut din el Monet, cu pînza și culorile lui, într-o după-amiază de duminică. Parcul a fost amenajat în 1847. Prima expoziție de grup a impresioniștilor a avut loc în 1874. Există o oarecare simetrie...

In chioșcul fanfarei sed în cercuri concentrice bărbați » » » corpolenți în uniforme militare cafenii și cîntă un potpuriu de șlagăre pentru mulțimea adunată împrejur. Instrumentele de alamă seînteiază și lucesc în soare. Tuba grăsană se încolăcește în aer ca un pom de aur. Toboșarul își șterge sudoarea de pe ceafa, dar nu scapă nici un tact. Copiii îmbră-

282 câți de sărbătoare forfotesc de colo-colo și ciugulesc din norișorii roz de vată-de-zahăr.

Crîmpcic de conversație plutesc pe vîntul ușor — vin de la doamnele acelea mai în vîrstă care șed

înșirate una lîngă alta și comentează telenovela din ajun. Și daraverile bărbaților trecuti care iau de neveste fetișcane.

— Cum să rămînă gravidă ? întreabă una dintre doamne, sugînd o bomboană. El e trecut bine de șaizeci !

— Glumești ? îi ripostează cea de-alături. Bărbații-s fertili pînă la vîrste mult mai înaintate decît femeile.

— Chestia asta n-are cum să țină, își dă alta cu părerea, jumulind ghemotoace de lînă din jacheta neagră și uzată.

Puțin mai încolo stă un chow-chow portocaliu, cu blana înfoiată și cu limba albastră atîrnîndu-i din botul bont. Cîi- nclui i-ar sta bine ca strajă la un templu budist. Pînă una- alta, păzește toaletele acelea albastre cu plată. Poate că-și așteaptă stăpînul, aflat în deplasare de serviciu înăuntru.

De pe terasa unei cafenele duduie la maximum manele și chelneri în cămașă albă cu vestă neagră lunecă în pantofii lor lucioși printre mesele pline, împărțind băutură și zîm- bete țepene. Majoritatea clicnților fumează. Briza le poartă pălăvrăgeala lipsită de griji și șuvițele inofensive de fum ar-gintiu peste lac. Decorul pare o versiune modernă a pînzei lui Renoir *Le Dejeuner des canotiers.*

Sub un copac bătrîn de lîngă *Zona de conifere,* o pereche de îndrăgostiți se sărută de zor. Fata stă pe genunchii bărbatului. Ea arc douăzeci și ceva de ani, șolduri înguste și un tricou scurt care-i dezgolește noada și chiloții tanga roșii. El — cam bucălat, trecut de patruzeci — are părul vraiște și pantofi maro scîlciați, și își arată ostentativ indiferența sub privirile nedumerite ale trecătorilor.

Pe malul lacului, oamenii așteaptă grupuri-

grupuri să le vină rîndul la debarcader. Doi copii mici sînt îmbrăcați în

283 haine identice — salopete de jeans și încălțări din plastic colorat. Se uită spre mijlocul lacului, unde o arteziană aruncă arcuri largi de apă, chemîndu-i să vină odată la joacă. O fetiță se-nvîrte pe călcîic, îmbrățișîndu-se strîns.

Pietrișul scrîșnește sub călcîi. Vîntul foșnește prin frunzișul unui copac uriaș, bătrîn de-un secol și mai bine. Adolescenți pe patine țîșnesc pe asfaltatul neted al aleilor umbrite. Femei în negru, ghemuite pe margini, vînd de-ale gurii și urmăresc din ochi vînzoleala puștilor.

Găsesc o bancă liberă. înainte de a mă așeza, mă uit în sus ca nu cumva să fie porumbei prin preajmă și să mă atace cu tiribombele lor moi. *Shit happens,* zic americanii. Dar trag nădejde că nu tocmai aici și-acum. Mă așez și gîndul mă poartă spre vremile apuse.

Parcul ăsta e un petic dc istorie. Se parc că numele de *cișmegiu* vine din turcește și desemnează *persoana care răspunde de construirea sau de întreținerea unei cișmele obștești.* Și, lăsîndu-i pc impresioniștii francezi la o parte, Maxy, un pictor al avangardei românești din România, a pictat *Șomeri pe o bancă în Cișmigiu.* Tabloul e ciudat, cu o perspectivă hazardată, un amestec fascinant de lumină și umbră, dc mișcare si inactivitate, de bîrfâ si de somnolentă. Se află în Galeria Națională din Cluj.

Mai e și Caragiale, scriitorul român care a folosit Ciș- migiul drept decor pentru schițele lui cu « Mitică », arhetipul lichelei dc București — viclean și cam tîmpit, dar cu un talent formidabil pentru poante suprarealiste. Cînd un funcționar

își pierde slujba, Mitică spune că a fost promovat — să dea muștele afară din Cișmigiu. S-ar fi înțeles de minune cu Beckett, sînt sigur.

E vremea să plec. Mă îndrept spre ieșire, spre poarta grea din fier forjat. Un tip îndesat, într-o jachetă neagră și jerpelită de trening, vrea să-mi plaseze pc mai nimic un ceas și

284 face un banc despre cît de bine merge. Mă opresc și cumpăr un păhărel de semințe de floarea-soarelui, mai mic decît pare, de la o bătrînică așezată pe un taburet de lemn. Semințele sînt în coaja lor. Nu știu să le desfac în dinți, așa cum fac românii. Lc ronțăi întotdeauna anapoda.

Ieșind din parc ca să reintru în lumea reală de străzi ticsite de oameni care se îmbrîncesc și de mașini care claxonează, îmi dau seama de două lucruri. Mai întîi, Cișmigiul nu e chiar un Monet. Prea este îngrijit, e prea precis pentru el. Nu, parcul aduce mai degrabă cu *La Grande Jatte,* insula lui Seurat.

Și-apoi îmi dau seama că, la fel ca în tablou, și Cișmigiul c o insulă — cel puțin pentru mine. E unul dintre cele mai grozave lucruri din București și a scăpat, din fericire, ca prin minune de furia atotdistrugătoare a lui Ceaușescu. E un refugiu liniștit și sigur, un lăcaș de meditație, un lac cu bărci, un loc de plimbare cu prietenii. Aici poți să-ți faci planuri, să te împaci cu cineva, aici poți să te săruți cu cine nu se cade.

Aș putea să vin aici în fiecare duminică. Poate chiar am să vin, doar e atît de-aproape. Și poate are să mă angajeze careva să dau muștele afară din Cișmigiu.

Cuprins